

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 23 maart 2023

Notulen van de raadsvergadering van 23 maart 2023 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 4

Voorzitter: mevrouw N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein

Tegenwoordig zijn 43 leden, namelijk: mevrouw V.A. Bruin, de heer B. van Drunen, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heer B. van Schaik, de heer M. Verhoef, de heer J.M.D. de Waard, de heer S.M. Bonte, de heer S. Ceulemans, mevrouw M.M. Vlasblom, mevrouw M.S.S. de Jong, mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer T.B. Roskam, mevrouw D. Yildirim, mevrouw I. Coenradie, de heer S.J.C. Becker, de heer T.S.J. Coşkun, de heer E.P.J. Verweij, mevrouw M.S. Abrahamse, mevrouw D.A. van Groningen, de heer D.J. van Dommelen, mevrouw L.S. Vlieger, mevrouw A. Kockelkoren, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, de heer A.R. Oostdijk, de heer N. Akhatab, mevrouw E. Rehim Zadeh, mevrouw S. van de Peppel, de heer R. Moti, de heer T. de Haan, de heer G.J. Engberts, mevrouw I. van Wifferen, mevrouw A.J.A. Maassen, de heer F. Elbay, mevrouw J.M. Nunnely, de heer M.H. Biljoen, de heer S. Soytekin, mevrouw M.Y. Morkoç, mevrouw J. Bokhove, mevrouw I. Elfilali, de heer T. Kind, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, de heer T.J. Vonk en mevrouw N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein

Afwezig zijn 2 leden, namelijk: mevrouw S. Reitema en de heer R.T.J. van der Velden

Namens het college zijn tegenwoordig de heer V.P.G. Karremans en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

1. *Opening en mededelingen*

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Goedemorgen allen. Ik heet u van harte welkom. Ook welkom aan degenen die op afstand onze vergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers, en een heel mooie tribune vandaag, een heel volle tribune ook, welkom. Berichten van verhindering heb ik ontvangen van de heer Van der Velden, door ziekte, en mevrouw Reitema. De heer Segers-Hoogendoorn sluit later aan. Zoals u ziet is de burgemeester afwezig, dit in verband met een buitenlandse reis. De heer Coşkun heeft aangegeven dat hij tot 16.00 uur aanwezig zal zijn. Er zijn geen overige mededelingen.

2. *Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 23 maart 2023*

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Ik wil dan met u door naar de vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 23 maart. Ik zal eerst de agenda met u doornemen en aan het einde zal ik u gelegenheid bieden om nog aanvullende opmerkingen te maken. Bij de punten die ik noem, kunt u uiteraard uw opmerkingen maken met betrekking tot dat onderdeel van de agenda. Er zijn geen verzoeken ontvangen voor een regulier debat. Er zijn vier verzoeken ontvangen voor een tweeminutendebat, 'Collega's bij de sociale werkplaats doen ook mee!', 'Convenant Huisvesting Huisartsen'. Ik zie de heer Verweij

opstaan. Mijnheer Verweij, wij komen zo meteen bij verzoeken over omzetting van debataanvragen, dus als dat uw vraag zou zijn, dan komen we daar zo meteen op. De vier verzoeken waren dus 'Collega's bij de sociale werkplaats doen ook mee!', 'Convenant Huisvesting Huisartsen', 'Situatie op het Ambachtsplein' en 'Uitsupporters horen bij de Klassieker!' Ik stel voor deze te agenderen als agendapunt 8.4 tot en met 8.7. Er is één verzoek ontvangen voor een motie vreemd aan de orde van de dag en die motie heeft de naam 'Het licht gaat uit vannacht!'. Ik stel voor deze te agenderen als agendapunt 9.1. Mijnheer Verweij, ik kom bij uw verzoek om het tweeminutendebat, agendapunt 8.1, 'Het uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting' om te zetten naar een regulier debat. Heeft u behoefte aan een toelichting?

De heer **VERWEIJ** (vvd). Dank u wel voorzitter, een heel korte dan. Ik denk dat het onderwerp belangrijk genoeg is, maar vooral omdat er zoveel moties over worden ingediend, die niet allemaal binnen twee minuten kunnen worden toegelicht. Ik denk dat het daarom verstandig is om het onderwerp Studentenhuisvesting als een regulier debat te behandelen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan kijk ik even de raad rond. Heeft dat uw instemming? Ik zie in het algemeen geknik, positief geknik, dus dan kunnen wij ermee instemmen en zal dit agendapunt tot een regulier debat worden omgezet. Zijn er nog andere leden die iets willen opmerken met betrekking tot de agendaonderwerpen? Nee? Dan kom ik bij de spreektijd voor vandaag. Het voorstel is om 2,5 uur spreektijd op de klok te zetten. Heeft dat uw instemming? Dan zal ik dat ook afhameren met 2,5 spreektijd. Het is u bekend dat het stemvenster aan het einde van de vergadering is. Indien nodig zullen wij kort voor de vergadering schorsen zodat u in uw eigen kring uw stemgedrag kunt bepalen. Rond 12.45 uur is er een lunch beschikbaar op de bekende locaties. Daarvoor geldt: voor zover de voorraad strekt. Er is op dit moment niet voorzien in een warme maaltijd, gezien de verwachte duur van de vergadering. Op dit moment stellen wij dan ook voor dat als u toch de vergadering laat uitlopen, ik hoor inderdaad rumoer, dan is de insteek dat u gebruik kunt maken van de horecavoorzieningen buiten het stadhuis en de stad Rotterdam kunt intrekken.

3. Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 23 februari 2023

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Agendapunt 3, vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 23 februari. Zijn er nog opmerkingen vanuit de raad naar aanleiding van deze notulen? Dan stel ik voor deze vast te stellen.

4. Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2023 week 8 t/m 11

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Er is mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, die zijn genoemd op de digitale doorlopende lijst 2023 week 8 tot en met 11. Ik stel u voor de behandelwijze zoals vermeld bij het desbetreffende stuk ook vast te stellen. Als u opmerkingen heeft dan verzoek ik u dat bijbehorende bb-nummer te noemen bij het stuk. Ik zie niemand. Mijnheer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Voorzitter, dank u wel. We zijn bij de lijst ingekomen stukken toch? Oké. Lijst ingekomen stukken week 10 pagina 12, beantwoording vragen Biljoen over de milieuvriendelijkste route over de Coolsingel, 23bb001500. GroenLinks Rotterdam maakt zich ernstige zorgen over het extra autoverkeer dat doelbewust door Google door het centrum van de stad wordt gestuurd in het kader van brandstofbesparing. Dit zorgt er niet alleen maar voor dat de luchtkwaliteit in de stad sterk verslechterd wordt, maar ook dat de verkeersveiligheid voor andere weggebruikers zoals het langzaam verkeer wordt beïnvloed.

In de beantwoording geeft het college aan dat het college het met GroenLinks eens is dat dit effect zeer onwenselijk is en tegelijkertijd ook dat ze er niets aan willen of kunnen doen. Afgelopen dinsdag was er voor de zoveelste keer een ongeluk in de Beneluxtunnel en tot mijn grote verbazing werd het verkeer vanaf de snelweg weer door de stad gestuurd en alles stond letterlijk vast. We hebben een heel goed team zitten op het Kleinpolderplein. Dat kan zorgen voor optimale doorstroming, maar om die reden zou ik toch deze beantwoording willen betrekken bij de bespreking van het onderwerp Verkeersveiligheid in de commissie MHEK.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mijnheer Biljoen op dat punt. Dan ga ik ervan uit dat dat inderdaad in de commissie verder besproken zal worden. Is er iemand die behoefte heeft aan stemming over de ingekomen stukken? Nee, ik constateer dat dat niet het geval is, zodat we lijst van de ingekomen stukken met algemene stemmen... Mevrouw Van de Peppel, aan u het woord.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Ja, dank u wel. Ik heb de vraag gekregen of we het afdoeningsvoorstel 'Een inclusieve gemeente is natuurinclusief', 22bb007432, kunnen agenderen in de commissie, en daarnaast de beantwoording van de vragen klimaatcontract, 22bb007508, ook kunnen doorgeleiden naar de commissie. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mag ik nog een keer de laatste?

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Ja, dat is 22bb007508.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel. Dan worden die doorgeleid naar de commissie.

5. Bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet

5.1 Brief van burgemeester en wethouders inzake de monitor doelgroepenvervoer

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Het volgende op de agenda is de brief van de burgemeester en wethouders inzake de monitor doelgroepenvervoer. Daar wordt bekrachtiging van de geheimhouding verzocht. Ik stel voor om de geheimhouding te bekrachtigen. Zijn er nog leden die aantekening wensen daar tegen te zijn?

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). 50PLUS.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). En de Partij voor de Dieren is tegen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geven 50PLUS en de Partij voor de Dieren aan dat zij geacht willen worden te hebben tegengestemd. Daarvan wordt aantekening gemaakt.

5.2 Bijlagen behorende bij de brief van burgemeester en wethouders over VGR Feyenoord City – Allonges

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Bijlagen behorende bij de brief van burgemeester en wethouders over VGR Feyenoord City tegen Allonges. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Idem, 50PLUS is tegen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). BIJ1 is ook tegen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). De Partij voor de Dieren is ook tegen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan wordt dit stuk bekrachtigd voor geheimhouding met de aantekening dat 50PLUS, BIJ1 en de Partij voor de Dieren hebben aangegeven geacht te worden tegen te stemmen.

6. HAMERSTUKKEN

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein).

6.1 *Het voorstel naar aanleiding van adviezen van de Algemene bezwaarschriftencommissie met betrekking tot bezwaren die zijn ingediend tegen het besluit tot vestiging van voorkeursrecht voor adressen gelegen aan de Frans Bekkerstraat*

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Het voorstel naar aanleiding van adviezen van de Algemene bezwaarschriftencommissie met betrekking tot bezwaren die zijn ingediend tegen het besluit tot vestiging van voorkeursrecht voor adressen gelegen aan de Frans Bekkerstraat. Dit is hamerstuk 6.1 op de agenda. Zijn er opmerkingen over? Dan is dat vastgesteld.

6.2 *Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening Cultuurhistorie Liskwartier'*

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan... Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Wij zijn daar tegen.

De **VOORZITTER**. Dan zal bij agendapunt 6.1, het hamerstuk Het voorstel naar aanleiding van de adviezen, de aantekening worden gemaakt dat de Partij voor de Dieren tegen wordt geacht te hebben gestemd. Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening Cultuurhistorie Liskwartier'. Zijn er daar partijen die tegen wensen te stemmen, in elk geval worden geacht tegen te stemmen? Dan is dat bij hamerslag vastgesteld.

6.3 *Het voorstel met betrekking tot indiening van een verzoek om een bijdrage voor gemaakte kosten in 2022 voor het opsporen en opruimen van ontplofbare oorlogsresten*

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Het verzoek met betrekking tot indiening van een verzoek om een bijdrage voor gemaakte kosten in 2022 voor het opsporen en opruimen van ontplofbare oorlogsresten. Geen opmerkingen. Dan is dit besluit bij hamerslag vastgesteld.

7. REGULIERE DEBATTEN

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Reguliere debatten. Ik zou bijna willen zeggen, als we in dit tempo doorgaan dan kunnen we inderdaad nog voor het middageten thuis zijn, maar mevrouw Elfilali, aan u het woord.

4. *Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2023 week 8 t/m 11*

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dank voorzitter, ik ga dat natuurlijk niet tegenhouden. Excuus, kan u nog heel even terug naar de ingekomen stukken en dan week 11, want ik had er nog één opmerking over. Die was ik net vergeten. Volgens mij heeft dat uw instemming voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Gaat uw gang.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Het betreft week 11 en dan de beantwoording van de vragen 'Onderzoek Arcade Rotterdam niet zo'n groene hekkensluis'. Ik heb het nummer even niet paraat, maar het zit in week 11. Kunnen we die doorgeleiden naar de commissie? Dank voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Prima, dan zullen we dat niet nog eens een keer afhameren, maar met die aantekening erbij verder voortgaan.

7.1 *Het initiatiefvoorstel-Postma e.a. 'Van grijs vliegveld naar groene stadswijk', alsmede de reactie hierop van burgemeester en wethouder*

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan de reguliere debatten. Het initiatiefvoorstel-Postma e.a. 'Van grijs vliegveld naar groene stadswijk'. Ik nodig mevrouw Kockelkoren uit achter de college tafel plaats te nemen zodat zij het initiatiefvoorstel nog kort kan toelichten en u haar kunt bevragen. De heer Biljoen zal haar daarbij vergezellen. Het politieke debat vindt plaats tussen de raad en het college. Ik geef dan het woord aan mevrouw Kockelkoren en zij voert het woord in technische tijd voor zover het om het initiatiefvoorstel gaat.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Voorzitter dank u wel en wat een eer om ons initiatiefvoorstel te mogen toelichten. Voorzitter, met dit initiatiefvoorstel schetsen we als GroenLinks samen met andere partijen hier in deze raad onze visie op Rotterdam The Hague Airport, oftewel Zestienhoven. Wat wij voorstellen is een groene stadswijk in plaats van een grijs vliegveld. Een groene wijk die nodig is om de wooncrisis op te lossen. Want medecollega's, de status quo is simpelweg niet goed genoeg meer. Er is een steeds grotere druk op de ruimte in Rotterdam. We zitten midden in een wooncrisis. Om iedereen een dak boven het hoofd te bieden moet worden bijgebouwd tot 2040, wel 50.000 woningen. Zo meteen komt het plan voor de studentenhuysvesting op de agenda. Daarin zien we dat ondanks alle plannen die we hebben nog steeds in 2040 er een status quo is dat we een tekort hebben aan genoeg woningen voor al onze studenten. En dat zijn dan alleen nog maar de studenten. We hebben het ook over gezinnen. We hebben het ook over betaalbare woningen voor de vele mensen die geen plek kunnen vinden in Rotterdam. We hebben dus grote uitdagingen. En in die zoektocht naar ruimte voor nieuwe woningen zijn wij als GroenLinks gaan kijken in de stad waar we nu winst kunnen maken. Waar kunnen we nu twee vliegen in één klap slaan? En dan komen wij terecht bij de transformatie van het vliegveld. Het vliegveld is namelijk een plek in de stad met weinig economische waarde. Het geeft ontzettend veel overlast voor de Rotterdammers. De luchtvervuiling, geluid, CO₂-

uitstoot, allerlei stoffen die de gezondheid van Rotterdammers schaden. En niet alleen Rotterdammers, maar ook bewoners van Bergschenhoek, Lansingerland, Schiedam worden hier ernstig door geraakt. En ook hun plannen voor woningbouw, want ook daar hebben ze woningen te kort, worden hier ernstig door belemmerd vanwege de geluidscirkels die het vliegveld kent. Daarom hebben wij geprobeerd voorbij de status quo te denken. En dat kun je alleen maar doen door een ander toekomstperspectief te bieden. Het is namelijk heel moeilijk om voorbij de status quo te denken. Daar kom je alleen als je ook een idee hebt van wat je mensen dan kunt bieden. Daarom hebben wij een plan gemaakt voor deze groene woonwijk, Zestienhoven. Rond een groot park, even groot als het park bij de Euromast, waar ruimte wordt geboden voor 10.000 woningen. En natuurlijk, dit is een beeld. Een beeld dat waarschijnlijk niet in 2040 gerealiseerd wordt. Maar het is een beeld om jullie mee te nemen in het kleine stapje dat vandaag nodig is om in zo'n mogelijke toekomst uit te komen. En dat kleine stapje kunnen we hier vandaag zetten. Dat is te kijken naar wat er dan nodig is om een andere toekomst mogelijk te maken in 2040, of misschien 2050. Ik wil jullie dan ook vragen: denk mee met dit kleine stapje en wat is daar nu voor nodig? Een maatschappelijke kosten-batenanalyse, waardoor wij eindelijk gaan weten, niet alleen wat op dit moment een kaartje naar Malaga kost voor een Rotterdammer, maar ook wat de gezondheidsschade is van het meisje in Schiebroek dat te kampen heeft met astma. Die twee waarden hebben we nu onvoldoende in beeld. Wij willen dit kleine stapje zetten om samen dit debat over een jaar, over vijf jaar te kunnen voeren en echt in die andere toekomst, die groene toekomst voor deze 220 hectare Rotterdamse grond, waar we gewoon van kunnen zeggen: we gaan het in de toekomst anders doen. Dus ik nodig jullie uit om daarover mee te denken.

De heer **BILJOEN** (gl). Nou voorzitter, als je zo'n betoog hebt gehoord dan weet je bijna niet meer wat je moet zeggen. Maar tegelijkertijd wil ik de raad wel meenemen in de verbroken belofte van Rotterdam The Hague Airport. En dan licht ik specifiek de kernwaarde 'afpraak is afspraak' uit. Want voorzitter, we leven in een tijd dat steeds meer mensen het gevoel krijgen dat er niet naar ze wordt geluisterd. Een tijd waarin afspraak is afspraak niet altijd betekent dat partijen zich ook daadwerkelijk houden aan die afspraak. En om dat te illustreren vanuit de historische context wil ik u meenemen naar het programma-akkoord genaamd 'Werk en veiligheid, dat kan alleen samen'. In dit akkoord uit 1994, mevrouw Van Groningen met haar onderzoek naar de strijd voor Rotterdams beleid weet precies waar het over gaat, zeiden de Rotterdamse VVD, D66, CDA, PvdA en GroenLinks dat er geen plek meer was voor Zestienhoven in deze mooie stad en zij spraken met elkaar af dat het vliegveld moest sluiten. Punt. Het kan gewoon. Toch werd er in die jaren erna besloten om dit los te laten. Maar wel onder voor die tijd zogenaamd strenge voorwaarden, dat het echt een zakenvliegveld moest blijven. Ik denk dat u het allemaal met mij eens bent, met GroenLinks eigenlijk eens bent, en de indienende partij van het initiatiefvoorstel eens bent, dat er geen sprake meer is van een zakenvliegveld. Zoals mevrouw Kockelkoren dat al heeft uitgelicht, heeft dat echt aanzienlijke gevolgen voor de leefomgeving; geluidsoverlast, luchtkwaliteit en klimaatschade en schade voor mens en dier. Tegelijkertijd voorzitter, besef ik dat er wellicht een kans is dat het misschien wel uit te leggen is aan de nieuwe generatie. Ik zie wat verbaasde gezichten. Want wellicht in een droom heeft Rotterdam The Hague Airport wel waarde, wel economische waarde. Maar dat kun je alleen weten als je de balans opmaakt. Daarmee kom ik eigenlijk op het fundament van ons initiatiefvoorstel. Wij willen inzichtelijk krijgen waarom we weinig verliezen als Rotterdam The Hague Airport verdwijnt en versterken daarbij eigenlijk de geest der verbeelding met illustraties in dit initiatiefvoorstel wat daarvoor terug kan komen als een grijs vliegveld wordt getransformeerd naar een groene stadswijk. Tot zover.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel. Dan kijk ik de raad in of er vragen zijn aan de initiatief-indieners. Als er geen vragen zijn voor de indieners van dit

initiatiefvoorstel dan volgt het reguliere debat en kunnen mevrouw Kockelkoren en de heer Biljoen plaatsnemen in de raadzaal. Dank u wel. Als de initiatiefnemers weer hun plek hebben ingenomen in de raadzaal geef ik het woord aan de sprekers die zich hebben aangemeld op het onderwerp. Dan zie ik de heer Van Drunen als eerste op mijn lijstje staan. Mijnheer Van Drunen, aan u het woord.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u wel voorzitter. Ja, we hebben natuurlijk in de commissie al uittentreuren over dit onderwerp gesproken. Naar mijn idee was op dat moment ook alles over dit onderwerp besproken en was het dus ook helemaal niet nodig om dit vandaag hier opnieuw als volledig debat op de agenda te zetten. Maar goed, het was destijds verkiezingstijd dus dat zal ongetwijfeld meegespeeld hebben bij het samenstellen van de agenda. Wat dat betreft voorzitter is mijn inbreng ook niet heel anders dan een aantal weken, of een week of twee geleden. Ja, je zou het vliegveld kunnen opheffen. Ja, dat zou je kunnen doen. Wat is dan het volgende dat we gaan opheffen? Rotterdam Centraal? Want treinen veroorzaken ook fijnstof. Wat zouden we nog meer kunnen opheffen? Kinderboerderijen bijvoorbeeld? Ja, je kan alles wel gaan opheffen waar je overlast van hebt. Voorzitter, wat ik hiermee wil aangeven is dat het GroenLinks helemaal niet gaat om het bouwen van een woonwijk. Dat is een soort ballon die omhooggehouden wordt, waar iedereen leuk naar kan kijken, de reactie van het college erop was ook heel duidelijk. Die vierkante meters zijn op dit moment helemaal niet nodig om aan die bouwopgave te kunnen voldoen. Voorzitter, wat hier gebeurt is gewoon het zoeken van argumenten om maar dat groene gedram erdoorheen te duwen. Ik denk dat dat voor iedereen nu ook wel heel duidelijk is nadat dit misschien al wel tien keer in de commissie is besproken. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mijnheer Van Drunen, u heeft een interruptie van de heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja, ik wil de heer Van Drunen vragen als hij zegt dat het college zegt dat we die vierkante meters helemaal niet nodig hebben, welke vierkante meters dan? Zijn het de vierkante meters van de kinderboerderij die u ter discussie stelt overal in de stad? Of van de volkstuinten die u overal ter discussie stelt? De sportvelden die u ter discussie stelt? De buurtparkjes die u ter discussie stelt? Want de wethouder heeft een enquête gedaan en u steunt dat. Wil je een vliegveld? Ja, zeggen de Rotterdammers, dat is wel handig. Maar als je ze vraagt: wat wil je, woningen op je buurtpark, je volkstuin of je sportveld of daar in die polder Zestienhoven, dan denk ik dat er een heel andere uitslag uit die enquête komt. Dat vliegveld is overbodig. Dat is nog nooit nodig geweest.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou voorzitter, om met het laatste te beginnen, wat Leefbaar Rotterdam betreft is het vliegveld helemaal niet overbodig. Het ligt er gewoon, er is heel veel vraag naar, er is ook heel veel waardering voor vanuit de stad, dus dat laten we daar gewoon lekker liggen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). U heeft een interruptie van mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, de heer Van Drunen zegt met het college dat er genoeg plek is om woningen te bouwen. Ik neem even één frase uit het stuk over studentenhuysvesting dat zo meteen op de agenda staat. Daar staat letterlijk: de relatieve druk blijft de komende acht jaar ongeveer gelijk bij een bouwproductietoename van de voorraad van ongeveer 3500 eenheden. Die moeten we nog maar gebouwd zien te krijgen.

Tegelijk zegt het college: het ligt eigenlijk niet in de verwachting dat we zelfs die 400 woningen per jaar, de opgave die het college zichzelf heeft gegeven, om per jaar te bouwen, dat het nog maar helemaal de vraag is of we die gaan halen. Dus de stelling dat er genoeg ruimte is om woningen te bouwen in Rotterdam is simpelweg niet waar. Dat blijkt uit dit stuk dat zo meteen op de agenda staat. Ik vind het dan ook heel jammer dat de heer Van Drunen op die manier politiek wil bedrijven, terwijl wij hier echt een heel serieuze vraag neerleggen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou ja voorzitter, volgens mij is de reactie in de collegebrief heel duidelijk. Blijkbaar is die ruimte waar nu Rotterdam Airport ligt niet nodig. Als mevrouw Kockelkoren beweert dat dat wel zo is, dan wordt het een heel raar welles-nietesverhaal tussen GroenLinks en het college en daar ga ik me buiten houden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geef ik het woord aan de volgende spreker, mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw **REHIM ZADEH** (denk). Ja, dank u wel voorzitter. Voorzitter, Rotterdam The Hague Airport is een belangrijk onderdeel van onze economie en onze infrastructuur. We moeten ons ook blijven realiseren dat de functie van Rotterdam The Hague Airport van belang is en van belang blijft. Het vliegveld functioneert ook als een innovatiehub. Het sluiten van de luchthaven is geen realistisch streven. Het sluiten maakt geen onderdeel uit en heeft geen plek in de luchtvaartnota of ons coalitieakkoord. En voorzitter, in tegenstelling tot de partijen die pleiten voor sluiting van de luchthaven zie ik en ziet mijn partij de voordelen die deze luchthaven biedt voor onze economie en voor onze samenleving. Rotterdam The Hague Airport is goed voor duizenden banen en biedt kansen voor de ontwikkeling van bedrijven in de regio. Daarnaast biedt de luchthaven een weg voor duizenden Rotterdammers van verschillende nationaliteiten om familie en naasten op te zoeken. Voorzitter, wij zijn van mening dat Rotterdam The Hague Airport een belangrijk onderdeel is van Rotterdam, de Rotterdamse economie en de infrastructuur. Laten we blijven investeren in de ontwikkeling van de luchthaven, terwijl we tegelijkertijd werken aan het verminderen van de impact op het milieu en de leefomgeving van omwonenden. U kunt het misschien wel raden, maar dit initiatiefvoorstel waar veel tijd en werk in zit, en zeker ook wel wordt gewaardeerd, is niet in lijn met de wensen van mijn partij. Tot zover.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel. U heeft een interruptie van de heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja voorzitter, ik luister hiernaar en ik heb daar toch wat vraagtekens bij. Mijn vraag, gewoon heel direct, wat zijn de voordelen dan? U geeft aan dat er duizenden banen zijn. Zijn dat Rotterdamse banen? Komt dat tegemoet aan de Rotterdamse economie? U geeft ook aan dat het een belangrijk onderdeel is van onze economie. Op welke cijfers baseert u dat? Ik kan nergens terugvinden dat Rotterdam The Hague Airport echt een wezenlijke bijdrage heeft voor de Rotterdamse economie. Ja, sorry.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw **REHIM ZADEH** (denk). Ja voorzitter, mijn partij ziet de sociaal-maatschappelijke functie en de economische functie van de luchthaven. En het is goed voor de Rotterdamse economie. En daarnaast, we zijn een wereldstad die een luchthaven wil. Dat is ook gebleken uit onderzoek. Twee derde van de Rotterdammers wil een luchthaven. Dus hier heen en

weer gaan of het wel goed is voor onze economie en of mensen wel het nut ervan inzien, ik denk niet dat dat relevant is.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan kijk ik naar de volgende spreker op de lijst. Ik geef als interruptie het woord aan mevrouw De Jong. Is dat als interruptie? Aan u het woord.

Mevrouw **DE JONG** (bij1). Hartstikke bedankt. Het is wel goed als we onthouden dat onze situatie hier best wel uniek is, om zo dicht bij bewoning überhaupt een luchthaven te hebben. Londen is een van de hoofdsteden eigenlijk van economische beweging. Daar hebben ze ook op een gegeven moment gewoon heel strakke beperkingen gelegd op wat de luchthavens kunnen doen. Bepaalde luchthavens op bepaalde plekken zijn zelfs gesloten omdat het gewoon niet verantwoord is en we hebben het hier vaak over feiten die niet echt onderzocht of onderbouwd worden. We nemen vaak eigenlijk een beetje dingen over lijkt het, van de luchthaven, zonder dat we zelf het werk erin steken. Daarom zien we, behalve dat de plannen gewoon goed zijn, er gewoon ook heel veel waarde aan. Wat ervoor pleit dat we ook daadwerkelijk dingen zelf gaan uitzoeken en minder snel gewoon dingen overnemen. Want ik merk dat er nog steeds een gebrek is aan tastbare informatie hierover. Daarnaast... Weet u, ik laat het daarbij. Tastbare informatie ontbreekt, dus daar moeten we gewoon veel meer mee doen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geef ik het woord aan mevrouw Rehim Zadeh, alhoewel ik niet een vraag in het betoog hoorde. Mevrouw Rehim Zadeh. Dan gaan we door naar de volgende spreker. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja voorzitter, dank u wel. En inderdaad, de heer Van Drunen zei het al zo mooi, het lijkt bijna een Groundhog Day, we hebben het continu over dit vliegveld. Maar als ik het over vliegen heb, dan denk ik in ieder geval aan een aantal heel positieve dingen. Want vliegen verbindt mensen. Het verbindt landen, het verbindt culturen. En of het nu eigenlijk om een zakenreis gaat of om die vakantie, eigenlijk heeft iedereen evenveel recht om te vliegen. Veel mensen leven er ook echt naartoe voorzitter. Die leven naar dat moment toe van hun welverdiende vakantie, of naar dat moment dat ze hun familie weer zien in het buitenland, die hereniging. Los daarvan vind ik ook echt ten diepste, wat is er nu mooier dan die wereld ontdekken, of je nu jong of oud bent? Nu ben ik zelf in de gelukkige omstandigheid dat ik kan reizen, want ik weet ook, ik heb deze discussie wel eens met de heer Vonk gehad, dat niet iedereen dat kan. Sommige mensen moeten ook echt een jaar lang sparen om inderdaad op vakantie te kunnen, met dat vliegtuig naar een mooie plek. Maar ik vind het belangrijk omdat ik mijn kinderen ook de waarde en de pracht van de wereld kan laten zien. Leren over andere culturen, andere religies en ook andere omgangsvormen. Dat brengt ook respect en begrip. En juist dat hebben we hard nodig in deze wereld.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Ik meende een punt te horen in uw betoog. U heeft een interruptie van de mevrouw De Jong en daarna van de heer Coşkun.

Mevrouw **DE JONG** (bij1). Volgens mij hebben we op dertig minuten een ander vliegveld, dus het is niet alsof een land met 17 miljoen mensen drie of twee vliegvelden nodig heeft. Het heeft gewoon te maken met status, het heeft er gewoon mee te maken dat het mooi staat. Ik ben helemaal voor de wereld leren kennen, maar laten we nu heel eerlijk zijn, de meeste mensen die weggaan, dan hebben we het niet over mensen die naar familie gaan, ik heb ook familie in het buitenland zitten die ik al jaren niet heb gezien, dus ik begrijp dat, ik ben heel empathisch daarvoor, maar de meeste mensen willen gewoon op vakantie. En het gaat dan echt niet over cultureel veel dingen leren, het is vooral foto's nemen, terugkomen,

laten zien en genieten. Dat moeten we wel zetten tegenover een goede toekomst voor de volgende generaties, de mogelijkheden die er zijn op de locatie zelf. Het is dus iets waar echt goed over na moet worden gedacht en waar we niet buzzwords, die ons goede gevoelens geven, moeten gaan gebruiken voor iets dat gewoon heel serieus is.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). U heeft een interruptie van de heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ik vraag me af waar BIJ1 het recht vandaan haalt om te kunnen bepalen waarom mensen wel en niet mogen reizen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw De Jong.

Mevrouw **DE JONG** (bij1). Volgens mij heeft dat niets te maken met recht ergens vandaan halen. Ik ben een partij, ik ben hier gekozen om hier te gaan zitten om een bepaald iets te vertegenwoordigen. Ik sta dus niet alleen maar voor de dingen die wij nu willen, want vijftig jaar geleden wilden heel veel mensen ook – zeiden ze ook heel veel dingen, waardoor we nu voor beslissingen staan en nu dingen moeten besluiten die heel moeilijk zijn voor ons, nu. Het heeft te maken met verantwoordelijkheid nemen. Ik weet niet of u ouder bent of niet. Maar u weet zelf ook wel dat soms op bepaalde momenten de persoon met de meeste informatie de persoon is die uiteindelijk de beslissingen neemt. Dat betekent dat je goed moet luisteren naar wat er wordt gezegd. Maar dat heeft niets te maken met zelf het recht nemen, want ik heb net gezegd: we hebben Schiphol nog steeds staan. Het is dus niet dat mensen niet mogen vliegen. Het is gewoon dat we anders moeten gaan nadenken over hoe we vliegen, wanneer we vliegen. Het kan niet zo zijn dat dat het belangrijkste aspect is waarop de beslissing wordt genomen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Ik kijk even naar de heer Segers. Mijnheer Segers, heeft u een interruptie op mevrouw De Jong of op de heer Van Drunen? Dan aan u het woord.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dank voorzitter. Ja, het is compleet off topic wat Leefbaar Rotterdam doet en de VVD aanvult en dat is altijd wat hier gebeurt als we het hebben over het vliegveld. Want het gaat er helemaal niet over of je voor of tegen vliegen bent. Het gaat over wat wij hier horen te doen. Onze basistaak is namelijk het verdelen van schaarse ruimte, zowel als het gaat over oppervlakte als lucht en zowel als het gaat over de vrijheid van de een die ten koste gaat van de ander en dat is waar we het hier over hebben. Wat deze twee partijen hier proberen te doen is het helemaal in het kamp te trekken van iemand die kritisch is op de luchthaven, die is maar voor sluiting en ga dat al die mensen maar uitleggen. Maar daar gaat het niet over en het is ook een beetje een makkelijke vlucht, zeg ik in het kader van dit debat, wat deze twee partijen doen. Waar ze nu eigenlijk eens echt op zouden moeten reageren, en dat vraag ik aan de heer Van Drunen, wat is voor u die waarde van het vliegveld en wat is uw bron om die waarde van het vliegveld te meten ten opzichte van alles wat het ons ook kost?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja dank u voorzitter. Ja, met het noemen van de waarde van het vliegveld is de heer Segers-Hoogendoorn natuurlijk aan het voorsorteren op de zogenaamde MKBA, wat ook al door GroenLinks werd aangesneden. Want dat zou allemaal heel logisch zijn natuurlijk hè. We gaan een onderzoek uitvoeren naar de meerwaarde van het vliegveld. Maar zoals de wethouder ook al heeft aangegeven in de commissie, het is totaal zinloos om

aan zo'n onderzoek te beginnen. Want iedereen geeft een andere weging aan bepaalde waardes, aan bepaalde zaken. Dus mijn vraag aan de heer Segers-Hoogendoorn is wat volgens hem de economische waarde van een vakantie is.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Segers.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, dank. Ik ga niet op die vraag reageren. Ik zeg even tegen de heer Van Drunen dat er gewoon in de luchtvaartnota zwart-op-wit staat dat een MKBA onderdeel moet zijn van het aanvragen van een nieuw luchthavenbesluit, dus hiermee gaat de heer Van Drunen gewoon keihard in tegen rijksregelgeving. En hij ridiculiseert nu ook de MKBA, terwijl hij al eerder heeft gezegd, en dat is ook gewoon de reden waarom hij het hier niet over wil hebben, hij heeft het gewoon letterlijk gezegd, u kunt het opzoeken op de tapes, hij is gewoon bang dat er uit een MKBA blijkt dat de waarde van het vliegveld misschien wel meevalt. Of tegenvalt, het is maar hoe je het ziet.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mijnheer Segers. Mevrouw Kockelkoren had een interruptie op de heer Van Drunen. Aan u het woord.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja, dank u wel. Aanvullend op de heer Segers-Hoogendoorn. Kijk, maatschappelijke kosten en baten in beeld brengen, dat is onze taak als raadslid. Want hoe kunnen wij anders ons werk doen? Als u niet weet wat... u weet wel, wat een ticket naar Malaga kost, maar u weet dus niet wat de gezondheidskosten zijn die wij ook als stad moeten dragen. U komt vervolgens hier bij ons als raad zeggen: ja, de zorgkosten rijzen de pan uit, tekenen bij het kruisje want we gaan het anders doen. Maar u wilt niet in kaart brengen hoe de luchthaven al die mensen, al die Rotterdammers die in Schiebroek wonen en in die wijken daaromheen, die last hebben van geluidsschade, last hebben van luchtwegklachten, wat die gezondheidskosten ons kosten. Dat is toch een rare vergelijking? Ik vind dat u uw kop in het zand steekt en een heleboel Rotterdammers daarmee in de kou laat staan en daarmee ook ons de mogelijkheid ontnaemt om echt te wegen, om die kosten en baten tegen elkaar af te zetten. Ik vind het gewoon heel jammer dat u met deze struisvogelpolitiek hier dreigt weg te komen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou ja voorzitter, u dreigt weg te komen, ik dreig helemaal nergens mee weg te komen want ik blijf gewoon staan waar ik sta en zitten waar ik zit. En wat mij betreft geldt dat ook voor Rotterdam Airport. Maar mevrouw Kockelkoren heeft het over een logische afweging om dat te kunnen maken. Als dat zou kunnen, als dat zou kunnen, dan zou mevrouw Kockelkoren mij volledig aan haar zijde hebben. Maar dat kan niet, want er spelen hierin een heleboel subjectieve elementen mee en die zijn niet te wegen. Ja, die zijn wel te wegen, die zijn door mij persoonlijk te wegen. Maar mijn persoonlijke weging daarin is anders dan die van mevrouw Kockelkoren, dus daar komt nooit een objectief resultaat uit.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). U heeft een interruptie van mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Steden in Nederland, steden in Europa laten zien dat je gewoon een maatschappelijke kosten-batenanalyse kan maken en vervolgens een politiek debat erover kan hebben om die te wegen. Ik heb het in de commissie gezegd. Voorbeeld is Maastricht Airport. Daar hebben ze gewoon maatschappelijke kosten en baten in beeld

gebracht en vervolgens een politiek besluit genomen om het open te houden. Prima, dan is het duidelijk.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Van Groningen die een interruptie had op mevrouw De Jong.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja dank. Ja, ik heb mevrouw De Jong aangehoord die inderdaad een interruptie op mij had. Ja, voorzitter, ik vind het gewoon morele verhevenheid van BIJ1. Ik bedoel, zij vindt het gewoon prima om dit van onze Rotterdammers af te pakken, nou, wij staan dus wel voor die welverdiende vakanties. Laat ik u ook nog even in herinnering brengen, België heeft vijf luchthavens, Londen heeft er zelfs zes, Parijs heeft er drie, en dat ligt zelfs allemaal in dezelfde stad. Er zijn dus heel veel steden die kiezen voor meerdere vliegvelden in hun land of in hun stad. En ik denk, en de Rotterdammers hebben dat ook uitgesproken, DENK refereerde er net al aan, 60% van de Rotterdammers wil gewoon een luchthaven. En ik weet zeker dat als links had gehoord dat 60% geen luchthaven had gewild, dan was opeens het onderzoek te pas en te onpas aangehaald. Wij staan voor die Rotterdammers die de luchthaven willen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van Groningen, u helpt mij ook om in een zin mij de gelegenheid te geven daar in te komen. U had een interruptie van mevrouw De Jong. Aan u het woord mevrouw De Jong.

Mevrouw **DE JONG** (bij1). Ik ga ervan uit dat er gerefereerd wordt aan een enquête die is uitgevoerd met het onderzoek. Oké, ik wilde daar sowieso wat dingen over zeggen. Ten eerste wordt er zelf gezegd, ik citeer, "door deze lage respons dienen de uitkomsten die in deze notitie worden gepresenteerd dan ook zeker op het niveau van de onderscheiden gebieden als indicatief te worden gezien en zijn de uitkomsten waarschijnlijk slechts in beperkte mate representatief". Dus dat maakt al een probleem. Ik heb de enquête zelf ook in mijn hand gehad en ik moet zeggen dat ik best wel schrok van de kwaliteit daarvan. Er zaten flink wat suggestieve vragen in, suggestieve vragen zonder context. De eerste vraag was eigenlijk: vindt u dat het vliegveld moet blijven? En het probleem daarmee is voor de mensen, het hangt af van wat je gedaan hebt, je verleden, onderzoek is een van de onderwerpen waar ik mee bezig ben geweest, en een gedegen onderzoek, als je daadwerkelijk wil gaan voor wat mensen echt vinden, moet ook gedaan worden met context als je suggestieve vragen stelt. De hoeveelheid suggestieve vragen in deze enquête maken het eigenlijk onmogelijk om echt te bepalen wat Rotterdammers vinden. Ze krijgen niets te horen over waarom de enquête wordt uitgevoerd. Vanwege het participatietraject dat mislukt is, dat is gewoon publieke informatie, dus dat mag. Ze horen niets over eventuele andere negatieve effecten zoals fijnstof, schadelijke stoffen. Ze horen dus ook niets over wat de bewoners eromheen ervan vinden. En wat ik heel lastig vind, we hoorden dan nu alsof wij moreel verheven zijn, dat zijn wij niet. Ik bedoel, wij zijn een partij met heel veel mensen en mensen maken fouten en we zijn allemaal echt niet zo geweldig. Daar gaat het helemaal niet om. Maar wat ik hierin terugzie is eigenlijk het tegenover elkaar zetten van verschillende groepen Rotterdammers, om iets dat de coalitie vindt, want ze geven zelf aan dat het coalitieakkoord zegt dit dus vinden wij dit. Ik ben niet deel van de coalitie, dus eerlijk gezegd boeit het mij heel weinig wat de coalitie hiervan vindt. Ik vind het heel schadelijk, zeker als we met heel mooie woorden gaan strooien die eigenlijk seinen naar verbintenis, als we dus verschillende groepen tegenover elkaar gaan zetten, om ze schaakmat te zetten, geen context te geven en eigenlijk Rotterdammers een soort van leidende vragen te geven om naar een bepaalde conclusie te gaan. En dat vind ik vooral jammer, want ik wilde eigenlijk echt weten wat Rotterdammers vonden. Want ik vind dat ons werk niet alleen maar is dingen doen voor mensen, het is luisteren naar mensen. Maar het is een combinatie van beide. Wij

hebben informatie die andere mensen niet hebben. Op het dagelijkse level zijn mensen niet bezig met de negatieve effecten van een vliegveld. Die denken inderdaad aan vakanties. Het is dus onze taak om dat dus juist over te brengen, informatie te geven zodat mensen weloverwogen meningen kunnen vormen over bepaalde dingen en niet misbruik maken van het feit dat de informatieverschaffing zo belabberd is. Dat is niet alleen maar op dit, op heel veel facetten heb ik het gezien, daar misbruik van maken en het vervolgens gebruiken voor politiek gewin. Ik vind het vooral jammer, want ik sta hier wel echt, en ik weet dat de VVD dat misschien niet gelooft van mij, ik sta hier echt vanuit persoonlijke overtuiging. Ik sta hier niet om een politieke carrière te doen. Ik vind hoe de debatten gaan vaak heel kinderachtig en onzinnig en zodoende dat ik dit zeg. Dus ik heb daadwerkelijk kritiek hierop. Pardon, punt.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw De Jong, ik wil u wel even wijzen op uw tijd mevrouw De Jong. Mevrouw Van Groningen, aan u het woord.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja voorzitter, er is in ieder geval één ding waar wij het beiden heel erg over eens zijn, dat ik het oprecht ook jammer vind dat wij tegenover elkaar staan. Maar dat is nu eenmaal als je een standpunt inneemt. U neemt het standpunt in dat sluiten een heel goede optie is en ik neem dat niet in, omdat er veel Rotterdammers zijn die dat vliegveld willen behouden. Overigens ook ongelooflijk veel bedrijven die graag gebruikmaken van dit prachtige vliegveld. Ik had het net over begrip voorzitter en ik ga daar...

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van Groningen, ik ga even de interruptie toestaan van de heer Coşkun die al de hele tijd staat te wachten totdat hij zijn interruptie aan u kan voorleggen. Mijnheer Coşkun, aan u het woord.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, na een prachtig betoog van mevrouw De Jong. Ik stond tegelijkertijd met haar op en wilde een simpele vraag stellen aan mevrouw Van Groningen omdat zij het erover had dat vliegen mensen verbindt en mijn kinderen moeten de wereld ontdekken en zo. Toen dacht ik: vrijheid blijheid is hartstikke leuk maar hoe ver wil dat gaan? Hoe ongereguleerd wil dat gaan? Bij de SP zijn we niet tegen vliegen en ik heb zelf ook nog wel eens wat gevlogen. Maar de vraag is: hoe ver, wie wil je allemaal het recht geven om te vliegen om zich met u te verbinden, de mensen uit Somalië, de mensen uit Syrië, alle Chinezen, kunnen die allemaal langskomen en landen op dat vliegveld? Dus waar liggen de grenzen voor mevrouw Van Groningen voor dat vrijheid blijheid, verbinden met mensen in de wereld?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Dank voorzitter. Nou, zoals u weet, als liberaal vind ik dat iedereen moet kunnen vliegen vanuit waar ze dan ook willen komen. Kijk, het is dat wij niet rechtstreeks vanaf Rotterdam naar China vliegen, maar anders was dat ook een optie geweest. We hebben heel veel mooie bestemmingen. Daar kunnen mensen naartoe vliegen, naar Rotterdam. En ik vind het dan dus ook belangrijk dat we dit dus niet verbieden of afpakken. Want dat is namelijk precies wat dit plan doet. Dit plan pakt het vliegveld van ons af voorzitter. Overigens net zoals andere dingen, de heer Van Drunen zei het al, maar laat ik het even opsommen: het broodje kroket, het stukje vlees, het rijden in de auto en vandaag gaan we het vliegen vanaf Rotterdam afpakken. Dames en heren, wat blijft er dan nog over? Nou, als het aan links ligt dus helemaal niets. Ja, o ja, wel, belasting betalen. Want leuker kunnen ze het niet maken, wel moeilijker.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van Groningen, u lokt een interruptie uit van de heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Mevrouw Van Groningen, al die vrijheid blijheid, nou ja. Waar liggen de grenzen voor u? Want u wilt iedereen alle rechten geven, altijd, om van alles te kunnen doen. Maar zit daar ook een grens aan? Ik weet niet of u wel eens klimaatrapporten hebt gelezen of zo? Zijn daar grenzen aan? Grenzen aan de hoogte van de dijken, aan de lengtes van de landingsstrips, aan hoe dicht de huizen tegenover vliegvelden moeten staan. Waar legt u de grenzen van al die vrijheid blijheid?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Segers heeft een aanvullende interruptie op hetzelfde punt.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Precies voorzitter, want hier moeten we echt tegen opstaan. Want mevrouw Van Groningen zegt nu eigenlijk: liberalisme betekent alles voor iedereen en altijd. En keuzes maken hoort daar kennelijk niet bij. Dan wil ik mevrouw Van Groningen vragen hoe zij dan van plan is haar taak als volksvertegenwoordiger, en nogmaals, dat gaat over het verdelen van schaarse ruimte in alle opties, hoe ze dan die rol wil gaan vervullen. Want dit is alleen maar een verhaal over alles moet kunnen en eerlijk gezegd ben ik het ook wel gewend, want ik zat de vorige periode met mevrouw Van Groningen in de commissie Mobiliteit en daarbij was het ook alles hè. Dus én de auto en de fiets en het snelle OV en de voetganger, allemaal op diezelfde baan. Dat is wat de VVD doet en kennelijk is dat liberalisme.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja voorzitter, kijk, volgens mij gaan we er bij die twee kanten niet uitkomen. Wij vinden het belangrijk dat mensen die keuze hebben om te vliegen. Er zijn bedrijven die dat graag doen, er zijn Rotterdammers die dat graag doen, of dat wel of niet voor vakantie is. En dat is natuurlijk uiteindelijk de basis, wij hebben dat vliegveld nodig. Rotterdam heeft dat vliegveld nodig.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, wellicht bent u bekend met het stuk 'Grenzen aan de groei' uit 1972. Dat punt zijn wij ver voorbij. Ik weet niet of u de kranten gisteren heeft gelezen. Soms zijn er gewoon besluiten nodig, of een klein stapje, die ook andere toekomstperspectieven in beeld brengen. Alleen maar in beeld brengen hè. Ik heb al gezegd: dit is een visie waardoor we met elkaar het gesprek beter kunnen voeren over hoe wij die grenzen aan de groei ook kunnen bereiken. Want er zijn gewoon zoveel Rotterdammers die te maken hebben met een kwetsbare gezondheid, die te maken hebben met permanente overlast. En die luchtkwaliteit van Rotterdam, mensen leven gewoon maanden korter hier in Rotterdam. Daar moeten we iets aan doen. Ik vind het echt veel te kort door de bocht om te zeggen: we kunnen gewoon alles lekker blijven doen, ja, dat is fijn als je in Hillegersberg woont.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mijnheer Moti, u heeft een interruptie op hetzelfde punt?

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, het lijkt wel of ik naar een uitgesproken artikel van De Speld luister als ik mevrouw Van Groningen hoor. Ze maakt toch wel echt een karikatuur van het echte liberalisme volgens mij. De vragen die de heer Segers net stelde waren denk ik

ook heel terecht. Ik zou toch hopen dat er echt wel een reactie op komt. De aanvullende vraag die ik daarop heb, want heel simpel, als mensen het willen moet je het toestaan, er zijn ook Rotterdammers die 's nachts willen vliegen vanaf Rotterdam Airport. En ik ben heel blij dat wethouder Karremans vindt dat dat niet moet worden toegestaan. Nu ben ik benieuwd of de VVD-fractie vindt dat als mensen 's nachts willen vliegen vanaf Rotterdam Airport dat dat dan moet worden toegestaan? Want als ik u hoor, ja, als mensen dat willen moeten we dat maar vooral niet verbieden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Voorzitter, ik hoor een aantal dingen. Allereerst om antwoord te geven op de vragen van de heer Segers die nog een keertje herhaald werden, we hebben genoeg ruimte in Rotterdam om te bouwen. We hebben ontzettend veel mooie projecten die eraan gaan komen. Parkhaven, Rijnhaven, we zijn bezig met Merwe-Vierhavens, Alexanderknoop, dus A tot Z, het is helemaal niet nodig om nu op Rotterdam Airport te gaan bouwen. Sterker nog, tot aan 2050 is die grond überhaupt uitgegeven aan erfpacht. Als we dan al niet moeten saneren dan zou je die eerste paal een keertje in 2070 kunnen slaan. Dus het is ook niet helemaal realistisch. We hebben genoeg ruimte. Het tweede is, wij groeien als samenleving nog steeds elke dag. Mensen hebben die behoefte om te vliegen, dus dat moeten we ook toestaan. En ja, mijnheer Moti, u heeft helemaal gelijk, wij willen ook die overlast knetterhard aanpakken, maar we gaan mensen niet het recht ontnemen om te vliegen, maar ik ben wel heel trots op die wethouder van VVD-huize die de eerste is die echt iets heeft gedaan aan die overlast, meer dan de hele GroenLinksfractie bij elkaar.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ik ben blij dat eindelijk in het betoog van mevrouw Van Groningen wordt aangegeven dat je wel degelijk het recht van mensen kunt beperken. Dus het recht om 's nachts te vliegen vanaf Rotterdam Airport, u bent het ermee eens dat we dat hebben verboden. Dat we mensen niet een vakantie gunnen om 's nachts te vliegen. Daar ben ik heel blij mee. Maar hier in deze raad heeft niemand gezegd dat niemand op vakantie mag. Want we hebben al een vliegveld. Op nog geen vijftientwintig minuten afstand vanaf Rotterdam Centraal kun je al gaan vliegen. Dus dat recht waar u hier een karikatuur van maakt, daarom vergeleek ik het met De Speld, want u legt heel links woorden in de mond terwijl u gewoon zelf krampachtig vasthoudt aan uw rechtse dogma's. Dat wordt helemaal niet gezegd. Niemand hier verbiedt iemand om op vliegvakantie te gaan. Hier zeggen we alleen: we hoeven geen vliegveld meer te hebben dat nog maar op vijf, zes kilometer afstand van het stadscentrum ligt. Dat is niet meer van deze tijd. We hebben een heel goed vliegveld in de Randstad, Schiphol op vijftientwintig minuten afstand. Daar kunnen mensen nog steeds heel goed vandaan vliegen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Van Drunen heeft een interruptie op de heer Moti.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ja, dat is inderdaad, Schiphol is heel goed bereikbaar hier vandaan. Alleen, omdat er nu zo wordt aangedrongen op een krimp van Schiphol, ja, als u niet mensen wilt beperken om op vakantie te gaan, dan zal dat wel via Rotterdam Airport moeten of via Maastricht of Eindhoven of Brussel, Düsseldorf. Dan gaat het zich verspreiden, of wilt u wel mensen gaan verbieden om op vakantie te gaan?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, het is een illusie om te denken dat we maar onbeperkt vliegbewegingen in dit land of in de wereld kunnen blijven toestaan. Dat is een illusie. Als u denkt dat dat kan, dan neemt u uzelf in de maling en dan neemt u alle Rotterdammers ook in de maling. Er is een grens aan wat deze aarde aan kan en er zit ook een grens aan het aantal vliegbewegingen. Dus ja, het kan zo zijn, en daar is dit kabinet overigens onder leiding van de VVD ook mee bezig, om het vliegverkeer terug te brengen. Dat doen we door te beprijsen, dat doen we door minder start- en landingsrechten af te geven. Dus ja, er wordt al beperking opgelegd en dat is heel normaal. Dat doen we op heel veel terreinen zo. Dit college doet het bijvoorbeeld door betaald parkeren in heel de stad in te voeren. Het beprijsen van het hebben van een auto. Ja, dat is heel normaal.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voorzitter, ik wil even opmerken dat de heer Moti wel heel selectief is in het wel en niet stellen van grenzen, want zodra we het daarover zouden hebben in het kader van het asieldebat, dan staat hij op zijn achterste poten, maar als het over vliegen gaat, dan kan het blijkbaar ineens wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Moti, aan u het woord.

De heer **MOTI** (pvda). Ja, dat klopt voorzitter, dan sta ik inderdaad op mijn achterste poten, want ik vind het recht op een vliegvakantie toch echt wel iets heel anders, fundamenteel iets anders dan dat iemand voor zijn leven vlucht uit een oorlogsgebied, zijn leven niet zeker is omdat hij wordt onderdrukt. Dat vind ik inderdaad totaal verschillende onderwerpen, dus dan sta ik inderdaad op mijn achterste poten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van Groningen, aan u het woord naar aanleiding van de interruptie van de heer Moti.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd) Dank u. Ja, ik vind het altijd zo grappig dat links altijd denkt: we sluiten dat vliegveld want op een paar meter afstand hebben we een ander vliegveld. Een vliegveld weghalen is niet alleen een landingsbaan weghalen of een terminal weghalen. Het is namelijk gewoon de hele concurrentiepositie van Rotterdam weghalen. Het Rotterdamse zakenleven heeft Rotterdam The Hague Airport nodig. Het gaat dus om duizenden arbeidsplekken. Wie is hier nu de Partij van de Arbeid, voorzitter?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, het is net ook al door de heer Biljoen gezegd, er wordt heel erg geschermd met duizenden banen, al die bedrijven zijn hier allemaal naartoe gekomen. Noemt u maar eens één economisch onderzoek waaruit blijkt dat wij hier bedrijven hebben gevestigd met duizenden banen vanwege de airport. Noemt u eens één bedrijf. Ik zal u zeggen: dat onderzoek is er niet. Want de meeste vluchten die vanaf Rotterdam Airport gaan zijn gewoon vakantievluchten naar Ibiza, naar Thessaloniki. Als u kijkt naar de top 5-vluchten, dan zit er maar één zakenbestemming bij: Londen. De rest zijn allemaal vakantievluchten. Dus dat is een fabeltje dat hier altijd maar wordt herhaald. Elke keer als wordt gevraagd: laat dat onderzoek dan zien, dan krijgen we dat maar niet. Dus nogmaals de vraag: laat dat onderzoek dan eens zien.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). U heeft een interruptie van de heer Coşkun, mevrouw Van Groningen.

De heer **COSKUN** (sp). Ja, want die banen, kijk, die mensen moeten natuurlijk werken. Maar als het voorstel wordt aangenomen komen er andere arbeidsplaatsen voor terug. En die mensen die op het vliegveld werken, kunnen morgen aan de slag op Schiphol, want daar komen ze echt handjes tekort op alle terreinen. En met vijftientig minuten met de trein zijn ze op hun werk. Dus dat van die banen is ook echt overbodig mevrouw Van Groningen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van Groningen, aan u het woord.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja, dank u voorzitter. Ja, ik begrijp dat deze partijen wellicht alleen de bewoners spreken. Ik spreek ook die bedrijven. Ik spreek inderdaad Shell, Unilever, Heerema, Samskip, ECT, Philips, Siemens. Die vliegen allemaal graag vanaf Rotterdam. Sterker nog, ze hadden gewild dat de vluchten naar München en naar Hamburg zouden worden uitgebreid zodat ze die zakelijk nog meer kunnen gebruiken. Momenteel is er ook Port of Rotterdam-conferentie bezig, al die bedrijven, ook in Duitsland, zijn superblij met Rotterdam The Hague Airport. Dus nee, het gaat niet alleen om een paar arbeidsplekken die we misschien realiseren als we er zouden bouwen. Het gaat om continue arbeidsplekken, permanente arbeidsplekken, ook uw achterban.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van Groningen, u heeft een interruptie van de heer Segers.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Voorzitter, als mevrouw Van Groningen zo zeker is van die economische waarde van dat vliegveld, waarom houdt u dan een onderzoek daarnaartoe altijd tegen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Voorzitter, u weet dat wij tijdens de commissie hierover gesproken hebben. Ik heb het ook gevraagd aan de wethouder en die heeft ook aangegeven dat die economische onderzoeken ook gewoon gedaan worden. Er wordt ook gewoon gekeken naar de economische impact en dus ook naar de waarde voor de andere bedrijven daaromheen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Segers.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, maar waar het om gaat is dat je dat met elkaar in balans brengt, dus dat je een analyse maakt van de maatschappelijke economische kosten en baten. Dat is wat een MKBA doet en dat houdt u tegen. Dus dat is eigenlijk het enige onderzoek dat ons laat zien waar we al deze tijd nu al aan besteden met elkaar, dat ons iets geeft in de richting van wat de waarde is. Dan mag u dat wegen zoals u dat wilt en dan mag ik dat wegen zoals ik dat wil. Dan hebben we een eerlijk politiek debat. Maar u wilt dat niet, u houdt dat tegen. Al jaren.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Segers, ik hoor geen vraag aan mevrouw Van Groningen, dus dan geef ik het woord aan mevrouw Van Groningen om haar betoog te vervolgen, om haar bijdrage te vervolgen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Voorzitter, het antwoord is heel simpel. Omdat we het antwoord al weten. Wij willen het vliegveld openhouden. Dat is ons coalitiestandpunt. Dat is wat we gaan doen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Segers.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Daarmee concluderend dus, het standpunt van de VVD is gebaseerd op vrijwel geen enkele informatie, alleen wat gesprekken. Men wil geen extra informatie. De heer Van Drunen heeft al gezegd: ik ben bang voor die informatie, want ik ben dan bang dat het dicht moet. En daarop baseren ze hun politieke besluit. Houden ze de hele stad en de ommelanden in gijzeling, want ze hebben toevallig met een coalitie een meerderheid waarin het ook nog is gelukt om de vijf zetels van D66 in te kapselen, terwijl die duidelijk aan de andere kant van het spectrum zitten. Daarmee zeggen ze dus: ik hoef verder geen informatie. Dit is wat wij doen, wij gijzelen de stad verder. Dat lijkt mij niet echt verantwoordelijke politiek.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Ik geef het woord aan de heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u voorzitter. Ja, de heer Segers-Hoogendoorn doet hier net alsof we in een soort niemandsland nu aan het debatteren zijn, dat niemand informatie weet en dat alleen dankzij een onderzoek van de heer Segers-Hoogendoorn of waar hij op aandringt, dan de informatie boven water komt. Maar voorzitter, er zijn al lang onderzoeken geweest naar de economische meerwaarde van Rotterdam Airport en die onderzoeken, ik heb ze hier nu niet paraat, dus ik kan er niet uit citeren, maar wat ik wel weet, is dat daar gewoon heel positieve resultaten uit komen. Dus de bewering van de heer Segers-Hoogendoorn dat niemand hier iets van afweet, is pertinent onwaar.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mijnheer Van Drunen. Ik geef het woord aan mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, D66 wordt aangesproken door het CDA, dus dan wil ik daar toch een reactie op geven. Kijk, natuurlijk zitten wij over het algemeen in de groene kant. Alleen op dit onderwerp moet ik wel heel duidelijk zeggen dat in ons verkiezingsprogramma dat is vastgesteld door onze leden, niet staat dat Rotterdam The Hague Airport zou moeten sluiten. Er is zelfs een amendement over ingediend om dat wel te doen en dat is verworpen. Dus wat dat betreft hebben wij geen verkiezingsprogramma dat neigt naar sluiten van de luchthaven.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Segers, u heeft een interruptie op mevrouw Van Wifferen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ik kijk even naar mevrouw Van Wifferen. Zij gaf antwoord op een vraag die u stelde en deed geen interruptie op de heer Segers.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Van de orde voorzitter. Ik stelde geen vraag aan mevrouw Van Wifferen. Zij reageert, dat vind ik hartstikke mooi en netjes. Zij zegt daarin wel een aantal dingen die niet kloppen en ik vind dat ik daarop mag reageren in dertig seconden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). U mag erop reageren maar niet in de dertig seconden, want het is geen interruptie. U hebt geen vraag gekregen van mevrouw Van Wifferen. U bent aangesproken maar net zoals de tijd bij mevrouw Van Wifferen liep toen zij daar een reactie op gaf, zal de tijd ook lopen op het moment dat u een reactie geeft op de bijdrage van mevrouw Van Wifferen. Wenst u nog het woord mijnheer Segers?

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Zeker, want mevrouw Van Wifferen zegt iets wat niet klopt. Ik heb helemaal niet gezegd dat D66 eerst voor sluiting was. Het CDA ook niet, leest u ons verkiezingsprogramma maar. Maar waar wij elkaar wel de hand op konden geven, was dat wij vonden dat er een einde moest komen aan de groei en dat je daar nogal wat voor moet doen om die gigantisch ervaren lobby van die luchtvaartsector enigszins in te dammen, dat je gigantisch veel moet doen om iets van krimp in beeld te gaan krijgen. Dat is waar wij ook partners op waren. Daar spreek ik u op aan. Dat heeft u ingeleverd in de coalitie en meer kan ik daar niet van maken. Maar dat is wat in dit debat altijd gebeurt. We gaan het nu weer... hè, aan de polen. Ik heb nooit gezegd dat mevrouw Van Wifferen het wilde sluiten en ik heb zelf ook niet gezegd dat ik het wil sluiten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, ja, dan is dat een misinterpretatie omdat ik aan een bepaalde kant werd gezet. Dus excuses als ik dat verkeerd heb geïnterpreteerd. We gaan het zo meteen natuurlijk in het volgende debat nog hebben over de zienswijze rond het luchtvaartbesluit en daar gaan we wel op terugkomen dat er met deze zienswijze de facto wel sprake gaat zijn van krimp.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mevrouw Van Wifferen. Dan gaan wij naar de voortzetting van het betoog van mevrouw Van Groningen luisteren.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja, dank u voorzitter. Er is natuurlijk veel gewisseld en inderdaad, wij zijn een groot voorstander van deze luchthaven waar we uiteraard wel minder hinder van willen, maar dat hebben we net ook al geadresseerd. Ik wil nog even terug naar waarom we dat vliegveld nodig hebben, want het zakenleven heeft het nodig, en ook die calamiteiten- en levensreddende vluchten. Sterker nog, 60% van die Rotterdammers vindt het gewoon echt belangrijk om zelf, zelf een eigen luchthaven te hebben en willen dus ook niet dat het sluit. En overigens, dat heb ik net ook al gezegd, daar hoor ik links niet over. Voor ons dus voorzitter, concluderend, is het gewoon heel erg logisch dat Rotterdam The Hague Airport gewoon open blijft, al was het maar omdat een heel grote meerderheid van Rotterdam dat ook gewoon wil. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Biljoen, u heeft een interruptie op mevrouw Van Groningen? Aan u het woord.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja voorzitter, ik zat gewoon even te wachten tot mevrouw Van Groningen klaar was. Ik denk, misschien komt het nog even. Op 6 januari 2023 heeft u schriftelijke vragen gesteld, verkeershinder in de wijk van bezoekers rondom The Hague Airport. Maar ik hoor u nu ook zeggen dat het alsmaar mag groeien. Hoe reflecteert u dan op de vragen die u heeft gesteld, want u heeft met omwonenden contact gehad, zij ervaren echt een parkeerdruk en allerlei overlast door al die bezoekers die Rotterdam The Hague Airport trekt. Hoe reflecteert u daar dan op?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Dank u voorzitter. Ja, ik vind het grappig dat de heer Biljoen mij woorden in de mond legt. Ik heb het hier nooit over groei gehad. Sterker nog, u hebt mijn bijdrage in de commissie gehoord, dat ik de zienswijze van dit college juist van harte ondersteun. Ik loop nu alvast vooruit op het volgende debat. Wij willen heel graag dat er minder overlast is. Maar minder overlast zegt niet sluiten. Dus wij pleiten voor openhouden van het vliegveld, en de overlast zoveel mogelijk beperken. En dat doen we

door alle maatregelen die in die zienswijze zijn opgeschreven, en dat doen we ook door dit soort onderwerpen aan de kaak te stellen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mevrouw Van Groningen. Zijn er nog andere sprekers op dit punt? De heer Vonk geef ik als eerste het woord.

De heer **VONK** (cu). Ja, dank u wel voorzitter. Veel is al in de commissie gewisseld en ik voel eerlijk gezegd nog niet zoveel behoefte om dat opnieuw over te doen. Toch dank ik de collega's die de moed weer hebben opgevat om alsnog een keer het debat met elkaar aan te gaan. Maar ik denk dat de standpunten duidelijk zijn en dat ook in de commissie de politieke werkelijkheid wel duidelijk is geworden, namelijk dat dit goede voorstel er gewoon te vroeg is. Te vroeg voor een meerderheid. En dat is buitengewoon jammer. Hoewel er ook raadsleden zijn die zich realiseren dat er uiteindelijk andere keuzes gemaakt moeten worden. Al is het niet voor jezelf dan is het toch ook zeker voor de toekomstige generatie die zojuist nog op het balkon zat. En voorzitter, wij hebben ook een proces doorgemaakt en ik wil graag dit moment nog gebruiken om onze eigen positie daarin nog eens te markeren. Want wij hebben ook een proces doorgemaakt. Wij waren nota bene initiatiefnemer, wij hadden het initiatiefvoorstel Rotterdam The Hague Airport, een aantal jaren geleden. Onze achterban is op dit punt ook echt verdeeld en ook onze ChristenUnie in de provincie staat nog niet op de banken om het vliegveld te sluiten. Nog niet. Maar wij hebben geleerd. Wij hebben geleerd van de urgentie die elke dag en alsmaar aan het toenemen is dat de klimaatcrisis echt een crisis is waar we rigoureuus moeten ingrijpen. We hebben ook geleerd van corona. We hebben geleerd dat we een stad zijn die snakt naar lucht, naar gezondheid en naar rust. En we hebben gezien wat het doet met mensen en we hebben gezien wat het doet met de natuur. Dus als er één les is die we hebben geleerd uit corona, dan is het dat een groeiende stad en een groeiend vliegveld gewoon niet samengaan. We hopen dan ook dat dat uiteindelijk ook datgene is wat bij alle raadsleden zal doordringen. Dat is ook onze oproep, denk daar nog eens over na, misschien zelfs nog voordat we over dit voorstel gaan stemmen. Maar voorzitter, ten slotte, want ook als dit voorstel niet wordt aangenomen dan gaat de strijd wel gewoon door. Wij gaan wel gewoon blijven inzetten en blijven vragen om informatie over een krimpscenario. Wij zullen ons blijven inzetten om informatie te verzamelen die nodig is om tot een MKBA te komen. En we zullen ook alles ondersteunen om de hinder aan de kaak te stellen en die hinder ook te melden. En als laatste, wij zullen blijven opkomen voor al die bewoners die echt positieve verandering willen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). U heeft een interruptie van de heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u voorzitter. Ik hoor de heer Vonk spreken over een krimpscenario, maar wat wil hij dan precies laten krimpen? Gaat het om de krimp van de overlast, van het aantal passagiers, het aantal vluchten, of ja, ik ben heel benieuwd.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Voorzitter, ik denk dat het belangrijk is dat wij krimp in zijn volle breedte gaan onderzoeken. We gaan onderzoeken wat het betekent als we met een kleiner vliegveld van doen kunnen hebben. We gaan ook kijken wat dat bijvoorbeeld dan weer gaat betekenen voor de woningbouw. Want een krimpend vliegveld geeft weer meer ruimte voor woningbouw. Dat moeten we onderzoeken. Een vliegveld dat aangeeft: wij kunnen niet krimpen, eigenlijk kunnen we alleen maar groeien, dat is hun stelling, dat moeten we onderzoeken en ook het alternatief moeten we blijven onderzoeken. Dat is waar ik voor pleit en waarin wij ook blijven pleiten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voorzitter, ik snap krimp in relatie tot ruimte voor woningbouw niet helemaal. Want bedoelt u dan letterlijk: we gaan honderd meter van de startbaan af halen om daar dan woningen neer te zetten? Hoe moet ik dat precies zien, welke krimp bedoelt u dan?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Nee voorzitter, zoals ik zei, wij zijn voor het stoppen van het vliegveld maar anders het krimpen van het vliegveld. En inderdaad, krimp leidt ook tot minder hinder en minder hinder betekent dat er meer mogelijkheden ontstaan voor woningbouw, althans dat kun je onderzoeken. Dat lijkt me een buitengewoon interessante vraag om dat te onderzoeken. Dus dat soort vragen voorzitter, moeten op tafel komen. En daar zullen wij dus voor blijven pleiten, ook als dit voorstel het niet haalt.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). U heeft een interruptie van mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja, dank voorzitter, ik probeer helder te krijgen wat krimp dan is. Is krimp één vliegtuig minder, is dat 5%, 10%? Wat is krimp?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Vonk, aan u het woord.

De heer **VONK** (cu). Ja voorzitter, ik hoor al twee partijen die met ons mee willen om dat onderzoek dus te gaan starten en dit soort onderzoeksvragen inderdaad goed te gaan formuleren. Ik merk ook echt oprecht, u gaat allebei staan, oprechte interesse in de krimpscenario's. Wat we dan precies moeten gaan onderzoeken, laten we daarmee met elkaar aan de slag gaan. Dus ik heb al twee voorstanders voor dat pleidooi om die krimp te onderzoeken.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Ik ga het woord geven aan mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Volgens mij zou deze discussie niet moeten gaan over krimp voorzitter. Deze discussie zou namelijk moeten gaan over hoe we die overlast het best kunnen reduceren voor de omwonenden. Dat is volgens mij waar u ook altijd voor pleit. En dat is precies wat dit college heeft voorgesteld met de zienswijze.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geef ik het woord aan de heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Wat was precies de vraag?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). In technische tijd mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja, dank u voorzitter. Ik zei: volgens mij zou deze discussie moeten gaan over hinderbeperking en dat is ook precies wat dit college aan het doen is. Dus de vraag is: moet het niet gaan over hinderbeperking in plaats van krimp?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Nee voorzitter, wij vinden dat als je een vliegveld hebt dat zegt: wij kunnen alleen maar voortbestaan met groei, dan vind ik dat we ook met elkaar moeten onderzoeken wat het betekent als een vliegveld gaat krimpen. Als je dat niet onderzoekt voorzitter, dan heb je toch niet alle kaarten op tafel? Dan kun je toch niet de goede besluiten nemen? Dan zit je echt in een tunnel met maar één mogelijke uitkomst en dat is een groeiend vliegveld. Dat moeten we niet laten gebeuren.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Voorzitter, wat is nu het doel van de ChristenUnie? Is dit overlastbeperking of is het gewoon coûte que coûte krimp?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Voorzitter, ons ultieme doel, dat staat ook in het voorstel, is sluiting van het vliegveld. Maar als dat niet wordt aangenomen moet je ook onderzoeken wat het betekent als je toe kan met een kleiner vliegveld. Dat moet je met elkaar weten om daar goede besluiten over te nemen. En ja, waar we uiteraard voor moeten gaan en dat zijn we ook verplicht aan de bewoners rondom het vliegveld, is dat je uiteraard gaat voor minder hinder en betere gezondheid, ook een doel. Zo heb je dus heel veel doelen die je met elkaar moet gaan dienen. Minder hinder, meer gezondheid, mogelijkheden voor woningbouw en het liefst een vliegveld dat kleiner wordt dan wel sluit.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Voorzitter, en als we al die doelen halen hè, dus minder hinder, een schonere omgeving, maar wel meer vluchten omdat dat samen kan. Kan dat dan ook volgens u?

De heer **VONK** (cu). Voorzitter, in theorie en in Lalaland is alles mogelijk. Maar we hebben hier gewoon te doen met de praktijk. En een praktijk die nog nooit de belofte van innovatie op dat gebied heeft kunnen inlossen. Dus laten we dan gewoon praktisch blijven, met beide benen op de grond, en niet ergens gaan luchtfietsen en gaan dagdromen. Daarvoor is deze discussie veel te belangrijk.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mijnheer Vonk. Mijnheer Van Drunen, had u nog een interruptie? Nee, dan gaan we over naar de woordvoering van mevrouw Van de Peppel. Aan u het woord.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Dank u wel. Voorzitter, wat zou het toch heerlijk zijn als een aantal wijken aan de noordrand eindelijk eens verlost zouden worden van de overlast, stank en herrie van Rotterdam Airport. En wat zou het toch heerlijk zijn als we hiervoor in de plaats een groene long terugkrijgen. Een prachtig park waar je eventueel ook nog aan kan gaan wonen. Een park van 300 meter breed en 2 kilometer lang. Waar hebben we dat? Niet in Rotterdam maar dat zouden we wel kunnen creëren. En zeg nu zelf, wie wil dat nu niet? Wie kan hier nu tegen zijn? De luchthaven veroorzaakt niet alleen stank, herrie en overlast, maar is ook verantwoordelijk voor CO₂-uitstoot. Het veroorzaakt luchtvervuiling en het schaadt de gezondheid van onze kinderen in Rotterdam. Dat is ernstig en de luchthaven neemt er nog steeds geen enkele verantwoordelijkheid voor. Rotterdam Airport heeft zijn langste tijd gehad hier in Rotterdam. Het heeft geen toekomst en laten we niet vergeten dat de luchthaven niet eens een geldige natuurvergunning heeft. Toch kan het ongestoord zijn

gang gaan. De Partij voor de Dieren zegt: kies voor de toekomst. Kies voor groen en voor een gezonde toekomst van onze kinderen. Daarom zeggen wij: omarm dit prachtige initiatiefvoorstel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mevrouw Van de Peppel. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Verkoelen en daarna aan de heer Moti.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Dank u wel voorzitter. Laten we duidelijk zijn, 50PLUS is voor een luchthaven. Maar om die overlast tegen te gaan is 50PLUS wel tegen nachtvluchten, is 50PLUS wel voor eventuele krimp. En dat vind ik net met de heer Vonk dat dat onderzocht moet worden. 50PLUS is ook tegen toeristenvluchten. Maak er de zakenluchthaven van zoals die altijd bedoeld is. Dat zou goed zijn voor de stad en dat geeft een prima uitstraling. Eventueel is 50PLUS ook voor uitplaatsing van de luchthaven ergens anders naartoe, maar dat is veel en veel te duur en eigenlijk te complex om uit te voeren, dus daar moeten we maar niet aan beginnen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Verkoelen, u heeft een interruptie van de heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u voorzitter. Ik hoor mevrouw Verkoelen zeggen dat zij een onderscheid wil maken tussen zakenvluchten en vakantievluchten. Denkt mevrouw Verkoelen dat er op de grond iets van te merken is of iemand met een stropdas in een vliegtuig zit of op slippers?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Verkoelen, aan u het woord om te reageren op deze interruptie.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). In ieder geval wel in de omliggende wijken. Laten we daar duidelijk in zijn.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Wat is daar dan aan te merken in de omliggende wijken?

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Meer vluchten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Meer vluchten? Ik snap hem niet helemaal. Want u zegt net: het moeten zakenvluchten worden en geen vakantievluchten.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). En daarmee hebben we krimp veroorzaakt, realiseer ik krimp. Heel veel is vakantievluchten.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ah, ik snap hem al. 50PLUS wil liever de klok zeg maar een jaar of twintig, vijfentwintig teruggedraaien wat betreft het aantal vluchten op Rotterdam Airport.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Nee, 50PLUS wil gewoon de doelstelling die we ooit hadden van de luchthaven realiseren, en dat was een zakenluchthaven.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Ik zou u beiden toch willen verzoeken om via de voorzitter te spreken. Ik heb het wel even laten gaan om het debat tussen u beiden

ten goede te laten komen, maar wel via de voorzitter spreken. De heer Van Drunen, aan u het woord.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dus ook krimp bij 50PLUS, krimp ten opzichte waarvan?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Voorzitter, ik stop over de krimpdiscussie, want ik heb nog andere tijd nodig en het blijft gewoon een herhaling van zetten. 50PLUS is voor krimp waar het kan, is tegen toeristenvluchten, vindt gewoon dat dat allemaal op Schiphol gerealiseerd kan worden en zegt: realiseer de doelstelling die we ooit hadden, een zakenluchthaven. Dan draagt het bij aan het imago en de uitstraling van de stad en ziet 50PLUS echt toekomst voor de luchthaven. Dus dat is heel duidelijk en wij zijn dus ook niet tegen een luchthaven. Overigens moeten de nachtvluchten per direct wat ons betreft ook stevig aangepakt worden, want dat is wel een dramatisch gebeuren voor de mensen die eromheen wonen. En het liefst zou ik het uitgeplaatst zien, maar ja, dat is onbetaalbaar.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Verkoelen, u heeft een interruptie, of de heer Segers heeft een interruptie op de heer Van Drunen.

De heer **SEGRS-HOOGENDOORN** (cda). Nou ja voorzitter, ik wil gewoon zeggen dat ik bezwaar maak tegen de manier waarop de heer Van Drunen dat doet hè, want in de NRD staan gewoon meerdere groeiscenario's, plus 1, plus 2, plus 3, allemaal stapjes. Er staat niks onder de 0, dat wordt allemaal als overige scenario's in één vergaarbak gedaan, en hij stelt alleen maar, via de voorzitter, mijnheer Van Drunen stelt alleen maar vragen over die krimp. Het is heel triest om dat te doen. Het is ook geen nette manier van debat voeren en het laat een heel deel van het verhaal totaal achterwege. Niet eerlijk.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voorzitter, en op mijn beurt vind ik het dan weer niet netjes zoals de heer Segers-Hoogendoorn doet door mij op dit punt hierop aan te spreken, want ik stel gewoon een heel terechte vraag aan mevrouw Verkoelen waarin ik verduidelijking vraag van haar betoog.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Kockelkoren, u heeft een interruptie op mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja, een vraag aan mevrouw Verkoelen. Ik kan eigenlijk met een heel deel van uw betoog goed meegaan. Ik zou van u willen weten of u ook het opstellen van zo'n maatschappelijke kosten-batenanalyse zou kunnen steunen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Dat heeft 50PLUS van het begin af aan ook altijd gezegd. Wij vinden dat dat hele scenario gewoon goed had doorgenomen moeten worden en precies zoals het zojuist door de heer Segers-Hoogendoorn ook gezegd wordt, als je het aan de ene kant doet in de groei, waarom dan niet ook meenemen in de krimp. Als je zo'n overtuiging hebt dat dat het niet wordt, reken het dan gewoon eens door. Reken het eens door. Maak ons nu allemaal eens een beetje wijzer op dit vlak. Dus daar is 50PLUS erg voor. Overigens is 50PLUS niet voor de groene stadswijk, want dat is wat betreft 50PLUS een kiem voor verdere uitbreiding van de schaarse ruimte. En voordat we het weten zit Rotterdam vast aan

Delft en zijn we de schaarse groengebiedjes, de Vlinderstrik en de Ackerdijkse Plassen kwijt. 50PLUS ziet liever dat we - en dat hebben we al eens eerder gehad want het is gewoon een kiem, op het moment dat we daar gaan bouwen, we krijgen daar de A13, de A16, zie je dat gaan gebeuren - 50PLUS ziet liever dat we dan de A20 opheffen, het plan van de PvdA. Dat hebben we met z'n allen weggestemd en dat was nu eens een prachtige methode om de schaarse ruimte in onze stad gewoon veel beter te gaan benutten en de stad veel mooier te maken. Wat dat betreft, haal dat plan opnieuw uit de kast en daar gaat 50PLUS vol voor, want dat geeft een meerwaarde voor de stad en dat geeft ook weer ruimte in onze schaarse ruimte. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mevrouw Verkoelen. Dan geef ik nu het woord aan de heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, de positie van de PvdA als het gaat om Rotterdam Airport is ook in de loop der jaren veranderd. We waren altijd een groot voorstander van een klein zakelijk vliegveld. Alleen hebben we die belofte met z'n allen gewoon niet kunnen waarmaken. Als je nu kijkt naar de realiteit dan staan de meeste vluchten naar Kreta, Faro, Ibiza, Kos, Rhodos, Tenerife, Mallorca, Corfu, Gran Canaria, en zo kan ik nog wel doorgaan. Dat zijn geen zakenvluchten. Iedereen die roept dat die zakenreiziger daar naast de toerist op zijn badslippers zit, die kent de werkelijkheid gewoon niet. Want er gaan helemaal geen CEO's, bestuurders, werknemers van Unilever, Shell of wat dan ook naar Kos en Rhodos en Corfu om zaken te doen. Het is gewoon een vakantievliegveld geworden met heel veel overlast voor de omgeving en weinig economische waarde. En wij hebben niks tegen vakantie, vliegvakanties, maar dat kan prima vanaf Schiphol als mensen dat willen. Dat hoeft niet vanaf een vliegveld op nog geen vijf, zes kilometer afstand van het stadscentrum. We zijn dus ook een groot voorstander van het initiatiefvoorstel van GroenLinks. Onze naam staat er ook onder, maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat het initiatief toch echt van GroenLinks komt en een groot compliment daarvoor, ook voor de manier waarop ze dat allemaal hebben uitgezocht. Voorzitter, we zijn ook reëel. We zien ook in deze raad dat er een coalitieafsprake ligt en dat er daardoor nu geen meerderheid is voor het scenario dat nu voorligt. Maar het is toch belangrijk dat we wel dit debat voeren. Want misschien dat na de volgende verkiezingen als D66 niet de rechtse minderheid in deze gemeenteraad aan een meerderheid wil helpen, wel een meerderheid voor zo'n voorstel kiest, dus we houden hoop en we strijden voort. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). U heeft een interruptie van de heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u voorzitter. Mijn vraag aan de heer Moti is wanneer de PvdA tot inkeer is gekomen wat betreft Rotterdam Airport? Want net iets langer dan een jaar geleden zat u wel nog zelf in een coalitie en in het college.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja sorry voorzitter, ik moest even wachten tot u me het woord had gegeven. U weet ook dat wij in de vorige periode die omkeer hebben gemaakt. Dus in de vorige periode hebben wij het initiatiefvoorstel van GroenLinks ook gesteund, omdat wij zien dat de belofte die we al die tijd naar de Rotterdammers maakten, gewoon niet waargemaakt kon worden. En dit is ook het moment, want nu worden de nieuwe vergunningen weer afgegeven. Dus dit is het moment om er nu wat van te vinden en dat doen we.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geef ik nu het woord aan de heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Dank u wel voorzitter. Dank vooral aan GroenLinks om dit initiatief te nemen. Niet voor niets staat onze handtekening, ons logo er ook onder, omdat we het gewoon een hartstikke goed voorstel vinden en het ook hartstikke goed is dat we dit debat hier hebben over wat voor stad we willen zijn, wat voor visie op de stad. Dit debat zal nog heel vaak terugkomen. Dertig jaar geleden was er ook zo'n debat, wat moeten we met dat vliegveld? Het was van de gemeente Rotterdam. Er werd alleen maar verlies op geleden. Er waren wat zakenvluchten, maar die zakenlui betaalden niet zelf de kosten. Dat kon de stad Rotterdam doen. f 7 miljoen, f 9 miljoen (gulden) per jaar ging down the drain vanaf de start van dat vliegveld. We hebben het toen voor een appel en een ei verkocht aan Schiphol en die heeft het als afvalputje gebruikt voor zijn vakantievluchten, met alle overlast van dien. Ik kijk ook naar D66 omdat in die tijd mijnheer Marapin van D66 een van de felste tegenstanders van het vliegveld was. Dat overbodige, nutteloze vliegveld dat het altijd is geweest. Er waren toen veel plannen om daar een wijk te bouwen, want we hadden woonruimte nodig, toen ook al. Je kan daar een prachtige wijk situeren. Mevrouw Van Wifferen krijgt het woord van de voorzitter.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, ik wil hier dan toch op reageren. Je ziet inderdaad op dit dossier dat de PvdA, ChristenUnie gaf het ook al aan, beweging. Beweging over de jaren heen. We zien ook dat bijvoorbeeld onze provinciale fractie een ander standpunt inneemt. Maar ik ben hier gekozen op basis van ons verkiezingsprogramma en ons verkiezingsprogramma is heel helder. Wij zijn niet voor sluiting van dat vliegveld. Dat verkiezingsprogramma wordt elke vier jaar vernieuwd, dus ook al heeft mijnheer Marapin, een zeer gewaardeerd oud-raadslid, daar iets anders over gezegd, is dit nu mijn leidraad.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Dank u wel voor uw leidraad. Dertig jaar geleden ontstond de BTV, de bewoners tegen vliegtuigoverlast en we hebben ze vanaf de start gesteund. We zaten toen nog niet in de raad, maar we demonstreerden met ze mee, zo'n tocht rond het stadhuis. We dachten als we zeven keer rondgaan, net als bij de stad Jericho, dan stort het misschien in. Het is niet gebeurd. Het vliegveld ligt er helaas ook nog. Maar wie niet waagt, die niet wint, dus we moeten daarmee doorgaan. En over die enquête, ik heb het net ook al gezegd, als je bewoners vraagt: waar wil je een flatgebouw, op je buurtpark, je volkstuin, je sportveld of daar in die polder Zestienhoven? Ik denk dat de keuze dan heel snel gemaakt is. En die keuze is door deze wethouder en door niet een van uw wethouders nog voorgelegd, maar wij gaan hem wel aan hen voorleggen. Dus kortom, vliegen mag. Van de SP mag vliegen, ik vlieg zelf ook af en toe als het nodig is. Raadsleden hoeven niet naar Wenen te vliegen, daar kun je de trein voor nemen, maar dat geldt voor meer bestemmingen. Maar als je echt moet vliegen, dan ben je echt in 25 minuten op Schiphol. Het initiatiefvoorstel is historisch goed, is duidelijk in al zijn overwegingen. Vliegen verbindt mensen, maar dat gaat wel tegen een zeer hoge prijs, zeg ik tegen mevrouw Van Groningen en haar kinderen. We gunnen het iedereen, maar het kan niet elke dag elk uur, dus Zestienhoven dicht, allicht.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mijnheer Coşkun. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dank voorzitter. Complimenten aan de indieners van het initiatiefvoorstel dat voor ons ligt. Het geeft ons namelijk de kans om na te denken over een visie, een visie voor de toekomst. De visie van Volt is de inzet op minder vluchten en minder

vliegen. De visie van Volt is ook meer met de trein reizen en inzetten op schoon OV, zeker binnen Europa. De visie van Volt is ook de inzet op innovatie en op vooruitgang. Laten we daarom kijken naar het grotere plaatje. Rotterdam The Hague Airport heeft een ideale locatie als het gaat om innovatie. Qua ligging, met de haven in de buurt, met Stichting RHIA die al actief is, met het talent op de Rotterdamse mbo's, op het hbo, de universiteit en ook om de hoek het talent van TU Delft. We moeten durven vooruitdenken en ook vooruitkijken. En laten we bijvoorbeeld naar Frankrijk kijken. Dat vond ik zelf een mooi voorbeeld, dat in 2024 met taxidrones mensen wil gaan vervoeren voor de Olympische Spelen. We moeten dus blijven investeren in de toekomst. In de toekomst van Rotterdam, van Europa en van het klimaat. Rotterdam kan een grote impact hebben op het klimaat door nu vol in te zetten op schonere luchtvaart en zo de wereld te inspireren. Dat kunnen we veel beter dan nu simpelweg luchthavens te gaan sluiten en onze handen van dit wereldlijke probleem af te trekken. Het is belangrijk dat er meer woningen komen en het is belangrijk dat we innovatie stimuleren en een betrouwbare overheid en ook partner zijn. Laten we eerlijk zijn, als we de klimaatdoelen willen gaan halen dan moeten we veel meer elektriciteit gaan opwekken om in onze behoefte te voorzien. Als we af willen van fossiele brandstoffen dan moeten we inzetten op duurzame brandstoffen. Want we hebben het netwerk nodig. We hebben ook een plek nodig voor experiment, voor testen en voor pioniers. En we hebben deze plek al, op de luchthaven in Rotterdam. Dus laten we daar nu juist vol op in gaan zetten. We zullen een groene waterstofhub nodig hebben om over te gaan op vliegen zonder kerosine. Energiezekerheid is ook geopolitiek van belang voor Rotterdam en Europa. Dus daarom vinden wij dat ook als een bedrijf zoals Airbus straks met waterstofvliegtuigen komt, dan moeten wij vooraan in de rij staan als Rotterdam. Het is ook belangrijk om hier ook een handreiking te doen naar de luchthaven en ook met hen in gesprek te gaan. Daarom dien ik samen met 50PLUS de volgende motie in om met de luchthaven in gesprek te gaan om te kijken hoe wij als Rotterdam koploper kunnen worden als het gaat om groene waterstof. Ik dien deze motie in omdat het belangrijk is dat we als Rotterdam koploper worden, maar ook dat we binnen deze raad ook de discussie daarover gaan voeren. Dus ik roep ook de wethouder op om gevolg te geven aan deze motie, maar ook de raad te informeren over het gesprek over groene waterstof. Als laatste voorzitter, ik rond af, het initiatiefvoorstel dat voor ons ligt is een mooi voorstel voor de toekomst, maar wat we nu kunnen doen is nu volop inzetten op die schone brandstof. Dank voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Elfilali heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Twee havens, één hub

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van het agendapunt 7.1. Het initiatiefwetsvoorstel-Postma e.a. 'Van Grijs vliegveld naar groene stadswijk';

constaterende dat:

- groene waterstof een schone brandstof is met veel potentie in het behalen van klimaatdoelen;
- de Rotterdamse Haven inzet op waterstof en zelfs Europe Hydrogen Hub is;
- waterstof ook in de luchtvaart gezien wordt als één van de mogelijke alternatieven;
- Stichting RHIA inzet op een schonere en duurzamere toekomst voor de luchtvaart;

overwegende dat:

- groene waterstof op lange termijn veel kansen biedt voor schone mobiliteit;

- groene waterstof op lange termijn veel economische kansen biedt, als we nu daarop inzetten;

verzoekt het college:

- om in gesprek te gaan met Rotterdam The Hague Airport om te bespreken hoe de luchthaven in kan spelen op groene waterstof ontwikkelingen en hoe de regio Rotterdam voorloper en kenniscentrum zou kunnen zijn in deze technologie van de toekomst;
- de raad voorafgaand aan het zomerreces te informeren over de uitkomsten van het gesprek;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). U heeft een interruptie van de heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja voorzitter, dank. Ik hoor Volt aangeven dat we moeten kijken naar het grotere plaatje. Voorzitter, is Volt bekend met dit plaatje, de krantenkop in NRC dat het tijd is om nu actie te ondernemen als we alle klimaat... nou ja, laat me even terugrefereren voorzitter. Want ik ken Volt echt als een klimaatpartij, die zich echt heel hard maakt voor het klimaat. Maar als ik uw betoog zo beluister, dan haal ik dat er niet uit. Hoe kijkt u, als u ook gewoon de krantenkoppen bekijkt, wie nu geboren wordt zal extreme hitte meemaken, naar alles wat u nu aangeeft. U geeft aan dat u wilt inzetten op schonere luchtvaart. U weet dat dat een proces is dat misschien pas in 2050, als we dat überhaupt halen, wordt gerealiseerd. Hoe reflecteert u daar dan op, via de voorzitter?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dank voorzitter. Als de heer Biljoen goed naar mijn betoog had geluisterd, had hij gehoord dat het een én én is. We moeten minder vliegen, we moeten inzetten op betere OV-verbindingen en we moeten keihard inzetten op dat klimaat. En inderdaad, Volt is een partij die daar ook voor staat. Tegelijkertijd hebben we ook een energie-uitdaging voor ons staan. We moeten meer elektriciteit gaan opwekken en daarvoor is innovatie hard nodig. Meer windenergie, meer zonne-energie, kernenergie, waterstof en dan ook groene waterstof, dat heb ik ook expliciet benoemd. Dus het is wat mij betreft geen tegenstelling. Volt laat hier juist ambitie en visie zien, dat we ook als Rotterdam daar een koploper in kunnen zijn.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van Groningen, u heeft een interruptie op mevrouw Elfilali.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja voorzitter, ik heb naar het betoog van mevrouw Elfilali geluisterd. Ze zegt: we willen heel graag innovatie. Innovatie is voorafgaand aan verduurzaming. Dat is alleen maar heel mooi. Maar we weten ook dat we voor innovatie wel die ruimte nodig hebben. Dus als u dan meteen gaat krimpen, dan is dat denk ik lastig. En dan vraag ik me ook af: hoe moet dan die sector al die investeringen die ze gaan doen terugverdienen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dank voorzitter. Mijn betoog ging erover dat we dus die plek hebben. We hebben de plek waar geëxperimenteerd kan worden. Wij zijn ook heel groot voorstander van dat soort experimenteerruimtes, free industrial zones, waar je inderdaad met bedrijven kan gaan pionieren, kan gaan testen, vooruitgang kan gaan boeken. En ja, mevrouw Van Groningen, als we dit zo belangrijk vinden, waarom stoppen wij ook de subsidie aan RHIA? Als we dit zo belangrijk vinden, zouden we als gemeente extra moeten inzetten. En daar staat Volt voor.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel. Dan zijn er op dit punt geen sprekers meer behalve mevrouw Van Wifferen aan wie ik het woord geef.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, we hebben het hier al heel lang in de commissie over gehad. Het standpunt van D66 is duidelijk. Maar ik wil toch nog even duidelijk zeggen dat ik het altijd waardeer als er een initiatiefvoorstel wordt ingediend en zeker zo'n uitgebreid uitgewerkt initiatiefvoorstel. Ik heb al eerder uitgelegd dat D66 niet gaat aankoersen op sluiting en door de coalitie ook niet op krimp op deze manier. We gaan zo meteen in het volgende debat het wel hebben over de zienswijze waarin ik ervan overtuigd ben dat we toch naar een krimp toe gaan, omdat we gewoon het aantal vluchten willen beperken. Dat was mijn bijdrage. Tot zover.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geef ik nu het woord aan de heer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Dank u wel voorzitter. We zijn al wat verder in het debat. Maar voordat ik mijn bijdrage ga houden, wil ik alle collega's die ramadan houden in ieder geval een fijne ramadan wensen. Mijn inbreng. Voorzitter, het initiatiefvoorstel 'Van grijs vliegveld naar groene stadswijk' getuigt van een visie. Het is niet per se onze visie, maar complimenten voor de indieners. Het realiseren van een wijk op de beoogde locatie stuit wat ons betreft op meerdere bezwaren. Een aantal is al genoemd. Ik loop ze toch kort nog even na. Bijvoorbeeld de gronden die zijn uitgegeven in erfpacht tot eind 2050. Het tussentijds beëindigen van die erfpachtcontracten zal naar het zich laat aanzien hoge kosten met zich meebrengen, ervan uitgaand dat die al kunnen worden gesloten en dat dit op redelijke termijn te realiseren zou zijn. Als we kijken naar de woningbouwopgave zien we dat we wel beter en sneller huizen kunnen bouwen op andere aangewezen bouwlocaties, zoals aangegeven in de collegebrief. Een heel vliegveld slopen om huizen te bouwen is wat Forum voor Democratie betreft onnodig. Snel starten met bouwen is een must, en op deze manier gaat dat niet lukken. Een dringende reden om het vliegveld te behouden, is dat de standplaats voor de politie- en de traumaheli met het vliegveld dan mee zou verdwijnen. Hiervoor zal een andere locatie moeten worden gezocht en de aanvliegtijden worden dan langer. Dat lijkt ons niet de bedoeling. Uit de al eerder aangegeven door RTH uitgevoerde enquête van november 2022 blijkt dat de meerderheid van de geënquêteerde Rotterdammers voor het openblijven van de luchthaven is. De luchthaven kan voor overlast zorgen. Overlast is subjectief en lastig te kwantificeren. Hoe dan ook is Forum voor Democratie verheugd dat in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Luchthavenbesluit RTHA kaders worden gesteld voor bijvoorbeeld minder geluidsbelasting. Voorzitter, ik rond af. Of het nu vliegtuigen zijn, treinen, auto's of bussen, alle vervoermiddelen hebben op een of andere manier gevolgen voor onze fysieke leefomgeving. We kunnen moeilijk alle vervoermiddelen gaan verbieden. Als het aan ons ligt, blijft Rotterdam Airport gewoon open en komt er geen nieuwe en wellicht onbetaalbare wijk voor in de plaats. Tot zover. Dank.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan kijk ik nog even de raadzaal in. Mevrouw Kockelkoren, u wenst nog een korte opmerking te maken. Aan u het woord.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja, dank u wel voorzitter. Ik wilde eigenlijk vooral even alle collega's bedanken voor hun mooie woorden en ook dit constructieve debat. Ook al zijn we het er niet over eens denk ik wel dat het echt over visie van verschillende partijen voor de toekomst van de stad en het vliegveld is. Dat is toch waarvoor je hier met elkaar in de raad zit, dus daar ben ik heel blij om. Wij hebben een zaadje geplant en wij zullen dat zeker de komende jaren water blijven geven, ook als het nu op dit moment nog niet tot een meerderheid in deze raadzaal leidt.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan denk ik dat de raadsleden aan het woord zijn geweest. Er is geen behoefte aan een tweede termijn op dit punt. Ik geef het woord aan de wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Het is niet de eerste keer dat we het hier over het vliegveld hebben. Er wordt al jaren over gesproken. Vele voorgangers van ons hebben dat ons al voorgedaan en het zal ook niet de laatste keer zijn, vermoed ik zo maar. Alleen al deze collegeperiode komen we een aantal keer terug, want we zitten nu eenmaal in een nieuw proces voor een luchthavenbesluit, sterker nog, het volgende agendapunt gaat ook over de luchthaven. Dus het houdt ons gelukkig van de straat, in ieder geval voorlopig nog. We hebben het uitgebreid in de commissie behandeld. Het was weer een lange commissievergadering. Er werden veel standpunten uitgewisseld. Vandaag ook weer, toch niets verrassends gehoord. Het komt ook omdat het natuurlijk een bekend debat is ergens. Het is een heel politiek debat. Ik zou ook bijna willen zeggen een superpolitiek debat dat we afgelopen commissievergadering hierover met elkaar gevoerd hebben. Ik heb daar verder ook niets aan toe te voegen dan wat ik daar toen over gezegd heb. U kent ook de reactie van het college. Dat hebben we netjes, uitgebreid uitgeschreven in een brief op het initiatiefvoorstel. Maar ik wil me wel voegen bij alle complimenten die gemaakt zijn, want het is een prachtig voorstel. Ik heb het ook toen in de commissievergadering een prachtige groene droom genoemd. Maar voorlopig nog wel een droom. Voorzitter, ik heb één motie. Die is ingediend door Volt. Ik heb geen vragen gehad. Ik heb proberen mee te luisteren, maar volgens mij geen vragen gehad, dus die hoeft ik dan ook niet te beantwoorden. De motie gaat over waterstof. Om daarover in gesprek te gaan met Rotterdam The Hague Airport. In die zin is de motie overbodig omdat we het al doen. Er zijn al gesprekken gaande, ook over waterstof. Overigens weten we nog niet wat van waterstof natuurlijk wat de ruimtelijke consequenties en de milieueffecten zijn. Dus dat moet allemaal nog worden uitgezocht. Het zou eventueel een kans kunnen zijn, maar dat die gesprekken gaande zijn dat is sowieso het geval. Dus waartoe de motie oproept, dat doen we al. En als er updates zijn voorzitter, dan melden we ons natuurlijk graag bij de raad. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, dank voorzitter. Dan heb ik toch even een vraag. Dan zou ik wel even iets meer willen horen over welke gesprekken gaande zijn, wanneer vinden die plaats en wat is daar uitgekomen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Wethouder, aan u het woord.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Voorzitter, we hebben in het verleden de raad veelvuldig geïnformeerd over dit proces. Dat is ook in de vorige raadsperiode geweest. Die stukken zijn ook gewoon allemaal openbaar en daar staat allemaal heel veel informatie in

over processen en de gesprekken die lopen. Nogmaals, als er nieuwe updates zijn die relevant zijn om te melden aan de raad, dan zullen we ons natuurlijk hier melden daarvoor.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja voorzitter, ik ken de wethouder als een ambitieus persoon en wijzen naar het verleden met een nieuwe raad heeft denk ik nu niet zoveel zin, want de motie roept juist op om nu in gesprek te gaan met de luchthaven. We maken ook een mooie koppeling met de haven, die een waterstofhub is, en ons voor de zomer terug te koppelen. Daar gaat de motie over, dus ik zou graag daar ook antwoord op willen. En welke gesprekken hebben dan recent plaatsgevonden over groene waterstof en ook hoe we als Rotterdam koploper kunnen worden?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Elfilali, dan ben ik eigenlijk benieuwd of dit onderdeel is van de tweede termijn, of bent u nu uw motie aan het duiden?

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ik stel een vraag op basis van wat de wethouder net zegt.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Wethouder, aan u het woord.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja voorzitter, over het eerste, die gesprekken zijn gaande. Ik weet niet precies uit mijn hoofd wanneer het volgende gesprek gepland is en dat is ook een proces dat je even daar moet laten. Het lijkt me nu niet, ik zou het in ieder geval niet aanraden om de notulen van dergelijke gesprekken, als er al notulen over worden gemaakt, om die een-op-een naar de raad te sturen. Ik denk, en zo interpreteer ik de vraag van mevrouw Elfilali, dat zij waterstof en innovatie belangrijk vindt. Dat vinden wij ook en dat vindt de airport ook. Er vinden ook tussen de gemeente Rotterdam en de airport gesprekken over plaats. Ik zeg er wel bij, de ruimtelijke consequenties en de milieueffecten van waterstof en of het een kans is, dat moet nog allemaal worden gezien. Dat weten we nu nog niet, dus ik houd daar wel een slag om de arm. En of wij koploper moeten worden, dat is een invulling die mevrouw Elfilali zelf geeft. Dat is niet de invulling die ik zelf heb gegeven. We vinden het belangrijk dat die gesprekken plaatsvinden. We vinden het belangrijk dat er wat mee gedaan wordt. Maar de kwalificatie dat wij daar per se koploper in moeten zijn laat ik aan de kant van mevrouw Elfilali, die heeft u mij niet horen zeggen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Maar voorzitter, dan concludeer ik dat er eigenlijk geen gesprek heeft plaatsgevonden op het niveau van de wethouder over dit onderwerp. Ik zou dan alsnog willen vragen: kan de wethouder een afspraak maken, met de luchthaven erover spreken over groene waterstof en dan voor de zomer aan de raad daarover terugkoppelen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Het antwoord is nee. Dat zijn ambtelijke gesprekken die plaatsvinden. Ik maak keuzes in wat ik doe in mijn eigen agendering. Ik zou zeggen, voldoende te doen. Er worden ambtelijke gesprekken gevoerd. Mocht het nodig zijn om bepaalde dingen te bewerkstelligen dan zal ik het niet nalaten om zelf het gesprek te voeren, maar dat is nu niet nodig en ik ga dan dus ook niet nu zelf een gesprek voeren met de luchthaven erover. Dat laat ik eerst ambtelijk doen. Mochten er dingen zijn die relevant zijn, dan laat ik het weten aan de raad. Mocht het nodig zijn dat ik alsnog zelf daarheen ga

dan zal ik dat doen en zal ik dat ook laten weten, maar op voorhand ga ik dat nu niet toezeggen hier in de raad voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel wethouder. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja voorzitter, ik zal afsluiten om in ieder geval mijn teleurstelling uit te spreken. Want dit was een mooie kans om echt wat ambitie te laten zien. Ik vind het ook jammer dat we dus met het intrekken van een subsidie aan RHIA, die dus eigenlijk innovatie aan het stimuleren is, laten zien dat we dit als gemeente niet belangrijk vinden. Ik had gehoopt met het initiatiefvoorstel van GroenLinks dat we in ieder geval wat ambitie zouden kunnen tonen. Dus ik vind het spijtig.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mevrouw Elfilali. Ik kijk nog de zaal in. Is er behoefte aan een tweede termijn op dit punt? Nee, dan denk ik dat we met deze uitgebreide bespreking dit onderwerp afsluiten.

7.2 De zienswijze naar aanleiding van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA)

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan gaan we gelijk door naar het tweede onderwerp, de zienswijze naar aanleiding van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport. Ik geef op dit punt het woord aan de heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ja, op dit punt kan ik eigenlijk heel kort zijn. Ook dit is in de commissie uitgebreid besproken en ook daar heb ik aangegeven dat zoals de concept-zienswijze er nu voorligt, daaruit blijkt dat het college heel goed heeft geluisterd naar alle input die erop gegeven is. Wat ons betreft zou ik zeggen: daar kan een strik omheen. Dank u.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mijnheer Van Drunen. Dan is de volgende op mijn lijstje als spreker de heer Vonk en daarna mevrouw Rehim Zadeh.

De heer **VONK** (cu). Ja voorzitter, dank. Wij zijn ook blij dat er een zienswijze ligt. En we zijn ook blij dat het college echt wil gaan voor minder hinder en dat ook in de MER onderzocht wil hebben. Tegelijkertijd blijven wij ons wel zorgen maken, want we worden ook geconfronteerd met een behoorlijk machtige luchtvaartlobby, en daar moet je toch maar tegen bestand zijn. We kregen als raad ook een mail van de heer Breedveld. Ik denk dat we die allemaal hebben gehad en ook de wethouder heeft die volgens mij gehad, waarin hij nog een behoorlijk aantal punten aan de orde stelt waarvan ik denk: zou dat niet een aanscherping van de brief van de zienswijze behoeven? Mijn vraag is eigenlijk ook: heeft de wethouder daar nog een reden gezien om op sommige punten die zienswijze nog te willen aanscherpen naar aanleiding van die mail van de heer Breedveld? Dat is mijn vraag. Daarnaast hebben wij nog een vraag over iets waarover wij ons ook zorgen maken. Dat is de loodhoudende vliegtuigbenzine, die naar wij begrepen hebben in ieder geval, nog steeds wordt gebruikt op het vliegveld Rotterdam The Hague Airport. Welke informatie heeft de wethouder daarover? Wij hebben begrepen dat er een EU-verbod komt op deze brandstof. Gelukkig maar. Maar we weten ook dat mensen ontheffing kunnen krijgen op die Europese regelgeving. Is er een risico dat Rotterdam The Hague Airport op een gegeven daar gebruik van gaat maken? En als dat zo is, zouden wij willen pleiten om al in de zienswijze aan te geven dat wij als raad het belangrijk vinden dat zo'n ontheffing natuurlijk niet de bedoeling kan zijn. Ten slotte voorzitter, de ruimtelijke opgave voor Zuid-Holland is immens. We zien dat er nog geen

draagvlak is voor sluiting van het vliegveld, net gehoord, maar ook minder vliegen zal uiteindelijk leiden tot minder hinder en geeft ruimte voor extra woningbouw. We hebben dat net ook al gezegd. Niet alleen in Rotterdam, maar ook in de omliggende gemeenten zal dat het geval zijn. We zien graag dat extra ruimte voor woningbouw in ruil voor minder hinder in de MER onderzocht wordt. Daarom willen we een motie indienen en dat doe ik bij dezen, de motie 'Meer woningbouw, minder hinder'.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Meer woningbouw, minder hinder

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van de zienswijze naar aanleiding van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA);

constaterende dat:

- in de concept zienswijze onder punt 2.8 aandacht gevraagd wordt voor Ruimtelijke ontwikkelingen;
- Zuid-Holland komende jaren flink veel woningen moet bijbouwen;
- er behoefte blijft aan nieuwe locaties om op middellange termijn woningen te kunnen toevoegen;

overwegende dat:

- de stapeling van opgaven voor Zuid-Holland enorm is: woningbouw, energietransitie, strijd tegen het water, etc.;
- door verminderingen van het aantal vluchten minder overlast ontstaat, waardoor meer woningbouw mogelijk is;

verzoekt het college:

- in de zienswijze van gemeente Rotterdam erop aan te dringen dat in de MER een extra variant wordt onderzocht met laag maximum aantal vluchten waardoor meer woningbouw mogelijk is in Rotterdam en omliggende gemeenten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk en M.H. Biljoen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mijnheer Vonk. Dan geef ik het woord aan mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw **REHIM ZADEH** (denk). Ja voorzitter, mijn bijdrage lijkt heel erg op die van mijnheer Van Drunen. We hebben het uitgebreid besproken in de commissie. Zoals we ook al in de commissie hebben aangegeven zijn we tevreden met de zienswijze die er nu ligt en in het bijzonder de aandacht voor de overlast voor de omwonenden en wat het betekent voor de stad. Dus tot zover.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mevrouw Rehim Zadeh. Ik geef dan nu het woord aan mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja voorzitter, ik kan heel kort zijn. Het voelt een beetje als debat 362 over de luchthaven. Wij hebben echt alles gewisseld en het belangrijkste is dat wij als de Rotterdamse VVD deze zienswijze die het college heeft voorbereid onderschrijven. Onderzoek nu de milieueffecten, ook de economische aspecten. We laten dus ook zien dat we onze bewoners gehoord hebben en die overlast serieus nemen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geef ik nu het woord aan de heer Segers.

De heer **SEGBERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, dank. We hebben het hier over de heel belangrijke zienswijze van de gemeente Rotterdam op de nota Reikwijdte en Detailniveau van het voorgenomen luchthavenbesluit voor Rotterdam The Hague Airport, een hele mondvul, maar toch wel een heel belangrijk debat en daardoor ook niet wat mij betreft het zoveelste. Want dit is echt wel het poortje waar je ook door moet voor het luchthavenbesluit straks, dat weer voor jaren lang de omvang van de luchthaven gaat vastleggen. Het is dus een heel belangrijk moment en ik wil zeggen dat de NRD zelf mij helaas, moet ik zeggen, niet verbaast. Het hele stuk ademt, nadat eigenlijk het participatietraject al volkomen mislukt was, toch ook weer aan alle kanten uit dat alle wegen bewandeld worden en geitenpaadjes, om maar te komen tot die groei. Ik zei het net al even in de interruptie, er zijn meerdere varianten heel specifiek uitgewerkt die allemaal van groei uitgaan. En dan is er één grote vergaarbak, overige alternatieven noemt men dat dan, en daar zit alles in, van één klein procentje krimp tot een sluiting van de luchthaven. Dat is eigenlijk heel triest. Maar ik ben daarom heel blij met de zienswijze die er nu ligt en dat heb ik in de commissie ook al gezegd. Zeer veel dank aan dit college en aan deze wethouder voor die heel stevige zienswijze, want dat is het. Ik ben het ook met de wethouder eens als hij zegt: als je die zienswijze volgt, betekent dat de facto krimp. Dus die zienswijze kan ik volkomen volgen. Er zijn alleen wel twee dingen die ik mis en daar wil ik ook twee moties voor indienen. Het kwam al een beetje aan de orde in het vorige debat en wat ik net al even zei, het is wat mij betreft echt verkeerd dat er in de NRD één grote vergaarbak is voor allerlei overige alternatieven, waarbij ook vervolgens de conclusie wordt getrokken: niet haalbaar dus die nemen we niet mee in de milieueffectrapportage. Dat kan wat mij betreft niet. Dus mijn eerste motie, 'Vergeten variant', roept op om in de zienswijze toe te voegen dat er naast die groeivarianten ook meerdere krimpvarianten komen. Dan ga ik door met mijn tweede motie en die kan ook geen verrassing zijn. Dat is de motie 'Waarde in beeld'. Daar gaat het over, kijk, we hebben nu een peiling onder inwoners van Rotterdam. Daar kun je van alles van zeggen. Maar goed, die hadden we eerder niet en die hebben we nu wel. Dat geeft inzicht. We hebben straks een aantal scenario's waar een milieueffectrapportage op zit en dan hebben we die milieueffecten in beeld en dat is ook mooi. En dan mist er een deel. Een deel dat ook in de luchtvaartnota die nu geldt voor dit hele land ook gewoon een noodzakelijk onderdeel is van een aan te vragen luchthavenbesluit en dat is een MKBA. We moeten niet geringschattend doen over zo'n MKBA. We hebben er een fors debat over gehad ook in de commissie, dat dat allemaal subjectief zou zijn, maar dat is gewoon een werkwijzer, luchtvaartspecifieke MKBA en die is al meerdere keren uitgevoerd. Mevrouw Kockelkoren zei dat ook al, die is ook in Limburg uitgevoerd. Dus die is er gewoon. Die moet ook onderdeel zijn van het geheel, maar staat er nu niet in en ik vind dat wij dat in de zienswijze moeten schrijven en daarom de motie 'Waarde in beeld'. Dank voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Vergeten variant

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van de zienswijze naar aanleiding van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA);

constaterende dat:

- er een nieuw luchthavenbesluit voor Rotterdam The Hague Airport (RTHA) zal worden voorgelegd aan de minister;
- een nieuw luchthavenbesluit de toekomst van RTHA voor meerdere jaren inkadert;

overwegende dat:

- een nieuw luchthavenbesluit onder andere wordt onderbouwd met een Milieueffectrapportage (MER), alsook een in Rotterdam uitgevoerd draagvlakonderzoek;
- de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) luchthavenbesluit RTHA enkele groeiscenario's, een scenario 'zonder ontwikkelruimte' en een scenario 'overige alternatieven' opvoert;
- het scenario 'overige alternatieven' alle varianten bevat van een klein beetje krimp tot volledige sluiting van het vliegveld en daarmee in NRD als niet realistisch wordt benoemd en daarom niet wordt meegenomen in de MER;
- dit scenario als vergaarbak geen goed beeld geeft van meerdere alternatieven van kleine krimp tot maximale krimp (net zoals er sprake is van meerdere alternatieven van groei);
- hiermee op voorhand iedere krimpvariant als niet realistisch niet meegenomen wordt in de MER;

verzoekt het college:

- in de zienswijze op de Nota Reikwijdte en Detailniveau (NRD) toe te voegen dat de gemeente Rotterdam RTHA verzoekt naast groeivarianten ook krimpvarianten mee te nemen in de MER;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, M.H. Biljoen en I. Elfilali

Motie 3. Waarde in beeld

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van de zienswijze naar aanleiding van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA);

constaterende dat:

- er een nieuw luchthavenbesluit voor Rotterdam The Hague Airport (RTHA) zal worden voorgelegd aan de minister;
- een nieuw luchthavenbesluit de toekomst van RTHA voor meerdere jaren inkadert;

overwegende dat:

- een nieuw luchthavenbesluit onder andere wordt onderbouwd met een Milieueffectrapportage (MER), alsook een in Rotterdam uitgevoerd draagvlakonderzoek;
- er naast milieueffecten en draagvlak ook een economische onderbouwing bijgevoegd moet worden die ingaat op de vervoersprognoses, de bedrijfseconomische haalbaarheid van de luchthavenexploitatie, en de maatschappelijk-economische betekenis van de luchthaven(ontwikkeling);
- daarbij wordt verwacht dat de richtlijnen worden gevolgd die thans uitgewerkt worden voor MKBA's in de luchtvaart;

- deze eisen expliciet vermeld staan in de vigerende luchtvaartnota 2020-2050 van november 2020 (pag. 82);

verzoekt het college:

- in de zienswijze op de Nota Reikwijdte en Detailniveau (NRD) toe te voegen dat de gemeente Rotterdam een maatschappelijke kosten-baten analyse (MKBA) een noodzakelijk onderdeel acht van het geheel aan onderbouwingen bij de aanvraag van een nieuwe luchthavenbesluit, zoals ook verwoord in de vigerende luchtvaartnota;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, M.H. Biljoen en I. Elfilali

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Ik geef dan nu het woord aan mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, dank voorzitter. Wat Volt betreft ziet de concept-zienswijze er goed uit. Het dekt de lading van de besproken punten, ook op het terrein van gezondheid en effecten voor de lucht. Met een aantal moties kan de zienswijze nog completer worden gemaakt, dus steun voor de eerder ingediende moties van het CDA. Ik zou er nog eentje aan willen toevoegen, omdat tijdens het inspreken er werd gerefereerd naar het RIVM-rapport dat ook ingaat op hinder, met name ook op de nachtrust. Dat rapport is gepubliceerd nadat wij er al mee bezig waren, dus ik zou willen vragen of dit rapport kan worden meegenomen in de zienswijze en daartoe dien ik graag nog een motie in.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Elfilali heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Goed uitgerust op reis

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van het agendapunt 7.2 De zienswijze naar aanleiding van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA);

constaterende dat:

- het college een zienswijze Notitie Reikwijdte en Detailniveau gaat overhandigen aan Rotterdam The Hague Airport;
- er in de aanvliegroutes inwoners van onze stad aangeven hinder te ervaren van het vliegverkeer;
- het RIVM recent het rapport "Relaties vliegtuiggeluid - hinder en slaapverstoring 2020" heeft gepubliceerd 21 februari 2023;

overwegende dat:

- de uitkomsten van het hierboven genoemde RIVM rapport belangrijke inzichten en informatie bevat inzake hinder voor omwonenden van vliegvelden. Hiermee is het rapport van grote waarde tijdens het opstellen van het nieuwe Luchthavenbesluit;

verzoekt het college:

- om het rapport "Relaties vliegtuiggeluid – hinder en slaapverstoring 2020" alsnog mee te nemen in de zienswijze Notitie Reikwijdte en Detailniveau en Rotterdam The Hague Airport te verzoeken om de bevindingen van het RIVM te adresseren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Ik geef nu het woord aan de heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja voorzitter, dank u wel. We hebben de zienswijze wat mij betreft wel heel goed besproken in de commissie en het onderwerp airport komt er nog een aantal keer aan, zoals de wethouder ook aangaf. Ik wil nog wel stilstaan bij de uitgangspunten op de zienswijze en dan met name over het referentiejaar 2019, want daar heb ik toch wel wat bezwaren op. Als we naar 2019 kijken en dan ook op basis van het jaar 2021, zien we gewoon dat het betekent dat we een stijging willen realiseren. Ik vind het eigenlijk niet oké om in de zienswijze aan te geven dat dat het referentiejaar moet zijn. Ik heb hier al eerder met de wethouder over van gedachten gewisseld, maar ik zou toch aan de wethouder willen vragen of hij hier toch nog voornemens is om een ander referentiejaar in ogenschouw te nemen, dat ik daar dan geen motie voor hoeft in te dienen. Waar ik wel een motie voor wil indienen voorzitter, die motie heet 'Waar geen wil is, is een wet'. Dat gaat over de natuurvergunning. Rotterdam The Hague Airport heeft geen natuurvergunning en met deze motie verzoek ik aan de raad om zich uit te spreken dat het onwenselijk is dat er bedrijven kunnen opereren binnen onze stadsgrenzen met activiteiten die willens en wetens de natuur kunnen beschadigen en verzoek ik het college om te inventariseren hoeveel bedrijven zonder natuurvergunningen binnen onze stadsgrenzen opereren, daar in gesprek te gaan met de provincie, adequate maatregelen voor op te stellen en hierover te rapporteren aan de raad.

De **VOORZITTER**. De heer Biljoen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Waar geen wil is, is een Wet

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van agendapunt 7.2 De zienswijze naar aanleiding van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA);

overwegende dat:

- elk bedrijf dat met stikstofuitstoot de natuur belast daar op grond van de Wet Natuurbescherming een vergunning voor moet hebben;
- een natuurvergunning inzichtelijk maakt hoeveel stikstofneerslag een bedrijf daadwerkelijk veroorzaakt;

constaterende dat:

- het terugbrengen van de stikstofuitstoot een gemeenschappelijke taak is;
- Rotterdam The Hague Airport, net als andere luchthavens nog steeds niet beschikt over een natuurvergunning;
- we daardoor niet weten hoeveel stikstof in de natuur komt;
- het onwenselijk is dat bedrijven zonder natuurvergunning kunnen opereren binnen de stadsgrenzen;

verzoekt de raad:

- om zich uit te spreken dat het onwenselijk is dat er bedrijven kunnen opereren binnen onze stadsgrenzen met activiteiten die willens en wetens de natuur kunnen beschadigen;

verzoekt het college:

- om te inventariseren hoeveel bedrijven zonder natuurvergunning binnen onze stadsgrenzen opereren, daar in gesprek met de provincie adequate maatregelen voor op te stellen en hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Ik kijk even de zaal in. Mevrouw Van Wifferen is de volgende spreker. Mevrouw Van Wifferen, aan u het woord.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, de route naar deze zienswijze is turbulent verlopen, want er was natuurlijk een soort participatietraject vanuit de luchthaven zelf. Daar zijn bewoners weggelopen, daar heeft de gemeente ook haar handtekening onder geschrappt. Wat dat betreft is het daarna verdergegaan en is de wethouder zelf op pad gegaan om een eigen participatietraject op te zetten. Met de uitkomst daarvan, die we nu in deze zienswijze zien, is D66 heel erg blij, want er is duidelijk geluisterd naar bewoners. En het mooiste wat ik vond wat de wethouder eerder in debat heeft gezegd, is dat hij een onderscheid maakt tussen de systeemwereld van geluidsnormen en het schuiven van vluchten om daarbinnen te voldoen, en de echte wereld waarin het echt over het stijgen en het landen van een bepaald aantal vliegtuigen gaat die gewoon voor reële overlast zorgen. Als deze zienswijze zou worden overgenomen door het rijk, dan zou dit betekenen dat er dus niet meer vanuit de winter, als er minder gevlogen is, naar de zomer kan worden terugverhuisd en zo op creatieve manier kan worden geschoven met allerlei vluchten. Dit zal er waarschijnlijk voor zorgen dat er ook echt krimp plaatsvindt, en zeker dat mensen in de zomer veel rustiger in hun tuin kunnen zitten. D66 is ook blij dat de gezondheid ook deel uitmaakt van deze zienswijze. We hopen ontzettend dat deze zienswijze volledig wordt overgenomen. Tot zover.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel, mevrouw Van Wifferen. Zijn er nog andere sprekers op dit agendaonderwerp? Nee? Dan geef ik nu het woord aan de wethouder. Wethouder Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja voorzitter, dank u wel. Ik merk toch een over het algemeen brede steun voor de zienswijze die we voornemens zijn in te dienen richting airport en het ministerie van IenW en daarvoor dank voorzitter. Ik zit even te kijken welke moties nu wel en niet zijn ingediend. Maar ik ga gewoon beginnen bij de ChristenUnie, dat is altijd een goed idee. Dat is de motie 'Meer woningbouw, minder hinder'. Die vraagt eigenlijk om een krimpscenario erbij, dus minder vluchten, dat door te rekenen. Om te bekijken of daardoor meer woningbouw mogelijk is. Ja, dat gaat in tegen de collegelijn. Wat wij gezegd hebben is: wij zijn niet per se voor krimp. Wij zijn voor minder hinder en daarvoor hebben we een aantal voorwaarden geschetst. Als ik deze motie zou omarmen, dan zou dat tegen mijn eigen standpunt ingaan, dus wat dat betreft. Of begrijpen wij elkaar niet goed? Ja, oké.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan stel ik voor dat de heer Vonk in technische tijd een toelichting kan geven.

De heer **VONK** (cu). Nee, het idee van de motie was juist dat ook minder hinder zal leiden tot de mogelijkheid om meer woningen te kunnen bouwen. Want als er minder hinder is, dan ontstaat er ook mogelijk ruimte om te bouwen. En om dat te onderzoeken. Dus het is echt in lijn met uw lijn dat u wil gaan voor minder hinder.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Wethouder, aan u het woord.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Zo staat het er niet hoor, dat er een extra variant wordt onderzocht met een laag maximum aantal vluchten. Dan neem ik aan, ik heb niet gezegd een maximum aantal vluchten. Dus ik heb ook niet gezegd een bepaald krimpscenario met een maximum aantal vluchten. Ik heb gezegd minder hinder, dus een aantal maatregelen bijvoorbeeld door op dagranden en in de nacht maatregelen te nemen. Dus wat dat betreft lopen we wel degelijk iets uit elkaar en moet ik deze helaas ontraden. Dan de motie van het CDA, 'Waarde in beeld'. Dat is de motie die vraagt om een MKBA. De heer Segers zei: dat moet omdat het onderdeel is van de NRD. Dat klopt niet helemaal. Je hebt een economische onderbouwing nodig. Die is nodig. Daar hebben we het in de commissie ook over gehad. Ik snap wel waar de verwarring door komt. Het staat er zo omschreven. Dus daarvoor moeten de richtlijnen die ook worden gehanteerd in MKBA's van luchthavens, in die economische onderbouwing worden gebruikt. Maar het betekent niet dat je een MKBA moet maken. Dat staat er niet. Dus je moet een economische onderbouwing maken. Dat moet wel. En over de MKBA hebben we denk ik genoeg uitgewisseld, dus met die argumentatie moet ik hem ontraden. Dan 'De vergeten variant'.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). U heeft een interruptie of tenminste een vraag van de heer Segers.

De heer **SEGBERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, want dan is het toch usance dat u bijvoorbeeld een handreiking doet. Dat u zegt: u formuleert dat niet helemaal goed, als u het nu zo formuleert dan kan ik er wel mee leven. Want ik verwijs gewoon naar de Luchtvaartnota hè, het is gewoon een eis in de Luchtvaartnota.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Kijk, als we dan nu even gaan koehandelen, dan zou die uitkomen op een overbodige motie, want dat gebeurt al. Economische onderbouwingen moeten onderdeel zijn van dat luchthavenbesluit, die moeten gemaakt worden. Dus zegt u maar, wilt u hem ontraden hebben omdat die overbodig is of omdat die om een andere reden niet gaat lukken? Dat laat ik even bij de heer Segers, maar de uitkomst is hetzelfde. Dan de motie 'De vergeten variant'. Om naast groeivarianten ook krimpvarianten mee te nemen. Daar heb ik het zelf persoonlijk ook vaak met de heer Segers over gehad. Ons standpunt is niet per se krimp, maar wel minder hinder. Dat kan leiden tot krimp, maar het doel is minder hinder. Dat is wat we gezegd hebben. We willen dat dat scenario wordt doorgerekend en niet per se een krimpvariant, dus om die reden moet ik deze ook ontraden. En dan is er nog de motie van...

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Wethouder, de heer Segers wenst nog een opmerking te maken.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, want ik heb nu juist zo goed naar mijn formulering gekeken, naar aanleiding van het commissiedebat. Waar deze motie over gaat, is dat er in die NRD één grote vergaarbak wordt gemaakt van alles van één microprocent krimp tot sluiting. Daarvan wordt dan vervolgens gezegd: niet haalbaar dus nemen we niet mee. Deze motie zegt: zet nu in die zienswijze van de gemeente Rotterdam dat dat eigenlijk niet klopt en dat je ook een variant mee moet nemen die wel degelijk de MER doet op iets van krimp.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, en wat wij zeggen is: in die NRD neem nu ons scenario mee. Neem nu ons scenario mee dat wij daarin hebben verwoord, ook in een reactie op het EEP. Ik kom zo nog terug op de vraag van de heer Vonk onder andere daar ook over, over de mail van de heer Breedveld. Daarvan zeggen we: reken dat scenario nu door. Dat is waar ik op inzet en dat is het idee dat we daarbij hebben. Dat is dus net wat anders dan wat de heer Segers voornemens is te doen met die motie en vandaar dat ik hem dus ontraad. Dan de motie van Volt 'Goed uitgerust op reis'. Die vraagt om het rapport van het RIVM over hinder en slaapverstoring alsnog mee te nemen in de zienswijze Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Die kan ik omarmen. Het lijkt me een goed idee om dat te doen. Dat waren de moties voorzitter. Behalve nog even één motie van GroenLinks. Die moet ik nog heel even checken. Die had ik niet van tevoren gezien dus die moet ik nog even bekijken. Dan de vragen, van de heer Vonk voornamelijk. Of ik iets aangepast heb naar aanleiding van de mail van de heer Breedveld. Nou, ik heb ook nog even contact met hem daarover gehad. In de zienswijze zelf niet, maar wat ik wel gedaan heb naar aanleiding van zijn mail, omdat heel veel ziet op berekende geluidsruimte en het er dan juist niet voor zorgen dat dat dan tot meer vluchten leidt, heb ik in de begeleidingsbrief aanbiedingsbrief gezegd dat die reactie van ons op het EPP integraal moet worden gelezen samen met onze zienswijze. Eigenlijk wat de heer Biljoen de vorige keer aan mij vroeg: stuur ook het AD-artikel mee en zie hem zo als integraal. Nou, dat heb ik niet gedaan, maar ik heb wel nu gezegd dat die brief die wij verstuurd hebben naar de directie van Rotterdam The Hague Airport, die moet echt integraal worden gezien, samen met die zienswijze NRD en daar staat dat allemaal in. Dus dat is eigenlijk het antwoord op die vraag. Dan over de loodhoudende benzine. Ja, op dit moment wordt er dus door kleine luchtvaart een aantal vliegtuigen loodhoudende benzine nog gebruikgemaakt. Maar inderdaad, de ChristenUnie heeft dat goed opgezocht. De Europese Commissie wil daarvan af. De vraag van de heer Vonk was of er een risico is dat er een ontheffing wordt aangevraagd door Rotterdam The Hague Airport. Dat hebben we even gecheckt. Ze willen juist eerder uitfasen dan 2025. Dus nee, dat risico is er niet, tenzij ze natuurlijk van hun mening terugkomen, maar we hebben er geen aanleiding toe om dat aan te nemen. En dan het referentiejaar van de heer Biljoen. Nou, daar hebben we het ook al heel lang over gehad. Je kan het altijd proberen natuurlijk, 2019, om daar nog een ander referentiejaar van te maken. Ik zeg daarbij dat 2019 niet eens het jaar was met het meeste aantal vluchten, dus het had in de ogen van de heer Biljoen ook nog een slechter referentiejaar kunnen zijn, maar we hebben 2019 gekozen omdat dat het meest recente jaar was precorona. En daar staan wij nog steeds achter. Ik denk dat dat nog steeds een goed uitgangspunt is. Dan moet ik alleen nog even die motie van GroenLinks van advies voorzien. En dat is hem dan voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geef ik de heer Segers de gelegenheid om één vraag te stellen.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dan toch nog een vraag aan de wethouder via u voorzitter. Wanneer is nu het moment in het proces en wat is daar dan nog mogelijk als raad waarop we die economische effecten in kaart krijgen conform die MKBA-methode?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Ik geef de heer Segers in technische tijd de gelegenheid om de vraag te herhalen.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter dank. De wethouder gaf aan bij die motie van mij over die MKBA dat die overbodig is, want die economische effecten moeten toch al in kaart gebracht worden. Dat staat in die luchtvaartnota. Mijn vraag is aan de wethouder: wanneer krijgen wij die informatie dan en wat hebben wij na die informatie als raad dan nog, wat kunnen wij nog in het proces? Daar gaat het mij even over.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Wat je krijgt is dat er nu dan een advies wordt uitgebracht van het ministerie van IenW op die NRD naar aanleiding van al die zienswijzen. Vervolgens wordt dan op basis daarvan een MER uitgevoerd met die verschillende scenario's. Daar wordt dan ook een economische onderbouwing bij gezocht en dan op een gegeven moment krijgen wij het concept luchthavenbesluit en dan mogen we daar weer een zienswijze op geven. Dus dat is nog niet het definitieve luchthavenbesluit. Er wordt een voorhang gedaan in de Tweede Kamer. En dan wordt die ook ter inzage gelegd zodat wij daar weer een zienswijze op kunnen indienen. Maar dat is uit mijn hoofd pas weer volgend jaar. Dus dat is dan niet dit jaar.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan kijk ik nog even de raad in. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? Maar ik geef eerst het woord aan de wethouder om de laatste motie nog van advies te voorzien.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, dat is de motie van de heer GroenLinks, nou ja, mister GroenLinks, de heer Biljoen, 'Waar geen wil is, is een wet'. Ja, die moet ik ontraden omdat het geen gemeentelijke aangelegenheid is en ook niet onze bevoegdheid. Die informatie hebben we dus ook niet omhanden. Maar overigens heb ik wel gezegd: ik vind het ook onwenselijk dat er geen natuurvergunning is voor Rotterdam The Hague Airport. Dat ben ik roerend met de heer Biljoen eens. Ik begreep dat het nu ligt bij L&V. Daar ligt het balletje nu en die moeten daarop acteren om vervolgens tot een besluit te komen. En uiteraard, en dat wil ik graag toezeggen, is dat wij de raad informeren op het moment dat wij daar meer informatie over hebben.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja voorzitter, dan toch heel even teruggaand naar het dictum. Want in het dictum heb ik het niet alleen over Rotterdam The Hague Airport, maar om te inventariseren hoeveel bedrijven zonder natuurvergunning opereren binnen de stadsgrenzen, dus het gaat wat breder dan alleen Rotterdam The Hague Airport.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Nee voorzitter, wat ik gezegd heb, het is niet onze bevoegdheid, dus dat ga ik verder ook niet doen. We hebben het nu over Rotterdam The Hague Airport en daar hebben we het over die natuurvergunningen gehad. Nou, daarvan heb ik ook gezegd dat het onwenselijk is. We willen graag dat dat geregeld wordt. Maar ik zie er geen meerwaarde in om dat nu voor elk bedrijf in Rotterdam te onderzoeken. Dat ligt ook niet bij de gemeente. Dat is echt een nationale aangelegenheid, dus dat wil ik ook daar laten voorzitter. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Biljoen, u heeft een vraag?

De heer **BILJOEN** (gl). Nou ja, dan niet zozeer een vraag, want ik heb het dictum niet voor niets tweeledig gemaakt, want ik heb ook gevraagd aan de raad om zich uit te spreken, dus dan hoop ik dat zij zich ook uitspreken bij de stemming.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel. Is er behoefte aan een tweede termijn? Ik zie de heer Vonk. Aan u het woord.

De heer **VONK** (cu). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, wij hadden een motie ingediend om te onderzoeken of bij minder hinder er mogelijk meer woningbouw mogelijk is. Terecht eigenlijk zegt de wethouder: ja, maar als ik het dictum goed lees, dan wordt er eigenlijk uitgegaan van mogelijke krimp van het vliegveld of minder vluchten en dat is niet mijn lijn. En u heeft eigenlijk wel gelijk, dat staat er gewoon niet goed. Ik zou dus eigenlijk willen voorstellen om een aangepaste tekst, een tekstwijziging te doen, waarin wij zeggen dat er onderzocht wordt met verder afnemende hinder dat we daarmee onderzoeken of er meer woningbouw mogelijk is. Dus echt alleen over die hinder. Als we die zo indienen, en ik krijg het natuurlijk niet helemaal voor elkaar om dat nu ter plekke in te dienen, hoewel er volgens mij op dit moment wel hard aan gewerkt wordt. Zouden wij dan een positieve reactie van de wethouder kunnen krijgen?

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dat is een als-dan-vraag voorzitter. Ik zie de motie graag tegemoet en dan zullen we hem beoordelen op zijn merites, zoals we natuurlijk altijd doen voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan plaatst u mij in de positie dat ik dit onderwerp zal schorsen omdat er nog een motie wordt ingediend. Even overleg over een praktisch punt. Als er een nieuwe motie wordt ingediend zal die door de wethouder worden beoordeeld op dat moment. Op dit punt zal ik nu dan de beraadslaging beëindigen. Ik kijk nog even naar de toezeggingen van de wethouder. Wethouder Karremans zegt toe de raad te informeren als er meer duidelijkheid is over het verstrekken van de natuurvergunning voor RTHA door het ministerie van LNV. Dat is de toezegging die nu genoteerd wordt. Ik sluit op dit punt de beraadslaging. Dan gaan we over naar het volgende agendaonderwerp en wil ik wethouder Karremans bedanken voor zijn bijdrage.

7.3 De voorstellen tot vaststelling van:

a. het Participatiebeleid Omgevingswet

b. de lijst met gevallen waarvoor participatie verplicht is bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De voorstellen tot vaststelling van het Participatiebeleid Omgevingswet en de lijst met gevallen waarvoor participatie verplicht is bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Ik wacht nog even op wethouder Zeegers en dan zullen we dit onderwerp aanvangen. Ik schors voor vijf minuten. Ik verzoek alle raadsleden om 12.15 uur weer terug te zijn.

(Schorsing)

Heropening

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Collega-raadsleden, ik wil u verzoeken om plaats te nemen. Het is inmiddels 12.20 uur en als wij op tijd willen gaan lunchen dan is het fijn als wij nu kunnen aanvangen met het volgende agendaonderwerp. De wethouder is inmiddels in de raadzaal aanwezig. Collega's, ik verzoek u nogmaals plaats te nemen. Wij

starten nu met het agendaonderwerp De voorstellen tot vaststelling van het Participatiebeleid Omgevingswet en de lijst met gevallen waarvoor participatie verplicht is bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Ik geef als eerste het woord aan mevrouw Bruin.

Mevrouw **BRUIN** (lr). Dank u wel voorzitter en collega's uit de raad. Voor de zoveelste keer heeft Nederland en dus ook Rotterdam te horen gekregen dat de Omgevingswet in werking treedt en deze keer per 1 januari 2024. Maar eerst zien en dan geloven. Ik weet het allemaal nog niet. Gelukkig zitten we in Rotterdam nooit stil en is naar aanleiding van de Omgevingswet door onze ambtenaren een participatiebeleid voor de Omgevingswet opgesteld. Volgens Leefbaar Rotterdam is het stuk dat nu voorligt naar onze smaak toch iets te vrijblijvend en hebben we tijdens de commissiebehandeling vooral aandacht gevraagd voor de rol van onze wijkraden. Daar kregen we drie mooie toezeggingen op van onze wethouder. Ik ga geen complete herhaling doen van de commissievergadering, want daar heb ik genoeg gezegd. Laat wel duidelijk zijn dat Leefbaar Rotterdam aandacht heeft gevraagd voor de positie van de wijkraden, de wijze van toetsen van het afwegingskader, wie beslist er nu, wie is er nu bevoegd en dat ik de commissie heb gevraagd om na te denken over een participatiecommissie om participatie aan de voor- en achterkant te toetsen. Misschien iets voor een commissie in roze pakken. Ze zitten niet meer op de tribune, maar daar moest ik aan denken. Verder zien we dat onze collega's een aantal goede moties hebben ingediend waarop wij mee zullen tekenen. En als laatste voorzitter, we staan dus aan het begin van wat een prachtig onderdeel van die mysterieuze Omgevingswet moet zijn. En we zullen er niet voor gaan liggen, want het komt straks echt net uit de dop, maar we gaan het wel goed in de gaten houden voor onze Rotterdammers. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mevrouw Bruin. Dan staat op mijn lijstje mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, dank u wel. Ik was nog even in de haast met moties bezig maar ik heb hem hier, dus alleen de medetekenaars moeten nog komen maar ik dien hem vast wel in ten goede van het debat, dan vervang ik hem daarna. Het participatiebeleid bij de Omgevingsvisie. GroenLinks vindt participatie ontzettend belangrijk. We hebben gezien dat in deze raad vele raadsleden zitten die zijn begonnen in de wijken. Ik noem mevrouw Bruin, de heer De Haan, de heer Soytekin, mijnheer Coşkun, aan deze kant de heer Biljoen en ikzelf. En dat is hartstikke mooi, omdat je dan eigenlijk allerlei plekken in de stad hebt gezien, bij elk buurthuis, speeltuinverenigingetje of ouderensoos ben je wel eens een keer geweest om met mensen in gesprek te gaan vanuit de wijken. En die kracht van Rotterdammers benutten voor het beter maken van de plannen in de stad, dat is voor GroenLinks de essentie bij dit beleid. In de commissie hebben wij al even aangestipt dat voor het enthousiasmeren van Rotterdammers en het benutten van al die kennis en die kunde in de stad, dat dat echt vraagt om een houding. Die houding moeten wij als gemeente willen uitstralen. Tussen de commissie en deze raad is er op verzoek van GroenLinks en ook andere partijen al iets gekeken naar die factsheets die zijn opgesteld. Om initiatiefnemers in de stad waar ook het initiatief voor participatie komt te liggen, nog meer te enthousiasmeren om met zoveel mogelijk mensen in gesprek te gaan om de plannen beter te maken. Dus dat vind ik mooi. Wij vinden wel als GroenLinks dat het de vrijblijvendheid zoveel mogelijk voorbij moet. En ik snap dat er soort juridische beperkingen zijn in wat je kunt opleggen en wat je kunt afdwingen, laat ik het zo zeggen. Maar ik zou dan wel het college willen vragen om alles uit de kast te halen om via nudging, het stimuleren, het ophalen zoveel mogelijk mensen echt de kans te geven om die plannen die wij hier maken en die ook initiatiefnemers in de stad hebben, te verbeteren en ook van draagvlak te voorzien in de stad. Want zo kom je uiteindelijk een stap verder. Om dat nog iets leuker te maken hebben wij de motie

'Participatiebeleid laat zien dat samen stad maken een feest is!' Dat gaat er eigenlijk over dat wij een fantastische cultuur van stadsmakers hebben in deze stad, die elk jaar gevierd wordt op het Stadsmakerscongres, waar heel veel mensen bij elkaar komen met goede ideeën voor de stad. Ik vraag hierbij het college om breed te communiceren over de Rotterdamse praktijk van samen stad maken via digitale media en het platform van het Stadsmakerscongres in te zetten om initiatiefnemers te stimuleren en te enthousiasmeren om met bewoners in gesprek te gaan over hun plannen. Ik hoop dat de wethouder op die manier nog meer dat belang van meepraten op verschillende niveaus, zowel participeren, informeren, zoveel mogelijk breed uitdraagt in de stad. Tot zover.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Participatiebeleid; laat zien dat samen stad maken een feest is!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van agendapunt 7.3 De voorstellen tot vaststelling van (a.) Het Participatiebeleid Omgevingswet en (b.) De lijst met gevallen waarvoor participatie verplicht is bij een aanvraag om een omgevingsgunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit;

constaterende dat:

- dit voorgestelde Rotterdamse Participatiebeleid voorschrijft wanneer er participatie moet plaats vinden maar niet hoe de participatie vorm moet krijgen;
- bij aanvraag van een Omgevingswet gunning de initiatiefnemer verantwoordelijk is voor participatie;
- de Omgevingswet vroegtijdige participatie stimuleert als een vanzelfsprekende werkwijze, met als doel belangen, meningen en ideeën tijdig op tafel te krijgen;
- Rotterdam wil dat bewoners zich betrokken kunnen voelen, en kunnen meedenken en meebeslissen over hun leefomgeving;

overwegende dat:

- Rotterdam voor grote opgaven staat als bouwen van nieuwe woningen, het transformeren van panden, het isoleren van bestaande woningen, meer ruimte voor de fiets, waarbij betrokkenheid van bewoners essentieel is;
- Rotterdam een levende praktijk van betrokken stad makers kent die meedenken, met hun ideeën plannen verrijken en met initiatieven de stad leuker, mooier en beter maken;
- dit feest van samen stad maken elk jaar op het stadsmakerscongres gevierd wordt;
- de insteek van het voorliggende participatiebeleid erg formeel is en wel wat meer van het enthousiasmeren, aanjagen en verrijken van plannen van initiatiefnemers met en door de stad kan gebruiken;

verzoekt het college:

- breed te communiceren over de Rotterdamse praktijk van samen stad maken via (digitale) media en het platform van het Stadsmakerscongres in te zetten om initiatiefnemers te stimuleren en te enthousiasmeren om te participeren met bewoners in gesprek over hun plannen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, T.J. Vonk en V.A. Bruin

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Ik geef dan de volgende spreker het woord, de heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja, dank u wel voorzitter. Het heeft even geduurd, maar nu ligt er een participatiebeleid voor de Omgevingswet. En het is ook niet zo gek dat het even heeft geduurd, want het is ook best wel ingewikkelde materie, dat participeren. Geen wonder ook dat ambtenaren nogal massaal naar klasjes worden gestuurd om bij te leren. Een goede zaak, want participeren moet je leren. En participatie komt van twee kanten. Je zou het kunnen vergelijken met een dans. Als de overheid met regels, procedures en factsheets de dans opent, dan mag je hopen dat de ander, namelijk die participerende burger, ook mee kan dansen, want anders lig je als danspartner snel in de coulissen. Ik spreek uit ervaring. Want niet iedere Rotterdammer behoort nu eenmaal tot die participerende elite. Laatst werd nog gesteld dat een groot deel van Rotterdam, een substantieel deel van Rotterdam bijvoorbeeld ook LVB-problematiek heeft. En ook die groep mag mee participeren, mag meepraten, mag meebeslissen. Onze oproep is dan ook: geef hun dan ook een steuntje in de rug om dat te kunnen doen. Daarom dienen wij een motie in om te zorgen dat ook de andere partij op zijn minst de mogelijkheid krijgt iets van de spelregels van de participatie die wij hier verzinnen onder de knie te krijgen, zodat participeren een goede dans wordt. De motie heet dan ook 'It takes two to tango'. Voorzitter, ik maak hem even af. Overigens tussendoor even een praktische vraag. De maatregelen, het beleidskader dat we nu met elkaar vaststellen, gaat dat nu gelijk in, is de vraag aan de wethouder, of wachten we totdat de Omgevingswet uiteindelijk wordt ingevoerd? Even een praktische vraag tussendoor. Ten slotte voorzitter, participeren moet je leren, dus is het ook vergeven aan de ambtenaren dat in het voorliggende beleid er nauwelijks sprake is geweest van participatie. Maar vanaf nu gaan we het anders doen, dus betrek de bewoners. Heel serieus, betrek ze bij de evaluatie van dit kader om het samen nog beter te maken en vandaar de motie 'Evalueer, participeer en leer'.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Vonk heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. It takes two to tango

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van het Participatiebeleid Omgevingswet;

constaterende dat:

- het Uitvoeringsprogramma 'Betrokken Stad' uitgaat van zes uitgangspunten voor participatie;
- 'Participatie is een vak' een van de zes uitgangspunten is;

overwegende dat:

- goede en effectieve participatie zowel kennis, kunde als ervaring van ambtenaren en inwoners vraagt;
- participatie nu nog te vaak georganiseerde teleurstelling is voor zowel inwoners, ambtenaren en bestuurders;
- betrokken bewoners vaak veel tijd en energie in hun stad steken;

verzoekt het college:

- samen met bewoners te onderzoeken op welke wijze niet alleen ambtenaren maar ook bewoners getraind kunnen worden om tot effectieve participatie te komen;

- reeds beschikbare instrumenten en middelen in kaart te brengen en voorstellen aan de raad te doen ter uitbreiding en verbetering;
- het aanbod actief onder de aandacht te brengen van Rotterdammers in het bijzonder daar waar Rotterdammers worden uitgenodigd om te participeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, A. Kockelkoren en I. Elfilali

Motie 3. Evalueer, participeer en leer

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van het Participatiebeleid;

constaterende dat:

- het Participatiebeleid Omgevingswet een tijd op zich heeft laten wachten;
- bewoners niet de gelegenheid hebben gehad te participeren over het participatiebeleid;
- het vijfde uitgangspunt van Betrokken Stad luidt: 'beter en inclusiever';
- de Brede Raad 010 de gemeente Rotterdam gevraagd en ongevraagd adviseert over sociaal beleid;
- Burgerpanel Rotterdam af en toe adviseert over vraagstukken in de fysieke leefomgeving;

overwegende dat:

- gemeente Rotterdam inzet op een kwaliteitsslag van participatie als het gaat om het ontwikkelen van beleid en initiatieven in de fysieke leefomgeving;
- goed participatiebeleid juist tot stand zou moeten komen in samenspraak met bewoners en andere stakeholders;

verzoekt het college:

- vanaf het moment van invoer van het Participatiebeleid Omgevingswet feedback te vragen op de uitvoering – wat gaat goed, wat moet beter, wat moet stoppen – van bewoners, initiatiefnemers en andere betrokkenen;
- na twee jaar het beleid met betrokkenen te evalueren en waar nodig aan de hand van de evaluatie voorstellen aan de raad te doen voor verbetering;
- in het evaluatie- en leerproces zowel Brede Raad 010 als Burgerpanel Rotterdam te betrekken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, A. Kockelkoren en I. Elfilali

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Ik geef het woord aan de heer Van Dommelen, die op dit agendapunt het woord zal voeren.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. We hebben het veel over participatiebeleid gehad, een goede discussie gehad in de commissie. Ik ben blij met het beleid dat er ligt en met de factsheets maar ik heb ook al een aantal keer gezegd, ik ben nu een jaar raadslid en ik heb veel teleurstelling meegemaakt rondom participatie. Dat heeft allerlei oorzaken en die worden op een goede manier geadresseerd in het participatiebeleid, maar er is één ding dat ik eigenlijk mis. Het staat er wel, maar het staat gewoon tussen de

regels door, en dat is dat ook de participant moet weten waar die aan toe is. Participatie betekent dat je goede spelregels hanteert, maar dat ook aan de voorkant duidelijk is wat verwacht mag worden van die participatie. Dus in dat kader heb ik een motie opgesteld en die wordt mede ondertekend door D66 en Leefbaar Rotterdam, 'Voorkom het organiseren van je eigen teleurstelling'. Want dat is het laatste wat we willen. We organiseren participatie, we steken er heel veel tijd in en aan het eind is iedereen teleurgesteld. Het college is aan zet als het gaat om participatietrajecten die we zelf organiseren. Dat is niet zo ingewikkeld en dan is deze motie in mijn ogen ook heel makkelijk uit te voeren. Wat ingewikkelder is, is participatie waarbij niet de gemeente of het college de initiatiefnemer is, maar een initiatiefnemer. Dan heb je minder grip en minder zicht op de uitkomsten van het participatiebeleid. En tegelijkertijd, als de participatie dan niet goed werkt, dan uit de teleurstelling zich ook vaak richting de gemeente en richting de politiek. We organiseren het niet, maar de teleurstelling heeft wel negatieve consequenties voor ons als politiek en voor de gemeente en het college. Daarom vraag ik in dezelfde motie ook om terug te koppelen naar de raad hoe de gemeente en hoe het college zicht houden op de wijze waarop de participatie door initiatiefnemers, en met name bij grote initiatieven, wordt ingericht, zodat ook daar duidelijk is wat de participanten mogen verwachten van het participatietraject. Tot zover.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Van Dommelen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Voorkom het organiseren van je eigen teleurstelling

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van het Raadsvoorstel over vaststellen Het participatiebeleid Omgevingswet;

constaterende dat:

- het college met haar participatiebeleid Omgevingswet en de Factsheets Participatiebeleid de spelregels rondom participatietrajecten voor alle partijen inzichtelijk maakt;

overwegende dat:

- een goed participatietraject een positieve invloed kan hebben op de betrokkenheid van burgers en het draagvlak bij ontwikkelingen in de stad;
- bij participanten vaak niet bekend is wat ze van een participatietraject mogen verwachten, hetgeen veel teleurstellingen en frustraties oproept bij de participanten, met kritiek op de overheid en een afnemend vertrouwen in de politiek als gevolg;
- deze teleurstelling richting overheid en de politiek ook wordt opgeroepen bij participatietrajecten die niet door de gemeente zelf worden georganiseerd en waarbij de verwachtingen door de initiatiefnemers vooraf niet voldoende helder zijn gemaakt;

tevens overwegende dat:

- als verwachtingen en succescriteria vooraf onvoldoende kenbaar worden gemaakt, het onmogelijk is objectief te toetsen of participatie succesvol is verlopen, met veel discussie achteraf als gevolg;
- succesvolle participatie niet als doel moet hebben om zoveel mogelijk deelnemers gelijk te geven, maar vooral als doel moet hebben om draagvlak en betrokkenheid te creëren, ideeën uit te wisselen, wederzijdse belangen te verduidelijken en verschillende gezichtspunten te bespreken;

verzoekt het college om:

- in haar participatiebeleid expliciet en vooraf in de communicatie rondom participatietrajecten aandacht te besteden aan de verwachtingen die participanten mogen ontleenen aan een participatietraject en dit helder te verwoorden in de Factsheets Participatiebeleid, en de uitwerking hiervan terug te koppelen bij de evaluatie van het participatiebeleid;
- bij de evaluatie van het participatiebeleid terug te koppelen hoe de gemeente zicht houdt op de wijze waarop initiatiefnemers met name bij "grote initiatieven" vooraf aan verwachtingsmanagement doen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.J. van Dommelen, T. de Haan en V.A. Bruin

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Ik geef nu het woord aan de heer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66). Dank u wel voorzitter. Eindelijk is hij er dan, de Omgevingswet. Na zeven jaar voorbereiding en het regelmatig terugsturen is er denk ik misschien ook wel wat vrees en wat scepsis. Wat halen we ons op de hals? Maar anderhalve week geleden is die dan toch echt aangenomen in de Eerste Kamer. In het raadsvoorstel staat nog optimistisch 1 juli 2023, maar uiteindelijk is het nu toch zelfs weer een halfjaartje verder geworden, 1 januari 2024. En met name de achterliggende techniek, het Digitaal Stelsel Omgevingswet, DSO, zorgt ervoor dat de invoering tot maar liefst vijf keer is uitgesteld. Maar nu ligt hij er met voor D66 toch echt een belangrijk element, waar die participatie een ongelofelijk belangrijke pijler van is. En dat betekent nogal wat. Dat vraagt ook om een cultuuromslag bij ons als gemeente, als raad, voor de ambtenaren, voor bedrijven, maar bovenal ook voor de burgers van Rotterdam. Als ik het voorstel zie in combinatie ook met de behandeling in de commissie dan ben ik op zich wel te spreken hoe we dat vorm proberen te geven. Met een voorstel dat wat D66 betreft ook wel zaken helder en begrijpelijk probeert weer te geven, met hier en daar een accent. Collega's hebben hier ook al een aantal goede zaken aangestipt en geaccentueerd, maar met in onze ogen ook echt een poging om recht te doen aan de verschillende belangen en daarin ook een opzet hoe je die verschillende belangen mee kan nemen en kan helpen. Rest mij niets dan onszelf maar zeker ook de wethouder en het ambtelijk apparaat veel succes en wijsheid te wensen. Ik kijk zeker ook vanuit de subcommissie Bestemmingsplannen met extra belangstelling uit naar, ik dacht in eerste instantie 2024 wanneer hij van kracht wordt, maar ik ben op zich ook wel benieuwd naar de vraag die de heer Vonk net stelde, wanneer het ook voor ons daadwerkelijk wordt ingevoerd. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mijnheer De Haan. Dan geef ik het woord aan mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Dank voorzitter. Participatiebeleid heeft als doel iedere burger te betrekken om te kunnen laten doen. Dit is dan ook essentieel maar dan is het ook belangrijk dat de verwachtingen goed worden bijgesteld. Het kan niet zo zijn dat we weer gouden bergen beloven en de burgers uiteindelijk weer enorm worden teleurgesteld. Dat ten eerste. Ten tweede betekent participatie voor BIJ1 dat iedereen ook op een gelijkwaardige manier kan meedoen. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet, DSO, laat namelijk veel te wensen als het gaat om de toegankelijkheid. Voorzitter, hoe kan men verwachten dat de burger participeert als het systeem niet toegankelijk is? Het antwoord hierop lijkt ons dan vrij simpel.

Niet. Wat gaan we in Rotterdam doen om ervoor te zorgen dat daadwerkelijk iedereen mee kan doen? Twee keer heeft de Raad van State kritisch geoordeeld op de Omgevingswet. Hier staat de gebrekkige toegankelijkheid van het digitale stelsel voorop. Het zou complex zijn, het zou een vrijwel onmogelijke opgave zijn om een weg te vinden in het DSO. De rechten zouden niet in kaart gebracht kunnen worden, de rechtsbescherming zou worden uitgehouden. Dit klinkt in onze oren niet bepaald gebruiksvriendelijk en laagdrempelig. Voorzitter, het moet een gegeven zijn dat het DSO gemakkelijk te gebruiken is voor iedereen en dat zou mogelijk kunnen zijn. De bibliotheek Rotterdam helpt mensen die digitaal minder bekwaam zijn al gratis met het doen van belastingaangifte. Het is niet alleen handig voor mensen die digitaal extra hulp nodig hebben, maar ook voor mensen die de Nederlandse taal niet machtig zijn. Voorzitter, om ervoor te zorgen dat iedereen mee kan doen en diens recht kan halen als het gaat om de Omgevingswet, dienen wij ook de motie in 'Toegankelijkheid is essentieel voor participatie'. Tot zover.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Vlasblom heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Toegankelijkheid is essentieel voor participatie

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van het Participatiebeleid Omgevingswet;

constaterende dat:

- de Raad van State vorig jaar, 24 februari 2022, zijn zorg heeft uitgesproken over de mogelijke uitholling van de rechtsbescherming van de burger, doordat het DSO tot nog toe niet gebruiksvriendelijk lijkt te zijn;
- de burger onmisbaar is voor het maken van goede plannen en diens participatie toegankelijk moet zijn;
- de Bibliotheek Rotterdam burgers gratis hulp biedt bij het doen van belastingaangifte;

overwegende dat:

- het DSO toegankelijk moet zijn voor de burger die digitaal minder bekwaam is, om uitholling van de rechtsbescherming van de burger te voorkomen;
- een dergelijk initiatief van de Bibliotheek Rotterdam, zoals het doen van belastingaangifte, ook van pas kan komen bij het gebruik maken van het DSO om de rechtsbescherming te waarborgen van de burgers die digitaal minder bekwaam zijn;
- niet iedere inwoner van Rotterdam de Nederlandse taal machtig is, dus extra moet worden ingezet op het toegankelijk maken van het DSO om ervoor te zorgen dat ook burgers die de taal niet machtig zijn niet slachtoffer kunnen worden van uitholling van de rechtsbescherming;

verzoekt het college

- te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn bij de Bibliotheek Rotterdam om ervoor te zorgen dat burgers hulp kunnen krijgen bij het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO);
- dit aan te bieden in de 5 meest gesproken talen in Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.M. Vlasblom, I. Elfilali en T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Zijn er nog andere sprekers op dit agendaonderwerp? De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Dank u wel voorzitter. Ja, ik ga hier staan want dan kan ik iedereen in de ogen kijken en niet op de rug. Dat scheelt. Voorzitter, ja, mevrouw Vlasblom zei het al, en ook in de Eerste Kamer zijn ook hele debatten gevoerd. Al jaren spreken we erover en op dit moment is de Omgevingswet gewoon voor heel veel Nederlanders, misschien wel 1 miljoen, helemaal niet bruikbaar zoals hij er nu ligt. Wij zijn daar dus niet zo gelukkig mee, want het wordt juist eerder minder dan meer. Participatie is ook iets wat je moet doen, maar hoe doe je dat dan? Ik was laatst op een bijeenkomst met bewoners in Oud-Mathenesse en daar zei iemand: het woord participeren moet je verbieden, want wat de gemeente eronder verstaat is meestal informeren. We gaan jullie vertellen wat we gaan doen. Terwijl je ook nog cocreëren hebt, of zelf doen. Deze nota staat wel vol met heel mooie zinnen, daar kun je allemaal niet tegen zijn. Het is veel foto's, weinig wol, zouden de schapen zeggen. Maar wat moeten we ermee? Gaan we dat ook handhaven? Het staat vol met goede bedoelingen, maar er staat niets in over afrekenbare targets. Wie handhaaft deze spelregels? En het is ook een beetje, het moet ook van twee kanten komen. Iemand zei dat ook al. De overheid heeft daar een rol in, maar de burgers zelf ook. Als je de burgers behandelt als klanten, gaan ze zich ook als klanten gedragen en dan wordt het niets met die hele participatie. Van wie is de stad? Mensen maken de stad. Dat betekent ook dat burgers zich ook anders moeten gedragen. Het is onze stad, dus wij gaan erover. En dan zijn spelregeltjes handig, maar dan moeten ze ook gehandhaafd worden. Zonder perspectief is er geen draagvlak, maar het gaat wel een beetje om de houding, zowel bij de ambtenaren als bij de burgers en daarin hebben we nog een lange weg te gaan. Want over participatie en Rotterdammergericht werken. Ja, daar praten we pas twintig, dertig jaar over of zo? De hele democratie. Het gaat toch in Rotterdam over nu weer met veel woorden maar nog weinig zichtbare daden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel, mijnheer Coşkun. Geen andere sprekers vanuit de zaal? Dan geef ik het woord aan de wethouder. Wethouder Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Dank ook aan alle bijdragen vanuit de raad. We hebben inderdaad in de commissie een maandje geleden echt een goed gesprek gehad over participatie aan de hand van deze nota die nu voorligt. We hebben het er toen ook over gehad, die nota gaat heel erg in op wie verantwoordelijk is voor wat. Factsheets en handreikingen en instrumenten, dus dat klinkt allemaal heel technisch. Terwijl we eigenlijk zeggen, het gaat heel erg over die menselijke kant van samen de stad maken en hoe geef je daar nu meer lading aan en invulling in. Ik denk dat nu ook te horen uit uw bijdragen hier vandaag. Ik denk dat we er met elkaar ook bij zijn. Ik als wethouder, onze ambtelijke organisatie en u als raad, waarin u ook veel ziet wat er gebeurt in de stad en waarin we elkaar ook kunnen versterken om dit allemaal te verbeteren. Ik zal even ingaan op alle gestelde vragen, te beginnen met mevrouw Bruin van Leefbaar Rotterdam. U geeft ook aan, een warm hart voor participatie en die rol van de wijkraden. Dat is ook heel helder. Daarin maken we ook eigenlijk met de wijkraad afspraken over hoe we nu voor al die verschillende plannen de participatie goed kunnen regelen. We moeten natuurlijk altijd kijken, het ene is een klein plan en niet zo omstreden, terwijl het andere groot is. Dus hiervoor vraagt het ook maatwerk. Bij het ene ga je wat intensiever mensen aan de voorkant betrekken en bij het andere wat minder. Want je moet mensen ook niet overladen zodat men door de bomen het bos niet meer ziet, maar juist op die momenten waarin het echt nodig is elkaar goed betrekken. Dus die rol van de wijkraden gaan we ook met hen goed bespreken. Dus helemaal terecht. U geeft ook aan dat het ook gaat over die kwaliteit van het gesprek dat gevoerd wordt. Meer aan het begin, niet aan het eind. En ook luisteren, een empathische

houding hebben naar alle verschillende meningen die er zijn. Dat heeft u eigenlijk allemaal in uw bijdrage wel gezegd. Ja, in de commissie heb ik dan ook gezegd dat het mij heel goed lijkt om nog met een soort handboek, en dat klinkt wel heel dik en ik denk dat dat niet goed zal werken. Maar in ieder geval handreikingen. Aan wat voor soort maatwerk we dan kunnen denken. Goede voorbeelden, hoe doen we het in de praktijk, en dat we dat ook daarmee breed in de ambtelijke organisatie maar ook met de wijkraden kunnen delen. Dit kunt u verwachten dat wij gaan doen om die inclusiviteit, of iedereen goed te betrekken. Dus daarmee hoop ik daaraan ook invulling te kunnen geven. We hebben ook afgesproken dat we dit over twee jaar gaan evalueren aan de hand van wat er nu ligt, dat handboek. Ik stel ook voor de mate waarin het DSO toegankelijk is, want ik denk dat mevrouw Vlasblom daar een heel terecht punt maakt. Maar goed, even in volgorde van de vragen, we gaan aan de slag met die evaluatie en dat handboek. Mevrouw Kockelkoren, u geeft aan ook participatie heel belangrijk te vinden. Alle Rotterdammers goed betrekken, maar ook laten zien dat we dat willen. Want het gaat om die houding en dat moet je ook laten zien. Dus je moet het ook op een goede manier onder de aandacht brengen en daar bijvoorbeeld het Stadsmakerscongres en social media voor gebruiken. U heeft daar de motie 'Participatiebeleid laat zien dat samen stad maken een feest is!' ingediend. Zoals te doen gebruikelijk zeg ik dan: oordeel raad. Het is aan u, wij kunnen hem in ieder geval goed uitvoeren. Als u deze motie aanneemt gaan wij daar ook zeker mee aan de slag. De heer Vonk van de ChristenUnie geeft aan dat participatie ook niet eenvoudig is, we zijn een dans aan het voeren en je danspartner moet wel een beetje begrijpen welke stappen jij gaat zetten. Nou, wij zijn voornemens de dans zo simpel te maken dat die goed te volgen is voor anderen, om de metafoor te gebruiken, en dat iedereen ook op zijn eigen manier mag blijven dansen. Dus wat ons betreft zijn wij in ons participatiebeleid zo dat we dat zo als maatwerk en goed neerzetten met heldere verwachtingen aan de voorkant, dat het niet nodig is om bewoners te trainen in de manier waarop wij denken dat participatie moet gaan. Dus wij zullen deze motie ontraden omdat het eigenlijk de inzet en de insteek van dit beleid niet onderschrijft, dus vandaar dat ik die ontraad. U had vervolgens wel de vraag: gaat dit gelijk in, gaat dit beleid nu al in? De Omgevingswet gaat natuurlijk in 2024 in, dus daar waar dit beleid uitgaat van regels, van verplichtingen die we niet onszelf opleggen maar anderen, dan kunnen we dat pas waarmaken op het moment dat dat echt van kracht is. Dus dat is dan 1 januari 2024. Maar wij werken al wel in de geest hiervan en op het moment dat het onze eigen initiatieven betreft, een herijkte omgevingsvisie, of een omgevingsplan, eigenlijk nog bestemmingsplan nu, dan willen wij echt gaan werken met ook bijvoorbeeld zoiets als een participatieverslag, dat je inzichtelijk maakt hoe de participatie is, wat daar is ingebracht bij de participatie en hoe wij dat gewogen hebben en daar transparant over zijn. Ik denk dat dat een heel belangrijke stap is, om ook transparant te zijn in hoe wij alle input meenemen en wegen. Op het moment dat het documenten zijn zoals bijvoorbeeld bestemmingsplannen, dan kunt u als raad ook zien hoe we dat gedaan hebben, ook bijvoorbeeld tijdens een hoorzitting. Dan kunt u zien hoe wij die afwegingen allemaal hebben gemaakt. Dan kunt u als raad altijd nog zeggen: die afweging zien wij liever anders. Maar dat even over de vraag die u stelde over de ingangsdatum. Naar de geest gaan we ermee aan de slag, de wettelijke afdwingbare zaken kunnen pas vanaf 2024. U heeft daarnaast nog een motie ingediend 'Evalueer, participeer en leer'. Daarvan zegt u om dit participatiebeleid ook te evalueren en daar goed van te leren en daar ook nog Brede Raad 010 en Burgerpanel Rotterdam bij te betrekken. Dat zullen wij goed kunnen uitvoeren, dus oordeel raad. Maar dit is een goed uitvoerbare motie, omdat die evaluatie natuurlijk alleen maar goed is voor het beleidsproces. Ik wil wel bestrijden dat er tot dusver niet goed geparticipeerd is geweest. Er zijn zeker heel slechte voorbeelden van participatie, absoluut. Maar er zijn ook goede voorbeelden en ik denk dat we dat niet moeten ontkennen. Ik zie dat toch ook veel gebeuren en dat haalt dan vaak niet de krant, maar het gebeurt wel goed, die gesprekken met bewoners in wijken waarin er echt goed geluisterd wordt en hun input ook meegenomen wordt in de plannen.

Dat wil ik toch ook even benoemd hebben. Dan naar de heer Van Dommelen, de VVD. U geeft aan, een betrouwbare overheid gaat er ook van uit dat je aan de voorkant helder maakt waar zit er wel ruimte, waar zit geen ruimte, omdat afspraak is afspraak. En als je mensen de illusie geeft dat alles nog bediscussieerbaar is, dan leidt dat tot grote teleurstellingen en frustratie en eigenlijk een grotere kloof tussen burger en overheid, zullen we maar zeggen. Uw pleidooi heeft u ook zo gehouden in de commissie en u geeft dus ook aan in uw motie 'Voorkom het organiseren van je eigen teleurstelling' om daar vooral goed mee aan de slag te gaan. Zelf, in onze eigen communicatie tijdens de participatietrajecten, aan de voorkant helder zijn, waar zit ruimte en wat is al een besluit dat genomen is, dat heel duidelijk neer te zetten en ook in gesprekken met grote initiatiefnemers echt stevig onder de aandacht te brengen dat dat de manier is waarop we dat moeten doen en dat dus ook van hen te vragen. Nou, dat is denk ik een goede onderstreping van hoe dit beleid moet uitpakken. Dus te doen gebruikelijk zeg ik: oordeel raad, maar hij is zeer goed uitvoerbaar in ieder geval. D66, de heer De Haan, ook u geeft aan: wanneer gaat u ermee aan de slag? Als voorzitter van de subcommissie Bestemmingsplannen staat u te popelen om die transparantie rond die participatie gewoon ook goed te kunnen beoordelen. Daar heb ik net antwoord op gegeven en ik hoop daarmee aan uw vraag te hebben voldaan. Mevrouw Vlasblom over dat het DSO goed toegankelijk moet zijn. Ik onderschrijf uw punt helemaal. Ik zit even naar uw motie te zoeken, of ik die hier al heb liggen op mijn stapeltje. Ja. Als het goed is heb ik hem. Ja, dit is de goede. U vraagt ons om bij de bibliotheek te kijken of bewoners daarbij geholpen kunnen worden en dit aan te bieden in de vijf meest gesproken talen in Rotterdam. Dat laatste is in strijd met ons coalitieakkoord, dat wij de zaken in het Nederlands doen. Dus om die reden zal ik deze motie ontraden. Tegelijkertijd vind ik uw punt over die toegankelijkheid een belangrijk punt en ik stel dus ook voor om dat wel mee te nemen in de evaluatie en ook goed in de gaten te houden dat dat goed blijft gaan.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja, dank voorzitter. Ik had al zo'n gevoel dat u dit zou zeggen. Dus mijn vraag is, als ik hem nu gewijzigd indien met alleen het eerste punt van het dictum, zou u hem dan wel omarmen?

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). De eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat ik dan moet kijken of dit financiële consequenties heeft. Daar heb ik nu nog geen contact met de bibliotheek over gehad. Dus ik zou dat heel graag even willen uitzoeken voordat ik daar een ja op kan zeggen. Ik wil in ieder geval u toezeggen dat wij het meenemen, dat wij het nauwlettend in de gaten houden en meenemen in de evaluatie, maar of wij ook die hulp kunnen toezeggen, dat weet ik nu gewoon niet. Dat moet ik echt even eerst checken of dat kan binnen de financiële afspraken die wij hebben met de mensen met de bibliotheken, of de mensen die dat bij de bibliotheek nu doen, bij de dienstverlening die zij leveren op digitale hulp bij de formulieren, of dit erbij kan ja of nee. Dat weet ik gewoon niet, dus dat moet ik u even schuldig blijven maar daar kom ik later op terug.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Kijk, die wet die helemaal niet klaar is, wat onze Eerste Kamer-fractie zei, acht jaar geleden leek het een prachtige Ferrari die eraan kwam, maar uiteindelijk is het gewoon een uitgelijnde Lada, dus dat moet je helemaal niet zo doen, want de ICT is niet op orde, het is aan alle kanten niet op orde. Maar we weten dat in Nederland ruim een miljoen mensen niet kunnen participeren zoals zou moeten van de wet, en in Rotterdam gaat dat ook om duizenden mensen. Hoe gaat u die mensen bijstaan? Komt u in de voorjaarsnota met een plan hoe we gaan zorgen dat al die Rotterdammers wel kunnen participeren? Als

het niet via de bibliotheek kan, hoe dan wel? Hoe kunnen die mensen meedoen aan de participatie die u zo voorstaat? U heeft een prachtig boek geschreven, maar hoe kunt u ervoor zorgen dat het ook praktijk wordt?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein).

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, participatie in de brede zin, DSO is echt voor het aanvragen van een vergunning en dat soort zaken hè. Maar als u zegt participatie in de brede zin, dan nemen we alle middelen daar. We hebben keukentafelgesprekken, dat doen we in bepaalde wijken als er van alles daar in de ruimtelijke zin aan de orde is. Als het echt heel ingrijpend is voor mensen, bellen we aan, zitten we aan de keukentafel om het uit te leggen. Dat doen we allemaal mondeling. Dus dat gebeurt ook om mensen goed mee te nemen in wat er gebeurt en om hun wensen ook op te halen. Als het gaat om het DSO, meer die digitale kant, er zijn mensen die – dus dat is voor een heel grote groep mensen goed te doen, maar we weten ook dat digitale inclusie, maar dat is een onderwerp van mijn collega, dat aan die digitale kant het voor sommige mensen inderdaad moeilijk is. Dat herken ik.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Vlasblom stond eerst, maar mijnheer Coşkun, aan u het woord.

De heer **COŞKUN** (sp). Ik stond iets eerder, maar kijk, het maakt niet uit. Daar gaat het niet om. Het gaat erom, kijk, u bent niet voor de bibliotheek en dat digitale, want we weten niet wat het kost en blablabla. U bent ook niet voor leren dansen, want daar bent u niet van. Mensen moeten zelf maar leren dansen. Ik bedoel, u bent van Democraten '66 en democratie moeten mensen zelf maar leren, terwijl wij het ontzettend belangrijk vinden, dat schrijft u ook in uw nota en in uw samenvatting en in alle spelregels, dat het ontzettend belangrijk is dat burgers participeren. Waarom wilt u ze daar niet bij helpen om überhaupt de tafelgesprekken van ambtenaren aan hun keukentafel te kunnen begrijpen? Want heel veel mensen, er komt wel een ambtenaar en die gaat met je praten en die legt je uit: we gaan dit en dit en dit doen. En dat gaat het ene oor in en het andere oor uit. Het is net als het briefje van de dokter, je begrijpt dat potjeslatijn niet dat ambtenaren kunnen vertellen. Dus daar hebben ze gewoon hulp bij nodig om op een goede manier te kunnen participeren. Dat moet je echt samen doen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mijnheer Coşkun, ik wil u er wel op wijzen dat u door uw tijd heen bent. Ik heb u uw betoog laten afmaken. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, ik bestrijd dat echt ten zeerste. Wat wij doen en wat veel gebeurt is dat die gesprekken met bewoners en dan spreek ik ook, ik ben ook af en toe bij die gesprekken. Dat zijn inderdaad mensen die de Nederlandse taal niet goed vaardig zijn of niet heel goed vaardig zijn, dat gebeurt. Maar ik zie ook dat er met geduld geluisterd wordt en dat er echt gezocht wordt naar wat de ander precies kwijt wil en wil weten. Ik geef ook toe dat dat echt niet in alle gevallen goed zal gaan, maar dat zit hem in de houding en het gedrag van hoe we die dingen doen en ik zie ook dat we alle intenties hebben bij de ambtelijke organisatie om dat goed te doen. Dus ik bestrijd dat die intentie er niet zou zijn en dat wij denken: nou, iedereen moet het maar lekker zelf weten. Dat is echt niet de houding waarmee aan tafel wordt gezeten. Tegelijkertijd zie ik ook dat het wel beter kan. Dus dat als eerste. Het tweede over die digitale kant. Ik zeg: laten we gewoon fact based, evidence based, ook kijken in een evaluatie hoe dat zit. Dus ik ga niet op voorhand al zeggen: dit werkt niet, want dat weten we niet. Het gaat volgend jaar in, we houden dat in de gaten en in de evaluatie kijken we wat daarin beter moet.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja, dank voorzitter. Nou, dan triggert de wethouder mij toch wel een beetje omdat de Raad van State twee keer al zorgen heeft geuit over het feit dat het geheel gebruiksonvriendelijk is en daardoor dus ook ontoegankelijk. Aan de voorkant weten we dus al dat het een moeilijk systeem wordt, dus we kunnen er ook niet meteen van uitgaan dat mensen die wel digitaal vaardig zijn dat systeem überhaupt ook gaan snappen. Daar kunnen we gewoon niet van uitgaan. Dus ik ga hierbij zeggen dat ik de motie gewijzigd ga indienen, dus ik hoop dat u vandaag met een antwoord kunt komen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan hebben wij één toezegging genoteerd van de wethouder. Hulp bij het digitaal stelsel wordt betrokken bij de evaluatie. Hulp daarbij wordt door de bibliotheek, nee, ik kijk even naar de wethouder voor de precieze inhoud van de toezegging die gedaan is.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Nee, dat wij de toegankelijkheid van het DSO meenemen in de evaluatie.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan noteren we het op die manier als zijnde de toezegging gedaan door de wethouder. Dank u wel. Is er behoefte aan een tweede termijn? Dan sluit ik op dit punt de beraadslaging en dank ik de wethouder voor de aanwezigheid en de beantwoording van de vragen. Dank u wel. Dan hoor ik behoefte aan de lunch en ik wil u een compliment maken. We hebben maar tien minuten uitlooptijd en kunnen mooi met de lunch beginnen. Ik wil u dan ook vragen om ook weer vlot na de lunch te starten. Ik zie u dan zo terug. Tot 14.00 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 23 maart 2023

Notulen van de raadsvergadering van 23 maart 2023 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 4

Voorzitter: mevrouw N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, met dien verstande dat het voorzitterschap van 14.00 uur tot 15.05 uur en van 16.23 uur tot 16.55 uur is waargenomen door de heer B. van Schaik

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig de heer F. Achbar, de heer R. Buijt, de heer R.A.C.J. Simons, de heer T.B. Versnel en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Ik heropen de raadsvergadering.

8. TWEEMINUTENDEBATTEN

8.1 Het uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Ik vraag eenieder op zijn plek te gaan zitten zodat we verder kunnen met agendapunt 8.1, het uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting. Ik heb daar als eerste spreker op mijn lijst de heer Verweij staan. Mijnheer Verweij, ga uw gang.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Dank u wel voorzitter. Op kamers kunnen wonen is denk ik een van de belangrijkste onderdelen van je studententijd, of in ieder geval om de keuze te hebben. Er zijn in Rotterdam te weinig woningen voor studenten en de woningen die er zijn, zijn ook nog eens een keer slecht betaalbaar. Op dit moment komen we al 3000 studentenwoningen te kort en het lijkt erop dat het tekort eerder groter zal worden dan dat het tekort kleiner wordt. Dat is een belangrijk probleem. Naast alle woningen die nu gepland zijn en die dus hopelijk gebouwd gaan worden, zijn er nog 3400 woningen die daar bovenop er nog eens bij moeten komen. Dat is dus in een tijd dat we al grote problemen hebben om de nieuwbouw op niveau te houden, dus er zijn flink wat uitdagingen die wij voor iedereen, maar zeker ook voor studenten het hoofd moeten bieden. De woningen die er wel zijn, zijn vaak onbetaalbaar. De gemiddelde student in Rotterdam verdient, althans krijgt ongeveer € 1.050,00 en is de helft daarvan kwijt aan huisvesting. De helft. Ook dat is een probleem, dat de studenten die een woning kunnen vinden, krom moeten liggen om die te betalen. En in het uitvoeringsplan zoals voorgelegd door het college zie ik wel enkele lichtpunten die hier een oplossing voor kunnen bieden, maar het zijn er nog onvoldoende. In de eerste motie roep ik daarom ook op aan het college om aan de beide kanten van de Maas te kijken naar plekken waar wij studentenwoningen kunnen bouwen. We hebben een prachtig mooi lijstje

met achttien verschillende locaties waar studentenwoningen gebouwd kunnen gaan worden in de komende paar jaren, die opgeleverd kunnen worden, onderzocht worden, maar van al die achttien locaties zijn er precies nul aan de zuidkant van de Maas. En ik denk dat het belangrijk is om ook op Rotterdam-Zuid te zorgen voor een voldoende aanbod aan studentenwoningen. Om te zorgen dat er voldoende woningen zijn, dat de woningen betaalbaarder worden, maar ook dat we een diverse stad hebben waarin op verschillende plekken studenten te vinden zijn en op die manier Rotterdam de diverse stad is die het altijd is geweest. De tweede motie gaat meer over de vraag naar woningen en met name de internationale studenten die er gebruik van maken. Rotterdam is een internationale stad. We hebben dus ook heel veel internationale studenten in Rotterdam en het zijn er ook steeds meer. Dat brengt natuurlijk voordelen met zich mee. Voor de universiteit levert het bakken met geld op, maar ook voor de opleiding is het goed om met andere culturen in contact te komen. Maar het brengt ook nadelen met zich mee. Internationale studenten hebben altijd een kamer nodig in Rotterdam. Heen-en-weer vliegen naar Duitsland of Spanje is toch wat ingewikkeld en lastig om daarmee een college te volgen, dus internationale studenten hebben veel vaker dan Nederlandse studenten een kamer nodig. In de brief van de wethouder geeft zij denk ik terecht aan dat zij op zoek gaat en in overleg gaat met de universiteit om te kijken op welke manieren we nu eigenlijk die instroom van studenten kunnen tegenhouden, althans hoe we ervoor kunnen zorgen dat ook de Erasmus Universiteit haar verantwoordelijkheid neemt ten aanzien van het huisvesten van internationale studenten.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). U heeft een interruptie van de heer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66). Dank u wel voorzitter. Ik hoorde zo net in het vorige debat over de luchthaven een bevlogen verhaal van collega Van Groningen, agendapunt 7.1. Die startte met het leren kennen van de wereld, de wereld nabij brengen. Maar wanneer het om internationale studenten gaat, dan lijkt dat plots weer verdwenen, en dan is het weer het verbieden en afpakken. What's next voor de VVD, het stukje vlees? Het rijden in een auto? Kaas of avocado's? Of starten we hier gewoon met het stoppen van de internationale studenten in Rotterdam?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Nou voorzitter, dank u wel voor de vraag de heer De Haan. Wat ik heb bedoelen te zeggen is niet dat wij zoveel mogelijk internationale studenten moeten weren en dat we zoveel mogelijk moeten voorkomen dat de studenten hierheen komen. Waar ik in de motie toe ga oproepen, is om wel voorstellen te doen waarmee de universiteit ook gevraagd wordt: joh, je trekt die studenten deze kant op, je verdient daar geld mee, maar zorg ook dat je zelf je verantwoordelijkheid neemt voor de huisvesting. Zorg dat er genoeg woningen beschikbaar zijn. Zorg dat je kijkt op welke manieren je naar studenten kan communiceren dat het wel echt heel belangrijk is dat ze hier een kamer vinden maar dat het ook wel een grote uitdaging is, dus zorg dat je daar eerlijk over bent. Ik zal de motie zo meteen verder toelichten maar ik zie nog een interruptie.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Dank voorzitter. Ik ben erg benieuwd naar de visie van de VVD op die internationale studenten. Want ik hoor wel het tegenhouden van de internationale studenten, maar ziet u ook de waarde van de internationale studenten? Ze zijn uiteindelijk gewoon een onderdeel van de bewoners van Rotterdam en daarbij zorgen ze ook voor ontzettend veel kennis, de studies die ze doen, al dan niet in het Engels. In de motie staat

ook iets over het beperken van Engelse studies. Die zijn van ontzettend veel waarde in Rotterdam en zeker de VVD, die we constant horen over het vestigingsklimaat, zou waarde moeten hechten aan die internationale kennis.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Voorzitter, de VVD hecht absoluut waarde aan internationale studenten. Juist daarom denk ik dat het zo redelijk is om van de universiteit te vragen om zich toch in ieder geval in te spannen om te zorgen voor voldoende huisvesting. Want nu is het zo dat de Erasmus Universiteit zorgt voor huisvesting voor één op de vier internationale studenten. Tegen de overige drie van de vier zegt de universiteit: joh, kijk maar even wat je doet. Als het daadwerkelijk zo is dat ook de universiteit waarde heeft, belang heeft bij de internationale studenten, vind ik het heel fair en redelijk om te zeggen: hoor eens universiteit, wij willen van jullie op deze en deze en deze manieren dat jullie ook je verantwoordelijkheid pakken bij de huisvesting. Dus het doel is niet de knop zo ver mogelijk dicht draaien, het doel is: universiteit, zorg dat je je instroom, ook met mijn ideeën of uw ideeën, om te zorgen dat je die huisvesting ook regelt.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Gaat u verder, want ik zie dat er nog een beraad is bij GroenLinks. Ze zijn eruit. Wie van de twee? Mevrouw Morkoç, aan u het woord.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). We hebben geluk dat we twee studenten in onze fractie hebben, want mijn collega Astrid Kockelkoren studeert eigenlijk ook nog, dus dat is heel erg leuk. Maar het punt dat ik wilde maken, is dat het erop lijkt alsof de VVD zegt dat die internationale studenten van mindere waarde zijn, maar het gaat er juist om dat internationale studenten net zo waardevol zijn als Rotterdamse studenten en net zo gewaardeerd moeten zijn. Iedere student heeft behoefte aan een woning, ook de internationale studenten. Ik snap dat een gesprek met EUR heel erg verstandig kan zijn, maar niet door het tegenhouden van internationale studenten, maar meer te kijken hoe we ze kunnen helpen aan een woning.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Mijnheer de voorzitter, dat is een beetje hetzelfde punt dat ik maak. Wat ik niet heb gezegd is dat internationale studenten minder waard zijn of minder welkom zijn. Wat ik wel heb gezegd is dat de Erasmus Universiteit nu die verantwoordelijkheid nog niet neemt. Ik citeer van de website van de Erasmus Universiteit zelf: "In The Netherlands student housing is not arranged by the university. You need to arrange the accommodation yourselves." Je moet het zelf doen. Dat vind ik als liberaal op zich een mooie insteek, maar waar ik de wethouder toe oproep, is: wethouder, laat niet alleen de voorstellen van de universiteit vandaan komen. Wethouder, kom zelf ook met voorstellen. Op welke manieren kan de universiteit haar verantwoordelijkheid, haar zorgplicht invullen? In de motie heb ik enkele voorstellen gedaan. Wethouder, het is vooral een handreiking voor waaraan u zou kunnen denken. Ik heb vertrouwen in uw oordeel en in uw gesprek met de universiteit, maar ik wil wel, en daar roep ik in de motie toe op, dat u zelf ook met voorstellen komt en niet de bal alleen bij de universiteit laat liggen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, dan ben ik wel benieuwd naar de ideeën van de heer Verweij, want vindt hij dat wij niet de plicht hebben om huizen te bouwen voor onze studenten? Wij zouden daarin toch in die hele bouwopgave voldoende woningen moeten bouwen en niet die verantwoordelijkheid afschuiven en zeker niet op gedeeltes. Gaan we dat doen voor ouderen? Gaan we dat doen voor studenten? Ik vind dat eigenlijk

wel een heel bijzondere manier om ernaar te kijken. Verschuift u daarmee niet de opgave die ligt bij de overheid, de landelijke overheid, de Provinciale Staten nu naar universiteiten?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Ik kijk naar mevrouw Vlasblom. Hetzelfde onderwerp? Nee, oké. Mijnheer Verweij, dan kunt u eerst de interruptie van mevrouw Mohamed-Hoesein beantwoorden als u dat wilt en daarna staat mevrouw Vlasblom voor u klaar.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Ja voorzitter, het antwoord op de vraag is dat als ik met een toverstafje zou kunnen zwaaien en het tekort aan woningen zou kunnen oplossen, dan zou ik het nu doen. Feit is dat we op dit moment met een enorme opgave zitten, met een woningtekort. Ook met hoge bouwkosten, hoge financieringskosten. Op allerlei manieren is het erg ingewikkeld om de komende tijd voldoende woningen te bouwen. De oplossing is niet om te doen alsof die problemen er niet zijn. De oplossing is te kijken, gelet op die tekorten, gelet op die schaarste, hoe wij nu op de meest verstandige manier mensen kunnen huisvesten. Kunnen wij misschien ook met de universiteit kijken of er opleidingen zijn die eigenlijk zoveel internationale studenten aantrekken dat het eigenlijk onmogelijk is om die mensen nu te huisvesten?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, dan legt u het probleem dus aan de zijde van de behoeftigen aan een woning en niet aan de zijde van degenen die eigenlijk die opgave daar zouden moeten vervullen, die zouden moeten bouwen. En dat is ten onrechte, want degenen die op zoek zijn naar een woning moeten geholpen worden, die moeten op zoek kunnen gaan naar een betaalbare woning, naar een goede woning, naar een geschikte woning. Dus u verlegt het probleem naar de andere kant.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Ja, mijnheer de voorzitter, wat mevrouw Mohamed-Hoesein doet is eigenlijk het probleem verschuiven van Nederlandse studenten naar internationale studenten. Dezelfde wensen en noden die die studenten uit het buitenland hebben, gelden ook voor Nederlandse studenten. Ik geef aan dat er een X aantal woningen zijn en dat je niet kan doen alsof er geen gevolgen aan vastzitten als een gigantisch grote groep internationale studenten hier komt studeren zonder dat wij van de universiteit verwachten en eisen dat zij hun verantwoordelijkheid nemen, of in de huisvesting, en als het niet lukt inderdaad te kijken op welke manier we dan de instroom kunnen beperken.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Dank voorzitter. Ik heb aandachtig geluisterd naar het verhaal van de heer Verweij. Ik snap dan alleen nog steeds niet waarom in zijn motie dan ook staat dat we het aantal opleidingen dat in het Engels wordt aangeboden, beperken. Want zo ontnem je toch ook de kans voor Nederlandse studenten om een internationale studie te volgen? Ik snap die redenatie niet zo goed, want als u het belangrijk vindt, via de voorzitter, dat de universiteit haar verantwoordelijkheid neemt, vind ik dit een heel raar punt om er nog bij te voegen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Mijnheer de voorzitter, ik denk dat mevrouw Vlasblom niet eens een onterecht punt maakt. Daarom heb ik het dictum van de motie net even iets zachter geformuleerd. De gewijzigde versie komt uw kant nog op, namelijk te heroverwegen hoeveel opleidingen in het Engels worden aangeboden. Dus dat betekent niet: wethouder, u moet dat regelen. Dat kan de wethouder helemaal niet. Maar in de gesprekken inderdaad voor te stellen: goh universiteit, is dit een maatregel, kunnen jullie hier wat mee? Dus op die manier een handreiking te doen en daarmee het initiatief te houden.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja, maar dan ontnemt u alsnog Nederlandse studenten, de mensen die hier al wonen, de mogelijkheid om een Engelse studie te kunnen volgen. Dus het zou niet een middel moeten zijn om het aantal mensen dat hier komt studeren te beperken, want je ontnemt ook gewoon studenten een kans om iets internationaals te doen. Dus ik zou u adviseren – via u voorzitter – om dat weg te halen, want ik vind het een heel vreemde redenatie.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Ik heb kennisgenomen van het standpunt van mevrouw Vlasblom.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66). Dank u wel voorzitter, ik heb toch nog even een vraag aan de heer Verweij, want wat ik nog wel een ingewikkelde vind en ik vraag me af hoe hij hiernaar kijkt. We hebben het hier over een huisvestingsdebat en wat we nu toch een klein beetje aan het doen zijn is dat we hier eigenlijk een onderwijsdebat van aan het maken zijn. Dus via een achterdeur hebben we een onderwerp dat we hebben besproken in de commissie BWB, Bouwen, Wonen en Buitenruimte, en daar maken we nu een onderwijsdebat van. Ik vind het eigenlijk niet helemaal zuiver. Ik ben benieuwd hoe u ernaar kijkt en of we het eigenlijk niet veel breder hadden moeten trekken voordat we het überhaupt hier ook in een motie zouden poneren.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Voorzitter, als u vandaag één ding meeneemt uit mijn bijdrage is dat ik niet eis dat de wethouder gaat regelen dat er minder internationale studenten deze kant op komen, maar dat er gesprekken gaande zijn met de universiteit, dat ik vraag dat de wethouder zelf initiatief neemt, ook met maatregelen te komen, waaronder bijvoorbeeld deze maatregelen waaraan gedacht zou kunnen worden. Maar ik vraag de wethouder ook vooral om daar zelf een eigen invulling aan te geven, maar dat we het initiatief niet alleen bij de universiteit laten liggen. Dat is de kern van die tweede motie. Het initiatief niet alleen bij de universiteit, maar ook zelf het initiatief vasthouden.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Gaat u verder.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Ja voorzitter, ik kom tot een afronding. Twee moties dus, ik wil dat we op Rotterdam-Zuid gaan kijken naar studentenwoningen, ik wil dat de wethouder ook zelf de regie in handen neemt met bijvoorbeeld een paar maatregelen maar ook op haar eigen manier, van: goh universiteit, ik wil echt dat u uw eigen verantwoordelijkheid neemt. Wij als gemeente hebben daar ook een mening over en ik wil dat de wethouder daarmee aan de slag gaat. Tot zover mijn twee moties.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Verweij heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Zorg voor studentenwoningen op Zuid

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van agendapunt 8.1, 'Uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting';

constaterende dat:

- er in de bijlage van het huidige Uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting een planning is opgenomen van studentenwoningen die gebouwd en opgeleverd gaan worden;
- er in deze planning uitsluitend projecten in Rotterdam-Noord zijn opgenomen, en géén studentenwoningen op Rotterdam-Zuid;
- Rotterdam-Zuid een gebied is met enorme potentie en veel ruimte voor ontwikkeling;

overwegende dat:

- een goede spreiding van studentenwoningen van belang is om concentratie van overlast te voorkomen;
- studenten de diversiteit op Zuid kunnen vergroten en daarmee een positieve bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling en leefbaarheid van het gebied;
- studentenhuisvesting op Zuid kan bijdragen aan een betere verbinding tussen de noordelijke en zuidelijke delen van de stad;
- ook op andere manieren gewerkt wordt aan een betere bereikbaarheid tussen Zuid en Noord, bijvoorbeeld in de vorm van een nieuwe oeververbinding;

geeft het college de opdracht om:

- naast de huidige planning zoals opgenomen in het Uitvoeringsplan, ook actief op zoek te gaan naar meerdere geschikte locaties voor studentenwoningen op Rotterdam-Zuid, in samenspraak met lokale partners zoals woningcorporaties, onderwijsinstellingen en bewoners;
- daarover verslag uit te brengen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E.P.J. Verweij, D.A. van Groningen, V.A. Bruin en M.Y. Morkoç

Motie 2. Neem de verantwoordelijkheid en houd instroom internationale studenten onder controle

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van agendapunt 8.1, 'Uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting';

constaterende dat:

- door de stijgende instroom van internationale studenten steeds meer Nederlandse studenten grote moeite hebben (betaalbare) woonruimte te vinden;
- de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) inmiddels 9.800 internationale studenten toelaat en dit aantal naar 13.900 zal stijgen in 2029;

overwegende dat:

- internationale studenten niet de mogelijkheid hebben om thuis te blijven wonen en dus nog meer dan andere studenten een woonruimte nodig hebben;

- internationale studenten daarom extra zwaar drukken op het aantal beschikbare woningen;
- toegang tot een eigen woonruimte belangrijk is voor alle Rotterdamse studenten;
- internationale studenten door vaak tijdelijk verblijf minder binding hebben met de buurt, waardoor het risico op overlast voor omwonenden groot is;
- de wethouder in haar brief heeft aangegeven dat de EUR zelf met voorstellen mag komen om de instroom van internationale studenten te beperken;
- de EUR een financieel belang heeft bij de instroom van internationale studenten;

verzoekt het college om:

- zelf het initiatief te nemen en in het overleg met de EUR proactief maatregelen voor te stellen om de instroom van internationale studenten te beperken, waarbij bijvoorbeeld kan worden gedacht aan:
 - terughoudend zijn met het toelaten van internationale studenten waarvoor de EUR zelf woonruimte kan bieden;
 - studenten buiten de Europese Unie er nog nadrukkelijker op wijzen dat zij zelf woonruimte moeten vinden voordat zij starten met hun opleiding, en dat er een tekort is aan studentenwoningen;
 - te heroverwegen hoeveel opleidingen in het Engels worden aangeboden;
- daarover verslag uit te brengen aan de raad kort nadat de gesprekken hebben plaatsgevonden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E.P.J. Verweij, D.A. van Groningen, V.A. Bruin en T.J. Vonk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mevrouw Bruin, mag ik u het woord geven.

Mevrouw **BRUIN** (lr). Voorzitter en collega's uit de raad. Rotterdam is de tweede studentenstad van Nederland en onze onderwijsinstellingen bieden ook een grote diversiteit aan opleidingen. Meer dan 100.000 studenten studeren in onze stad, waarvan er ongeveer 30.000 uitwonend in Rotterdam. Het is dan ook niet heel gek dat de druk op de studentenwoningmarkt alleen maar groter wordt. Het aantal studenten zit in een stijgende lijn en het wordt door de forse prijsstijgingen steeds lastiger om betaalbare studentenwoningen te vinden en te ontwikkelen. Voor ons ligt een uitvoeringsplan en een kwaliteitsplan om studentenhuysvesting te organiseren waarin wij ons prima kunnen vinden, op een aantal kanttekeningen na. Leefbaar Rotterdam wil graag aandacht voor de realisatie van studentenwoningen in Rotterdam-Zuid, de aandacht voor het laagdrempelig maken van studentenwoningen voor de mbo'ers en dienen daarom samen met de VVD en de PvdA moties in om daar aandacht voor te houden. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel, mevrouw Bruin. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Voorzitter, dank u wel. Wij willen graag voor twee onderwerpen aandacht vragen. Als eerste maken wij ons ondanks het plan dat nu voorligt nog steeds best wel grote zorgen over het grote tekort aan studentenwoningen. Tot 2029 een behoefte van 6000 extra studenteneenheden en het college wil 400 studentenwoningen per jaar opleveren. Tegelijkertijd zien we in, wat er dan in de pijplijn zit, dat eigenlijk het merendeel van de projecten nog zacht is en de uitvoerbaarheid daarvan onzeker is en in de huidige, ingewikkelde bouwsector ook wel onder druk staat. Terwijl zoveel studenten hier nu

al geen plek kunnen vinden, is die nood echt wel aan de man om dat grote tekort terug te dringen en extra studentenwoningen te realiseren. Wij willen graag meehelpen om zoveel mogelijk drempels weg te nemen om die 400 per jaar die het college zich nu al ten doel stelt ook echt waar te maken. Daarom hebben wij een motie 'Drempels wegnemen voor het bouwen van studentenhuisvesting', die we samen met de ChristenUnie indienen. De motie vraagt om eigenlijk alles te doen wat nodig is, ook als het bijvoorbeeld gaat om financiën, te overwegen om bijvoorbeeld het budget van € 25 miljoen waar nodig in te zetten om die extra studentenwoningen ook daadwerkelijk te realiseren. Dat is de eerste motie. Het tweede punt dat wij belangrijk vinden is de transitieperiode. Mensen die studeren en die het geluk hebben uiteindelijk een kamer te vinden, stuiten zodra ze afgestudeerd zijn eigenlijk op het volgende probleem, want dan moeten ze weer een volgende woning vinden omdat veel studenten te maken hebben met studentencontracten. Zodra je bent afgestudeerd moet je eruit. Wij zien dat die mensen dan vervolgens geen plek kunnen vinden in Rotterdam en wij willen eigenlijk het college vragen om naar die groep studenten te kijken. Wat kun je nu doen in overleg met ontwikkelaars om die studenten iets meer lucht te geven in het zoeken naar een nieuwe woning zodat wij hen niet verliezen voor de stad Rotterdam. Dus dat zijn de twee dingen. Mevrouw Morkoç heeft gelukkig al een aantal interrupties gemaakt op het internationale studentenvraagstuk waar de VVD mee kwam.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Maar eerst heeft mijnheer Verweij van de Rotterdamse VVD een vraag aan u, een interruptie.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Ja voorzitter, waar ik me een beetje zorgen over maak met de motie over het eisen stellen aan projectontwikkelaars over de transitieperiode, is dat het nu al schier onmogelijk blijkt te zijn om voldoende studentenwoningen te bouwen, of woningen te bouwen. Als wij extra eisen gaan stellen aan projectontwikkelaars gaan bouwprojecten dus minder opleveren en dus gaan er daardoor mijns inziens, als je er met een economische bril naar kijkt, uiteindelijk minder woningen bij komen. Dus maakt mevrouw Kockelkoren zich ook zorgen over de vraag of bouwen nog wel of niet financieel rendabel blijft op deze manier?

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja, ik maak me voortdurend zorgen hoe wij hier betaalbare woningen in de stad realiseren. Daarom doen wij bijvoorbeeld voorstellen om de sociale grondprijs niet te indexeren, waar de VVD op tegen is. Dus u hebt net een heel betoog gehouden dat u zo graag betaalbare studentenwoningen wilt houden, maar put your money where your mouth is, zou ik zeggen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Daar komt 'ie, mijnheer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Ja voorzitter, ik heb aangegeven dat er ook te weinig woningen zijn. Dat is toch het onderliggende probleem van de woningmarkt, dat er te weinig woningen zijn voor het aantal mensen. Om de woningmarkt weer op gang te krijgen moeten er dus woningen bij komen. En het domste wat je dan moet doen is zorgen dat het bouwen van woningen minder rendabel wordt waardoor er minder woningen gebouwd worden. Dat is hartstikke leuk voor de paar geluksvogels die dan een woning kunnen vinden, maar heel vervelend voor de mensen die nog langer thuis moeten blijven of überhaupt niet aan een studentenkamer kunnen komen. Zorg dat er meer kamers bij komen en ga daarvoor niet projectontwikkelaars nog een keer de keel afknippen, terwijl de bouwkosten de pan uit gieren en de nieuwbouw in elkaar zakt. Daar maak ik me zorgen over.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende moties ingediend.

Motie 3. Drempels wegnemen voor bouwen Studentenhuisvesting

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van agendapunt 8.1 Het uitvoeringsplan en kwaliteitsbegrip Studentenhuisvesting;

constaterende dat:

- Rotterdam de tweede studentenstad van Nederland is met meer dan 100.000 studenten in MBO, HBO en WO waarvan 30.000 uitwonend in Rotterdam;
- het aantal studenten in de stad naar verwachting de komende tijden flink zal groeien;
- er een groot tekort is aan studentenwoningen met tot 2029 een behoefte van 6000 extra studenteneenheden;
- het college 400 studentenwoningen per jaar wil opleveren;

overwegende dat:

- dit grote tekort aan studentenwoningen het noodzakelijk maakt vaart te maken bij het realiseren van extra studentenwoningen;
- het aantal studentenwoningen dat nu in de pijplijn zit en op korte termijn daadwerkelijk gerealiseerd kan worden zeer te wensen over laat, gezien de 635 woningen in harde planvoorraad;
- volgens het college kostenstijgingen de realisatie van studentenwoningen verder onder druk zet;
- het wegnemen van zoveel mogelijk drempels om de hoge woningnood voor studenten op te lossen nodig is, om te zorgen dat de beoogde 1600 woningen ook echt gerealiseerd gaan worden;

verzoekt het college:

- in de afweging voor het potje van 25 miljoen bedoeld voor verhoging van het aandeel betaalbare woningen, ook de realisatie van betaalbare studentenwoningen voor de komende 4 jaar mee te wegen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, M.Y. Morkoç en T.J. Vonk

Motie 4. Transitieperiode studentenhuus naar starterswoning faciliteren

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van agendapunt 8.1 Het uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid studentenhuusvesting;

constaterende dat:

- in het kwaliteitsbeleid een definitie van studentenhuusvesting is opgenomen en staan de uitgangspunten waar ontwikkelaars zich aan dienen te houden bij de ontwikkeling van studentenhuusvesting;

overwegende dat

- het regelmatig voorkomt dat studenten na het afronden van de studie snel uit hun studentenhuus worden gezet;
- studenten zich zorgen maken dat zij geen huus kunnen vinden na het afstuderen;
- studenten zich zorgen maken dat zij geen huus kunnen betalen na het afstuderen;

verzoekt het college:

- deze transitieperiode mee te nemen als uitgangspunt voor ontwikkelaars;
- deze periode te faciliteren door bijvoorbeeld een jaar tijd te geven na het afstuderen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren en M.Y. Morkoç

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Begreep ik dat mevrouw Morkoç ook nog iets op dit punt, nee? Dan ga ik verder met de volgende spreker en dat is de heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja, dank u wel voorzitter. Goed dat er een actieplan ligt met een kwaliteitskader voor studentenwoningen. Belangrijk, want iedere student verdient kwalitatief goede huisvesting. Iedere student en niet alleen de student die in nieuwbouwwoningen gaat wonen. Dus kiezen wij voor het heel eenvoudige uitgangspunt: laat het kwaliteitsbeleid ook worden toegepast op studentenwoningen, die bijvoorbeeld door transformatie van bestaande bouw worden gerealiseerd. Zo wordt kwaliteit gegarandeerd voor iedere student. En omdat er in de commissie aan de orde kwam dat dat met dit plan er nog niet is, niet gegarandeerd wordt, dienen wij een motie in, 'Kwaliteitsbeleid ook voor nieuwe studentenhuysvesting in bestaande bouw'. Die dienen wij in samen met Volt en GroenLinks. Dan nog twee punten. Wij zijn positief ook over het feit dat de wethouder een lobby start om onzelfstandige studentenhuysvesting onder het huurtoeslagensysteem te brengen. Dat verhoogt de kans dat studenten kiezen voor studentenhuizen in plaats van voor studio's en de eenzaamheid die je daar gratis bij krijgt. Bouwen aan huizen is bouwen aan de samenleving en dus zijn we tegen een stad vol studio's, maar voor meer ruimte voor bijvoorbeeld studentenhuizen. Maar dan wel studentenhuizen die passen in dichtbevolkte wijken. Voorzitter, en dat is mijn laatste punt, de wethouder komt met een ambitie om 400 studentenwoningen te realiseren. Een mooie ambitie, maar het plan is best boterzacht en dus wordt de versoepeling van de verkamering maar weer van stal gehaald. In de vorige periode is een strijd gevoerd tegen verkamering. Niet zozeer in de raad, maar vooral door bewoners die de overlast spuugzat zijn. Gelukkig vond dat weerklank in de raad en zijn er daarom regels gekomen, maar daarvan wordt een deel nu teruggedraaid. De raad en de wethouder begrijpen onze zorgen en die van de talloze Rotterdammers denk ik, hoop ik, heel erg goed. Daarom voor ons, maar zeker voor die Rotterdammers, geef meer inzicht in de ontwikkelingen van verkamering en de effecten daarvan voor de stad. Na alles wat er gebeurd is, de protesten bijvoorbeeld in Kralingen, mensen die verhuizen of willen verhuizen of gewoon wanhopig zijn. Het is toch niet te veel gevraagd? Daarom onze motie 'Extra studentenkamers, maar hoeveel en waar?' Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Vonk heeft de volgende moties ingediend.

Motie 5. Kwaliteitsbeleid ook voor nieuwe studentenhuysvesting in bestaande bouw

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van het uitvoeringsplan en Rotterdams kwaliteitsbeleid Studenthuysvesting;

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam een Rotterdams kwaliteitsbeleid Studenthuysvesting heeft ontwikkeld;
- dit alleen van toepassing blijkt te zijn op nieuwbouwprojecten;

overwegende dat:

- er nu een ongelijk speelveld dreigt te ontstaan waarbij nieuwbouw kritischer beschouwd wordt dan transformatie en/of verkamering;
- studenten zouden mogen verwachten dat ook nieuwe studentenhuisvesting die ontstaat door transformatie en/of verkamering getoetst wordt aan bepaalde kwaliteitseisen;
- sommige uitgangspunten misschien nog wel belangrijker zijn voor bestaande bouw dan voor nieuwbouw;
- het niet altijd mogelijk is in bestaande bouw aan de eisen voor nieuwbouw te voldoen;

verzoekt het college:

- nieuwe studenthuisvesting in bestaande gebouwen zoveel als mogelijk te toetsen aan het Rotterdams kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, T. Kind en M.Y. Morkoç

Motie 6. Extra studentenkamers, maar hoeveel en waar?

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van het uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting;

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam samen met anderen een Rotterdams uitvoeringsplan Studentenhuisvesting 2023-2026 heeft opgesteld om de woningnood onder studenten aan te pakken;
- de hierin voorziene nieuwbouwprojecten pas in 2025 voor het eerst nieuwe woningen zullen toevoegen;
- door renovatie ook tijdelijk capaciteit wordt onttrokken in de planperiode;
- bijna alle plannen de status 'zacht' of 'studie' hebben waardoor het zeer onwaarschijnlijk is dat de beoogde 400 nieuwe studentenwoningen per jaar gerealiseerd worden in deze periode;

overwegende dat:

- onder voorgaande colleges weinig nieuwe studentenwoningen werden gerealiseerd;
- de snelle groei van het aantal studenten in de afgelopen 10 jaar vooral is opgevangen door verkamering, veelal in oude stadswijken met gehorige woningen;
- bewoners van deze wijken aangeven dat hierdoor de leefbaarheid sterk achteruit is gegaan en jonge gezinnen en starters vertrekken uit voorheen aantrekkelijke straten en wijken;
- dit gestaafd wordt door cijfers van overlast in deze wijken;
- recent beleid is ingevoerd om verkamering te beteugelen door o.a. vergunningen, opkoopbescherming en overlastbestrijding (bv ActiePlan Studentenuverlast Kralingen);
- tijdelijke woningbouw of flexwonen met het huidige tempo vooralsnog weinig soelaas biedt;
- de extra woningen voor studenten blijkbaar vooral binnen de bestaande woningvoorraad zullen moeten worden gerealiseerd;

verzoekt het college:

- in aanvulling op het uitvoeringsplan meer inzicht te geven in welke mate verkamering van bestaande woningen en of andere gebouwen zal moeten bijdragen aan de realisatie van nieuwe studentenkamers;

- in beeld te brengen hoeveel vergunningen voor kamerbewoning afgelopen jaren verleend zijn, inclusief een kaart met informatie over de spreiding van deze vergunningen over de stad;
- de raad en Rotterdammers duidelijk te maken hoeveel studentenkamers naar verwachting in welke wijken zullen worden toegevoegd door maatregelen gericht op het beter benutten van de woningvoorraad en het versoepelen van vereisten voor de vergunning tot kamerbewoning;
- tevens duidelijk te maken welke effecten er te verwachten zijn op de leefbaarheid en welke maatregelen worden toegepast om de leefbaarheid te bewaren of te verbeteren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk en M.Y. Morkoç

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). We gaan verder met de volgende spreker, mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Dank u wel voorzitter. Het is fijn om te zien dat er actief wordt ingezet op de huisvesting van studenten, op verbetering van de huisvesting van studenten. Maar zij die op kamers willen, lopen ook nu nog tegen te hoge huren aan, te weinig plekken en soms ook gewoon een slechte woonomgeving. En nogmaals, goed dat daar actief op wordt gehandeld. We hebben het in de commissie eigenlijk al vrij uitgebreid met de wethouder gehad over de punten, maar we leggen nu ook weer een paar accenten. Voorzitter, Rotterdam is een stad met internationale allure. Van oudsher komen internationale studenten hier en gaan onze studenten ook naar het buitenland toe. Dat mogen wij niet kwijtraken. Voorzitter, ook internationale studenten zijn en blijven hier van harte welkom. Maar er ligt wel een uitdaging. Het uitvoeringsplan en het kwaliteitsbeleid van de studentenhuishuisvesting laat zien dat de wethouder dat probleem erkent en ermee aan de slag gaat, de inzet toont om de problemen aan te pakken en daarbij ook de partners heeft betrokken. Terecht. Uit het uitvoeringsplan blijkt dat in 2029 nog vele extra woningen voor studenten nodig zijn. En dat ze zullen blijven groeien, als het goed is. Want voorzitter, we zullen in Rotterdam toch altijd wel een stad blijven met aantrekkingskracht en een continu tekort aan woningen voor Rotterdamse studenten. Niet elke student zal de kans krijgen om een studie te volgen en in Rotterdam te wonen. Er ligt een opgave. Maar nogmaals, in die opgave moeten we de partners betrekken en dat betekent soms intensieve gesprekken. Maar niet gesprekken om verantwoordelijkheid af te schuiven maar om verantwoordelijkheid te delen. Niet gesprekken om mensen de weg te barricaderen of de weg af te snijden, maar juist om te zorgen dat de weg open blijft. Ik vraag de wethouder of zij ons op de hoogte zal houden over voortgang hierover om ons in deze opgave te steunen. Voorzitter, de wensen van studenten zelf moeten we daarbij niet vergeten. We zijn dan ook blij met de betrokkenheid van de studentenvakbond als een van de partners. Overweegt de wethouder nog meer studentenvertegenwoordigers in Rotterdam aan te zoeken, zodat die brede basis van studenten wordt gehoord en zo ja, hoe zal de wethouder dit doen? Voorzitter, woonlasten verdienen wat DENK betreft een extra opmerking. In het uitvoeringsplan wordt aangegeven dat de woonlasten voor de student een groot deel uitmaken van zijn maandelijkse uitgaven. Ja, dat is ook de dagelijkse praktijk. Vaak zijn de woonlasten ook de volledige inkomsten van een student. En de servicekosten vormen daar een oncontroleerbaar deel van, vaak niet inzichtelijk. Het is ook belangrijk dat we de studenten daarin veel meer kunnen beschermen. Ik vraag de wethouder of het verduurzamen van woningen maar ook het inzichtelijk maken van die servicekosten een punt is dat verder wordt

uitgewerkt. Voorzitter, het punt van achterstallig onderhoud. Het is goed om te horen dat de huurders geïnformeerd zullen worden over hun rechten om goed verhuurderschap aan te moedigen, om daarin actief op te treden. Voorzitter, binnenkort zal de gemeente met het woningwaarderingssysteem starten waarbij wordt gehandhaafd op de hoge huurprijzen. We hopen dan dat de intimidatie van de verhuurder op de huurder om niet naar de commissie te stappen, niet meer zal voorkomen. Maar ik ben ook wel benieuwd hoe de wethouder ziet dat zij daarin servicekosten kan meenemen als een van de punten waarbij er een controle plaatsvindt en er actief maar ook onaangekondigd op kan worden gecontroleerd. Tot zover.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel. Dan de heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. In de aanbiedingsbrief vanuit het college wordt geschreven dat het plan uit het coalitieakkoord, om 400 woningen per jaar bij te bouwen, onrealistisch is. Nu vond ik dat eigenlijk wel van meer plannen uit het coalitieakkoord, maar oké, ik vind het wel fijn dat het inzicht ook hier begint door te dringen dat daar nog wel wat beters te bedenken is. Een van de dingen die natuurlijk wel helder is, en dat is ook al door anderen gezegd, is dat er gewoon heel veel studentenwoningen moeten worden bijgebouwd en dat dat heel erg onder druk staat. Stadswonen Rotterdam heeft net vandaag op hun website een oproep aan de gemeente gedaan. Zij zeggen: wij worden heel erg belemmerd doordat voor onzelfstandige woonruimte er een heel laag maximum huurtarief geldt en dat er een verschil is tussen studenten onder en boven de 23 jaar als het gaat om huurtoeslag. Als wij meer huur kunnen vragen, kunnen wij ook gewoon veel meer bouwen. Nou, dat bracht mij meteen op de gedachte om er een klassieke lobby motie van te maken. Om ervoor te zorgen dat we bij het rijk aandringen om voor huurtoeslag het verschil tussen onder en boven de 23 jaar af te schaffen en daar ook voor te zorgen dat dat ook voor onzelfstandige woonruimte kan worden aangevraagd. Voorzitter, eindelijk staat het mbo er wat beter op bij dit soort plannen in Rotterdam. Het heeft lang geduurd, we komen van ontzettend ver. We vinden het heel fijn dat het ook gelukt is om het mbo goed in beeld te brengen. In het plan staat ook heel duidelijk dat het een heel ander type vraag is van mbo-studenten ten opzichte van andere studenten. Dan valt het mij eerlijk gezegd wel een beetje tegen dat dan de eerste actie die er is om onderzoek te gaan doen. Toen dacht ik: als we toch al weten dat het een heel verschillende vraag is, kunnen we dan niet gewoon meteen al dingen doen in plaats van eerst onderzoek? Dus ik zou graag de wethouder willen aansporen in ieder geval om van onderzoek heel erg snel door te schakelen naar de actie, maar misschien bent u eigenlijk ook al bezig en dan hoor ik dat graag. Mbo'ers worden ongelofelijk vaak gewoon gediscrimineerd, zelfs bij Stadswonen Rotterdam. We hebben een aantal signalen gekregen, ook gezien, dat in advertenties van Stadswonen Rotterdam gewoon expliciet staat: geen mbo-studenten. Nou, eerlijk gezegd, dit moet gewoon stoppen, klaar. Dus we hebben samen met andere partijen een motie gemaakt om deze ongelijke behandeling van mbo'ers ten opzichte van hbo en wo te killen. Tot slot denken we dat het echt belangrijk is dat we voor die mbo'ers meer gaan doen en dat we ook zorgen voor goede huisvesting voor deze studenten. Ik denk dat het ook belangrijk is, STUUR vertegenwoordigt alle onderwijstypen. Maar volgens mij had mevrouw Mohamed-Hoesein daar ook al een opmerking over, dat het belangrijk is dat we gewoon iedereen meer aan tafel hebben, niet alleen maar de voorzitters van colleges van bestuur, maar misschien ook de studentenraden daarbij. Ik ben heel benieuwd wat de wethouder gaat doen, verder dan hopelijk onze motie uitvoeren, om de mbo'ers een volwaardige positie te geven.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Engberts heeft de volgende moties ingediend.

Motie 8. Ook mbo'ers een studentenwoning

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van 'Het uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting';

constaterende dat:

- Rotterdam een populaire stad is waar veel studenten willen wonen;
- er een flink tekort is aan studentenwoonruimtes;
- studenten daarom worden aangespoord om zich tijdig in te schrijven bij bijvoorbeeld woningcorporaties, zoals Stadswonen Rotterdam;

overwegende dat:

- Stadswonen Rotterdam 'kamers, studio's en appartementen verhuurt aan studenten die een voltijd mbo, hbo of wo studie volgen in Rotterdam';
- er meerdere advertenties van Stadswonen Rotterdam bij ons onder de aandacht zijn gebracht waaruit blijkt dat studenten met specifiek mbo-niveau worden uitgesloten;

verzoekt het college om:

- te streven naar afspraken met Stadswonen Rotterdam om advertenties die mbo-studenten uitsluiten, te kunnen weren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, S. van de Peppel, M.M. Vlasblom, T. de Haan en V.A. Bruin

Motie 7. Huurtoeslag voor alle studenten

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van 'Het uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting';

constaterende dat:

- het voor studenten moeilijk is om een betaalbare woonruimte te vinden;
- volledige huurtoeslag alleen aangevraagd kan worden vanaf 23 jaar en voor een zelfstandige woonruimte;

overwegende dat:

- huurtoeslag helpt bij het drukken van de huurprijs voor studenten;
- huurtoeslag voor alle studenten helpt bij het rondrekenen van de bouw van zelfstandige en onzelfstandige studentenwoningen;

verzoekt het college om:

- bij het rijk erop aan te dringen dat alle studenten aanspraak kunnen maken op huurtoeslag vanaf het moment dat ze gaan studeren ongeacht hun leeftijd;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dan ga ik verder met de volgende spreker, de heer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ja, dank u wel voorzitter. Om te beginnen denk ik dat het heel erg goed is om aan te geven dat er een actieplan Studentenhuisvesting is voor meerdere jaren en breed gedragen door partners in de stad. We staan voor grote uitdagingen, 400 per jaar, dus we hebben alles nodig om dit te gaan realiseren. Daarbij moeten we ook kijken naar creatieve oplossingen, zoals het ombouwen van kantoorpanden en ook het verruimen van de mogelijkheden van hospitaverhuur en daarom dienen wij de motie 'Sharing is caring' in. Tegelijkertijd voorzitter, ervaren wij ook wat ongemak bij het actieplan. Dat gaat eigenlijk over twee lijnen in het stuk. We zagen het eigenlijk net ook al een beetje gebeuren rondom die internationale studenten. Kijk, wij maken ons ook zorgen om die druk op de studentenhuisvesting en wij zien daar ook een rol vanuit een zorgplicht om internationale studenten te informeren, bijvoorbeeld door te zeggen 'weet dat er woningtekort is in Rotterdam', manage die verwachtingen en doe dat goed. Wij trekken wel een lijn bij het overtreden van de wet. Die wet die kan bijvoorbeeld gaan rondom gelijke behandeling van studenten, maar het kan bijvoorbeeld ook gaan rondom gewoon de wetgeving die gaat over de verantwoordelijkheden van een universiteit en wat zij kunnen. Zij mogen bijvoorbeeld niet al te veel investeren in studentenhuisvesting. Dat kan niet omdat dat voor een groot deel door publiek geld betaald wordt. Dus daar trekken wij een grens. Ten tweede, en daar is het net ook al over gegaan, mbo-studenten. Mbo-studenten, we zien het in het stuk terug en dat is hoopgevend, maar tegelijkertijd zien we ook dat er een worsteling is van het college op dit onderwerp. Dat gaat eigenlijk over twee zaken. In de eerste plaats zijn dat de cijfers. We zien dat er inderdaad 43.000 mbo-studenten zijn, 14% heeft een woning nodig, die is uitwonend. Tegelijkertijd neemt het aantal met 1500 toe, maar we hebben het niet meegenomen in de cijfers, we hebben het niet onderzocht. ABS Research heeft het niet meegenomen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). U heeft een interruptie van de heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Mijnheer de voorzitter, een vraag aan de heer Kind. Op de universiteit staat nu al een flatgebouw waar internationale studenten gehuisvest worden. Is dat gebouw dan in strijd met de wet of kan dat nog wel door de vingers gezien worden?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ik wil hier niet al te veel woorden aan vuil maken. Wat ik alleen zeg is dat er wetgeving is rondom de mogelijkheden van de universiteit om te kunnen investeren in woningen en daar wil ik het bij laten.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Gaat u verder.

De heer **KIND** (volt). Dan ga ik verder, want in de cijfers zien we dus een worsteling hè. We nemen het niet mee, en ten tweede, dat wil ik ook nog toevoegen, is er ook iets met die definitie aan de hand. Aan de ene kant hebben we het over gelijke behandeling van mbo-studenten, terwijl we tegelijkertijd ook zeggen: het is een specifieke doelgroep. Ja, een specifieke doelgroep, dat zien we wel vaker in beleidsdocumenten terug, maar het is wel raar om een doelgroep van 43.000 Rotterdammers een specifieke doelgroep te noemen. En dan noemen wij een actielijn bij 1.5, vooral in te zetten op het vergemakkelijken van hospiteren. Dan denk ik bij mezelf: dat moeten we veel breder aanvliegen en bij de uitwerking daarvan heeft de gemeente geen centrale rol. Om hierop door te gaan heb ik een aantal specifieke vragen aan de wethouder. De eerste vraag is: ontvangt het college signalen dat mbo-studenten ongelijk behandeld worden op de woningmarkt en zo ja, welke taak ziet het college voor zichzelf om dit tegen te gaan? De tweede vraag: is het college het met ons eens dat het college ook zelf maatregelen gaat treffen om mbo-studenten meer mogelijkheden te

geven op de woningmarkt en gelijke behandeling te stimuleren? En punt drie, dat gaat over actiepunt 1.5, daar staat dat inderdaad studentenorganisaties zijn aangesloten bij dat actieplan. Welke studentenorganisaties zijn dat op dit moment?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 9. Sharing is caring

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van het agendapunt 8.1 'Het uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting';

constaterende dat:

- het voor studenten in Rotterdam ontzettend moeilijk is een (betaalbare) kamer te vinden;
- er in Rotterdam ongeveer 48% eenpersoonshuishoudens zijn, waarbij deze huishoudens, en met name bij ouderen, vaak één of meerdere kamers over hebben;
- de doorstroom van woningen nu nog niet echt op gang komt;
- in het Landelijk Actieplan Studentenhuisvesting 2022-2030 is opgenomen dat gemeenten hospitaverhuur faciliteren en stimuleren;

overwegende dat:

- er via hospitaverhuur meer betaalbare studentenkamers kunnen bijkomen;
- hospitaverhuur daarnaast ook kan bijdragen aan het tegengaan van eenzaamheid en het samenbrengen van culturen en generaties;
- het beleid omtrent de mogelijkheden van hospitaverhuur nog niet actief door de gemeente bij potentiële verhuurders en huurders wordt gecommuniceerd;

verzoekt het college:

- een impuls te geven aan hospitaverhuur in Rotterdam;
- dit op te nemen in het uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting;
- hierbij op te trekken met studentenorganisaties en onderwijsinstellingen;
- actief het gesprek aan te gaan met woningcorporaties over hun rol in het faciliteren en stimuleren van hospitaverhuur;
- een informatiecampagne omtrent hospitaverhuur te starten om naar potentiële verhuurders en huurders te communiceren over de mogelijkheden van hospitaverhuur;
- bij de volgende monitoring van het Rotterdams Uitvoeringsplan Studentenhuisvesting te reflecteren wat de effecten zijn geweest die de impuls heeft gegeven;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind, V.A. Bruin en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Ik kijk verder rond in de raad of er nog andere partijen zijn. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Er zijn al heel veel goede dingen gezegd door mijn collega's, dus die ga ik ook absoluut niet herhalen. Ik heb eigenlijk alleen één vraag. Als we ons echt ook willen focussen op gelijkwaardige behandeling van mbo-studenten, waarom heeft de wethouder dat onderzoek niet gedaan naar de behoefte? Waarom doe je dat niet? Bij voorbaat zeg je dan aan de voorkant al dat er geen eerlijke behandeling is, en dat je ze geen

eerlijke kans wil geven. Dus we hebben die cijfers gewoon nodig om ervoor te zorgen dat wij ook naar hun behoefte kunnen cateren.

7.3 De voorstellen tot vaststelling van:

a. het Participatiebeleid Omgevingswet - vervolg

b. de lijst met gevallen waarvoor participatie verplicht is bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit – vervolg

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Verder wil ik ook nog van de gelegenheid gebruikmaken om een gewijzigde motie in te dienen. De laatste zin van het dictum van de vorige motie is weggehaald.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mevrouw Vlasblom is dit een nieuwe motie? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Een gewijzigde motie. Mevrouw Vlasblom heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5A. Toegankelijkheid is essentieel voor participatie

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van het Participatiebeleid Omgevingswet;

constaterende dat:

- de Raad van State vorig jaar, 24 februari 2022, haar zorg heeft uitgesproken over de mogelijke uitholling van de rechtsbescherming van de burger, doordat het DSO tot nog toe niet gebruiksvriendelijk lijkt te zijn;
- de burger onmisbaar is voor het maken goede plannen en diens participatie toegankelijk moet zijn;
- de Bibliotheek Rotterdam burgers gratis hulp biedt bij het doen van belastingaangifte;

overwegende dat:

- het DSO toegankelijk moet zijn voor de burger die digitaal minder bekwaam is, om uitholling van de rechtsbescherming van de burger te voorkomen;
- een dergelijk initiatief van de Bibliotheek Rotterdam, zoals het doen van belastingaangifte, ook van pas kan komen bij het gebruik maken van het DSO om de rechtsbescherming te waarborgen van de burgers die digitaal minder bekwaam zijn;
- niet iedere inwoner van Rotterdam de Nederlandse taal machtig is, dus extra moet worden ingezet op het toegankelijk maken van het DSO om ervoor te zorgen dat ook burgers die de taal niet machtig zijn niet slachtoffer kunnen worden van uitholling van de rechtsbescherming;

verzoekt het college:

- te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn bij de Bibliotheek Rotterdam om ervoor te zorgen dat burgers hulp kunnen krijgen bij het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO);

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.M. Vlasblom, I. Elfilali en T.S.J. Coşkun

8.1 Het uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting – vervolg

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Zijn er nog andere partijen? De heer De Haan van D66.

De heer **DE HAAN** (d66). Voorzitter, fijn dat we het vandaag over het uitvoeringsplan hebben. Terecht ook, gelet op de grote hoeveelheid studenten die Rotterdam herbergt, mbo, hbo en wo. En hoe mooi dat we die brede betrokkenheid vanuit al die onderwijsinstellingen hebben, ook het wo, het hbo en het mbo, maar ook de studenten zijn erbij betrokken. Ik denk dat we richting de uitvoering en de realisatie van de plannen, niet onbelangrijk, ook de component en de betrokkenheid van de bewoners en de omgeving aan bod zullen zien komen. We zagen in de commissie BWB niet voor niets ook de bewoners van Kralingen namens de STOK inspreken. Volgens mij hebben we in de commissie ook een goede bespreking gehad, zijn we blij met de plannen die er zijn maar zijn er natuurlijk ook zorgen over hoe we die plannen door weten te trekken de komende jaren. Dat geldt natuurlijk niet alleen voor deze bouwplannen, specifiek met studenten als doelgroep, maar natuurlijk ook voor een hoop andere plannen. En zouden die plannen ook niet wat meer gericht kunnen zijn op Zuid, ideaal toch ook met de beoogde nieuwe oeververbinding, die uitgerekend Zuid zo ongeveer aan Campus Woudestein koppelt. Aandacht was er in de commissie ook voor de mbo-student. Goed om te zien hoe langzaam maar zeker die mbo-student ook zijn plek verwerft, zichtbaar wordt en goed voor de mbo-stad bij uitstek, Rotterdam. Binnenkort zal er dan ook in de commissie WIOSSAN verder worden gesproken over het Rotterdamse mbo. En er zijn, en dat snap ik ook wel enigszins, zorgen over de grote hoeveelheid internationale studenten. We zagen dat in de discussie al in de commissie, maar zo net ook vanuit de insteek van bijvoorbeeld de VVD. Voor dit punt is het voor D66 belangrijk dat we deze groep echt ook hebben en dat we ze ook blijven verwelkomen. We zijn een open stad die van heinde en verre mensen verwelkomt die onze stad ook verrijken. Daar past wat ons betreft niet bij om onderscheid te maken op studenten. En misschien, en dat is wel een mooi haakje om mijn bijdrage dan ook af te sluiten, met zo'n internationale student avant la lettre, die Rotterdam en Nederland heeft verrijkt, en die hier in Rotterdam in 1948 afstudeerde. Heinz Polzer, Zwitser van geboorte, maar natuurlijk beter bekend als Drs. P., met een gedicht uit de bundel 'Weelde en feestgedruis' uit 1986. Jammer dat de poëziepersoon in deze zaal, de burgemeester, er niet bij is, maar ik wil even met een kort gedicht van hem afsluiten:

"Je hebt de middelbare school doorlopen
en denkt dat je heel iets bijzonders bent.
De hele wereld ligt nu voor je open
omdat je jong bent en intelligent.
Waaraan je één conclusie vast mag knopen:
je kunt niets beter wezen dan student.

Je hebt natuurlijk tal van idealen
en ziet jezelf als daktuinconsulent.
Docent in binnensmonds gesproken talen
of bouwer van een weggooimonument.
Akkoord, maar laat ik toch maar eens herhalen:
je kunt niets beter wezen dan student.

Je hoeft nog geen carrière uit te kienen.
Een ander is misschien al hartpatiënt.
Zolang je zelf de kost niet moet verdienen.
Waarom de maatschappij dan in gerend?
Die luchtkastelen worden gauw ruïnen.
je kunt niets beter wezen dan student."

Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel. Het was overigens een aanname dat de burgemeester de enige was die ervan hield. Ik heb er ook van genoten. Maar dank u wel mijnheer De Haan. Ik kijk verder rond in de raad of er nog andere partijen zijn die het woord willen voeren op dit onderwerp. Ik zie dat dit geenszins het geval is. Dan kijk ik naar de wethouder of zij zover is om de beantwoording te geven op de vragen. De ingediende moties komen misschien later.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. We hadden ook inderdaad een goede bespreking in de commissie over studentenhuisvesting. Ik denk dat we het allemaal met elkaar eens zijn, ook met de constatering dat daar nog echt veel ambitie meer in moet gebeuren. Het aantal woningen, ook al halen we de 400 per jaar, de ambitie van het college, 1600 extra studentenwoningen, dan nog moeten er eigenlijk meer bij als je kijkt naar de vraag. Dus het is ook heel goed en ik voel ook uw oproep aan mij heel sterk om daar stevig tegenaan te gaan om dit aantal te verhogen, dus dat zal ik ook doen. Om te beginnen met de heer Verweij van de VVD, u roept ook op om niet alleen naar Noord te kijken maar vooral ook naar Zuid als we gaan kijken naar die uitbreiding van het aantal studentenwoningen. Ook mevrouw Kockelkoren gaf het aan, de plannen die in het actieplan staan, dat is eigenlijk nog onvoldoende. Er is een deel ook nog niet hard, geen harde planning. Dus we moeten eigenlijk op zoek naar meer locaties. Sowieso hebben we die al nodig en op Zuid is zeker heel belangrijk. U dient daarvoor een motie in en die kan ik in ieder geval oordeel raad geven, want hij is goed uitvoerbaar. Ik heb u ook al aangegeven dat wij voornemens zijn om van de Veentoren in de Rijnhaven ook studentenwoningen te maken. Dat is op Zuid, maar we kijken verder en uw motie is een mooie steun in de rug, dus dat is oordeel raad. Dan de volgende motie die gaat over internationale studenten. Daar is natuurlijk ook hier weer flink debat over geweest. We weten dat er een huisvestingsprobleem is en we weten dat het aandeel internationale studenten in de totale populatie van studenten groot is en dat dat in rap tempo gestegen is en dat we niet al die studenten een huis kunnen bieden. Dat is zeker het geval. We zien nu wel dat het aantal internationale studenten lijkt te stabiliseren, maar feit blijft dat niet voor iedereen een huis beschikbaar is en dat dat tot problemen leidt. Ook heeft het ertoe geleid dat de Erasmus Universiteit afgelopen jaar ook heeft gezegd: kom niet als je geen huis hebt. Maar u roept op dat ik vanuit het college met de Erasmus Universiteit en mogelijk ook met hogescholen in gesprek ga om te kijken of er niet nog wat meer maatregelen genomen kunnen worden om daarin die terughoudendheid te krijgen en daar zelf initiatief in te nemen. Dat is denk ik de kern van uw motie. Dan heb ik één vraag bij uw motie, want u stelt: voor die maatregelen die de EUR dan zou moeten nemen kan eraan gedacht worden dat zij terughoudend zijn met het toelaten van internationale studenten, waarvoor de EUR zelf woonruimte kan bieden. Ik neem aan dat u bedoelt: niet zelf woonruimte kan bieden.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Voorzitter, dat klopt. Anders zou het een beetje een gekke zin zijn. Maar het idee is inderdaad: een van de maatregelen waar de universiteit aan zou kunnen denken is om terughoudend te zijn met het aannemen als ze niet weten dat er een plek voor te vinden is. Dus u leest het inderdaad goed, daar had het woordje 'niet' bij moeten staan.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Gaat u verder wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Nou, dan zal ik dat er zelf even bij zetten, want dit is natuurlijk de officiële tekst waar we dan mee gaan werken en dan moet de tekst ook kloppen met de intentie. Dus dan zal ik dat erbij zetten. Nou, dit is oordeel raad. Het is een

uitvoerbare motie, dus ik kan dit doen. Ik doe dit wel graag met de wethouder Onderwijs, omdat u ook aangeeft te heroverwegen hoeveel opleidingen in het Engels worden aangeboden. Dat is echt een onderwijskundig effect ook wat dat heeft, dus daar ga ik als bouw wethouder niet over, dus daarom zal ik dit ook samen met de wethouder Onderwijs moeten gaan doen, als deze motie wordt aangenomen. Het is uitvoerbaar, een politiek oordeel over de inhoud van deze motie laat ik aan uw raad. Leefbaar Rotterdam, ook u doet een pleidooi voor studentenhuisvesting op Zuid. Daar heb ik inderdaad net op geantwoord en daar zullen wij als de motie wordt aangenomen mee aan de slag gaan, maar we doen het eigenlijk al deels omdat we ten eerste die ruimte ook nodig hebben, maar inderdaad die diversiteit in de stad op allerlei andere vlakken ook belangrijk vinden. U doet ook een pleidooi voor de mbo-studenten. Daar is inderdaad ook een motie voor ingediend die ik nu even niet in mijn stapeltje heb liggen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ah, dit is een motie van de PvdA, dus die ligt op een ander stapeltje. Het linkerstapeltje. Dan kom ik er zo meteen op terug.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Leuke woordkeuze. Dank hulpvoorzitter Bruin. Een inkoppertje van de heer Engberts van de PvdA.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). U doet daar een warm pleidooi voor en zo zeggen we het ook in het actieplan. We moeten ook echt die mbo-studenten, een heel grote groep, maar die eigenlijk ook veel andere woonwensen heeft dan laten we zeggen de student die 18 jaar is en bij de Erasmus gaat studeren. Ja, dat is een veel meer diverse groep, vaak ook wel wat ouder, dus om daar die huisvestingsvraag goed voor in te lossen willen we dat onderzoek doen, maar dat zullen we snel doen en parallel ook daar waar mogelijk natuurlijk acties al aan verbinden, maar daar kom ik later op terug bij de motie van de PvdA. Mevrouw Kockelkoren, GroenLinks, u zegt: er is een tekort aan die studentenwoningen en daar moeten we eigenlijk veel harder aan werken en daar waar prikkels nog kunnen helpen, laten we die inzetten. In het coalitieakkoord is een bijdrage van € 25 miljoen genoemd voor die mogelijkheden waarin we contracten kunnen openbreken naar meer betaalbare huur te bouwen. Uw vraag is eigenlijk: kunnen die dan ook gebruikt worden voor studentenwoningen die ook in die categorie van betaalbare huur vallen? Dat is uw motie en die is uitvoerbaar, dus die geef ik dan bij dezen oordeel raad. Verder vraagt u ook over de transitieperiode. Als studenten ergens wonen en ze zijn afgestudeerd maar kunnen niet direct een andere woning vinden, hoe gaan we dat doen? Kunnen we die periode dan nog wat verlengen dat zij dan in die woning kunnen blijven? Nou, dat is op zich mogelijk om te doen. We kunnen in gesprek met de ontwikkelaars kijken in hoeverre dat gaat. Ze betalen gewoon huur, dus dat zou niet een financieel nadeel voor de ontwikkelaar moeten zijn, dus het is oordeel raad of u vindt dat dat moet worden opgepakt door het college. De ChristenUnie, ook in de commissie kwam het kwaliteitsbeleid heel erg naar voren. Daarvan zegt u: dat is een mooi kwaliteitsbeleid. Laten we dat ook implementeren, niet alleen voor de nieuwbouw maar ook voor die woningen die we bij transformatie weten te regelen. Daar had ik toen nog niet helemaal goed een antwoord op wat daar de effecten van zouden zijn en of dat allemaal kon. Maar uw motie draagt mij op om dat wel te doen en inmiddels hebben we ook gekeken en dat is inderdaad uitvoerbaar om te doen. Dus deze kan ik ook oordeel raad geven. Verder doet u ook een verzoek over die studentenkamers. U zegt: in het coalitieakkoord hebben we 400 nieuwbouwstudentenwoningen aangegeven dat we dat gaan doen. En u geeft aan: als wij weer wat aan de verruiming van die verkameringsregels gaan doen, dan zou dat ook weer extra woningen voor studenten opleveren. Dat klopt. Wij gaan niet het hele beleid daarin op de schop zetten. We blijven ons vasthouden aan zo'n 0-quotumgebieden en die 50 meter. Maar daar waar we toch in de bestaande bouw meer onzelfstandige woonruimte, waarvan u ook zegt: dat is belangrijk dat ze er zijn, dat realiseren we onder andere ook met de vergunningsplicht op te rekken naar meer, dus vanaf drie. Dus dat mensen met zijn drieën in

een onzelfstandige unit kunnen wonen. Dat is voor studenten ontzettend belangrijk, om met elkaar woonruimte te delen. We zien ook vaak dat in die zelfstandige units studenten ook vaker eenzaamheidsproblemen hebben. Dus juist die onzelfstandige units waar studenten met elkaar samen kunnen wonen, zien wij als een belangrijke oplossing ook voor dit probleem. Dus daar gaan we inderdaad mee verder, althans daar kom ik nog met een voorstel uw kant op. Want dat vereist een verandering van de verordening. Ik zie dat ik maar een deel van de motie heb, dus ik heb niet het hele dictum hier. Wij kunnen nu nog niet voorspellen dat als wij die regels gaan verruimen, waar dan gebruik van genomen gaat worden. Dat weten we niet want dat ligt aan de aanvrager. Dus daarom is deze motie niet uitvoerbaar, want dat inzicht kunnen wij niet geven. We hebben wel een overzicht van waar die vergunningen nu verstrekt zijn. Dat is iets wat op een website staat, dus dat is op zich inzichtelijk. Maar wat het gaat leiden tot extra woningen in welke gebieden, dat kunnen wij niet voorspellen, dus dat weten we niet. Dus vandaar dat ik deze motie moet ontraden. Ik kom zo bij de vragen van DENK. Daar heb ik even navraag gedaan. U vroeg welke studentenorganisaties allemaal betrokken zijn bij het gesprek. Ik heb recentelijk, verleden week, het studentenakkoord ook ondertekend met onderwijsinstellingen, ook Stadswonen Rotterdam en SSH. Maar daarbij waren ook aanwezig STUUR, dus die heeft ook getekend en twee huurdersorganisaties, dus eentje van Stadswonen Rotterdam en eentje van SSH. Dus die huurdersorganisaties hebben ook meegetekend. Dus daar bestendigen we in ieder geval de afspraken mee, dat wij werken aan meer woonruimte voor studenten. U had ook nog een vraag over servicekosten. Daar kom ik later bij u op terug. De PvdA, u heeft de motie 'Ook mbo'ers een studentenwoning', om te streven naar afspraken met Stadswonen Rotterdam om advertenties die mbo-studenten uitsluiten te kunnen weren. Ja, dat is uitvoerbaar, dus deze motie kan ik oordeel raad geven. Even kijken, ik zie de motie 'Huurtoeslag voor alle studenten'. Die is volgens mij net ingediend. Daar moet ik nog advies op vragen hoe dat precies zit, dus daar kom ik later op terug.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Wethouder, wat is voor u later?

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). U weet dat ik altijd tijd nodig heb om moties van advies te voorzien en hij is net ingediend, dus ik neem daar gewoon de ruimte voor om dat even goed uit te zoeken, maar dat zal niet tijdens dit agendapunt zijn, dus ik kom nog een keertje terug.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). U komt er nog op terug. Dank u wel.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Dan ga ik over naar Volt. U zegt over de hospitaverhuur, dat u daar iets meer reuring aan wilt geven, weten dat het bestaat, iets meer dus een impuls aan geven. Die motie kan ik uitvoeren, dat is prima, dus die geef ik dan oordeel raad. U heeft ook gevraagd welke studentenorganisaties zijn aangesloten. Bij dit uitvoeringsplan zijn de studentenorganisaties aangesloten die ik net heb genoemd. Dus dat is hoe we dat hier hebben gedaan. Ook die ongelijke behandeling van mbo'ers. Ik heb net ook aangegeven en ook als reactie op de motie van de PvdA, natuurlijk willen wij dat niet. We hebben de vorige raad een uitgebreid debat gehad over discriminatie op de woningmarkt en alle maatregelen die we daarin nemen, dus dat geldt in dit geval ook voor mbo-studenten. Zoals ook het pleidooi van de PvdA en de motie gaan we daar op die manier mee aan de slag. Mevrouw Vlasblom, u vroeg ook naar ongelijke behandeling mbo'ers, dat u vindt dat dat echt niet kan. Daar sluit ik me helemaal bij aan, daar zijn we natuurlijk allemaal tegen. Dat willen we ook tegengaan. Ik hoorde u ook zeggen, een onderzoek, moet er niet sneller actie ondernomen worden? Ja, zo snel als mogelijk, maar we willen wel goed weten hoe we de mbo'ers op een goede manier van huisvesting kunnen voorzien en zeker discriminatie moeten we tegengaan daarin en daar gaan we ook afspraken over maken zoals gezegd.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dan kijk ik de raad rond voor een veegronde van onbeantwoorde vragen. Ik zie mevrouw Vlasblom al staan. U was toch klaar wethouder? Ja. Oké, dan neem ik eerst even de vragen bij elkaar en dan kunt u ze naderhand beantwoorden. Mevrouw Vlasblom, ik zag u als eerste staan.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja, mijn vraag was dus waarom de cijfers niet duidelijk zijn rondom de vraag en de behoeftes van de mbo-studenten, terwijl we al wel dit uitvoeringsplan hebben. Ik vind het een beetje op de zaken vooruitlopen op het moment dat alle cijfers niet duidelijk zijn. Dat was mijn vraag. Waarom doen we dat op deze manier? Want dan sluit je ze toch bij voorbaat uit?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Nog andere vragen voor de veegronde? De heer Kind.

De heer **KIND** (volt). Mijn vraag ging erover, dat was mijn concrete vraag, of er buiten dit actieplan nog concrete maatregelen genomen worden door het college om ongelijke behandeling bij mbo-studenten tegen te gaan? En welke zijn dat dan specifiek? Nu wordt er verwezen naar een algemeen verhaal over de vorige behandeling en toen ging het over discriminatie in de hele stad en alle doelgroepen. Dan kan ik dus daaruit afleiden dat er geen specifieke maatregelen zijn op mbo-studenten buiten dit actieplan?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Goed, ik kijk nog rond of er nog andere onbeantwoorde vragen zijn. Ik zie dat dat geenszins het geval is. Wethouder, u heeft nog twee raadsleden gehad die de vragen niet beantwoord hebben gekregen. Aan u het woord.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel. Nou, wij willen nu, een van de acties is dus dat in kaart brengen. Het is wel belangrijk om te weten dat we deze afspraken hebben gemaakt met ook mbo-opleidingen, met Albeda onder andere, Zadkine, dat we met hen die afspraken hebben gemaakt en dat zij ook heel erg vragen: breng nu wat beter in kaart wat die woonwensen zijn. Kijk, op het moment dat een mbo-student bij Stadswonen Rotterdam aanklopt met een huisvestingsvraag en daar wil wonen, dan vinden wij dat zij daarin niet gediscrimineerd moeten worden. Dat is wat ik in reactie op de motie van de PvdA heb aangegeven, dus dat dat gewoon een eerlijk speelveld voor iedereen moet zijn. Maar er zijn ook mbo-studenten die op een andere manier willen wonen en niet per se willen hospiteren. Die wat ouder zijn en ook wat andere woonwensen hebben. Om dat goed te onderzoeken is echt de oproep ook vanuit het mbo-veld, doe dat onderzoek goed, zodat je ook meer op maat woonwensen kunt invullen. Dat lijkt mij heel goed. Het alternatief is dat we niets doen. Het lijkt me juist goed om onderzoek te doen en dan eigenlijk daar ook acties aan te verbinden. Ik vond het zelf een positief punt en wij gaan dit actieplan natuurlijk ook monitoren. Het is niet alleen maar aan de voorkant dingen afspreken, maar ook in de gaten houden: hoe gaan we daarmee om. Dus het lijkt mij ook heel goed om u daarvan in kennis te stellen, dat wij weten hoe dat nu uitwerkt, al deze acties, zodat u daarover ook vinger aan de pols kunt houden. En in reactie op de vraag van de heer Kind, we hebben het hier over de huisvesting van mbo'ers. Er zijn waarschijnlijk op het terrein van onderwijs nog heel veel zaken die geregeld worden ten aanzien van de mbo'ers, maar ik sta hier als wethouder Bouwen en Wonen in dit geval, en als het gaat om huisvesting van mbo'ers is dit wat wij daarin doen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel wethouder. Mijnheer Kind maakt u aanstalten om nog wat te zeggen? Nee? Prima, dan gaan we in dit geval over naar de tweede termijn. Zijn er nog vragen in de tweede termijn van partijen? De heer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ik was wel blij met de laatste toevoeging, want daar zegt de wethouder eigenlijk: dit actieplan is het als het gaat om studentenhuisvesting. En als we kijken naar 1.5, waar het gaat over specifieke doelgroepen en eventuele ongelijke behandeling van mbo-studenten, zien we dat bij de uitvoeringsorganisatie Stadswonen Rotterdam staat, SSH en studentenorganisaties. Nou, we weten van Stadswonen Rotterdam, daar is net een motie over ingediend, dat die mbo-studenten ongelijk behandelen. We weten van SSH ook dat je daar als BBL-student in het mbo ook niet terecht mag, dus dat is prima. Dan komen wij toch tot de conclusie hier dat wij willen dat er specifieke maatregelen komen om die gelijke behandeling van mbo-studenten te stimuleren. Daarin zouden wij dan toch graag zien dat het college niet gaat wachten op die partijen die het nu al eigenlijk niet helemaal lekker doen, maar zelf actie gaat ondernemen en zelf ervoor gaat zorgen dat mbo-studenten die gelijke kansen krijgen op de woningmarkt. Daarom dienen we alsnog in de tweede termijn een motie in, samen met BIJ1, GroenLinks en de ChristenUnie, 'Versterk de positie van mbo-studenten op de woningmarkt'.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 10. Versterk de positie van mbo-studenten op de woningmarkt

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van het agendapunt 8.1 'Het uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting';

constaterende dat:

- Rotterdam ongeveer 100.000 studenten telt, waarvan 43.000 in het middelbaar beroepsonderwijs;
- slechts 14% van de mbo-studenten uitwonend is;
- het aantal uitwonende mbo-studenten het afgelopen jaar met 1.500 is toegenomen;
- het voor mbo-studenten vaak moeilijker is om een woning te vinden;
- er slechts beperkt inzicht is in de huisvestingsbehoefte van mbo-studenten;

overwegende dat:

- er in het Rotterdams uitvoeringsplan Studentenhuisvesting (2023-2026) verschillende acties worden ingezet om vraag en aanbod in balans te brengen;
- een van deze acties 'aandacht voor specifieke doelgroepen is', waarbij het vergroten van de mogelijkheden van mbo-studenten wordt genoemd;
- deze actielijn wordt uitgewerkt door Stadswonen Rotterdam, SSH en studentenorganisaties en wordt afgerond in Q2 2023;
- op 21 maart 2023 het wetsvoorstel goed verhuurderschap is aangenomen door de Eerste Kamer;
- de algemene regels die voortvloeien uit deze wet toezien op het voorkomen en tegengaan van ongelijke behandeling op de woningmarkt;
- gemeenten verantwoordelijk zijn voor de lokale uitwerking van deze wet;

verzoekt het college:

- niet te wachten op de uitwerking van partners en zelf concrete voorstellen te doen om de positie van mbo-studenten op de woningmarkt te verbeteren en daarmee gelijke behandeling na te streven;
- hierbij in gesprek te gaan met het onderwijs, aanbieders van studentenhuisvesting en studenten;
- hierbij aan te sluiten bij bestaande initiatieven en de lokale uitwerking van de wet goed verhuurderschap;

- hierover in het derde kwartaal van 2023 te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind, T.J. Vonk, M.M. Vlasblom en M.Y. Morkoç

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Is er nog een andere partij die in de tweede termijn nog iets wil zeggen op dit agendapunt? Ik zie dat dit geenszins het geval is. Dan moeten we even wachten, want de motie moet wel richting de wethouder komen voor de beantwoording. Die wordt ondertussen geprint. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) U gaat wat anders doen?

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Wat kunnen we dan verwachten?

7.3 *De voorstellen tot vaststelling van:*

a. het Participatiebeleid Omgevingswet - vervolg

b. de lijst met gevallen waarvoor participatie verplicht is bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit – vervolg

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Nou, ik had nog een motie die is ingediend door BIJ1 over participatiebeleid en daar heb ik nu een advies op. Een ander agendapunt, dat valt wel mee. U vraagt natuurlijk mensen te helpen bij het digitale systeem van de Omgevingswet, of er hulp kan zijn vanuit de bibliotheek, mocht het allemaal te ingewikkeld zijn. Die moet ik toch ontraden, omdat wij nu de hulp zo hebben ingeregeld dat mensen kunnen bellen 14010 als het te ingewikkeld is. Dat is een toegankelijker manier om mensen te helpen dan dat ze helemaal naar de bibliotheek zouden moeten gaan. En we hebben nu niet geregeld in de afspraken met de bibliotheek dat zij dat gaan doen. Die andere methode is wat ons betreft een meer inclusieve methode omdat je dan gewoon vanuit huis kan bellen met hulpvragen. Dus in die zin wil ik de motie ontraden.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Goed, dat is eigenlijk helemaal niet toegankelijker, want alsnog zit je zelf achter je eigen computer en mijn motie vraagt hierin dus om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn met de bibliotheek. Niet om ze dat direct op te dringen of weet ik wat, maar kijken of dat kan. Want soms heb je gewoon hulp nodig of kan je je scherm niet goed lezen, dat kun je niet via een telefoon doen. Dus de vraag is of we kunnen bekijken wat daarin de mogelijkheden zijn. Het is een heel lichte vraag en via de telefoon is echt helemaal niet toegankelijk juist en dat weet u zelf volgens mij ook wel.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Nou, als ik het zo mag lezen dat u zegt, en het zou kunnen zijn dat ik terugkom met een afdoening waaruit blijkt dat er te hoge financiële kosten zijn of iets anders, dus ik wil conform het participatiebeleid ook alle verwachtingen managen. Het kan zijn dat dit geld kost en dat we dat niet hebben geraamd. Maar ik wil wel in gesprek met de bibliotheek kijken wat er mogelijk is, want dat is een vrij open vraag. Dat snap ik ook wel, maar ik geef een winstwaarschuwing aan de voorkant.

8.1 Het uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting – vervolg

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel. Ondertussen heeft u de andere motie, ingediend door Volt, binnengekregen. Daar horen we graag uw reactie op.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, deze motie gaat erover zelf niet te wachten maar die gelijke behandeling. We hebben een wet verhuurderschap die eraan komt, die geeft regels over discriminatie. Daarin krijgen wij een handhavingsbevoegdheid. Dus we gaan het doen volgens die lijnen, via de reguliere uitvoering, en dat is wat ik kan doen. Deze motie is wat dat betreft in mijn ogen overbodig, want dit volgt gewoon uit de uitvoering van de Wet goed verhuurderschap.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel wethouder. Mijnheer Kind, wilt u nog een reactie geven?

De heer **KIND** (volt). Ja, heel kort dan. Dit is natuurlijk totaal dubbel. Aan de ene kant hebben we een actieplan. Daarin wordt een specifieke doelgroep opgenomen om mbo-studenten meer kansen te geven, wordt uitgevoerd door partijen die zelf onderscheid maken tussen mbo-studenten en hbo-studenten. Vervolgens vragen wij in een motie om daar zelf mee aan de slag te gaan en dan krijgen we uitleg: ja, we hebben een Wet goed verhuurderschap. Dat is natuurlijk een totaal ander domein. Daar gaat het op dit moment niet over. En we vragen dus alleen om eventjes zelf aan de slag te gaan binnen die ruimte die er is, rondom die mbo-studenten. Ik denk dat hij wel omarmbaar is, om het zo maar even te zeggen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Ik heb u de tijd gegund, maar u bent door uw tijd heen. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Nou, er zijn meer studentenhuisvesters en we hebben natuurlijk ook nog particuliere verhuurders. De verhuurmarkt is groter dan alleen Stadswonen Rotterdam en SSH. Daarom is het ook zo belangrijk dat wij dat onderzoek goed doen. Waar is behoefte aan? Aan welke huisvesting is behoefte? Die partners die wij kennen en waar wij denken: hé, zij zijn uitsluitend bezig, daar gaan we de afspraken mee maken. Daar hebben we ook gewoon wettelijke kaders voor, Wet verhuurderschap. Ik sta hier als wethouder Bouwen en Wonen en volg gewoon die wettelijke maatregelen waartoe we ook geëquipeerd zijn. Daar trekken we al behoorlijk wat mee uit de kast en in die zin is dit een overbodige motie.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel. Dan kijk ik de raad in en zie ik dat het onderwerp meer dan voldoende behandeld is.

8.2 De voortgangsrapportage uitvoering Rotterdams preventieakkoord 'Gezond010'

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dan staat agendapunt 8.2 op de agenda en geef ik de voorzittershamer over aan mevrouw Mohamed-Hoesein.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel collega Van Schaik. Dan gaan wij verder met de voortgangsrapportage uitvoering Rotterdams preventieakkoord 'Gezond010'. De eerste op de lijst om daarover het woord te voeren is mevrouw Aafjes-van Aalst.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Dank u voorzitter. In de commissie heb ik mijn zegje al grotendeels gedaan wat betreft het akkoord 'Gezond010' en de voortgangsrapportage ervan. Samenvattend ben ik blij te horen dat het op een aantal punten goed gaat, maar op een aantal punten gaat het ook minder met de Rotterdammer. Toch wil ik op één ding nog even terugkomen. In het afgesproken akkoord staat dat we de Rotterdammer een gezonde voedselomgeving moeten bieden. Horecazaken moeten daarbij inzetten op een gezonder en duurzaam aanbod. Als resultaat daarvan lees ik dat een vijftal fastfoodzaken hun aanbod al dan niet deels zullen transformeren naar vega. Betutteling alom. Voorzitter, Leefbaar Rotterdam is sowieso van mening dat de politiek zich niet te veel moet bemoeien of de Rotterdammer een kroketje of een salade op het bord heeft en of deze daar een glas water of glas wijn bij drinkt. Laat die horecaondernemers zelf hun menu en aanbod bepalen. Daarbij zijn complete vleesvervangers per definitie niet gezonder dan een goed stuk vlees. Wij weten ook dat er voldoende mensen in de zaal zijn die er het zijne van vinden. En dat mag wat Leefbaar Rotterdam betreft. Echter, de keuze moet te allen tijde aan de Rotterdammer zijn. Willen we echt een omslag zien te maken naar meer verkoop van verse groente en fruit, dan zouden de bewindslieden in Den Haag samen met de Belastingdienst niet eindeloos moeten soebatten over wat wel en niet onder verse groente en fruit valt, maar per direct de belasting laten verlagen. Wij vragen de wethouder wederom daarom om maximale inspanningen richting Den Haag wat dit betreft.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mevrouw Aafjes-van Aalst. Ik geef nu het woord aan mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Voorzitter dank u wel. Met 'Gezond010' streven we naar een gezond Rotterdam waarbij preventie het sleutelwoord is. Wat GroenLinks betreft begint preventie bij bestaanszekerheid. Als die basis niet stevig is en je kunt bijvoorbeeld moeilijk rondkomen, dan heb je minder ruimte in je hoofd om na te denken over gezonde keuzes. Naast die stevige basis gaat preventie om een gezonde leefomgeving en de gezonde keuzes maken, een stad waar kinderen gezond kunnen opgroeien. Wij willen daarbij specifieke aandacht vragen voor kinderen die nog steeds te veel worden blootgesteld aan rook. 80% van de rokers begint hiermee voor diens achttiende. Om te komen tot een rookvrije generatie is voorkomen dus cruciaal. Het is dan ook gek dat er voor het Centrum voor Jeugd en Gezin, waar kinderen naartoe komen om gezond op te groeien gewoon gerookt kan worden. Daarom dienen wij een motie in 'Meeroken? Nee! Rookvrije zones voor het Centrum Jeugd en Gezin'.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Meeroken? Nee! Rookvrije zones voor het CJG

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van agendapunt 8.2 De voortgangsrapportage uitvoering Rotterdams preventieakkoord Gezond010;

constaterende dat:

- roken voor de deur bij locaties van Centrum Jeugd en Gezin (CJG) Rijnmond is toegestaan;
- er met Gezond010 wordt ingezet op een rookvrije generatie;

overwegende dat:

- roken en meeroken schadelijk zijn voor de gezondheid;
- inzetten op preventie het belangrijkste middel is om gezondheid te verbeteren;

- roken is de belangrijkste vermijdbare oorzaak van ziekte en vroegtijdig overlijden;
- om tot een rookvrije generatie te komen, een rookvrije leefomgeving van groot belang is;
- in een rookvrije omgeving kinderen en jongeren ook niet worden verleid om te beginnen met roken;
- er al rookvrije zones zijn op plekken die in het teken staan van de volksgezondheid, zoals bij het Erasmus MC;
- het creëren van rookvrije zones op plekken waar kinderen regelmatig voor hun gezondheid moeten komen een logische stap is;

verzoekt het college:

- in gesprek te gaan met CJG Rijnmond om bij alle locaties van CJG Rijnmond in Rotterdam een rookvrije zone in te stellen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De volgende spreker is de heer Vonk. Die wil geen woordvoering hierop hebben. De heer Akhatab.

De heer **AKHATAB** (denk). Ja, dank u wel voorzitter. De fractie van DENK wil wederom het belang van een rookvrije omgeving bij tramhaltes en bushaltes in Rotterdam aankaarten. Hoewel het roken bij deze haltes niet verboden kan worden en preventie moeilijk is, hebben het stadsbestuur van Rotterdam en de RET besloten om extra maatregelen te nemen bij twee haltes, namelijk Museumpark en tramhalte Vasteland. Deze maatregelen zijn bedoeld om reizigers en medewerkers bewust te maken van het belang van een rookvrije omgeving voor toekomstige generaties. Een prachtig initiatief voorzitter. Ik wil echter pleiten om meer tramhaltes en bushaltes in deze pilot op te nemen. De huidige maatregelen zoals het plaatsen van rookvrije generatie-stickers op informatieposters en tegels op het perron zijn een goed begin, maar we kunnen verder gaan. Om een bredere impact te hebben en gedragsverandering bij een groter aantal reizigers te bewerkstelligen, is het essentieel om meer haltes bij de pilot te betrekken. Hierdoor kunnen we een beter beeld krijgen van de effectiviteit van de maatregelen en de aanpak verder verfijnen. Bovendien onderzoekt de RET de mogelijkheden om aanvullende communicatiemiddelen in te zetten zoals informatieschermen in bussen en trams. Het uitbreiden van de pilot naar meer haltes zal ons in staat stellen om de effectiviteit van deze communicatiemiddelen beter te testen en te evalueren. Voorzitter, het oorspronkelijke verzoek van DENK en NIDA uit de zomer van 2019 benadrukte al het belang van een rookvrije omgeving in het openbaar vervoer. Hoewel we als gemeente het niet roken bij haltes niet kunnen afdwingen of handhaven, kunnen we wel bijdragen aan bewustwording en gedragsverandering bij rokende reizigers. Daarom wil ik hiervoor een motie indienen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Akhatab heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Uitbreiding pilot rookvrije tramhaltes in Rotterdam

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van 8.2 De voortgangsrapportage uitvoering Rotterdams preventieakkoord 'Gezond010';

constaterende dat:

- roken bij tramhaltes in Rotterdam niet verboden kan worden en preventie moeilijk is;
- het stadsbestuur van Rotterdam en RET extra maatregelen hebben getroffen bij slechts twee haltes, namelijk Museumpark en tramhalte Vasteland;
- de maatregelen bestaan uit het plaatsen van "Rookvrije Generatie"-stickers op informatieposters en tegels op het perron;
- studenten de reacties van reizigers en de effecten op rookgedrag en verplaatsing monitoren;
- RET de mogelijkheid onderzoekt om aanvullende communicatiemiddelen in te zetten, bijvoorbeeld via informatieschermen in bussen en trams;

overwegende dat:

- het belangrijk is om een breder effect te bereiken en gedragsverandering bij een groter aantal reizigers te bewerkstelligen;
- het opnemen van meer tramhaltes en abri's in de pilot kan helpen om de effectiviteit van de maatregelen en de aanpak verder te verfijnen;
- het uitbreiden van de pilot naar meer haltes de effectiviteit van de aanvullende communicatiemiddelen beter kan testen en evalueren;

verzoekt het college:

- de pilot met betrekking tot rookvrije tramhaltes uit te breiden naar 20 locaties in Rotterdam;
- locaties te kiezen in de buurt van scholen en andere plekken met kwetsbare groepen;
- de effectiviteit van de bestaande en nieuwe maatregelen nauwgezet te monitoren en te evalueren;
- op basis van de uitkomsten van de pilot een langetermijnplan op te stellen voor meer rookvrije tram- en bushaltes, passend bij de beschikbare capaciteit van mensen en middelen;
- de gemeenteraad te informeren over de voortgang en resultaten van de pilot en het langetermijnplan;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N. Akhatab

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Ja, dank voorzitter. Voorzitter, in een stad als Rotterdam, de stad van twee snelheden, kan nog echt wel gewerkt worden aan de gezondheid van alle Rotterdammers. De gezondheid van Rotterdammers ten opzichte van andere Nederlanders is gemiddeld genomen een stuk slechter en ook bestaan er verschillen tussen Rotterdammers onderling. Voorzitter, de PvdA vindt dat je postcode of de grootte van je portemonnee echt geen rol mag spelen als het gaat om hoe gezond je wel of niet bent. Dat doet het nu wel en deze causaliteit moeten we echt gaan doorbreken. Ik verzoek het college ambitieuzer aan deze opdracht te werken. De bespreking van de voortgangsrapportage werd namelijk op weinig momenten concreet en hierdoor moeten we mijns inziens echt nog wel als commissie met elkaar in gesprek. Maar de wethouder zou zich dit ook moeten aantrekken. Voorzitter, ik ga in op een aantal zaken, op één ambitie van dit college, die ik ook deel, namelijk die rookvrije generatie waar we het nu een paar keer over gehad hebben.

Die wens deel ik en ik zal een anekdote aanhalen. Van de week heb ik twee keer gebruikgemaakt van de tram en de bus. Eén keer zat er iemand te blowen en één keer zat er iemand te roken en ik moest in de regen dat hok uit. De omgekeerde wereld voorzitter. En inderdaad, op dit moment loopt er een pilot bij slechts twee haltes, bekende 1340 in Rotterdam, tram- en bushaltes. Wat betreft mijn fractie voorzitter, mag dat ook uitgebreid, dus graag een reactie van de wethouder daarop. Voorzitter, ten tweede bereiken mij geluiden dat in de tuin van het stadhuis gerookt wordt. In mijn afwezigheid wordt er gerookt in de tuin van het stadhuis door twee wethouders nota bene. Deze wethouders, ze weten wie ze zijn, die doen dat. Ik zou hen willen vragen voorzitter, ten eerste, om het goede voorbeeld te geven door niet te roken waar het niet mag. En ten tweede voorzitter, dat is de vraag aan u, kan ik dit ergens melden?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mevrouw Yildirim. U hebt net melding daarvan gedaan. Wat er vervolgens mee gebeurt dat is natuurlijk stap twee. Zijn er nog andere sprekers op dit onderwerp? Ik zie D66 als eerste opstaan, mijnheer Elbay. Daarna is het woord aan de heer Verweij.

De heer **ELBAY** (d66). Ja, dank voorzitter. Zoals we weten richt het Preventieakkoord zich op het verbeteren van de gezondheid van de inwoners van Rotterdam en het verkleinen van de gezondheidsverschillen. Als D66 vinden wij dat er nog enkele cruciale aspecten zijn die onbenoemd zijn in dit akkoord. Naar aanleiding daarvan heb ik een aantal vragen aan de wethouder. Het is inmiddels duidelijk dat sociale ongelijkheden, stigmatisering en discriminatie factoren zijn die een grote invloed hebben op de mentale gezondheid van mensen. Door hier meer aandacht aan te besteden, kunnen we bijdragen aan een gezondere en veerkrachtigere samenleving voor alle Rotterdammers. Hoe wordt er binnen het Preventieakkoord aandacht besteed aan het creëren van een sociaal inclusieve leefomgeving waarbij sociale ongelijkheden, stigmatisering en discriminatie worden aangepakt? En als laatste voorzitter, welke plannen heeft de wethouder om de cultuursensitieve zorg en het ondersteunen van lhbtqia+-ouderen, zoals vermeld in het coalitieakkoord, te integreren in het Preventieakkoord? Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Verweij, aan u het woord.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Ik vind het best een aantal goede stappen voorwaarts. Veel nadruk op eigen verantwoordelijkheid en denk aan je eigen gezondheid. Maar ik lees ook dat, en mevrouw Van Aalst heeft er ook al een keer wat over gezegd, wij nu de winkel die Donutella heet, gaan oproepen om gezonder eten te serveren. Ik heb even op de Instagrampagina gekeken, maar dat is een winkel die donuts serveert met daarin Ferrero Rochers met daaroverheen chocoladesaus. Dus ik vraag mij toch af mevrouw de voorzitter, zijn we als gemeente nu echt op het juiste adres als we zulke restaurants gaan aanspreken op gezond voedsel of moeten wij misschien zorgen dat ondernemers die quinoa of andere gezonde dingen willen aanbieden, de ruimte krijgen en misschien halal fried chicken misschien gewoon lekker halal fried chicken laten serveren. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Zijn er nog andere sprekers? De heer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ik licht alleen even toe. De motie 'Versterk de wijkpreventieketens'. Er wordt veel van verwacht, ook in het Preventieakkoord wordt er veel over geschreven. Wij willen graag dat die uitbreiden, dat die ook naar andere focuswijken uitbreiden, waar veel en grote gezondheidsuitdagingen zijn. Daarom dienen wij deze motie in.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Versterk de wijkpreventieketens

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van het
agendapunt 8.2 'De voortgangsrapportage uitvoering Rotterdams preventieakkoord 'Gezond010';

constaterende dat:

- Rotterdam geconfronteerd wordt met grote gezondheidsverschillen tussen verschillende lagen van de bevolking;
- Rotterdam geconfronteerd wordt met een stijgende zorgvraag van bewoners;
- gezondheidspreventie een belangrijk voorwaarde is voor het verkleinen van gezondheidsverschillen en het toekomstbestendig organiseren van de zorg;

overwegende dat:

- het preventieakkoord 'Gezond010' een doorlooptijd heeft van vier jaar en eindigt in 2024;
- er in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) een belangrijke rol is weggelegd voor de wijk;
- in 'Gezond010' een belangrijke rol is weggelegd voor wijkpreventieketens (spoor 3);
- de resultaten hoopvol zijn, maar deze in veel gebieden nog niet volledig zijn uitgerold;
- er in het kader van de wijkpreventieketens drie 'koploperwijken' zijn aangewezen, waarin extra aandacht wordt gegeven aan het versterken en borgen van de preventieketen;

verzoekt het college:

- wijkpreventieketens te versterken door minimaal vijf nieuwe focuswijken aan te wijzen, waarin extra aandacht wordt besteed aan het versterken en borgen van samenwerking rondom preventie op wijkniveau;
- bij het selecteren van deze wijken voorrang te geven aan wijken waar de gezondheidsuitdagingen het grootst zijn;
- over de uitkomsten hiervan te rapporteren aan de gemeenteraad van Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Zijn er nog andere sprekers op dit agendaonderwerp? Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, tijdens de behandeling in de commissie waren de wethouder en ik niet altijd even op één lijn, en toen dacht ik: hoe komt dat nu? En dat komt denk ik toch wel omdat onze partij staat voor idealen. Dus wij kijken zo ver, groter, verder vooruit. En toen dacht ik: weet je wat, ik zal eens mijn idealen delen. Bijvoorbeeld, in de voortgangsrapportage staat dat er vijf Huizen van de Wijk een gezonde voedselomgeving hebben. Maar als het er al vijf kunnen zijn, waarom dan niet alle 48? Ik dien daarvoor een motie in. In de voortgangsrapportage worden de sportkantines helemaal niet genoemd. Maar ook zij kunnen een gezonde voedselomgeving worden, volgens de Schijf van Vijf bijvoorbeeld. Ook daarvoor dien ik een motie in. Dan heb ik er

eentje die misschien wat controversieel is, maar ik neem u even mee. De bewust alcoholvrije sporter. Betekent dat dat je dan geen alcohol mag drinken? Natuurlijk wel, maar ga dan naar een plaatselijke ondernemer, een uitbater. Maar niet in een sportkantine, de derde helft. Het is gek dat een kantine of een sportvereniging afhankelijk is van de alcoholconsumptie om te bestaan in een gezonde omgeving.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). U heeft een interruptie van mevrouw Aafjes-van Aalst.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Ja voorzitter, wil de Partij voor de Dieren nu inderdaad ook gaan dicteren wat in de sportkantine wel en niet gedronken mag worden?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Eh, nou, ja. Het lijkt me niet de juiste plek om daar alcohol te drinken. U kunt ook gewoon naar de lokale bar en dan ondersteunt u de lokale ondernemer ook nog.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van de Peppel, u heeft een interruptie van mevrouw Van Aalst.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Ja voorzitter, want ik hoor mevrouw Van de Peppel zeggen dat ze dan inderdaad naar de lokale bar gaan. Alleen draaien de sportverenigingen ook inderdaad op die derde helft, juist inderdaad op het biertje dat onder een leukere prijs verkocht wordt.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Ja, en ziet u niet dat dat heel raar is als we zeggen dat we een gezonde omgeving willen hebben, dat dus een sportvereniging bestaat op alcoholconsumptie, waarvan we weten dat dat ongezond kan zijn bij overmatig gebruik? Dus, ik ga even verder, want er zijn ook sportlocaties die rookvrij zijn, maar nog niet allemaal, nog niet alle 195. Vandaar roep ik op tot 195 rookvrije sportlocaties. Er zijn 127 werklocaties van de gemeente rookvrij. Maar waarom dan niet allemaal? Als we er al toch 127 hebben, rollen we dat gewoon over de hele gemeente uit. Dan heb ik een andere. De zorginstellingen maken over het algemeen verantwoorde maaltijden klaar, maar er wordt ook een heleboel weggegooid. Kunnen we niet eens kijken of we daar een circulair systeem in kunnen maken, zodat mensen die het wat minder hebben daar gebruik van zouden kunnen maken? Dus een circulair systeem, met gezonde voeding. En als laatste een motie '0% By The Way', dus BTW, een lobby te starten, echt, alstublieft, om op groente en fruit 0% btw te krijgen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van de Peppel heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Huizen van de Wijk, suikerarm en vitaminerijk!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van de voortgangsrapportage uitvoering Rotterdams preventieakkoord 'Gezond010';

constaterende dat:

- in de voortgangsrapportage gerapporteerd wordt dat bij 5 van de 48 Huizen van de Wijk een gezonde voedselomgeving is gecreëerd;

van mening dat:

- dit al een fantastisch resultaat is dat eenvoudig uitgebreid kan worden naar de andere 43 Huizen van de Wijk;
- dit past bij de ambitie die het college heeft m.b.t. het preventieakkoord 'Gezond010';
- een gezonde voedselomgeving inhoudt dat men zich aan de richtlijn 'Schijf van Vijf' van het Voedingscentrum houdt, omdat dit zich richt op reductie van suiker-, zout- en verzadigd vetinname;
- het de Huizen van de Wijk geen geld hoeft te kosten wanneer ze de omslag maken en anders inkopen doen;

verzoekt het college:

- van de opgedane kennis bij de eerste 5 Huizen van de Wijk een protocol te maken die eenvoudig uitgerold en uitgevoerd kan worden door de andere 45 Huizen van de Wijk;
- de 'Schijf van Vijf' van het Voedingscentrum leidend is als definitie gezonde voedselomgeving;
- de ambitie uit te spreken dat eind 2023 alle 48 Huizen van de Wijk een gezonde voedselomgeving hebben;
- de raad hierover te rapporteren middels de voortgangsrapportage 'Gezond010';

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel

Motie 5. Gezonde brandstof

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van de voortgangsrapportage uitvoering Rotterdams preventieakkoord 'Gezond010';

constaterende dat:

- in de voortgangsrapportage sportkantines niet genoemd worden in transitie naar een gezonde voedselomgeving;

van mening dat:

- dit opmerkelijk is binnen een sportaccommodatie wat gezondheid bevordert;
- dit wel past bij de ambitie die het college heeft m.b.t. het preventieakkoord 'Gezond010';
- een gezonde voedselomgeving inhoudt dat men zich aan de richtlijn 'Schijf van Vijf' van het Voedingscentrum houdt, omdat dit zich richt op reductie van suiker-, zout- en verzadigd vetinname;
- het de sportkantines geen geld hoeft te kosten wanneer ze de omslag maken en anders inkopen doen;

verzoekt het college:

- een protocol te maken die eenvoudig uitgerold en uitgevoerd kan worden door de beheerders van sportkantines;
- de 'Schijf van Vijf' van het Voedingscentrum leidend is als definitie gezonde voedselomgeving;
- de ambitie uit te spreken dat eind 2023 alle sportkantines een gezonde voedselomgeving hebben en hierover de raad te rapporteren in de voortgangsrapportage 'Gezond010';

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel

Motie 6. Be a BAS: Bewust Alcoholvrije Sporter

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van de voortgangsrapportage uitvoering Rotterdams preventieakkoord 'Gezond010';

constaterende dat:

- in de voortgangsrapportage op geen enkele manier gerapporteerd wordt hoe men overdadig alcoholgebruik wil tegengaan, terwijl dit wel een van de uitgangspunten is van City Deal;

van mening dat:

- het belangrijk is om ook actief in te zetten op preventie van overmatig alcoholgebruik;
- het een contradictie is dat we sporten stimuleren en daarnaast alcoholgebruik promoten in sportkantines door vergunningen af te geven aan sportverenigingen;
- het een bewustwording van gedrag is;
- alcoholgebruik an sich niet per definitie verkeerd is, echter in de setting van een sportkantine wel;

verzoekt het college:

- een preventiecampagne te ontwikkelen: Be a BAS: Bewust Alcoholvrije Sporter;
- deze uit te rollen in januari 2024;
- de ambitie uit te spreken dat eind 2025 alle sportkantines alcoholvrij zijn, door middel van geen vergunningen meer hiervoor te verstrekken en hierover de raad te rapporteren in de voortgangsrapportage 'Gezond010';

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel

Motie 7. Maak er een rookvrije sport van

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van de voortgangsrapportage uitvoering Rotterdams preventieakkoord 'Gezond010';

constaterende dat:

- in de voortgangsrapportage gerapporteerd wordt dat 30 van de 195 sportaccommodaties/locaties rookvrij zijn;

van mening dat:

- dit al een fantastisch resultaat is dat eenvoudig uitgebreid kan worden naar de andere 165 sportlocaties;
- dit past bij de ambitie die het college heeft m.b.t. het preventieakkoord 'Gezond010';
- we gezien de huidige ontwikkeling met betrekking tot de populariteit van vaperen onder jongeren het nu nog essentiëler is er aandacht aan te besteden;
- we hiermee de oproep van longartsen ondersteunen;

verzoekt het college:

- alle 195 sportaccommodaties/locaties per 1 augustus 2023 rookvrij te maken;
- de raad hierover te rapporteren in de voortgangsrapportage 'Gezond010';

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel

Motie 8. Rookvrije generatie: werklocatie rookvrij

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van de voortgangsrapportage uitvoering Rotterdams preventieakkoord 'Gezond010';

constaterende dat:

- in de voortgangsrapportage gerapporteerd wordt dat 127 van de Gemeentelijke werklocaties rookvrij zijn;

van mening dat:

- dit al een fantastisch resultaat is dat eenvoudig uitgebreid kan worden naar alle werklocaties van de gemeente;
- dit past bij de ambitie die het college heeft m.b.t. het preventieakkoord 'Gezond010';

verzoekt het college:

- alle gemeentelijke werklocaties per 1 augustus 2023 rookvrij te maken;
- de raad hierover te rapporteren in de voortgangsrapportage 'Gezond010';

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel

Motie 9. Een bakje voor een prakje

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van de voortgangsrapportage uitvoering Rotterdams preventieakkoord 'Gezond010';

constaterende dat:

- er in zorginstellingen vers bereid voedsel weggegooid wordt, omdat het aanbod groter is dan de afname. Dit zonde is van vers verantwoord voedsel. We te maken hebben in Rotterdam met Rotterdammers met een lage SES score, Rotterdammers die een gevoel van eenzaamheid ervaren, studenten hebben die eindjes aan elkaar moeten knopen en andere groepen Rotterdammers die niet vanzelfsprekend de toegang hebben tot gezond voedsel;

van mening dat:

- het zonde is dat vers bereid voedsel weggegooid wordt vanuit financieel oogpunt;
- zorginstellingen en hun onderaannemers een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben;
- voedsel wat al vers bereid is en gewoon gegeten kan worden doorgegeven kan worden, tegen een kleine vergoeding, aan hen die hier behoefte aan hebben;
- dit kan zijn middels in de wijk zoals de zorginstellingen zelf, Huizen van de Wijk of iets dergelijks;
- het ook bevorderend kan zijn dit in groepen te organiseren, bijvoorbeeld in groepsruimtes van zorginstellingen;
- dit past binnen de ambitie van het beleid 'Gezond010', maatregelen ter preventie van armoede en zorgkosten;
- dit voedselverspilling tegengaat;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of we een maatschappelijk circulair voedselsysteem op kunnen zetten;
- te onderzoeken wat de effecten zijn op de verschillende domeinen: zorg, armoede, welzijn enz.;
- de raad hierover te rapporteren middels de voortgangsrapportage 'Gezond010';

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel

Motie 10. 0% By The Way

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van de voortgangsrapportage uitvoering Rotterdams preventieakkoord 'Gezond010';

constaterende dat:

- er in Rotterdam onder de noemer '(ham)burgeroorlog' discussie gevoerd wordt over de wenselijkheid van de groei van het aanbod fastfood in de stad. ... "Geconcludeerd kan worden dat de Rotterdamse voedselomgeving sterk aan verandering onderhevig is. Het totale aanbod is met ruim 400 vestigingen met een kwart gestegen, het aantal fastfoodlocaties nam met 37% toe en het aantal vers-aanbieders nam in dezelfde periode met 38% af" (bron: Het rapport Gemeentelijk instrumentarium voor een gezonde voedselomgeving, link in link CityDeal/voortgangsrapportage 'Gezond010');

van mening dat:

- de voedselomgeving van Rotterdam nu in een scheve verhouding staat;
- het aanbod vers-aanbieder niet in verhouding staat tot het aantal fastfoodlocaties;
- groente en fruit goedkoper moeten zijn dan ongezonde keuzes;
- dit past bij de ambitie die het college heeft m.b.t. het preventieakkoord 'Gezond010';

verzoekt het college

- een intensieve lobby te voeren bij het rijk om de afschaffing van de btw op het groente en fruit te vereenvoudigen en te versnellen;
- hierover de raad te rapporten middels de voortgangsrapportage 'Gezond010';

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Zijn er nog andere sprekers op dit agendaonderwerp? Er zijn geen andere sprekers op dit agendaonderwerp. Dan geef ik het woord aan de wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Ik wil toch even beginnen te zeggen dat ik absoluut niet ben voor betutteling, zeker niet van ondernemers, maar wat ik wel zie bij het creëren van een gezonde omgeving, is dat je ondernemers zeker nodig hebt om te komen tot die gezonde omgeving. Het fijne van wat er in de voortgangsrapportage staat, is dat wij de mogelijkheid hebben geboden aan ondernemers, in dit geval op de Korte Lijnbaan, om mee te doen met een project om eventueel gezondere en met name ook duurzamere producten aan te bieden dan ze voorheen deden. Ik wil u even meenemen in

wat cijfers. Vanaf het moment dat een marketingbureau of een bedrijf marketing maakt voor voeding, dan gaat er € 1,00 naar gezonde voeding en daar staat € 2000,00 tegenover als het gaat om ongezonde-voeding-markten. Daarom ben ik het eens met de PvdA-voorzitter. We zien dat in de kwetsbare wijken twee keer zoveel meer fastfoodketens zijn dan in de wat meer welgestelde wijken. Dus er zijn zeker wat uitdagingen in de stad om te komen tot gezonde voeding. We zien tegelijkertijd ook een enorme toename van met name ook kinderen die op jongere leeftijd te maken krijgen met obesitas of allerlei andere welvaartsziekten. Ik denk dat als wij nu het tij op welke manier dan ook niet gaan keren, ook de opdracht die collega wethouder Buijt heeft in die bestuurlijke opdracht Zorg, dan zijn we vooral bezig met curatieve zorg in plaats van preventieve zorg te verlenen in de stad. Dus wij proberen op allerlei manieren in te zetten om die stad gezonder te maken en daar hebben wij ondernemers zeker bij nodig, voordat het allerlei kanten opgaat. Dat betekent niet dat wij aan het betuttelen zijn, nee, ik denk dat het goed is dat we met elkaar dat gesprek aangaan en zoeken naar alternatieven die er op dit moment niet altijd zijn. Voorzitter, dan de moties. Ik begin met de motie van GroenLinks, om in gesprek te gaan met CJG Rijnmond om bij alle locaties van CJG Rijnmond in Rotterdam een rookvrije zone in te stellen. Dit is in de commissie uitgebreid besproken door het burgerraadslid en daar heb ik eigenlijk al gezegd dat ik dat gesprek aanga. Dus ik probeer even de link te leggen waarom er nu een motie ligt voorzitter, maar was mijn opmerking in de commissie onvoldoende, of wil GroenLinks hier iets anders mee bereiken?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geef ik het woord aan mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, die toezegging was niet genoteerd, dus vandaar dat het op deze manier nog een keer langskomt. Maar ik ben blij dat u het wilt doen.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Oké, dan advies op die motie, hij lijkt overbodig omdat ik me aan mijn woord houd. Ik heb het gezegd in de commissie, dus wat mij betreft lijkt mij dat voldoende. Dan zou die bij dezen nog een keer genoteerd kunnen worden wat mij betreft. Dan heb ik de motie van DENK. Ik begrijp uw gedachte hierin. Die pilot is inderdaad gestart met op dit moment twee haltes. Ik zie uw oproep om dat nu al te verbreden naar een groter aantal. Ik zie wat dat betreft geen problemen daarin, dus ik kan deze motie omarmen. Dan heb ik een motie van Volt om de wijkpreventieketens uit te breiden in de koploperwijken. Wat mij betreft kunnen we deze omarmen. Zeker in lijn met het nieuwe beleidsplan dat we aan het ontwikkelen zijn, kunnen we dit daarin goed meenemen. Ik mis nog een aantal moties van de Partij voor de Dieren. Die heb ik nu dus nog niet binnen, maar die komen eraan denk ik.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Dank voorzitter. Even heel kort een verhelderende vraag. De motie van DENK gaat alleen over tramhaltes. De pilot ging over tram- en bushaltes. Zou de wethouder dat onderscheid nog even kunnen verhelderen en waarom hij de motie omarmt en uitdrukkelijk voor de tramhaltes wel zegt: we gaan uitbreiden naar twintig locaties?

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Voorzitter, de motie vraagt om die pilot uit te breiden van twee naar meerdere locaties. Op dit moment liggen die tegels bij tramhaltes, dus in het verlengde daarvan lijkt me die logisch.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). We wachten nog op een aantal moties van de Partij voor de Dieren, zodat de wethouder die van advies kan voorzien. Dan schors ik even de beraadslaging op dit punt.

7.2 De zienswijze naar aanleiding van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA) – vervolg

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Even kijken, de heer Vonk heeft nog een motie die gewijzigd ingediend zal worden. Ik kijk even naar de heer Vonk. Kan de gewijzigde motie worden ingediend? Heel fijn.

De heer **VONK** (cu). Ja, dank u voorzitter. Hij ligt er al een tijdje. Inderdaad hebben we een motie gewijzigd omdat de wethouder heel terecht had aangegeven dat die tekstueel niet helemaal klopte, maar nu is hij helemaal in lijn met de koers die ook de wethouder wil. Dus die dien ik graag in.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1A. Meer woningbouw, minder hinder

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van de zienswijze naar aanleiding van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA);

constaterende dat:

- in de concept zienswijze onder punt 2.8 aandacht gevraagd wordt voor Ruimtelijke ontwikkelingen;
- Zuid-Holland komende jaren flink veel woningen moet bijbouwen;
- er behoefte blijft aan nieuwe locaties om op middellange termijn woningen te kunnen toevoegen;

overwegende dat:

- de stapeling van opgaven voor Zuid-Holland enorm is: woningbouw, energietransitie, strijd tegen het water, etc.;
- door verminderingen van het aantal vluchten minder overlast ontstaat, waardoor meer woningbouw mogelijk is;

verzoekt het college:

- in de zienswijze van gemeente Rotterdam erop aan te dringen dat in de MER een extra variant wordt onderzocht met verder afnemende hinder waardoor meer woningbouw mogelijk is in Rotterdam en omliggende gemeenten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk en M.H. Biljoen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geef ik nu het woord aan de wethouder.

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Dank. Ja precies, dit is niet wethouder Karremans maar wethouder Versnel. Ja, ik ben van vele markten thuis vandaag, zult u merken. Maar dit gaat inderdaad over het doen van het onderzoek naar het minder-hinder-scenario, omdat we willen weten wat daar dan de effecten van kunnen zijn op de ruimte voor woningbouw. Het is zo dat met de zienswijze zoals we die hebben ingediend, het onze verwachting is dat in de MER sowieso die berekening ook wordt gemaakt. We zijn het erover eens dat dat wenselijk is. En we zijn dus in die zin in ons denken geallieerd, alleen is het daarmee ook overbodig geworden en moet ik dus om die reden de motie zelf ontraden. Maar het is een geruststellende gedachte dat we in dezelfde richting denken.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel, wethouder Versnel voor het waarnemen van wethouder Karremans op dat agendapunt.

8.2 De voortgangsrapportage uitvoering Rotterdams preventieakkoord 'Gezond010' – vervolg

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan kunnen wij nu verder met de beantwoording of de advisering van de wethouder. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Dan schorsen wij nu het agendapunt De voortgangsrapportage uitvoering Rotterdams preventieakkoord 'Gezond010' voor vijf minuten.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De schorsing van maximaal vijf minuten is voorbij. Ik geef de wethouder het woord. Wethouder Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, ik heb nog een aantal moties van de Partij voor de Dieren, 'Huizen van de Wijk, suikerarm en vitaminerijk'. We zijn begonnen met vijf, maar het is opgenomen in de opdracht, dus daarmee is deze motie overbodig. Dan heb ik 'Gezonde brandstof' staan. Er worden al gesprekken gevoerd met sportkantines en sportorganisaties om toch echt daarmee te kijken wat de mogelijkheden zijn. Om dat nu vast te leggen in een protocol vind ik te voorbarig. Ik vertrouw erop dat er gesprekken gevoerd worden en ik, zoals ik in mijn inleiding zei, wil echt wel naar een brede gezonde omgeving in de stad. Motie 6.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Maar wat we eigenlijk misten bij de voortgangsrapportage, waren nu, hoe noem je dat ook weer, de KPI's, dat waar het over gaat. Waar kunnen we nu op toetsen? Als u zegt: we hebben gesprekken, dan blijft dat nog te vaag. Wat wordt nu concreet, welke toetsbare doelen gaan we krijgen?

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, voorzitter, er wordt gevraagd een protocol te maken dat eenvoudig uitgerold kan worden. Daarvan zeg ik: dat zie ik op dit moment even niet voor me. Dus vandaar dat ik deze motie ontraad. Wat ik tegelijkertijd zeg, is dat wij echt wel het gesprek aan het voeren zijn op dit moment met sportverenigingen, ook als het gaat om gezonde voeding. Motie 6, 'Be a BAS', daarvan kan ik zeggen, u vraagt een preventiecampagne te ontwikkelen. Tegelijkertijd koppelt u dat aan 'be a BAS'. Nadenken over een preventiecampagne, zeker in het nieuwe beleidsplan, dat kan ik meenemen, maar de rest wat er staat helaas niet. Dus daarmee heeft u een toezegging, dat we nadenken over

de preventiecampagne. Motie 7 moet ik helaas ontraden, sportaccommodaties rookvrij maken, ook vanwege de datum die er zo expliciet staat. Gemeentelijke werklocaties zijn al per 1 juli rookvrij. Alleen hoorde u misschien dat de handhaving wat te wensen overlaat. Dus helaas moet ik motie 8 ook ontraden. Motie 9, ontraden. Het is denk ik een sympathieke motie, maar het vraagt toch echt veel meer in het onderzoeken, en zeker op verschillende domeinen vraagt u. Dus ik zie de complexiteit van deze motie in de uitvoering, dus ik moet hem helaas ontraden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Ja, dat klopt. Complexiteit, maar het is ook integraal. Want u zegt de verschillende domeinen, maar inderdaad heeft het dus ook te maken met wat voor winst we halen op het dossier armoede. Dus ik denk dat het juist wel degelijk belangrijk is dat we dit gaan onderzoeken.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, ik heb net de toelichting gegeven waarom ik hem ontraad. Ik begrijp uw redenatie wel, maar ik moet hem helaas ontraden. Dan de laatste motie voorzitter. Daar staat 'een intensieve lobby te voeren bij het rijk om de afschaffing van de btw op groente en fruit te vereenvoudigen en te versnellen'. Ik kan hem omarmen, als ik het woord 'intensieve' mag loslaten, want die kan ik dan even niet definiëren zoals u hem wilt hebben, maar dat ik de gesprekken wil voeren over dit onderwerp bij het rijk, dan kan ik hem op die manier omarmen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van Aalst.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Ja voorzitter, daar heb ik dan toch een vraagje over, want wat ik had begrepen zou dit al via de City Deal gebeuren inderdaad.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Dat klopt, dat klopt. Daarom zeg ik: als het gaat om het loslaten van 'intensieve', de gesprekken voeren we al, maar om u ook daarin tegemoet te komen heb ik gezegd, zal ik dat extra een keer onder de aandacht brengen. Oftewel een keer, het staat al, maar dan nog harder dat Rotterdam daarover een motie heeft ingediend.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Daarmee zijn we akkoord.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Is er behoefte aan een tweede termijn? Geen behoefte aan een tweede termijn. Dan dank ik de wethouder voor de beantwoording. Mevrouw Kockelkoren, u wilt het woord?

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja, ik zou graag willen weten of die toezegging nu genoteerd is, want anders wil ik graag de motie laten staan.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Een terechte opmerking, mevrouw Kockelkoren. Ik kijk even naar de formulering. Wethouder Achbar zegt toe het gesprek met het CJG aan te gaan over rookvrije zones. Dat is naar aanleiding van motie 1. De wethouder zegt toe na te denken over een preventiecampagne en hierover de raad te informeren naar aanleiding van een motie van de Partij voor de Dieren. Dit waren de toezeggingen die zijn genoteerd. Dank u wel. Dan sluit ik op dit punt de beraadslaging.

8.3 Het voorstel tot wijziging van de Archiefverordening Rotterdam 2017

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Het volgende onderwerp op de agenda is het voorstel tot wijziging van de Archiefverordening Rotterdam 2017. De heer Versnel zal namens het college als wethouder aanwezig zijn bij de bespreking van dit onderwerp. Sprekers op de lijst zijn op dit moment de heer Roskam, die aangeeft geen woordvoering te willen doen op dit punt. Dan kijk ik nog even de raad rond. Mag ik even de aandacht voor dit agendaonderwerp, het voorstel tot wijziging van de Archiefverordening Rotterdam 2017. Mevrouw Van de Peppel, aan u het woord.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Ja, sorry voorzitter, ik heb zoveel onderwerpen vandaag. Voorzitter, we willen dat alle overheidsinformatie in het archief komt, ook informatie die wordt opgeslagen op de eigen gegevensdragers van overheidsfunctionarissen, zoals op privételefoons of in de e-mail. Daartoe een motie om de gedragscode voor medewerkers van de gemeente aan te scherpen door eenieder in dienst van de overheid aan te sporen zakelijke gegevens over te dragen aan de archiefbewaarplaats. Tot zover.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van de Peppel heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Alle overheidsinformatie in het archief

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van het voorstel tot wijziging van de Archiefverordening Rotterdam 2017;

constaterende dat:

- de Raad van State heeft geoordeeld dat gegevens van, tussen en naar bestuurders en ambtenaren die zijn gewisseld voor de uitvoering van publieke taken op eigen gegevensdragers (zoals privételefoons) overheidsinformatie betreft, waar voor wat betreft openbaarheid dezelfde juridische grondslag (inclusief weigeringsgronden) geldt als voor gegevens die zijn gewisseld op dragers in eigendom van de overheid;
- overheidsinformatie op de eigen gegevensdragers niet automatisch in de archiefbewaarplaats van de gemeente terecht komt, maar dat een handeling is vereist van betreffende bestuurders en ambtenaren deze over te dragen;

voorts constaterende dat:

- het college met vaststelling van een gedragscode voor gemeentelijke ambtenaren ('Gedragscode voor de medewerkers van de gemeente Rotterdam 2016') heeft getracht betamelijk gedrag van gemeentelijke overheidsfunctionarissen in woorden uit te drukken;
- de gedragscode evenwel geen aansporing bevat voor overdracht van overheidsinformatie op eigen gegevensdragers aan de gemeente, ter archivering in een archiefbewaarplaats;

overwegende dat:

- alle overheidsinformatie in het archief moet komen;
- de gedragscode voor ambtenaren reeds een goede aansporing is voor betamelijk handelen, maar dat specifieke aansporing voor overdracht van overheidsinformatie op de eigen gegevensdragers ontbreekt;

verzoekt het college:

- bij een eerstvolgende herziening van de gedragscode voor medewerkers van de gemeente Rotterdam de noodzaak tot overdracht van overheidsinformatie op de eigen gegevensdragers ter archivering expliciet te benoemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Ik geef als volgende spreker het woord aan mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, dank u wel. De gemeentearchivaris gaf in de technische toelichting een behoorlijk ontluisterend beeld dat de gemeente eigenlijk haar zaakjes nog niet voldoende op orde heeft om goed aan de Archiefwet te voldoen. Het college erkende dat bij monde van de burgemeester en heeft toegezegd dat de wethouder Organisatie met een helder verbeterplan komt, een duidelijk tijdspad en de bijbehorende kosten. Nu hebben we weer een andere wethouder, maar ik wilde gewoon vandaag nogmaals bevestigd hebben dat deze boodschap voldoende is doordrongen binnen het college en dat de wethouder Organisatie er volle vaart achter gaat zetten en dat ook de gemeentesecretaris zich voldoende van zijn zaken gaat kwijten. Want die moet alle ambtenaren aanvuren om te zorgen dat garbage in, garbage uit, als je niet je boel aan de voorkant goed op orde hebt, dan kan de gemeentesecretaris er later ook niks mee, met de archivering. Dank daarvoor.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Zijn er nog andere sprekers op dit onderwerp? De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66). Ja, dank voorzitter. Het is ons allen bekend dat de huidige situatie van het informatiebeheer van de gemeentelijke organisatie niet optimaal is en dat er aanzienlijke achterstanden zijn bij het gemeentearchief. Om de efficiëntie en dienstverlening te verbeteren, is het belangrijk om te streven naar een hoger first time right-percentage. Daarom dien ik vandaag een motie in die het college verzoekt om in het verbeterplan dat al eerder is toegezegd de bescheiden beter te archiveren en in het informatiebeheer specifiek aandacht te geven aan het first time right-percentage. Mijn motie heet 'Concreet, better soon than late'. Voorzitter, de tweede motie die ik vandaag wil indienen gaat over de Archiefwet 1995 en de verplichting van gemeenten om archiefbescheiden in adequate, geordende en toegankelijke staat te brengen en bewaren. We weten dat grote hoeveelheden gemeentelijke data zoals oude e-mails en bestanden in een cloudomgeving worden bewaard en opgehaald. Deze motie verzoekt het college om gemeentelijke bestanden en e-mails en andere data die niet bewaard hoeven te worden conform de Archiefwet periodiek permanent te verwijderen uit het cloudsysteem of cloudsysteem waar deze opgeslagen zijn. En als laatste voorzitter, verzoek ik met deze motie in hoeverre het Green Archiving Model, dat gericht is op het verminderen van elektriciteitsgebruik voor gegevensopslag binnen organisaties binnen de gemeentelijke organisatie geïmplementeerd kan worden. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Elbay heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Concreet, better soon than late

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van agendapunt 8.3 Het voorstel tot wijziging van de Archiefverordening Rotterdam 2017;

constaterende dat:

- het informatiebeheer van gemeentelijke organisatie niet in control is en onduidelijk is wanneer dat wel het geval zal zijn;
- er momenteel aanzienlijke achterstanden zijn bij het gemeentearchief;
- het belangrijk is om te streven naar een hoger 'first time right'-percentage om de efficiëntie en dienstverlening te verbeteren;
- het coalitieakkoord benadrukt het belang van actief werken met de Wet open overheid (Woo) en het aanbieden van gemeentelijke data volgens de FAIR-principes (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable);

overwegende dat:

- een goed geordend en toegankelijk archief cruciaal is voor de transparantie en verantwoording van de gemeente Rotterdam;
- het versneld verwerken van achterstanden en het toepassen van FAIR-principes bijdragen aan een betere dienstverlening voor de inwoners van Rotterdam;
- extra middelen en inspanningen nodig zijn om deze doelen te bereiken;
- een hoger first time right percentage kan bijdragen aan een vermindering van fouten en herstelwerkzaamheden, wat leidt tot een betere kwaliteit van het archief en een efficiëntere besteding van gemeentelijke middelen;
- het verhogen van het first time right percentage kan leiden tot een snellere verwerking van archiefmateriaal en daarmee het wegwerken van achterstanden;

verzoekt het college:

- om in het verbeterplan wat is toegezegd specifiek aandacht te besteden aan het verhogen van het first time right percentage, bijvoorbeeld door middel van verbeterde procedures, training van medewerkers en het inzetten van technologische hulpmiddelen;
- om de gemeenteraad halfjaarlijks te informeren over de voortgang van het wegwerken van de achterstanden en het behalen van de gestelde doelen met betrekking tot het first time right percentage;
- om na het wegwerken van de achterstanden bij het gemeentearchief te blijven monitoren en evalueren, om te zorgen voor een blijvende verbetering van de kwaliteit en toegankelijkheid van het archief;
- hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Elbay

Motie 3. Inbox (0)

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van agendapunt 8.3 Het voorstel tot wijziging van de Archiefverordening Rotterdam 2017;

constaterende dat:

- de Archiefwet 1995 gemeenten verplicht om archiefbescheiden in adequate, geordende en toegankelijke staat te brengen en bewaren en zorg te dragen voor de vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden;
- grote hoeveelheden gemeentelijke data (bijvoorbeeld oude e-mails en bestanden) in een cloudomgeving worden bewaard en opgehaald, wat een constant verbruik van stroom met zich meebrengt en bijdraagt aan de CO₂-uitstoot van de gemeente;
- in het coalitieakkoord 'Eén Stad' te lezen is dat dit college erkent dat de energietransitie en klimaatadaptatie alle sectoren raakt;

overwegende dat:

- de gemeente Rotterdam zich inzet om de stad weerbaarder te maken voor klimaatverandering en daarbij ook haar eigen dienstverlening zo duurzaam mogelijk dient in te richten;
- grote hoeveelheden gemeentelijke data die in cloudomgevingen worden bewaard niet altijd onder de Archiefwet 1995 vallen en überhaupt niet altijd bewaard hoeven worden als daar geen expliciete verplichting toe bestaat, en het bewaren ervan bijdraagt aan klimaatverandering, wat onwenselijk is;
- het Green Archiving Model¹ een goede manier is om het gebruik van elektriciteit voor het opslaan van gegevens binnen organisaties te verminderen;

verzoekt het college:

- gemeentelijke bestanden, e-mails en andere data die conform de Archiefwet 1995 niet bewaard hoeven te worden periodiek permanent te verwijderen uit het cloudsysteem of cloudsysteem waar deze zijn opgeslagen;
- binnen de gehele gemeentelijke organisatie een cultuur te stimuleren waarin e-mails en andere data die niet langer relevant zijn voor de gebruikers ervan én niet onder de Archiefwet 1995 vallen, zo snel mogelijk te verwijderen uit het cloudsysteem waar deze data worden opgehaald;
- te onderzoeken in hoeverre het Green Archiving Model binnen de gemeente Rotterdam geïmplementeerd kan worden;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. van Wifferen en F. Elbay

¹ Van Bussel, G.-J., Smit, N., & van de Pas, J. (2015). "Digital archiving, green IT and environment: deleting data to manage critical effects of the data deluge", *Electronic journal of information systems evaluation*, 18(2): 187-198.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Zijn er nog andere sprekers op dit agendapunt? Mevrouw Van Groningen, aan u het woord.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja, dank u voorzitter. Kort, want er is eigenlijk al heel veel gezegd. Ik vind het in ieder geval heel erg goed dat we dit een keertje als gemeenteraad met elkaar bespreken. Het is grappig genoeg een heel belangrijk onderwerp en het heeft een tijd geduurd voordat we dit ook eens met elkaar op de agenda hebben gezet. Ik vind ook dat het recht doet aan al die arbeid, dat er met man en macht bij de gemeentelijke archiefafdeling wordt gewerkt om alles volgens de digitale richtlijnen ook op orde te brengen. Zoals mevrouw Bokhove net ook al zei, is het nogal een klus en er zaten ook echt wat zorgenpuntjes bij. In die zin ben ik ook blij dat er een actieplan aankomt. Wij kijken daar dan ook naar uit en hopelijk zit daar een beetje vaart achter. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel. Geen andere sprekers meer op dit punt? Dan geef ik het woord aan wethouder Versnel.

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Dank u wel. Om raadslid Bokhove ook gelijk gerust te stellen, ik ben niet de nieuwe portefeuillehouder op het onderwerp, maar ik vind het wel bijzonder interessant en dus ben ik u graag even van dienst bij afwezigheid van collega Struijvenberg. We hebben gewoon onderschat wat het vele digitale werken met zich mee zou brengen als het gaat om de informatiehuishouding en de archivering. We hebben het dus ook echt nog niet op orde. Daar staat volgens mij geen woord Spaans over, ook in de

verschillende brieven die naar uw raad zijn gegaan. Dus we zijn ook echt heel erg gemotiveerd om dat op orde te brengen zo snel als we kunnen. Daarvoor komt er dus ook een plan van aanpak, voor de zomer, zoals u denk ik weet, waarin het helemaal uitgewerkt zal zijn, inclusief tijdlijn enzovoorts. Over uw moties. Dan ga ik naar mevrouw Van de Peppel. De motie 'Alle overheidsinformatie in het archief'. Inclusief informatie die wordt geproduceerd op privédevices. Die motie kan ik omarmen, we zijn daar ook voor. Mevrouw Bokhove, in de zomer komt het eraan, ja, excuus. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) O, na de zomer. Het komt na de zomer. Goed dat ik scherp word gehouden. Ja, dat was al toegezegd. Daarmee heb ik denk ik uw vragen beantwoord, zeg ik via de voorzitter tegen mevrouw Bokhove. Dan gaan we naar raadslid Elbay van D66. U heeft een motie ingediend die oproept tot de first time right en oproept om op de hoogte te blijven van de voortgang van het plan van aanpak en de tijdige monitoring en evaluatie. Die motie kan ik ook omarmen. Ook uw motie die gaat over het ook weer tijdig verwijderen van zaken en Green Archiving, de ongelofelijke hoeveelheid data die we overal opslaan. Dat is eigenlijk in toenemende mate een punt van zorg. We zullen dus ook absoluut willen bijdragen aan het reduceren daarvan waar we kunnen. Dus die motie kan ik ook omarmen. Mevrouw Van Groningen, dank voor uw bemoedigende woorden. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel. Is er behoefte aan een tweede termijn? Ik zie geen behoefte aan een tweede termijn. Ik realiseer me dat dit een tweeminutendebat is en er dus geen tweede termijn is. Nou, vergeeft u het mij, het is inderdaad al weer wat later geworden in de middag dan ik ingecalculeerd had voor dit onderwerp.

8.4 Tweeminutendebat 'Collega's bij de sociale werkplaats doen ook mee!', aangevraagd door het lid Engberts

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). We gaan verder, tweeminutendebat 'Collega's bij de sociale werkplaats doen ook mee!' De eerste spreker op de lijst is de heer Engberts. Het is een tweeminutendebat.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja voorzitter, de FNV heeft deze maand een heel mooie documentaire in première laten gaan, 'Over Leven'. Mensen met een baan, maar die het niet meer redden. Schrijnend is het om te zien, werkende armen is een hard groeiende groep. Misschien moeten we een keertje samen gaan kijken. Medewerkers bij de gemeente die werken bij de sociale werkplaats zijn een voorbeeld van mensen met een baan die het niet meer redden. De gemeente-cao is prachtig, onze medewerkers gingen er terecht op vooruit, maar voor ruim 200 medewerkers van de gemeente geldt dit niet. Zij vallen onder een andere cao, en die is gewoon verouderd. Medewerkers verdienen nu te weinig om hun uitgaven te dragen. Ze hebben een ronduit belabberde en schandalig lage reiskostenvergoeding en daardoor is het financieel aantrekkelijker voor veel mensen om te stoppen. Want dan kan de auto de deur uit en hebben ze meer te besteden. Dan vallen mensen terug in de bijstand en staan ze weer op straat. Slecht voor hen, slecht voor de stad. Wethouder, bent u het met mij eens dat we dit hoe dan ook moeten oplossen? Hoe dan ook. Voorzitter, eind vorig jaar kregen alle medewerkers van de gemeente een eenmalige extra uitkering om iets te doen aan de enorm gestegen kosten. Iedereen? Alle medewerkers? Nee, want net zoals de medewerkers sociale werkplaats geen nieuwe cao hebben, zo kregen ook de medewerkers van de sociale werkplaats die eenmalige extra uitkering niet. En toen de vakbonden vroegen waarom zij niet gelijk behandeld werden, was het antwoord van de VNG: ja, zij zijn tewerkgesteld, en ambtenaren, dat zijn specialisten. Het staat gewoon zwart-op-wit hè. Medewerkers van de sociale werkplaats zijn tewerkgesteld. Wat een schande. Ze hebben een baan. En vaak doen ze hetzelfde werk als hun collega met een ambtelijke

status. Het is zo oneerlijk. En nu ze de kosten niet meer kunnen dragen, moet dit onrecht worden hersteld. Collega's, wij kunnen dat. € 170.000,00 extra kost dat, om ruim 200 medewerkers van onze gemeente op eenzelfde manier te behandelen als alle anderen. Ik leg u deze motie voor. U kunt dit onrecht herstellen. Doe het.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Engberts heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Bij de sociale werkplaats werk je niet voor noppes!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van 'Collega's bij de sociale werkplaats doen ook mee!';

constaterende dat:

- gemeenteambtenaren in december 2022 een eenmalige uitkering hebben gekregen om de stijgende kosten in levensonderhoud het hoofd te bieden omdat de cao-onderhandelingen veel tijd in beslag namen;
- de gemeenteambtenaren bij de sociale werkplaats nu ook al geruime tijd wachten op een verbeterde cao;

overwegende dat:

- de kosten in levensonderhoud enorm zijn gestegen;
- dit vooral de werknemers onderaan het loongebouw keihard raakt;

roept het college op om:

- de medewerkers die onder de cao SW vallen een eenmalige uitkering van € 750,00 te verstrekken om de stijgende kosten het hoofd te bieden, net zoals dat is gedaan bij de medewerkers die vallen onder de cao-gemeenten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, T.J. Vonk, en M.H. Biljoen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geef ik nu het woord aan de heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr). Ja voorzitter, dank u wel. Ook Leefbaar Rotterdam heeft een groot hart voor de werknemers in de sociale werkvoorziening. Daarom is het inderdaad jammer om te zien hoe dat met die cao loopt, dat ze in een cao gefietst zijn, overigens in de periode van de voormalige PvdA-wethouder Werk en Inkomen, dat terzijde, waardoor zij nu klem zitten. Het college is zich aan het inzetten ook in contacten met het rijk om dat recht te trekken, maar hoe dat nu gaat. Kijk, de heer Engberts weet ook wel, nu bij motie € 750,00 uitdelen, dat is niet hoe het werkt. Dat weet hij ook wel, dat is een beetje voor de Bühne. Dat is ook niet bevorderlijk voor het vertrouwen van die werknemers in de gemeente. Dus het is jammer dat het op deze manier gebeurt en ik hoop dat de wethouder in zijn contacten met Den Haag snel tot een mooie oplossing kan komen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geef ik het woord aan de heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk). Dank voorzitter, volgens mij hebben we het hier vorige week al over gehad tijdens een actua. In de tussentijd is er helaas niet heel veel veranderd. Wel ben ik benieuwd naar de gesprekken, of die inmiddels gevoerd zijn door de wethouder bijvoorbeeld in VNG-verband, dan wel de lobby richting het rijk. Waar ik vooral benieuwd naar ben in dit geval is ook dat de wethouder vorige week iets aangaf over hulp die geboden zou kunnen worden aan werknemers die dat nodig hebben, die geldzorgen hebben ervaren. Misschien wel goed dat de wethouder daarop nader ingaat hoe die hulp dan bij die werknemers terechtkomt. Het zou goed zijn als we daar een wat actievere benadering in zouden hebben. Eens met de heer Ceulemans inderdaad. We zouden het allemaal willen, maar per motie € 750,00 uitkeren is net iets te makkelijk. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. We zullen deze motie niet steunen. We moeten niet als gemeenteraad op de stoel van werkgever gaan zitten en zomaar even een bonus uitkeren. De wethouder heeft vorige week in de actua ook al aangegeven dat er gesprekken zijn over die cao, om dat gewoon op een nette manier te regelen. Laten we daar nu niet als gemeenteraad even via een motie iets in proberen te regelen wat geen eer doet eigenlijk aan de cao waar nu gesprekken over volgen. Dus wij steunen de motie niet. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Mijn collega's hebben het al aangegeven, dus ik sluit me daarbij aan. Waar ik wel naar op zoek ben, is waar we staan in dit proces met het voeren van de gesprekken, maar ook de cao-onderhandelingen. Ik denk ook echt dat het goed is om de stand van zaken uit te spreken naar de medewerkers toe, maar tegelijkertijd denk ik inderdaad dat het gewoon goed is om niet vooruit te lopen op de cao-onderhandelingen die nu gaande zijn, maar wel ons te informeren over het proces waar we nu precies staan. Ik ben dus heel benieuwd naar het antwoord van de wethouder.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Zijn er nog andere sprekers op dit punt? Dan geef ik nu het woord aan de wethouder. Wethouder Versnel.

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Dank u wel, mevrouw de voorzitter. We willen denk ik allemaal het echt beter doen voor deze mensen die hard werken. Zoals ik vorige week ook zei, wie hard werkt verdient geen geldzorgen, en dat geldt absoluut voor deze groep ook. Die groep is alleen wel een stuk groter dan mijnheer Engberts lijkt aan te nemen. Want we hebben in totaal bijna 2400 mensen werken bij Rotterdam Inclusief, niet slechts 200. En ook als je het alleen maar zou hebben over die groep die in de nieuw beschut-constructie zit, of de cao Aan de slag, dan is die ook groter dan de 200. Dus het rekensommetje dat daar is gemaakt, klopt niet vrees ik. Het is wel zo dat die andere, zeg maar het grootste deel van die groep in de cao Sociale werkvoorzieningen zit. Dat is een cao met hogere salarissen, betere reiskostenvergoeding enzovoorts. Dus de acute nood is daar wat minder hoog. Maar ook die zou je denk ik, als je dat dan toch doet, niet zo'n eenmalige tegemoetkoming aan de neus voorbij laten gaan. Dus als je iets zou willen doen, en ik ga dat ontraden, maar zelfs dan zou de groep en ook de kosten die daarmee gepaard zijn, een heel stuk groter zijn. Dat wil ik maar meegeven. Als je zo'n statement maakt, vergeet dan die groep in ieder geval ook niet. Wij zijn ons als college echt aan het inspannen binnen de VNG, aan de werkgeverskant van die cao, om te zorgen dat we de ruimte hebben om die cao te verbeteren. Zoals ik vorige week heb uitgelegd is dat ingewikkeld, omdat we een heleboel werkgevers hebben, sociale werkvoorzieningen in Nederland, gemeenten, die die financiële ruimte niet hebben. Die

€ 6000,00 nu al per arbeidsplaats per jaar moeten toeleggen. Als je die salarissen flink gaat verhogen, dan betekent dat dat die plekken moeten schrappen omdat het anders niet meer rondkomt, of dat ze zelfs helemaal diep in de rode cijfers en dus in gevaar zouden kunnen komen. En dan zijn we nog niet verder. Althans, dan zijn we nog verder van huis. Dus dat willen we niet. Wij zijn ons aan het inspannen. Ondertussen gaat er voor die groep bij wie de nood het hoogst is, namelijk de mensen in de nieuw beschut-constructie, ook niet helemaal niets gebeuren. Per 1 januari 2023 hebben zij ook bijna allemaal, want ze zitten bijna allemaal op het minimumloon, een salarisverhoging gehad van 10%, die landelijk is afgesproken. Dat is ook best een substantiële stap. Is dat genoeg om helemaal uit de zorgen te zijn? Nee, natuurlijk niet, maar het is niet dat daar niets is gebeurd. De vraag van de heer Soytekin, we hebben alle teammanagers en teamleiders bij Rotterdam Inclusief een training gegeven in het herkennen en bespreekbaar maken van stress bij je medewerkers, bij de mensen in je team, om te zorgen dat als er medewerkers zijn bij wie er geldproblemen lijken te ontstaan, dat het zo snel mogelijk wordt herkend en zo snel mogelijk wordt opgevangen en dat zo iemand zo snel mogelijk goede hulp krijgt om direct weer uit de problemen te komen. Daar passen we ook waar dat nodig is maatwerkoplossingen toe. Dus we proberen echt te voorkomen dat we mensen in de problemen moeten zien glijden. De cijfers die ik daarvan heb gezien, laten ook nog niet zien dat er een toename is van loonbeslag en dat soort zaken, dus zeg maar de harde indicatoren van echt financiële problemen zijn nog niet aan het toenemen. De zorgen delen we natuurlijk wel en daarom spannen we ons hard in. Afgelopen vrijdag hebben we weer een bespreking gehad met de Kamer Inclusieve Arbeid, waarmee we dat doen vanuit de VNG. Iedereen is erg gemotiveerd, maar er is dat belangrijke probleem van de financierbaarheid. Er moet geld komen vanuit het rijk. Ik heb ook gezegd: er kan een moment komen waarop we concluderen dat dat niet lukt en dan komt de vraag op tafel: wat dan. Maar zover zijn we nog niet en we gaan dus gewoon op deze weg voort. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel. Dan zijn we daarmee gekomen aan het einde van de beraadslaging op dit punt.

8.5 Tweeminutendebat 'Convenant Huisvesting Huisartsen', aangevraagd door het lid Aafjes-van Aalst

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). We gaan verder met het tweeminutendebat, aangevraagd door lid Van Aalst, 'Convenant Huisvesting Huisartsen'. Ik geef het woord aan mevrouw Van Aalst.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Voorzitter, tijdens de commissie heb ik de noodzaak voor meer huisartsen in Rotterdam al uitvoerig laten vallen. Bij Leefbaar Rotterdam bestaat daarnaast de nadrukkelijke angst dat huisartsen Rotterdam liever passeren als vestigingslocatie, door het niet al te positieve vestigingsklimaat en het negatieve stigma dat ook in de media naar voren is gekomen. In de commissie noemde ik het al. Naast dat de vraag naar eerstelijnszorg als gevolg van vergrijzing stijgt, bereiken ook steeds meer huisartsen de pensioengerechtigde leeftijd en blijft opvolging uit. Maar gelukkig hoeven wij in Rotterdam het wiel niet opnieuw uit te vinden. In het AD konden we deze week lezen dat ze in Zeeland werk maken van de opvolging van de pensioen naderende huisartsen. Daar wordt actief geïnventariseerd welke huisartsen 57 jaar worden en hoe zij hun pensioen en de toekomst van hun praktijk voor zich zien. Op die manier kan ruim van tevoren een plan van aanpak worden opgesteld. Daarom voorzitter, de motie 'Inventariseren kun je leren', waarmee we willen aandringen hetzelfde in Rotterdam te doen, en de dekking huisartsen toekomstbestendig te maken en te houden. Deze motie is mede ondertekend door het CDA en de ChristenUnie. Daarnaast moet Rotterdam werk maken van een positief

vestigingsklimaat en het negatieve stigma dat er eerst heerst, door te breken. Deze verantwoordelijkheid ligt, zoals de wethouder ook al in de commissie toelichtte, niet slechts bij de gemeente. Daarom vragen wij de wethouder middels de motie 'Komt een wethouder bij de dokter' het gesprek aan te gaan met zorgverzekeraars om de mogelijkheden voor een actieve wervingscampagne te verkennen om huisartsen naar Rotterdam te trekken. Tot zover.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Aafjes-van Aalst heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Inventariseren kun je leren

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van het Convenant Huisvestiging Huisartsen;

constaterende dat:

- de dekkinggraad huisartsen in Rotterdam ondermaats is;
- de in Rotterdam groeiende vergrijzing de vraag naar eerstelijnszorg doet verhogen;
- ook veel huisartsen de pensioengerechtigde leeftijd bereiken en opvolging vaak uitblijft;
- het college actief inzet op de huisvestiging van huisartsen, maar nog niet op de werving van hen;

overwegende dat:

- steeds meer (oudere) Rotterdammers geen huisarts op redelijke afstand meer hebben;
- enorme wachtrijen en patiëntenstops ontstaan vanwege de werkdruk;
- in andere regio's van het land huisartsen die de pensioengerechtigde leeftijd naderen, benaderd worden met de vraag hoe zij hun pensioen - en de toekomst van hun praktijk - voor zich zien.

verzoekt het college:

- in samenwerking met de zorgverzekeraars te identificeren welke huisartsen de pensioengerechtigde leeftijd naderen;
- net als in de provincie Zeeland gebeurt, huisartsen die de leeftijd van 57 jaar bereiken, te benaderen voor een gesprek hoe ze hun pensioen - en de toekomst van hun praktijk - voor zich zien;
- de effectiviteit van deze maatregel in kaart te brengen en te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. C. Aafjes-van Aalst, T.J. Vonk en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 2. Komt een wethouder bij de dokter

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van het Convenant Huisvestiging Huisartsen;

constaterende dat:

- de dekkinggraad huisartsen in Rotterdam ondermaats is;
- de in Rotterdam groeiende vergrijzing de vraag naar eerstelijnszorg doet verhogen;
- ook veel huisartsen de pensioengerechtigde leeftijd bereiken en opvolging vaak uitblijft;
- het college actief inzet op de huisvestiging van huisartsen, maar nog niet op de werving van hen;

overwegende dat:

- steeds meer (oudere) Rotterdammers geen huisarts op redelijke afstand meer hebben;
- enorme wachtrijen en patiëntenstops ontstaan vanwege de werkdruk;
- in andere regio's van het land actieve wervingscampagnes worden gevoerd met als doel huisartsen naar de regio te trekken;
- dit de werving van huisartsen in Rotterdam eerder verslechtert dan verbetert;

verzoekt het college:

- het gesprek met zorgverzekeraars aan te gaan en de mogelijkheden te verkennen voor een actieve wervingscampagne om huisartsen naar Rotterdam te trekken, dan wel potentiële huisartsen die hun opleiding in Rotterdam genieten hier te houden;
- daar in Rotterdam tot arts opgeleide mensen en stagiaires in te betrekken;
- op die manier ook een bijdrage te leveren aan een gunstig vestigingsklimaat voor huisartsen in Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. C. Aafjes-van Aalst

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Zijn er op dit agendaonderwerp nog andere sprekers die het woord wensen? De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, enige tijd geleden stond er ook een artikel in de krant, en Rijnmond berichtte er ook over, dat het grootste knelpunt eigenlijk gewoon is de huurprijs van een praktijkruimte, voor heel veel huisartsen. Dat huisartsen geconfronteerd worden met torenhoge huurstijgingen door hun particuliere verhuurders en daardoor eigenlijk in de knel komen. Want de vergoeding van zorgverzekeraars gaat niet in hetzelfde tempo omhoog als de huurstijgingen die die particuliere verhuurders doorbelasten. De vraag is dan ook, en niet dat de PvdA daar tegen is, maar wat helpt een wervingscampagne daartegen? Dat lost niet het probleem op van die te hoge huurprijzen. Ik zou daar graag van de wethouder toch een reflectie op willen hebben. Kan de wethouder erop reageren wat we kunnen doen aan die te hoge huurprijzen? Omdat we dus zien dat daardoor juist heel veel huisartsen in de knel komen. Of is de wethouder het niet eens met de eerdere berichtgeving in de media dat dat het knelpunt is?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mijnheer Moti. Zijn er nog andere sprekers op dit punt? Ik kijk nog even de zaal rond. Dan geef ik het woord aan de wethouder. Wij wachten nog even de moties af.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ja voorzitter, dank. Dank ook aan de insprekers. Mevrouw Van Aalst heeft twee moties ingediend, daar wil ik even op reageren en daarna even op de vraag van de heer Moti. Motie 1, 'Inventariseren kun je leren', vind ik een heel welkome motie, omdat die mij eigenlijk helpt om inzicht te krijgen in het tekort dat gaat ontstaan, dat al aan het ontstaan is, aan huisartsen en die vergrijzing schijnt behoorlijk te zijn. Dus om daar als stad inzicht te krijgen, dat lijkt mij heel behulpzaam, om ook daarop te kunnen inzetten hoe we daarop moeten anticiperen. Dus dat is een prima motie wat mij betreft. Ik ga overigens 30 maart in gesprek met Zilveren Kruis, onder andere ook hierover. Ik moet natuurlijk wel een voorbehoud maken bij het toezeggen van die motie, dat die verantwoordelijkheid natuurlijk in eerste instantie bij het zorgkantoor ligt, bij de

zorgverzekeraar, en dat ik wel afhankelijk ben van hen welke gegevens zij beschikbaar kunnen en mogen stellen. Dus ik ga daar echt nadrukkelijk ook om vragen en als dat inderdaad mogelijk is, helpt het daarbij en dan ook vervolgens die daar ook op in gaan zetten. De andere motie, ik moet eerlijk zeggen dat ik al in gesprek ga met Zilveren Kruis en u vraagt eigenlijk om zo'n gesprek en om daarin een aantal dingen aan de kaak te stellen die ik sowieso al wilde doen. Ik ben eerlijk gezegd niet echt een wethouder van moties waar ik ook niet tegen ben, maar die ik al ga doen, dus ik vind deze eigenlijk... Ik wil u graag de toezegging doen dat ik dit aan de orde ga stellen en dat ik ook dat gesprek, dat is al afgesproken, dus ik zou in dezen eigenlijk willen vragen of u bereid bent om met die toezegging genoeg te nemen, of hem dan in te trekken, maar dat is uiteraard aan de indiener. De heer Moti maakte een terecht punt.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Wethouder, u heeft een reactie van mevrouw Van Aalst.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Dank u voorzitter. Met deze toezegging trek ik inderdaad de laatste motie in en loopt het inderdaad op niets uit, dan weet ik u wederom te vinden.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Dank u wel, mevrouw Van Aalst. Dan stelde de heer Moti aan de orde dat juist de huisvesting het grootste, een groter probleem is. Dat is ook inderdaad zo, daarvoor hebben we ook speciaal een H-team opgericht. Dus die erkenning is er en daar wordt ook van ons uit alles aan gedaan om ook in gesprek met alle partijen te kijken hoe we daarin zo goed mogelijk kunnen faciliteren. Daar zijn belemmeringen, en ook hier geldt weer: het is niet in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de gemeente. Die ligt bij anderen. Alleen gaat het ons er natuurlijk om dat hier voldoende huisartsen en huisartsenzorg blijft voor alle Rotterdammers. Dus we doen er van ons uit wel van alles aan en het is inderdaad een knellend probleem waar volop de focus op is en ook een speciaal H-team, huisvestingsteam, voor is opgericht. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan noteren we de toezegging die gedaan is door de wethouder. Ik kijk naar de specifieke bewoording. De specifieke bewoording heb ik nog niet ontvangen. De wethouder zegt toe om de punten uit de motie te bespreken met Zilveren Kruis, waar nu ook al een gesprek mee staat gepland. Wat ik het zo goed samen wethouder?

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ja.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel. Dan komen we met dat punt aan het einde van de beraadslaging over het tweeminutendebat 'Convenant Huisvesting Huisartsen'.

8.6 *Tweeminutendebat 'Situatie op het Ambachtsplein', aangevraagd door het lid Coenradie*

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan gaan we naar het tweeminutendebat 'Situatie op het Ambachtsplein', aangevraagd door mevrouw Coenradie. Mevrouw Coenradie, aan u het woord.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Voorzitter, dank u wel. Vorige week tijdens de actualiteitenraad hebben we het er ook over gehad en tot ons groot genoegen is afgelopen dinsdag niet alleen onze wethouder Simons, maar ook onze wethouder Karremans naar Zevenkamp, naar het

Ambachtsplein toegegaan en daar was veel animo. Dat geeft ook aan dat de bewoners zich daar echt enorme zorgen maken over de situatie daar. Iets wat een levendig, leuk plein zou moeten zijn waar men winkelt en graag een winkeltje start, doet men dat liever niet en voelt men zich onveilig. Dus dat daar wat aan de hand is, dat spreekt voor zich en wij willen ook graag daarin doorpakken. Vandaar dat wij een tweetal moties willen voorleggen. De ene vraagt, overigens samen met de VVD, om een campagne meldingsbereidheid, omdat we zien dat bewoners zich geremd voelen om melding te maken van overlast, maar tegelijkertijd wel aangeven zich enorm onveilig te voelen. Dus we zouden daarin graag een campagne willen zien. Het andere is om de sociale cohesie te bevorderen tussen de ondernemers om ook gezamenlijk veel meer op te trekken. Dus dit tweetal moties wil ik graag indienen om zo een vervolg te geven aan het Ambachtsplein en de situatie aldaar te verbeteren. Tot zover.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Coenradie heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Campagne meldingsbereidheid overlast Ambachtsplein

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van de situatie op het Ambachtsplein;

constaterende dat:

- het Ambachtsplein in korte tijd meermaals is opgeschrikt door overvallen;
- het Ambachtsplein al langer te kampen heeft met onveilige situaties,

overwegende dat:

- er veel signalen zijn van overlast op het Ambachtsplein;
- de meldingsbereidheid (slechts 1 melding) erg laag is;
- onveilige gevoelens en overlast pas effectief bestreden kunnen worden als er een duidelijk beeld is van de omvang en de aard van het probleem;
- het vergroten van de meldingsbereidheid rondom het Ambachtsplein hierdoor noodzakelijk is;

verzoekt het college:

- een meldingscampagne op te tuigen in Zevenkamp, met als expliciet doel om mogelijke overlast of andere vormen van onveiligheid op of rondom het Ambachtsplein te melden;
- te onderzoeken in hoeverre het pand van de Alliantie kan fungeren als een fysiek meldpunt voor mogelijke veiligheidskwesties op het Ambachtsplein;
- de resultaten te delen met de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Coenradie en P.J.P. Lansink-Bastemeijer

Motie 2. Samen de lusten, samen de lasten

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van de situatie op het Ambachtsplein;

constaterende dat:

- wij vanuit de wijkraad Zevenkamp horen dat grote ketens in de Ondernemingsvereniging rondom het Ambachtsplein niet maatschappelijk betrokken zijn bij activiteiten en veiligheidsmaatregelen;

overwegende dat:

- door de grootschalige leegstand de Ondernemingsvereniging in meerdere facetten in zwaar weer zit;
- niet alleen de kleine MKB-ondernemingen rondom het Ambachtsplein de verantwoordelijkheid kunnen en moeten dragen voor een levendig en veilig Ambachtsplein;
- er tal van goede voorbeelden binnen onze gemeentegrenzen zijn waar kleine MKB-ondernemingen en grote ketens wél zorgen voor een sterk winkelgebied, wat bijdraagt aan de sociale cohesie van de wijk;

verzoekt het college:

- in gesprek te gaan met alle retailondernemers en grote ketens op het plein om na te gaan op welke wijze gemeenschappelijke inzet kan worden vormgegeven;
- een scan te maken bij andere winkelcentra binnen onze gemeentegrenzen om te inventariseren in hoeverre grote ketens daar al dan niet hun deel van de verantwoordelijkheid pakken en deelnemen aan de Ondernemingsverenigingen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Coenradie, S.M. Bonte en P.J.P. Lansink-Bastemeijer

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Biljoen heeft een interruptie op mevrouw Coenradie.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja voorzitter, dan misschien een technische vraag omdat ik het dictum verder niet helemaal ken, maar wat is de rol van de BIZ in uw tweede motie?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Coenradie.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Dank u wel voorzitter. Voor zover ik weet heeft die daar niet een rol, of in ieder geval niet voldoende een rol. Wat wij willen is dat zowel de kleine ondernemers als de grote ketens die daar zitten veel meer samen gaan optrekken, dus dat is de essentie van onze motie.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geef ik het woord aan de heer Moti. Bent u klaar? Ja, prima, dan kunt u plaatsnemen en geef ik het woord aan de heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ik had geen interruptie hoor, gewoon een eigen termijn. Voorzitter, ik woon zelf in Ommoord, dus vrij dicht bij Zevenkamp. Ik kom ook nog weleens op het Ambachtsplein en ik snap heel goed de onvrede. Want te lang ligt het gebied er gewoon niet goed bij. Ik ben eigenlijk heel blij dat wethouder Simons en wethouder Karremans daar van de week ook zelf langs zijn geweest om met mensen te praten, om met bewoners en ondernemers te praten. Ik was eigenlijk heel erg benieuwd naar de acties die het college gaat ondernemen. Want ik lees uit de krant dat het een goed gesprek was, af en toe een beetje pittig was, maar ook een beetje sceptisch en dat snap ik ook. Maar ik denk dat het goed is dat de gemeenteraad ook wordt meegenomen en betrokken wordt in de plannen die het college daar gaat uitvoeren, dus zou het college, en dat hoeft allemaal niet uitvoerig in dit debat, het kan misschien ook in een schrijven, dat aan ons kunnen melden? Dan kunnen we het er ook misschien met elkaar over hebben hoe wij ernaar kijken. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mijnheer Moti. Dan geef ik het woord aan de heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja, dank u wel. Ik ben natuurlijk blij met de aanvraag van dit tweeminutendebat om in ieder geval samen met Leefbaar Rotterdam twee moties in te dienen, want ik denk dat we allemaal wel voelen dat we iets met het Ambachtsplein moeten. Ik zou eigenlijk ook aanvullend nog, misschien lijkt die wat op wat de heer Moti ook vraagt, maar dan nog wat verder in het proces, of de wethouder zou willen nadenken of wij periodiek iets van een voortgangsbrief zouden kunnen krijgen hoe het er nu mee gaat. Want in ieder geval bij mij leeft de behoefte om het Ambachtsplein goed in de gaten te blijven houden de komende tijd, of we ook echt vooruitgang zien, zodat we niet weer over vier jaar moeten vaststellen dat we eigenlijk onvoldoende hebben gedaan om dat plein er weer bovenop te brengen. Dus ik laat het aan het wethouder om daarin een goede frequentie te kiezen, want ik snap ook dat een aantal maatregelen wellicht niet gelijk effect hebben, maar eens in de zoveel tijd een brief van de wethouder zou wat mij betreft volstaan met hoe het reilt en zeilt op het Ambachtsplein. Dat zou ik zeer waarderen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel. Mevrouw Van Wifferen, aan u het woord en daarna aan mevrouw Bokhove.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, een goede aanvraag. Ik was zelf ook bij de wijkraadsbespreking waar de twee wethouders waren. Een heel volle opkomst en ook veel emoties over dat plein. Het viel me wel op dat er veel verschillende geluiden waren. Er waren geluiden over te weinig veiligheid, ook geluiden die zeiden: dat valt eigenlijk wel mee. Maar al met al vond men het plein niet goed. Ook doordat er leegstand is, maar ook omdat het te stenig is en geen aangename verblijfsplek. Het viel mij op dat de wethouders best ferme toezeggingen deden, dus ook hebben gezegd binnen een jaar terug te komen. Nou, ik ben dat zelf ook van plan, om ook binnen een jaar eens te kijken of dat plein ten goede verbeterd is. Ik hoop dus ook echt dat ook die buitenruimte wordt aangepakt om het plein een vriendelijker gezicht te geven. Tot zover.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, dank u wel. GroenLinks vond het een goede actie van de wethouders om meteen ter plaatse te gaan en daar met bewoners en ondernemers in gesprek te gaan. Ik ben wel benieuwd wat het heeft opgeleverd, of u toezeggingen heeft gedaan en of u daar ons dan deelgenoot van kunt maken. Het viel me op in het vorige debat dat er wat discrepantie zat tussen de beantwoording van de wethouder en de burgemeester. Die vlogen die zaak toch een beetje anders aan. Zit het college nu op één lijn? En er was ook een afspraak dat dit nog integraal besproken zou worden in de commissie MHEK. Het zou fijn zijn als u dan al die informatie die opgehaald is deelt ter voorbereiding, en dat het dan goed en uitgebreid besproken kan worden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mevrouw Bokhove. Zijn er nog andere sprekers op dit agendaonderwerp? Nee? Dan geef ik het woord aan de wethouder. Ik geef het woord aan de locoburgemeester, om correct te zijn.

De heer **SIMONS** (lr) (locoburgemeester). Het maakt mij allemaal niet uit, loco of wethouder. Nee, dank u voorzitter. Er zijn twee moties ingediend. Daar zal ik zo iets over zeggen. Eerst de vragen. De heer Biljoen, is de BIZ betrokken? Nee, die is niet betrokken, want er is geen BIZ, er is alleen een winkeliersvereniging. De heer Moti vraagt advies, wat gaan we

ondernemen? Wat hebben we daar toegezegd? Anderen vroegen daar ook naar. Wat wij hebben gezegd, en dat heb ik ook gecheckt bij de wijkraad, de plannen en de zorgen die hier nu naar voren worden gebracht, hebben jullie die ook in jullie wijkakkoord gezet? Dat hebben ze. Zoals u weet is dat ook echt een heel mooi instrument hè, omdat je dan ook gewoon een focus houdt straks met zo'n wijkakkoord. Nou, dat gaan we binnenkort hier met elkaar bespreken en dan kan de gemeenteraad al dan niet met opmerkingen er een klap op geven. Dat proces wordt sowieso vervolgd en gevolgd, want wij hebben ook gewoon als college een target daarop gezet dat ten minste 75% van al die acties gerealiseerd moet worden deze periode. Er is ook gevraagd aan ons: komen jullie ook nog eens terug voor het einde van de periode en het liefst over een half jaar? Daar hebben we positief op geantwoord. We hebben wel gezegd: we moeten even kijken wat het juiste moment is. Wat hebben we daar ter plaatse toegezegd? Ik heb gezegd: we zitten met die Orange Capital Management, dat is de vertegenwoordiger van de vastgoedeigenaar van de meeste panden. Ook van het pand van de voormalige COOP. Ik heb gezegd dat ik hier in huis heb gevraagd aan onze ambtelijke dienst om gewoon vaart te maken. Die komen met een voorstel naar Orange Capital Management en zoals ik het nu heb begrepen, als die ja zeggen, dan kan dat proces starten om te komen tot een Albert Heijn. En als er nee wordt gezegd, dat heb ik daar tijdens die avond ook gezegd, dan moeten we even kijken wat er precies aan scheelt. Dan is het voor mij ook onduidelijk, maar ik hoop natuurlijk op een ja. De heer Lansink vroeg ook naar een periodieke voortgangsbrief. Nou ja, dat zit eigenlijk al verweven ook aan het proces van de wijkakkoorden, de uitwerking van de wijkakkoorden. Wij hebben ook gezegd: wij komen in ieder geval over ongeveer een half jaar terug. Mevrouw Bokhove zei terecht: is het ook geagendeerd in de commissie MHEK? Dus dan zullen wij gewoon even ook wat ik nu heb gezegd en wat we daar hebben opgehaald nog even netjes van tevoren voor u op papier zetten. Collega Karremans heeft gezegd dat hij in ieder geval ook ziet dat de buitenruimte wel een upgrade nodig heeft. En het is ook wel een beetje, we hadden vorige week in de commissie een debat over de kleine kernen. Dat is een beetje hetzelfde verhaal. Er is veel beloofd de afgelopen tien jaar door de opeenvolgende colleges, maar er is weinig geleverd. Dus hebben we ook gewoon gezegd, ik heb ook gezegd: ik ga met die marktpartijen in gesprek, maar mijn invloed is natuurlijk niet onbeperkt, of eigenlijk best wel beperkt en dat weet u ook. Ik zal ze daarop aanspreken, maar uiteindelijk is het aan hen, de eigenaren van het pand, of ze ingaan op het voorstel van de gemeente of niet. Mevrouw Van Wifferen was er zelf bij. De twee toezeggingen die we hebben gedaan, zowel ik als wethouder Karremans heb ik net genoemd. Mevrouw Bokhove vroeg ook naar de toezeggingen en die refereerde ook aan de regeling van werkzaamheden. Dus we gaan het met elkaar verder bespreken. Ik ben ook heel blij met uw steun eigenlijk door uw vragen, want zo ervaar ik het, van: laten we dit nu niet weer loslaten en op zijn beloop laten. Dus dat zie ik als een aanmoediging om mijn uiterste best te doen om ook gewoon voor een deel tegemoet te komen aan de wensen van de bewoners daar. Dan heb ik twee moties. De eerste die ik hier voor me heb is 'Campagne meldingsbereidheid overlast Ambachtsplein'. We hebben daar een wijkhub, dat is nog even een tijdelijke wijkhub. Dat wordt straks, ik heb begrepen vanaf mei, een permanente. Weliswaar op een andere locatie vlakbij, tegenover het zwembad. Een van die functies van de wijkhub is om ook een vraagbaak te zijn voor de bewoners voor schoon, heel en veilig. Dat is in alle wijken zo. Dus met het oog op die ontwikkeling en de vraag van de bewoners kan ik deze motie omarmen. Dan hebben we 'Samen de lusten, samen de lasten'. Dat vind ik een heel goede motie, omdat we ook van de grotere ketens gewoon mogen vragen dat ze hun verantwoordelijkheid nemen in zo'n gebied. Dat ze het niet alleen aan de kleine zelfstandigen overlaten om een BIZ of een winkeliersvereniging te organiseren en daar ook gewoon betrokkenheid in te tonen. Die voorzitter van de winkeliersvereniging zei: ik ben eigenlijk twee jaar geleden afgetreden maar er is niemand die mij wil opvolgen. Dan vind ik het bijvoorbeeld van een Lidl, ik noem maar even gewoon een naam van een grote keten die er zit, ook niet meer dan normaal dat zij ook een bijdrage leveren aan zo'n

winkeliersvereniging of eventueel in de toekomst een BIZ. Dus die gesprekken ga ik aan en ik zal ook eens gewoon kijken hoe dat in de rest van de stad zit. Ik word er helemaal emotioneel van mevrouw Bokhove. Dat is het niet, het is gewoon het laatste staartje van een griep. Ja, volgens mij heb ik dan alle vragen beantwoord en moties toegelicht. Ik kan ze beide omarmen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel wethouder. Dan zijn wij aan het einde gekomen van dit agendapunt.

8.7 Tweeminutendebat 'Vervolg actualiteitenronde 16 maart '23 'Uitsupporters horen bij de Klassieker!', aangevraagd door het lid Coenradie

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Wij gaan door naar het volgende agendapunt, 'Uitsupporters horen bij de Klassieker!', maar niet voordat ik eerst mijn collega Van Schaik heb gevraagd om de voorzittershamer van mij over te nemen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Goed, dan heropen ik hierbij de raadsvergadering weer en gaan we verder met 8.7, aangevraagd door het lid Coenradie, tweeminutendebat 'Uitsupporters horen bij de Klassieker!' Mevrouw Coenradie, ik zie u al staan, aan u het woord.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Dank u wel voorzitter. Vorige week ook tijdens de actualiteitenraad hebben we het gehad over uitsupporters en dan specifiek Feyenoord-Ajax. Daar ga ik het vandaag niet over hebben, maar wel over de interessante vragen en ideeën die besproken zijn en dan eentje specifiek van de burgemeester. Ik citeer de burgemeester: "Wij zijn een land die een van de zwakst mogelijke regels heeft ten opzichte van andere landen als het gaat om de voetbalwet. Ik heb mij persoonlijk ingezet om dit aan te passen, maar de Eerste Kamer heeft op de rem getrapt", aldus de burgemeester. Dat heeft Leefbaar Rotterdam samen met het CDA doen besluiten om een motie in te dienen met als doel om de voetbalwet dusdanig op het niveau te krijgen dat het effectief is, werkt en publiekssport nummer één weer mogelijk en leuk maakt. Wij vragen aan de burgemeester, in dit geval de locoburgemeester, te lobbyen voor een betere wet, passend bij de huidige realiteit. Wij vragen hiermee ook om het maximale te doen wat wij in Rotterdam kunnen doen om de rotte appels te weren uit het stadion, buiten het stadion te houden, het liefst zelfs buiten het hele gebied en voetbal dus vanuit gezelligheid te organiseren en te faciliteren. We zien een landelijke tendens dat uitsupporters steeds meer geweerd worden, over en weer en in welke stad dan ook. Dat zien we onder andere terug door uitspraken van de politie in het AD, maar we zien het ook in andere steden gebeuren. We willen graag die tendens doorbreken. We slachtoffers nu hele groepen, maar daarmee ook welwillende supporters met hart voor hun club en we laten ons daarmee gijzelen door rotte appels. Onzes inziens niet de bedoeling van iets wat een heel leuke publiekssport zou moeten zijn. De discussie gaat dus wat ons betreft de verkeerde richting op. We hebben geen capaciteit om de boel te handhaven, dus we kijken naar wat drukt op de capaciteit. Laten we dan dus ook beginnen met een goede achtervang als het gaat om wetgeving waarin geen woord Spaans te vinden is. Want wat zou de volgende stap dan zijn? Zoals in coronatijd alleen nog maar voetbal op de televisie zonder überhaupt publiek? Of enkel voetbal spelen in het buitenland waarbij we alle clubs hier in Nederland opheffen? Wie is de baas nu eigenlijk? Wie wint de wedstrijd? De rotte appel of de welwillende supporter? Tot zover.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mevrouw Coenradie heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Op naar een passende voetbalwet

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, naar aanleiding van een eerder gevoerd gebat in de actualiteitenraad van 16 maart 2023;

constaterende dat:

- er een landelijke trend aan het ontstaan is met betrekking tot het verbieden van uitsupporters bij voetbalwedstrijden en de burgemeester – zoals aangegeven in de actualiteitenraad van 16 maart jl. – ook keuzes moet gaan nemen over het toelaten van fans van andere clubs (Cambuur en Groningen) bij alle Rotterdamse voetbalclubs;
- ook Feyenoord inmiddels al 14 jaar geen uitsupporters bij De Klassieker (Feyenoord-Ajax) kan verwelkomen;
- uitsupporters een onmisbare rol vervullen bij de sfeer en de dynamiek in een voetbalwedstrijd;
- de huidige mogelijkheden voor de burgemeester, voetbalclubs en veiligheidsdiensten, blijkbaar niet toereikend genoeg zijn om de rotte appels weg te halen uit het voetbalpubliek en doordat deze rotte appels aanwezig blijven, er ook geen mentaliteits- en/of gedragsverandering gaat komen onder de supportersgroepen onderling;
- de burgemeester zelf van mening was tijdens de actualiteitenronde dat het gesprek voor toelating van uitsupporters gevoerd moet worden en er naar alle mogelijke opties gekeken moet worden;
- de burgemeester tijdens de actualiteitenraad 16 maart jl. heeft gezegd: 'Wij een van de zwakst mogelijke regels hebben ten opzichte van andere landen. Ik heb mij persoonlijk ingezet om dit aan te passen, maar de Eerste Kamer op de rem heeft getrapt';

overwegende dat:

- anno 2023, een land als Nederland, ver genoeg moet zijn om op een normale manier met elkaar een voetbalwedstrijd te kunnen kijken, zoals buurlanden Engeland, België en Duitsland dit wel kunnen;
- de landelijke trend van het weren van uitsupporters, in Rotterdam al 14 jaar de realiteit is en dit geen wenselijke situatie is om uitgebreid te worden naar andere clubs;
- de – in 2015 voor het laatst aangepaste – voetbalwet, blijkbaar niet goed genoeg aansluit op de realiteit en de benodigde maatregelen om voetbalwedstrijden goed te laten verlopen;
- deze voetbalwet van essentieel belang is bij het maken van een gedragsverandering onder supportersgroepen;
- Rotterdam als de voetbalhoofdstad van Nederland, een voorbeeld en trekker kan zijn voor het opstellen van passende maatregelen om iedere voetbalwedstrijd compleet te maken;
- de opvatting van de burgemeester zoals verkondigd in de actualiteitenraad van 16 maart jl., des te meer reden geeft om aansporing te geven voor een nieuwe blik naar alle mogelijkheden omtrent het toelaten van supporters bij De Klassieker;
- de Eerste Kamer een compleet nieuwe invulling heeft sinds de vorige keer dat de voetbalwet hier is besproken en het 'trappen op de rem', daardoor heel anders uit kan pakken;
- voetbalstad Rotterdam supporters van welke club dan ook, welkom moet kunnen heten in onze stad;

verzoekt het college:

- samen met collega burgemeesters, de KNVB en voetbalclubs, richting de rijksoverheid in te zetten op een nieuwe aanscherping of verandering van de huidige 'Voetbalwet', om deze beter aan te laten passen op de huidige realiteit. Dit met als doel: de rotte appels effectief te kunnen weren uit het stadion en het gebied;

- binnen de Rotterdamse mogelijkheden (bijvoorbeeld: APV, overleg clubs en overleg politie) te kijken wat we extra kunnen doen om rotte appels te weren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Coenradie, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en A.R. Oostdijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel. Ik zie een interruptie van... Nee? In dat geval geef ik hierna het woord aan mevrouw Mohamed-Hoesein. U wilde ook het woord?

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Dank u wel voorzitter. Supertrots zijn wij op de sportprestaties van Feyenoord. En voorzitter, ik had het tijdens de commissiebehandeling van deze aanvraag tijdens de actua er al over dat de klassieker Ajax-Feyenoord een evenement is waar veel Rotterdammers naar uitkeken, en nu kunnen we zeggen: we hebben er ook van genoten. Voorzitter, even een punt, uw microfoon... staat nu uit. Maar voorzitter, aan dit mooie evenement zitten ook vele risico's verbonden. Ik ben blij dat deze risico's afgelopen jaren allemaal in kaart zijn gebracht en wij hierop een reflectie van de politie hebben gekregen. Ook hebben we de mening van de burgemeester gehoord. Zijn jarenlange ervaring met deze klassieker telt voor ons zwaar mee. De clubs willen kennelijk wel weer een gokje wagen, maar wij blijven liever ver van de goktafel vandaan. We willen niet gokken met de veiligheid van de spelers. Niet gokken met de veiligheid van de supporters. Niet gokken met de eigendommen van de ondernemers. En zeker niet gokken met de veiligheid van de politieagenten als er geen goed en deugdelijk plan ligt. Voorzitter, laten we helder zijn, dat plan ligt er nu niet. Op basis van de beantwoording van de burgemeester afgelopen week en de structurele rellen die eigenlijk tot nu toe elke keer zijn voorgekomen, ben ik van mening dat het niet veilig is, niet realistisch is, dat er verandering optreedt. Waar wel verandering in kan optreden is de regelgeving waarmee we van doen hebben. Dus voorzitter, wel een verandering van regelgeving maar tegelijkertijd wel met de kanttekening dat dat zeker onvoldoende is om nu stappen te gaan nemen waarbij we de uitsupporters toestaan. Tot zover.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Dank voorzitter. Ja, heel kort, ook gezien mijn spreektijd. Maar dit debat gaat niet over Feyenoord-Ajax en uitsupporters. Dit is een motie naar aanleiding van het debat dat we daar vorige week over hadden. Mevrouw Coenradie zei het al heel terecht en ik zei dat vorige week ook. We hebben nu absoluut een situatie waarin het niet zou kunnen. Dat is overduidelijk en dat is ook duidelijk gemaakt door de burgemeester. Maar het is niet oké om ons neer te leggen bij die status quo en kennelijk heeft die status quo te maken met een wetgeving die ons onvoldoende in de gelegenheid stelt om echt goed orde te handhaven zoals dat in omliggende landen wel zo is. En hoe mooi zou het dan zijn, dat was mijn oproep van vorige week en die staat perfect in deze motie verwoord, en hoe mooi en krachtig zou het ook zijn, als de eerste en tweede stad van Nederland – omgekeerd? de tweede en eerste club van Nederland – samen naar die KNVB en de wetgevende macht in Den Haag stappen en zeggen: wij hebben een goede voetbalwet nodig. Dat staat in deze motie en ik hoop dat mijn collega's die oproep zullen steunen. Dank.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel. Mevrouw Verkoelen dacht ik.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja, dank u wel voorzitter. Voorzitter, voetbal is volkssport nummer één en dat mag niet verziekt worden door publiek te weren. Nu zijn het de uitwedstrijden waar supporters geweerd worden, maar het is maar een heel kleine stap om nog verder te gaan. Als 50PLUS het niet beter zou weten zou je bijna denken dat we misschien wel gestraft worden voor het feit dat er geen nieuw stadion komt, maar dat is denk ik toch niet helemaal het geval. 50PLUS wil dat er gewoon in het stadion weer genoten kan worden door alle supporters, zowel de thuis- als de uitsupporters. Wat dat betreft onderschrijven wij enorm de motie zoals die is ingediend. Ik denk dat wij het voortouw moeten nemen richting het rijk om zo snel mogelijk te zorgen dat dit soort uitwassen eruit gaan en dat we gewoon met z'n allen weer kunnen sporten en met z'n allen er ook weer van kunnen genieten door ernaar te gaan kijken. Identiek geldt dat voor de motie die zo dadelijk door de VVD ingediend zal worden. Ook die onderschrijven en steunen wij, want het is volkssport nummer één en hier in Rotterdam, nu we er zo goed voorstaan, mogen we toch niet afgestraft worden.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel. Ik kijk in de raad voor de heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Dank u wel voorzitter. Ja, de inbreng tot nu toe van alle partijen is mij uit het hart gegrepen. We hebben het er de vorige keer over gehad tijdens het actualiteitendebat. Recentelijk heeft de burgemeester van Rome gezegd: "Rotterdammers zijn hier niet welkom". Hoe erg kan het zijn. Dat gaat me aan het hart, het doet me gewoon pijn. Dus het wordt tijd om paal en perk te stellen aan het voetbalvandalisme. Er wordt op basis van de motie die net is ingediend hopelijk snel gewerkt aan een passende voetbalwet en daar staan wij honderd procent achter. Maar er gaat ook wel weer tijd overheen voordat dat allemaal geregeld en gedaan is en we moeten er rekening mee houden dat wij vanaf augustus Champions League spelen, dus dan moeten de zaken op orde zijn. Er zijn vergelijkingen getroffen met Spanje en Engeland. Ik kan je verzekeren, als je in Engeland een stadionverbod hebt, dan kom je er niet meer in. Dat geldt ook voor Spanje. Dat heeft te maken met handhaving. Tegelijkertijd, als een club als Feyenoord een stadionverbod oplegt, dan kan daar geen meldplicht aan verbonden worden. Waarom niet? Feyenoord is geen bevoegd gezag. Een meldplicht wordt verbonden aan een gebiedsverbod en dan pas kan er een meldplicht worden ingevoerd en dat is eigenlijk wat we willen. Mensen die een stadionverbod hebben, zouden niet in een stadion moeten zijn. Die moeten zich melden op een politiebureau. Wij dienen dan ook een motie in om vooruitlopend op die passende voetbalwet die eraan gaat komen, alvast in samenwerking met de Rotterdamse voetbalclubs, de KNVB en de veiligheidsdriehoek, naar mogelijkheden te kijken hoe er maximaal ingezet kan worden om een stadionverbod zoveel als mogelijk te laten opvolgen door een gebiedsverbod alsmede een meldplicht. Deze motie wordt mede ingediend door CDA, 50PLUS en Forum voor Democratie. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Van Dommelen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Wij zijn helemaal klaar met hooligans

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op donderdag 23 maart 2023, ter bespreking van agendapunt 8.7 Uitsupporters horen bij de Klassieker;

constaterende dat:

- de wet maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast, de mogelijkheid geeft om een gebiedsverbod en/of meldplicht op te leggen;

overwegende dat:

- het voetbalvandalisme bij voetbalwedstrijden bij clubs als Feyenoord de spuigaten uitloopt;
- het nu zelfs zo ver is dat de burgemeester uit een stad als Rome stelt: Rotterdammers zijn hier niet welkom;
- het tijd is om paal en perk te stellen aan het voetbalvandalisme;
- er gewerkt gaat worden aan een passende voetbalwet;
- voetbalvandalisme een maatschappelijk probleem is, waarbij de verantwoordelijkheid voor de oplossing moet komen van zowel voetbalclubs, KNVB als het bevoegde gezag;
- Feyenoord weliswaar een stadionverbod kan opleggen, maar geen gebiedsverbod want Feyenoord is geen bevoegd gezag;
- zonder gebiedsverbod ook geen meldplicht mogelijk is;

verzoekt het college:

- om vooruitlopend op een passende voetbalwet, alvast in samenwerking met de Rotterdamse voetbalclubs, KNVB en de veiligheidsdriehoek naar mogelijkheden te kijken hoe er maximaal ingezet kan worden om een stadionverbod zo vaak als mogelijk op te volgen door een gebiedsverbod met meldplicht;
- en dit te regelen voor de aanvang van het nieuwe seizoen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.J. van Dommelen, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, P.J.H.D. Verkoelen en A.R. Oostdijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, voetbal is een volkssport en vaak levert het ook een volksfeest waar we allemaal van genieten. Maar we zien ook helaas nog te vaak dat het verkeerd gaat en uit de hand loopt. Vorig jaar heeft de politie maar liefst 77.700 uur ingezet om voetbalwedstrijden in goede banen te leiden. En dat zonder uitpubliek bij een aantal wedstrijden. Voorzitter, al die tienduizenden politie-uren gaan ten koste van de wijken, van agenten in de wijken, van de veiligheid in onze wijken, van de veiligheid van onze bewoners in die wijken. Wat ons als PvdA betreft, moet die balans wel goed in de gaten worden gehouden. We vinden nog steeds dat voetbal een volksfeest moet blijven, maar dat mag niet ten koste gaan van de veiligheid van onze bewoners in onze wijken. Dus we hebben alle begrip voor het standpunt van onze burgemeester om uitsupporters bij sommige wedstrijden niet te ontvangen, omdat het anders ten koste gaat van de veiligheid van onze wijken. Het voorstel dat hier voorligt van onder andere Leefbaar Rotterdam kan op onze steun wel rekenen. Een sluitende aanpak om rotte appels sneller op te pakken en te zorgen dat die niet meer de boel kunnen bederven voor die 99% van de andere goedwillende supporters is denk ik heel belangrijk. Maar zolang dat niet gebeurd is, zullen we als PvdA in ieder geval niet het pleidooi steunen om bij alle wedstrijden dan altijd maar het uitpubliek te ontvangen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, D66 is ook best wel voor een voetbalfeestje, maar deze feestjes kosten, net als de heer Moti net zei, een ongelofelijke politie-inzet. En die politie-inzet hebben we niet zomaar paraat, we hebben juist een enorm tekort aan

politiemensen en politiecapaciteit. In veel gebieden wordt ook vaak echt gevraagd om meer agenten, meer mankracht, meer blauw op straat. Wat dat betreft lijkt het soms ook wel wat overbodige luxe om zoveel op één sport en vaak ook maar één club in te zetten. Ik begrijp wel dat het natuurlijk goed is om naar de toekomst toe te werken dat het wel weer kan, zeker als je de politiemankracht weer op orde zou hebben, om te kijken of je het toch kan regelen. Vandaar dat ik in ieder geval de motie van de VVD heel interessant vind. De motie van Leefbaar Rotterdam kan ik grotendeels volgen. Ik heb wel wat moeite met het grote enthousiasme dat eruit spreekt dat uitsupporters echt onmisbaar zijn voor de sfeer. Dat vind ik zelf wel een beetje een lastige, omdat het toch een afweging blijft tussen hoe we die politie nu goed inzetten en welke prioriteit we geven aan de veiligheid in onze stad. Dus daar moeten we ons nog even over beraden, maar voor ons blijft wel vooropstaan, net als voor de PvdA, eerst de boel op orde, eerst de politie op orde voordat we hier weer aan kunnen gaan beginnen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel. Ik kijk verder in de raad of er nog andere partijen zijn die het woord op dit agendapunt willen voeren. Eenmaal andermaal, ik constateer dat dat niet het geval is. Dan kijk ik naar de rechterkant, naar de wethouder, of hij al zover is. Sorry, locoburgemeester Simons.

De heer **SIMONS** (lr) (locoburgemeester) Nou, u spreekt het wel erg enthousiast uit voorzitter. Daar zal ik verder maar niets achter zoeken. Volgens mij zijn er twee moties en met het adviseren van deze moties beantwoord ik ook uw vragen. Het debat van vorige week hoeven we niet over te doen. Laat ik het zo zeggen, de motie van Leefbaar Rotterdam en het CDA, 'Op naar een passende voetbalwet'. Als ik de constatering en overwegingen zie, dan is er inderdaad wel hier en daar wat enthousiasme of in ieder geval hoop op een betere toekomst. Maar het gaat er inderdaad natuurlijk om wat er in het dictum staat. En dat dictum moet ook gewoon ergens toe leiden. Toen ik dit dictum las, moest ik denken aan de melding die ik deze week in de media zag, dat de zogenaamde voetbalsupporter van PSV een stadionverbod voor veertig jaar had opgelegd gekregen. Toen dacht ik: dan moet je als club toch wel een beetje wanhopig zijn, want die man had al twee stadionverboden. Dus dat is eigenlijk een schreeuw van: het werkt niet. En dat is eigenlijk wat deze motie vraagt en dat borduurt ook voort op wat onze burgemeester vorige week heeft gezegd, dat de voetbalwet op een aantal punten wel aangescherpt kan worden. En daar kunnen we ook leren van de ons omliggende landen. De wet is uit 2015, hij is voor het laatst geëvalueerd in 2020. We zijn nu in 2023, maar we zien ook dat het voetbalgeweld helaas weer toeneemt. Dus ik denk ook vanuit dat perspectief dat deze motie de burgemeester met een mooie opdracht op pad stuurt. Laten we hopen dat het ertoe leidt dat de instrumenten wat worden aangescherpt, zodat we ook in de verre toekomst of misschien in de nabije toekomst gewoon naar een voetbalwedstrijd gaan en ervan genieten zonder alle randverschijnselen die er nu helaas nog bij horen. Dus om die reden kan ik deze motie omarmen. Dan de volgende motie van de VVD, Leefbaar Rotterdam, CDA en zijn er nog meer ondertekenaars? Nee, dat was het. En Forum.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Ik zal de wethouder even helpen. Van de VVD, CDA, 50PLUS en Forum voor Democratie. Leefbaar Rotterdam tekent niet mee.

De heer **SIMONS** (lr) (locoburgemeester). Oké, nee, dat is prima. Ik heb hier nog een oude versie. Kijk, de titel 'Wij zijn helemaal klaar met hooligans' spreekt me ontzettend aan. Maar nu kijk ik natuurlijk naar het dictum, want daar gaat het om. Daar staat de opdracht aan het college. En dan moet ik eigenlijk zeggen dat deze motie overbodig is, want we doen het al.

En een meldplicht of een gebiedsverbod is een zwaar juridisch middel, waar dus allerlei vinkjes moeten worden gezet voor we dat kunnen toepassen. Waar het kan wordt het toegepast, dus alles wat u vraagt dat gebeurt al binnen de wettelijke kaders. Dus om die reden is deze motie overbodig en kan ik hem niet omarmen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Kan de wethouder misschien ook aangeven waarom er dan zoveel supporters in het stadion zitten die een stadionverbod hebben? En kan de wethouder misschien aangeven hoeveel van die meldplichten er zijn opgelegd op dit moment?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Wethouder, u krijgt twee vragen van de heer Van Dommelen.

De heer **SIMONS** (lr) (locoburgemeester). Daar kan ik niet op antwoorden, en ook als we... volgens mij, die stadionverboden moeten ook gewoon gehandhaafd worden door de clubs hè. De clubs doen het blijkbaar niet, of in ieder geval niet voldoende. Dat is evident. Dat is a. En b, de gebiedsverboden, dat weet ik nu niet uit mijn hoofd. Ik kijk ook nog even naar de ondersteuning. Dat weten ze ook niet, dus daar kan ik geen antwoord op geven.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Ja, ik heb dat net proberen toe te lichten in mijn inleiding, maar ik zal proberen het nog een keer aan te geven. Kijk, voetbalvandalisme is een verantwoordelijkheid voor de clubs zelf, maar het is ook een maatschappelijk probleem. Je kunt dat nooit alleen bij de clubs neerleggen. Als we dat doen, komen we er nooit vanaf. Dus we moeten het samen doen. Ik heb ook aangegeven dat een stadionverbod niet kan leiden tot meldplicht. Het is bijna niet te handhaven voor die voetbalclubs en daarom hebben ze de overheid heel hard nodig om dat samen op te pakken. Dat doe je door een gebiedsverbod op te leggen in combinatie met een meldplicht en dat is nu precies de essentie van deze motie. Dus om te verwijzen naar de voetbalclubs, als ze een stadionverbod opleggen, moeten ze dat maar handhaven. Als we denken dat dat de oplossing is, is dat een illusie.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Wethouder.

De heer **SIMONS** (lr) (locoburgemeester). Daarom denk ik dat die vorige motie ook eerst uitgevoerd moet worden voordat je hiermee verder kunt. Dat gebiedsverbod wordt door de officier van justitie opgelegd of door de burgemeester, dus niet door de club. Waar dat nu juridisch kan, gebeurt dat. Het aantal heb ik niet paraat, die weet de ondersteuning ook niet. Dat kan ik eventueel nog navragen, maar ik heb hier natuurlijk ook indringend op doorgevraagd hè, want ik vind het op zich gewoon een goed idee. Alleen is een gebiedsverbod een heel zwaar juridisch middel of instrument en dat is met heel veel waarborgen omgeven. Dus de burgemeester of de officier van justitie vaardigen zo'n gebiedsverbod uit. Ik krijg gewoon terug: wat hier gevraagd wordt gebeurt al, waar het juridisch mag. Dus we kunnen niet vooruitlopend op een wet die er komt, dit nu dan gaan uitbreiden. Nogmaals, omdat het ook gewoon een heel zwaar middel is dat je inzet. Dus dan zou je eigenlijk eerst met onze burgemeester en met alle andere partijen gewoon tot aanscherping van de voetbalwet moeten komen. Overigens ben ik het niet met u eens dat die clubs het allemaal moeilijk hebben en moeilijk vinden om een stadionverbod gewoon te handhaven. Dat is wel lekker makkelijk. Wie moet het dan gaan doen? Moet de overheid dat weer gaan doen? Ze hebben toch ook gewoon zelf hun plicht? Als zij supporters niet meer in

hun stadion willen hebben, dan zorgen ze er ook maar voor dat ze er niet meer in komen. Want dat is lekker makkelijk, alles bij de overheid neerleggen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Ja kijk, volgens mij heb ik dat helemaal niet gezegd voorzitter. Ik heb helemaal niet gezegd dat de voetbalclubs daar geen verantwoordelijkheid... de voetbalclubs hebben een grote verantwoordelijkheid in de aanpak van het voetbalvandalisme. En dan mag je veel vragen van ze. Maar ik durf te beweren dat ze de overheid daar heel hard voor nodig hebben. Het is een samenspel. Je moet dat samen doen. De voetbalclub kan geen meldplicht opleggen. In Engeland en in Spanje is die meldplicht keihard. Waarom zouden wij dat niet kunnen doen? En het verhaal dat het nogal een ingrijpende maatregel is, die heb ik vaak gehoord. Nou, het feit dat wij niet welkom zijn in Rome vind ik ook best wel een ingrijpende maatregel. Weet je, en zo kan ik er nog wel vijf, zes, zeven, acht noemen. Dus als het al gebeurt dan durf ik te beweren dat er te weinig gebeurt. Want het lost op dit moment niets op, het wordt van kwaad tot erger. En we kunnen wachten op de nieuwe voetbalwet en ik ben buitengewoon nieuwsgierig naar hoe die er gaat uitzien, maar ik vind, en met mij meerderen hier in de raadzaal, dat we al sneller aan de gang moeten gaan. En als u zegt: we doen het al. Prima, dan ben ik wel benieuwd hoe vaak dat gebeurt. Want ik heb daar nog geen enkel beeld bij dat het echt gebeurt en dat het passend gebeurt en dat die samenwerking er is en dat die meldplicht wordt opgelegd. Dus dan is mijn vraag: zou u een toezegging kunnen doen dat wij op korte termijn geïnformeerd worden over de hoeveelheid meldplichten die er wordt opgelegd en hoe die samenwerking gaat. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Wethouder.

De heer **SIMONS** (lr) (locoburgemeester). Jazeker, want nogmaals, ik heb net die vraag gesteld. Dat weten ze niet, dus ik kan daar niet op antwoorden, dus ik kom daarop terug. Nogmaals, wat ik net heb gezegd, de meldplicht, gebiedsverbod ligt bij de burgemeester en de officier van justitie. Dat is omgeven met strikte juridische regels. Ik hoop ook van harte dat het voldoende wordt toegepast. In ieder geval is de informatie die ik nu heb dat ik krijg te horen dat die wordt toegepast waar het kan. Dat is de informatie die ik nu heb, dus die geef ik u ook mee. Ik kom daar dan met een toezegging op terug om ook gewoon met u te delen om hoeveel gevallen het dan gaat.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, toch een verduidelijkende vraag voor mij, om het ook gewoon ook zelf goed te snappen en zo meteen te kunnen beoordelen of we voor of tegen zo'n motie kunnen stemmen. Maar zegt de wethouder nu eigenlijk dat als een hooligan een stadionverbod heeft gekregen, dat dat niet betekent dat je bestuursrechtelijk ook altijd een gebiedsverbod kunt opleggen? Want anders, als dat zo is, vraagt de VVD-fractie een beetje het onmogelijke. Dus ik zou eerst juridisch gewoon het antwoord daarop willen hebben, kan het wel of kan het niet. En als het wel kan wil ik best meegaan in de redenering van de heer Van Dommelen. Maar als het niet kan, vragen we het onmogelijke van de locoburgemeester in dit geval.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Wethouder.

De heer **SIMONS** (lr) (locoburgemeester). Uw observatie is juist, die zijn niet aan elkaar gekoppeld. Dus daar zit een ander juridisch kader aan. Dat ligt bij de officier van justitie of de

burgemeester. Dus het is niet per definitie zo dat iemand die een stadionverbod krijgt ook een meldplicht of een gebiedsverbod krijgt. Dat zijn allemaal individuele afwegingen door de officier of burgemeester.

De heer **MOTI** (pvda). Het is mij helder dat...

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Via de voorzitter graag, mijnheer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja, excuus. Het is mij helder dat de koppeling er nu niet is. Maar de vraag is: is er juridisch een grondslag om iedereen die een stadionverbod heeft gekregen van de KNVB of de club, dat die in het juridisch kader ook een gebiedsverbod kan krijgen? En dan is, want de VVD wil dat als ze het kunnen krijgen moeten we het ook altijd geven. Maar daarvoor moet wel eerst die eerste vraag worden beantwoord. Heb je voldoende juridische grondslag om als iemand een stadionverbod heeft gehad altijd een gebiedsverbod op te leggen als je dat zou willen?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Wethouder.

De heer **SIMONS** (lr) (locoburgemeester). Nee, dat is geen automatisme. Dat is wat ik doorkrijg hoe dat nu werkt.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja, dank u wel dat u mij nog een derde keer het woord geeft. Ik zou de wethouder willen vragen even goed naar de vraag te luisteren, want het geeft net geen antwoord op de vraag die ik stelde. Dus het is geen automatisme, dat is helder. Er is geen automatische koppeling gemaakt. Maar de vraag is of er voldoende juridische grondslag is om eigenlijk wat de VVD volgens mij in de motie wil, dat als er een stadionverbod is, kun je juridisch altijd een gebiedsverbod geven? Dat is gewoon een juridische vraag. Is er voldoende juridische grondslag om dan altijd automatisch – en het gebeurt nu niet, dat heb ik helder gehoord – maar is het überhaupt mogelijk? Dat is de vraag.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mijnheer Moti, u kent mij als voorzitter die graag het debat hoort en ook wat extra tijd wil geven. U bent helaas door uw tijd ruimschoots heen. Maar dat heb ik u gegund.

De heer **MOTI** (pvda). Dank u wel voorzitter, maar ik moest ook drie keer de vraag herhalen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Jawel, dat kan ook, maar dan moet u dat aangeven in technische tijd en dan is dat geen probleem. Dan houden we daar ook rekening mee. Datzelfde geldt voor de heer Van Dommelen. Ook u mijnheer Van Dommelen, laat me even uitspreken, had net een herhaling van vragen en daarom gun ik u nu nog even de extra tijd om uw vraag te stellen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Dank u wel voorzitter, zeer gewaardeerd. De heer Moti heeft gelijk, het is niet een-op-een gekoppeld. Dat probeerde ik ook aan te geven. Je hebt een stadionverbod van de club. Dat kunnen ze bij wijze van spreken al opleggen als iemand een biertje in het veld gooit. Daar krijg je geen gebiedsverbod voor. Dat snap ik. Daarom staat er in de motie ook: zoveel als mogelijk. De verduidelijking van mij is: ik vroeg de wethouder net of hij kan aangeven hoe vaak de meldplicht wordt opgelegd, maar ik zou ook graag de koppeling willen hebben tussen enerzijds stadionverbod, hoe vaak wordt dan een gebiedsverbod opgelegd, en hoe vaak is daar dan een meldplicht aan gekoppeld? Het zijn

die drie stappen. Als daar duidelijkheid in zou kunnen komen, dan zou dat buitengewoon welkom zijn. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Ik zal in ieder geval duidelijk zijn. U bent door uw tijd heen. Wethouder.

De heer **SIMONS** (lr) (locoburgemeester). Ja, de vraag van de heer Moti. Het antwoord is nee. Er is geen juridische grondslag voor, dus dat is wat ik krijg. Ik zie u knikken. Ja, de gegevens die (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Jazeker. We moeten ook zorgvuldig zijn in dit proces en ik wil het ook zeker weten, dus daarom heb ik ook drie keer gevraagd: weet je het zeker? Dit is de derde bevestiging, dus driemaal is scheepsrecht. De vragen die de heer Van Dommelen stelt, daarvan heb ik net al gezegd dat ik daar nu gewoon geen antwoord heb, dat moet uitgezocht worden, want dat moet ook naar de clubs toe en zo. Ik hoop dat ze daar een administratie van bijhouden. Af en toe lijkt het wel van niet. Maar goed, daar kom ik of de burgemeester op terug zodra hij deze antwoorden kan geven. Dat waren de antwoorden op de vragen van de heer Moti en de heer Van Dommelen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja, aanvullend, want ik was medeondertekenaar. Dan begrijp ik dat u dat dus voor ons gaat uitzoeken. Ik zou daar graag nog een extra vraag bij willen voegen. Zou u ook kunnen onderzoeken hoe het dan geregeld is in het buitenland, want als het antwoord dadelijk niet bevestigend is, moeten we iets anders gaan bedenken. Kijk, het gaat ons natuurlijk niet in dezen dat we ons gelijk willen halen en dat we dit gaan doen. Het gaat er ons echt om een stadionverbod, elke Nederlander denkt dan: hé, die kan niet meer in het stadion komen. Het gaat er ons om dat we een methode vinden dat ze dus ook niet in het stadion kunnen komen. Dat is eigenlijk waar we naar op zoek zijn. Dus help ons, als het antwoord is dat u daar dadelijk niet bevestigend op gaat antwoorden, onze kant uit, help ons dan: hoe is het dan geregeld in andere landen zodat wij daar misschien een methode voor kunnen vinden, want dat is natuurlijk het uiteindelijke doel. Stadionverboden betekent gewoonweg dat die mensen gewoon niet meer in het stadion moeten kunnen komen. En dat betekent dan dat alle andere mensen wel gewoon naar het stadion kunnen. Want daar gaat het ons uiteindelijk om. Het gaat mij niet om de mensen die het verbod hebben, maar wel dat heel veel gewoon goede voetbalsupporters het niet kunnen en daar willen we iets voor vinden.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Wethouder.

De heer **SIMONS** (lr) (locoburgemeester). Ja, dat is natuurlijk zo'n algemene vraag. Hoe is het in andere landen geregeld? Ja, we hebben heel veel landen. Beperken we ons tot de EU of gaan we wereldwijd kijken?

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Spanje en Engeland. Waar het om gaat voorzitter, is het verhaal dat zeer terecht door de heer Van Dommelen gezegd wordt dat wij geweerd worden in het buitenland met betrekking tot voetbalwedstrijden en we willen dat gaan voorkomen met zijn allen. We zoeken dus naar een oplossing om dat zelf gewoon hier te kunnen gaan voorkomen en te zorgen dat je het goed regelt. Pak dan Spanje en Engeland. Dat zijn de twee landen waar we veel mee van doen hebben en daar zien we behoorlijke scherpte in hoe ze dat aanpakken.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mevrouw Verkoelen, mag ik u wel vragen het via de voorzitter te doen. En wethouder, u weet als voorzitter ook hoe het werkt, maar laat me eerst even uitpraten, want wellicht had u dit ook kunnen zeggen. Maar wethouder, gaat u verder.

De heer **SIMONS** (lr) (locoburgemeester). Ik ben het helemaal eens met mevrouw Verkoelen en ook met de anderen dat het natuurlijk gewoon van de gekke is wat er gebeurt en dat ik ook gewoon het liefst zou zien dat een stadionverbod ook gewoon meldplicht is en een gebiedsverbod. Alleen hebben we dat nu in Nederland anders geregeld. We vallen onder andere rechtssystemen en ook andere instanties zijn verantwoordelijk. Maar uw vragen, nu ingekaderd tot twee landen, de UK en Spanje, hoe is het daar geregeld op dit specifieke onderwerp, want anders wordt het wel erg ingewikkeld. Die zal ik samen met de vragen van de heer Van Dommelen beantwoorden. Maar dan kom ik toch nog steeds tot de conclusie dat ik op grond van het verhaal dat ik net heb gehouden, deze motie nu op het ogenblik moet ontraden.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). De heer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Dank voorzitter. Ik hoor behoorlijk wat onduidelijkheid hier. Is de wethouder bereid om daar eventueel een technische sessie voor te organiseren?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Wethouder.

De heer **SIMONS** (lr) (locoburgemeester). Ik begrijp het, het is natuurlijk een ingewikkelde juridische kwestie hoe al die systemen zich tot elkaar verhouden, zeker als we naar het buitenland gaan kijken. Uw commissie is zelf aan zet als u een technische sessie wilt. Dan zal in dit geval de burgemeester of de griffie een technische sessie voor u organiseren. Ik heb daar natuurlijk geen enkel bezwaar tegen. Ik ga ook gewoon even meekijken hoe het allemaal precies zit. Dan weet ik ook weer het naadje van de kous.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel wethouder. Was u klaar?

De heer **SIMONS** (lr) (locoburgemeester). Wat mij betreft wel ja.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Nou ja, ik weet niet of de raad met u klaar is. Daarom kijk ik nog even rond.

De heer **SIMONS** (lr) (locoburgemeester). Zo te horen nog niet.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Ik zie dat dat geenszins het geval is. Dat betekent dus dat wij met de volgende toezegging van de locoburgemeester kunnen zeggen dat hij de raad op korte termijn informeert over de hoeveelheid gebiedsverboden die zijn opgelegd en de verhouding tussen het aantal stadionverboden en gebiedsverboden en de opgelegde meldplichten. Dat alles gezegd hebbende zie ik toch de heer Van Dommelen nog staan. Dat zal waarschijnlijk met een veegronde zijn geweest, dat u waarschijnlijk een vraag niet beantwoord hebt gekregen, of heeft u een punt van orde?

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Een punt van orde. Ik wilde aangeven dat gezien de toezegging het wellicht verstandig is dat ik mijn motie voorlopig aanhoud, dus voor nu intrek, waarbij ik de wethouder wel zou willen vragen om haast te maken, want nogmaals, we spelen vanaf augustus Champions League en dan moet het op orde zijn.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dus het betekent als ik het goed gehoord heb dat u de motie intrekt. Oké. Daar krijgt u een groot applaus voor, dus dat valt u ten deel. Goed, dat gehoord hebbende kan ik dit agendapunt afsluiten en kan ik vragen of mevrouw Mohamed-Hoesein weer het stokje aan deze kant wil overnemen.

8.1 Het uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting – vervolg

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel college Van Schaik. Dan geef ik nu de heer Moti de mogelijkheid om een aangepaste motie in te dienen op Studentenhuisvesting, sorry de heer Engberts, waar de wethouder op kan adviseren.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel, de motie was ingediend, maar ik had er nog geen advies op gegeven omdat ik dat even wilde uitzoeken, vandaar. Dat gaat over een motie over studentenhuisvesting, om bij het rijk erop aan te dringen om huurtoeslag voor studentenhuisvesting mogelijk te maken en gelijk te trekken voor alle leeftijden, ook als ze een onzelfstandige woonruimte huren. Nu hebben we even navraag gedaan hoe dat zit. We lobbyen inderdaad wel voor de huurtoeslag voor de onzelfstandige woningen, maar om die leeftijdsgrens op te rekken, dat betekent een extra lobbypunt waarvan we weten dat dit weinig haalbaar is, eigenlijk nauwelijks haalbaar is gezien de opstelling van het rijk hierin, ook de beperkte financiële middelen. Dus dat is een lobbypunt dat niet vrij kansrijk is. Daarmee ontraad ik ook deze motie omdat wij onze lobbypunten graag zo effectief mogelijk inzetten en niet willen lobbyen voor zaken die – hoe meer je lobbyt op verschillende punten, hoe minder kansrijk je ook bent bij de wat meer kansrijke punten. Dus dat is de overweging om hem te ontraden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Als ik u goed heb begrepen wordt er al gelobbyd op het andere onderdeel. Dan trek ik de motie in.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mijnheer Engberts. Dan kijk ik naar de heer Biljoen. Zijn er nog andere gewijzigde moties die u wilt indienen? Gaat uw gang.

7.2 De zienswijze naar aanleiding van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA) – vervolg

De heer **BILJOEN** (gl). Ja voorzitter, het gaat om de motie 'Waar geen wil is, is een Wet'. Dat is agendapunt 7.2, motie 5. Ik heb overleg gehad met de wethouder en de assistent van de wethouder in de wandelgangen en we zijn het eens dat het verzoek van het college uit het dictum wordt gehaald, want daar hebben we overeenstemming over. Dan is het alleen nog maar het verzoek aan de raad om zich uit te spreken dat het onwenselijk is dat er bedrijven kunnen opereren binnen onze stadsgrenzen met activiteiten die willens en wetens de natuur kunnen beschadigen, en dat was dan volgens de wethouder oordeel raad.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Biljoen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5A. Waar geen Wil is, is een Wet

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van agendapunt 7.2 De zienswijze naar aanleiding van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA);

overwegende dat:

- elk bedrijf dat met stikstofuitstoot de natuur belast daar op grond van de Wet Natuurbescherming een vergunning voor moet hebben;
- een natuurvergunning inzichtelijk maakt hoeveel stikstofneerslag een bedrijf daadwerkelijk veroorzaakt;

constaterende dat:

- het terugbrengen van de stikstofuitstoot een gemeenschappelijke taak is;
- Rotterdam The Hague Airport, net als andere luchthavens nog steeds niet beschikt over een Natuurvergunning;
- we daardoor niet weten hoeveel stikstof in de natuur terecht komt;

verzoekt de raad:

- om zich uit te spreken dat het onwenselijk is dat er bedrijven kunnen opereren binnen onze stadsgrenzen met activiteiten die willens en wetens de natuur kunnen beschadigen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Ik hoorde u zeggen: dat was volgens de wethouder oordeel raad, maar daarvoor geven we natuurlijk het woord aan het college zelf om daar een uitspraak over te doen. Ik zie alleen geen wethouder aanwezig om daar op te reflecteren. Ik kijk even naar wethouder Simons, of hij daar een woord aan kan wijden. Dank u wel mijnheer Biljoen. Ik ben even op zoek naar een moment dat we de wethouder de gelegenheid geven om daarop te reflecteren natuurlijk. Er is nu een motie vreemd aan de orde van de dag op de agenda. Wij kunnen de wethouder vragen om hierop te reflecteren op het moment dat wij dat onderwerp hebben behandeld, of op het moment voor de stemmingen aanvangen. Dus dat zal een van de momenten zijn waarop de wethouder een reflectie op de gewijzigde motie kan geven, in elk geval het college daarop kan reflecteren. Mijnheer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja inderdaad voorzitter, ik heb vernomen dat wethouder Karremans op dit moment niet meer op het stadhuis is.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Nee precies, dat maakt hem inderdaad even organisatorisch dat we dat aan het college voorleggen.

9. MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG

9.1 *Motie vreemd aan de orde van de dag 'Het licht gaat uit vannacht', aangevraagd door de leden Van Wifferen en Elbay*

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Het volgende onderwerp op de agenda is een motie vreemd aan de orde van de dag. De motie heet 'Het licht gaat uit vannacht'. Het is

aangevraagd door de leden Van Wifferen en Elbay. Ik geef dan ook het woord aan een van de leden. Ik zie de heer Elbay aanwezig. Dan geef ik het woord aan de heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66). Voorzitter, afgelopen week publiceerden de NRC, de Volkskrant en de NOS erover dat de mogelijkheden om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 graad snel uit zicht raken. Een verdrietig bericht, een die laat zien hoe belangrijk bewustwording rondom energieverbruik is. Bijvoorbeeld door mee te doen aan Earth Hour aanstaande zaterdag, maar vooral door grootverbruikers, bedrijven, overheden aan te spreken op hun consumptie. Met deze motie willen we daar een eerste stap toe zetten. In het stadhuis en andere gemeentelijke panden brandt het licht zonder boe of bah, ook wanneer er niemand aanwezig is, wanneer er voldoende daglicht schijnt of wanneer een medewerker de ruimte simpelweg wat wil verduisteren. In dit politieke hart van onze stad kunnen de lichten op veel fractiekamers niet worden uitgezet en dat terwijl we grote ambities hebben voor het klimaat. Voorzitter, daarom citeer ik graag The Opposites met deze motie: 'Het licht gaat uit vannacht', en wat ons betreft wanneer medewerkers geen kunstmatig licht nodig hebben. Samen met Volt roepen we het college in deze motie op om binnen de gemeentelijke organisatie een cultuur te stimuleren waarin er bewust wordt omgegaan met energie, te onderzoeken in hoeverre het mogelijk en wenselijk is om in gemeentelijke panden de verlichtingsinstallatie aan te passen om energie te besparen, ook dit jaar weer de gevelverlichting van het stadhuis te doven tussen 20.30 uur en 21.30 uur op 25 maart, het Rotterdamse bedrijfsleven en organisaties in de stad te stimuleren en te inspireren om ook hun gevelverlichting te doven tussen 20.30 en 21.30 uur op 25 maart en uiteraard hierover de raad een terugkoppeling te geven. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Elbay heeft de volgende motie ingediend.

Motie vreemd aan de orde van de dag: 'Het licht gaat uit vannacht'

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023 ter bespreking van Motie vreemd aan de orde van de dag;

constaterende dat:

- op meerdere ruimten in delen van het gemeentelijke vastgoed, waaronder vele fractiekamers in het stadhuis, er sprake is van geautomatiseerde verlichting die door gebruikers van deze ruimten niet zelf kan worden uitgeschakeld;
- deze geautomatiseerde verlichting ook enige tijd aanstaat wanneer er geen mensen aanwezig zijn in deze ruimten, of wanneer er volgens aanwezige medewerkers voldoende daglicht is, en dus energie verspillen;

overwegende dat:

- de urgentie van de klimaatcrisis maakt dat grootschalige vervuilers zoals multinationals en overheden hun *modus operandi* moeten verduurzamen op diverse manieren;
- de gemeente Rotterdam het goede voorbeeld dient te geven in het kader van energiebesparing;
- het 25 maart *Earth Hour* is – waar de gemeente Rotterdam hier afgelopen jaar wederom aan participeerde – en dit evenement ook als inspiratie dient om energiebesparingsmogelijkheden buiten deze dag te implementeren;
- medewerkers van de gemeente en fractiemedewerkers prima in staat zijn om het licht uit- of aan te schakelen en zij zelf het beste kunnen beoordelen of het licht aan of uit moet;
- de instelling van de verlichtingsinstallatie bij kan dragen aan energiebesparing en energieverspilling kan voorkomen;

verzoekt het college:

- binnen de gemeentelijke organisatie een cultuur te stimuleren waarin er bewust wordt omgegaan met energie;
- te onderzoeken in hoeverre het mogelijk en wenselijk is om in gemeentelijke panden de verlichtingsinstallatie aan te passen om energie te besparen;
- ook dit jaar weer de gevelverlichting van het stadhuis te doven tussen 20:30 uur en 21:30 uur op 25 maart;
- het Rotterdamse bedrijfsleven en organisaties in de stad te inspireren om ook hun gevelverlichting te doven tussen 20:30 uur en 21:30 uur op 25 maart 2023.
- hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Elbay en I. Elfilali

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geef ik nu het woord aan Volt als mede-indiener van de motie.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, dank voorzitter. In aanvulling op de woorden van collega Elbay, we zijn heel blij dat we samen met D66 deze motie indienen. Want elke stap richting klimaatbewustzijn en ook energiebesparing is wat Volt betreft absolute winst. Onlangs zijn we als Volt ook een campagne gestart, genaamd 'Zaak gesloten, licht uit', waarbij we ondernemers bijvoorbeeld oproepen om de verlichting uit te doen op het moment dat de dag voorbij is. We zijn ook heel blij met de toezegging die wethouder Simons toen heeft gedaan aan mijn collega Hilgo Wempe in de commissie BWB, om ook te onderzoeken in hoeverre verlichting aan blijft staan in gemeenschappelijke ruimtes of gemeentelijk vastgoed. Dus daar kijken wij natuurlijk naar uit. Het werd al genoemd, inderdaad is het aanstaande zaterdag Earth Hour, een wereldwijd evenement waarin tussen 20.30 uur en 21.30 uur het licht uit wordt gedaan en ik zou eigenlijk ook nog even expliciet naar mijn collega-raadsleden willen kijken. Laten we hier ook zaterdag allemaal aan meedoen en hier ook reuring aan geven via social media. Dus laten we een uurtje het licht uitdoen, het liefst natuurlijk langer, in het donker zitten, met kaarslicht, een foto posten, zodat wij ook gezamenlijk als raad de hele stad inspireren om hieraan mee te doen. Dank voor deze kans.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mevrouw Elfilali. Ik kijk naar de wethouder voor een reactie van het college. Er zijn in dit instrument, motie vreemd aan de orde van de dag, geen mogelijkheden voor andere sprekers dan de indieners. Wethouder.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Dank u voorzitter. Het licht gaat uit vannacht. Dat is de titel van de motie. Nou, een mooie titel zou ik zeggen. Ik ga dan even naar het dictum toe: binnen de gemeentelijke organisatie een cultuur te stimuleren waarin er bewust wordt omgegaan met energie. Ik heb het ook even met collega Struijvenberg besproken, want die gaat natuurlijk over de organisatie. Het is natuurlijk gewoon heel goed, want energie besparen is ook geld besparen, dus daar zullen wij ook de nodige aandacht aan geven, belangrijk. Het tweede dictum, ik noem ze even allemaal apart op omdat er toch nog even wel wat dingetjes aan zitten hier en daar, te onderzoeken in hoeverre het mogelijk en wenselijk is om in gemeentelijke panden de verlichtingsinstallaties aan te passen om energie te besparen. Dat is sympathiek en het is ook in lijn met mijn toezegging die ik ook binnenkort af zal doen. Maar we moeten wel bedenken, want er werd net ook een voorbeeld genoemd

en dat heb ik vandaag van de heer Elbay gehoord: het is nu voorjaar, er is genoeg licht in onze kamer, dus wij willen het licht uit kunnen doen. Maar we hebben ook gewoon nog Arbowetgeving, het is voor medewerkers heel erg belangrijk dat zij in voldoende verlichte ruimtes werken. Dus aan een ogenschijnlijk simpel verzoek zitten nog wel wat gecompliceerde dingen, maar we gaan wel gewoon kijken wat mogelijk is. Dus dat is ook prima wat ons betreft. De gevelverlichting een uurtje uit zetten, al dan niet met een feestje, maar dat laat ik graag aan u over, dat is geen enkel probleem. En het laatste dictum is dan, of het een-na-laatste, het bedrijfsleven en organisaties in de stad te inspireren ook hun gevelverlichting te doven overmorgen. Dat is voor mij wel te kort dag. Ik kan ze niet allemaal bellen. Ik heb gisteren nog gezegd dat er 20.000 mkb'ers zijn, dus ook al zou ik nu beginnen, niet meer zou slapen, dan kom ik nog niet echt ver. Wat ik wel kan doen is morgen of vanavond misschien, dat is afhankelijk van de snelheid hier op het stadhuis, een berichtje bijvoorbeeld op onze gemeentelijke site te plaatsen met de oproep, maar daar moeten we wel realistisch in zijn, dat is wel ongeveer wat u van mij mag verwachten. En het laatste is hierover terug te koppelen aan de raad. Nou, ik kan dus deze motie omarmen met de opmerkingen die ik erbij heb geplaatst, en dat we een Arbowet te respecteren hebben. Verder een sympathieke motie, dus die omarmen we.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel wethouder. Dan sluiten we de beraadslaging op dat punt.

7.2 De zienswijze naar aanleiding van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA) – vervolg

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Ik kijk even naar de wethouder. Bent u al in staat om de motie van de heer Biljoen van GroenLinks, of namens het college daar een reactie op te geven? U hoort mij ook vanzelf wat trager praten, alleen maar om te kijken of u daarmee de ruimte krijgt om op uw telefoon te kijken. Wethouder, dank u. Aan u het woord.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Ja, ik zit even te twijfelen welke kwalificaties ik het moet geven, ontraden, overbodig, onverstandig of onwenselijk. Maar deze vier krijg ik terug, dus als ik het samenvat dan ontraadt het college deze motie.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja voorzitter, hoewel ik deze reactie van de wethouder enorm waardeer, hij heeft er bijzonder zijn best voor gedaan, is het toch een verzoek aan de raad. Het was geen verzoek aan het college en zodoende heb ik hem ook aangepast. Het waren eerst twee in een moties. Het oordeel van de wethouder en de wethouders assistent die op dit moment beiden niet in huis zijn, waren daarom ook oordeel raad. Dus ik ben toch wel verbaasd dat u nu aangeeft dat u zegt ontraden.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Ja kijk, u vraagt aan mij toch reactie of niet? Van het college. Kijk, er staat wel verzoekt de raad, dus ik vind het een beetje kinderachtig. Ik zit gewoon voor u te vragen wat het college ervan vindt. Dat geef ik als antwoord. Ja, dat het aan de raad is. Alles is aan de raad. Dus ik heb mijn best voor u gedaan. U dient een motie gewoon letterlijk één minuut voor de sluiting in. Dat is uw goed recht, maar dan kan ik ook maar gewoon een korte reactie geven. Dat heb ik naar beste weten gedaan, dus that's it.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel wethouder Simons. Ik merk wel op dat de motie eerder ingediend was, maar wel gewijzigd ingediend is en op dat punt

een reactie van het college is gekomen. In die fase zitten we nu. Mevrouw Elfilali, u wilt het woord?

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, dank voorzitter, een heel korte vraag omdat wij zo meteen moeten gaan stemmen over alle moties. Ik ben even benieuwd naar wat de inhoudelijke argumenten zijn. Ik kan zo op basis van de kwalificatie nog niet echt beoordelen hoe wij zo over de motie zullen gaan stemmen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). U hebt het dan over de motie van GroenLinks die u mede hebt ondertekend. Ik geef wethouder Simons het woord.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Ja, deze motie verzoekt de raad wat en niet het college. Ik heb bij wijze van dienstverlening toch net een antwoord gegeven, dus ja, deze motie verzoekt niets aan het college maar aan de raad, dus ik heb net al een antwoord gegeven. Ik heb begrepen dat wethouder Karremans vanochtend hier al heel duidelijk over is geweest dat hij dit een onwenselijke motie vindt, dus dat heb ik nog maar doorgegeven. Maar nogmaals, u vraagt nu wat aan mij, maar er ligt een verzoek aan de raad. Dus nogmaals, that's it.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel wethouder. Wij komen na dit punt bij het stemvenster. Mevrouw Van de Peppel, aan u het woord.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb twee dingen, een meetekenaar op een motie, dus die wil ik graag nog even aanbieden en ik ben ook wel een beetje onthutst over de reactie van de wethouder net, die zegt dat hij het kinderachtig vindt. Maar ik vond de vier woorden die de wethouder als reactie gaf zonder inhoudelijke argumenten bijzonder kinderachtig. Dus ik zou graag willen dat we op een volwassen manier hier met elkaar in debat gaan.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van de Peppel heeft de volgende motie ingediend. De motie is mede ondertekend door Leefbaar Rotterdam en dat is de enige wijziging die nu plaatsvindt.

Motie 10. 0% By The Way

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 23 maart 2023, ter bespreking van de voortgangsrapportage van de voortgangsrapportage uitvoering Rotterdams preventieakkoord 'Gezond010';

constaterende dat:

- er in Rotterdam onder de noemer '(ham)burgeroorlog' discussie gevoerd wordt over de wenselijkheid van de groei van het aanbod fastfood in de stad. ... "Geconcludeerd kan worden dat de Rotterdamse voedselomgeving sterk aan verandering onderhevig is. Het totale aanbod is met ruim 400 vestigingen met een kwart gestegen, het aantal fastfoodlocaties nam met 37% toe en het aantal vers-aanbieders nam in dezelfde periode met 38% af" (bron: Het rapport Gemeentelijk instrumentarium voor een gezonde voedselomgeving, link in link CityDeal/voortgangsrapportage 'Gezond010');

van mening dat:

- de voedselomgeving van Rotterdam nu in een scheve verhouding staat;
- het aanbod vers-aanbieder niet in verhouding staat tot het aantal fastfoodlocaties;
- groente en fruit goedkoper moeten zijn dan ongezonde keuzes;

- dit past bij de ambitie die het college heeft m.b.t. het preventieakkoord 'Gezond010';

verzoekt het college:

- een lobby te voeren bij het rijk om de afschaffing van de btw op het groente en fruit te vereenvoudigen en te versnellen;
- hierover de raad te rapporten middels de voortgangsrapportage 'Gezond010';

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel en C. Aafjes-van Aalst

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan sluit ik op dit punt de beraadslaging. Ik wil met u bespreken hoe lang u nodig heeft voor het beraad binnen uw eigen fractie over stemmingen. Wij zijn nu op 17.15 uur beland. Heeft u voldoende aan een kwartier aan overleg? Prima, dan zijn wij hier om 17.30 uur terug voor de stemmingen.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Wij hervatten de raadsvergadering van 23 maart 2023 en wij zijn aangekomen bij het stemvenster. Ik verzoek alle raadsleden plaats te nemen.

10. Stemvenster

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Wij zijn nu gekomen bij de besluitvorming naar aanleiding van de debatten van vandaag en de moties die daarbij zijn ingediend. Er is een mogelijkheid om stemverklaringen af te geven en ik verzoek u daarbij terughoudend te zijn. Even ter herinnering, over een motie die u heeft medeondertekend mag u geen stemverklaring geven. De heer Segers.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, één korte stemverklaring over motie 7 bij punt 8.2, de motie van de Partij voor de Dieren, 'Maak er een rookvrije sport van'. Daar gaan wij tegen stemmen, maar ik heb de stemverklaring wel nodig om te zeggen dat wij de lijn en de beweging die in die motie zitten heel erg steunen, maar dat we er niet in geloven dat je per motie en van bovenaf aan verenigingen kunt opleggen dat ze rookvrij moeten zijn. Dat moet je in gesprek met verenigingen doen en stap voor stap. Dus we delen de richting, maar we gaan toch tegen stemmen omdat we het met dat dictum niet eens zijn.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geef ik het woord aan de heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr). Hartelijk dank. Er zijn een aantal moties waarbij wij inderdaad tegen zullen stemmen, ook al zijn ze omarmd door het college. Dat is omdat de moties gewoon in dusverre eigenlijk gelijk zijn aan het staande beleid. Daarmee zien we ze meer als werkverschaffing en eigenlijk zonde van de tijd. Het gaat om 9.1, 8.3.2 en 8.3.3. Dus 'Concreet, better soon than late', 'Inbox (0)' en 'Het licht gaat uit vannacht!'. Wel sympathiek.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mijnheer Roskam. Dan geef ik het woord aan mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Dank u wel voorzitter. Ik wil graag één motie, 8.2 motie 1, onze eigen motie, intrekken, omdat we daar een toezegging voor hebben gekregen van de wethouder. Dat is de methode 'Meeroken? Nee! Rookvrije zones voor het CJG'. Dus 8.2 motie 1. Die wilde ik intrekken. En dan wilde ik graag bij motie 6 over Bewust alcoholvrije sporter een stemverklaring afleggen. Wij snappen de gedachte van de Partij voor de Dieren om toe te gaan naar een sportomgeving zonder alcohol. Alleen van het laatste dictum waarin echt wordt voorgesteld om dat dan ook al in 2025 allemaal te regelen, daar kunnen wij eigenlijk de gevolgen voor sportverenigingen nu niet goed overzien, en daarom stemmen wij op dit moment tegen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, geen stemverklaring, maar ik zal op 8.2.2 motie 7 en 8 niet deelnemen aan de stemming.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mijnheer Lansink. Dan mevrouw Abrahamse namens de VVD.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja, wij zullen op de motie vreemd ook tegen stemmen, om dezelfde reden dat die overbodig is.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geef ik het woord aan mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, ik heb één stemverklaring over de motie 'Op naar een passende voetbalwet'. Het dictum vonden we eigenlijk prima, daar staat D66 helemaal achter. Alleen de toon van de rest van de motie dat uitsupporters echt onmisbaar zijn, dat vinden we eigenlijk iets te enthousiast. Want wij willen wel echt wachten tot de politie op volle sterkte is. Maar omdat we ons toch echt achter het dictum kunnen scharen, gaan we toch voor stemmen met deze opmerking.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geef ik het woord aan mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Dank voorzitter, een stemverklaring bij motie 8 van de Partij voor de Dieren, 'Een rookvrije generatie, werklocaties rookvrij'. Wij zullen tegen deze motie stemmen, omdat wij het lastig vinden om te snappen wat dit dan precies betekent in de praktijk, omdat er verschillen kunnen zijn tussen de verschillende werklocaties. In het dictum staat alle werklocaties. Het is voor ons op dit moment niet te overzien wat dat betekent voor de verschillende werklocaties. Om die reden zullen we op dit moment tegen stemmen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Voorzitter, dank. Allereerst, agendapunt 7.2, de zienswijze. Wij zijn voornemens om voor te stemmen, in afwijking van wat mensen van ons zouden verwachten. Wij hebben toch wel wat op- en aanmerkingen over een aantal punten zoals het referentiejaar en dergelijke, maar we zien wel dat dit een kleine stap is in de goede richting. Dan voorzitter 7.2, motie 5, waar zojuist een heel grappig debatje ontstond met de

wethouder. Deze gaan wij voor nu intrekken, want we hebben op dit moment begrepen dat meer partijen toch wel wat meer duiding wilden hebben en daar is het nu te kort voor. Dus 7.2 motie 5, 'Waar geen wil is, is een Wet'.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, wij zullen bij motie 8.7.1, de motie van Leefbaar Rotterdam samen met enkele andere partijen, voor stemmen, want wij vinden inderdaad dat de uitwassen die soms plaatsvinden steviger moeten worden aangepakt. Maar wat ons betreft is dat niet meteen een vrijbrief om dan te verwachten dat wij uitsupporters kunnen ontvangen. Misschien dat het dan op termijn kan, maar zo moet onze stem in ieder geval niet gezien worden. Maar we zullen met die kanttekening wel voor stemmen. Dan de motie vreemd aan de orde van de dag. Wij zullen uiteindelijk tegen stemmen. Niet omdat wij vinden dat je niet aan energiebesparing moet doen, maar deze motie is wel zo gedetailleerd. Dat je op fractiekamers aan-uitknoppen moet hebben, waarbij het overigens nog maar de vraag is of het energiebesparend is, want we hebben tl-balken en iedereen weet dat tl-balken aan- en uitdoen meer energie kost dan soms tl-balken aanhouden, zeg ik als technicus. Maar hij gaat zo gedetailleerd dat wij toch tegen deze motie zullen stemmen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mijnheer Moti. Dan geef ik de heer Vonk het woord.

De heer **VONK** (cu). Ja, dank u wel voorzitter. Een stemverklaring over de motie 'Twee havens, één hub'. Dat is ongeveer het letterlijke verhaal dat wij vijf, vijfenhalf jaar geleden hier ook in de raad hebben gehouden. En daarom, om de botsing van archiefbeelden tegen te gaan een korte uitleg. Wij hebben een heel traject afgelegd. Dat heb ik ook in mijn bijdrage proberen te schetsen, waarin wij begonnen zijn met enthousiasme over innovatie en ons nu realiseren dat dat niet de route is die we moeten afleggen. We zullen daarom, ondanks het feit dat wij dus vijf, vijfenhalf geleden bijna hetzelfde verhaal hielden, nu tegen stemmen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel. Daarmee zijn we dan aan het einde gekomen van de stemverklaringen. We stemmen via ons digitale stelsysteem nadat de stemming is geopend. U kunt uw stem wijzigen totdat de stemming is gesloten en ik de uitslag heb vastgesteld. Er zijn berichten over het pairen. Mevrouw Maassen en mevrouw Reitema zijn gepaard. Mevrouw De Jong en de heer Soytekin zijn gepaard. Bij de stemmingen is de heer Coşkun afwezig en de heer Van der Velden is ziek afwezig. Dan gaan wij nu over tot de stemming.

Agendapunt 7.1, Het initiatiefvoorstel-Postma e.a. 'Van grijs vliegveld naar groene stadswijk', alsmede de reactie hierop van burgemeester en wethouders

Motie 1, 'Twee havens, één hub'. De motie is met 35 stemmen tegen en 3 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS en Volt.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Voorzitter, sorry, van de orde even. Waarom stemt u eigenlijk niet? Want volgens mij kunt u als voorzitter toch gewoon stemmen? Want we hebben dadelijk een optelsom die even is. Dat is ook helemaal niet handig voor de stemming.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Ik meen dat ik heb gestemd, maar ik heb zelf niet opgelet. Dank u wel mijnheer Segers. Dan kunnen we wat meer leed voorkomen bij

de volgende stemmingen. Want in principe is de vorige stemming al afgeconcludeerd en ik heb daarnet ook aangegeven dat als er eenmaal afgeconcludeerd is, dat de stemming gesloten is. Ook al zou ik dat graag natuurlijk ook heel anders willen zien op dit moment. Maar goed, we gaan verder met de stemming.

Het initiatiefvoorstel-Postma e.a. 'Van grijs vliegveld naar groene stadswijk'. Het voorstel is met 28 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, PvdD, BIJ1 en ChristenUnie

Agendapunt 7.2, De zienswijze naar aanleiding van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA)

Motie 1A, 'Meer woningbouw, minder hinder'. De motie is met 26 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, GroenLinks, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS en Bij1.

Motie 2, 'Vergeten variant'. De motie is met 24 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van CDA, GroenLinks, Volt, PvdA, PvdD, 50PLUS, BIJ1 en ChristenUnie.

Motie 3, 'Waarde in beeld'. De motie is met 24 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van CDA, GroenLinks, Volt, PvdA, PvdD, 50PLUS, BIJ1 en ChristenUnie.

Motie 4, 'Goed uitgerust op reis'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Agendapunt 7.3, De voorstellen tot vaststelling van:

a. het Participatiebeleid Omgevingswet;

b. de lijst met gevallen waarvoor participatie verplicht is bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit

Motie 1, 'Participatiebeleid: laat zien dat samen stad maken een feest is!' De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'It takes two to tango'. De motie is met 24 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, CDA, GroenLinks, Volt, PvdA, PvdD, 50PLUS en BIJ1.

Motie 3, 'Evalueer, participeer en leer'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 4, 'Voorkom het organiseren van je eigen teleurstelling'. De motie is met 28 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, PvdD, 50PLUS en BIJ1.

Motie 5A, 'Toegankelijkheid is essentieel voor participatie'. De motie is met 32 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van VVD en FvD.

Het voorstel tot vaststelling van het Participatiebeleid Omgevingswet. Het voorstel is met 38 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van 50PLUS.

Het voorstel tot vaststelling van de lijst met gevallen waarvoor participatie verplicht is bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Het

voorstel is met 38 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van 50PLUS.

Agendapunt 8.1, Het uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting

Motie 1, 'Zorg voor studentenwoningen op Zuid'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Neem de verantwoordelijkheid en houd instroom internationale studenten onder controle'. De motie is met 20 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, FvD, CDA en ChristenUnie.

Motie 3, 'Drempels wegnemen voor bouwen Studentehuisvesting'. De motie is met 21 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, FvD en 50PLUS.

Motie 4, 'Transitieperiode studentenhuus naar starterswoning faciliteren'. De motie is met 21 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, FvD en 50PLUS.

Motie 5, 'Kwaliteitsbeleid ook voor nieuwe studenthuisvesting in bestaande bouw'. De motie is met 32 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van VVD en FvD.

Motie 6, 'Extra studentenkamers, maar hoeveel en waar?' De motie is met 27 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, GroenLinks, PvdA, PvdD, CDA en BIJ1.

Motie 8, 'Ook mbo'ers een studentenwoning'. De motie is met 32 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van VVD en CDA.

Motie 9, 'Sharing is caring'. De motie is met 33 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van VVD.

Motie 10, 'Versterk de positie van mbo-studenten op de woningmarkt'. De motie is met 24 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Volt, GroenLinks, PvdA, PvdD, CDA, 50PLUS, BIJ1 en ChristenUnie.

Agendapunt 8.2, De voortgangsrapportage uitvoering Rotterdams preventieakkoord 'Gezond010'

Motie 2, 'Uitbreiding pilot rookvrije tramhaltes in Rotterdam'. De motie is met 26 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, FvD en 50PLUS.

Motie 3, 'Versterk de wijkpreventieketens'. De motie is met 33 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van VVD.

Motie 4, 'Huizen van de Wijk, suikerarm en vitaminerijk!'. De motie is met 27 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdD, GroenLinks, Volt, PvdA en BIJ1.

Motie 5, 'Gezonde brandstof'. De motie is met 27 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdD, GroenLinks, Volt, PvdA en BIJ1.

Motie 6, 'Be a BAS: Bewust Alcoholvrije Sporter'. De motie is met 38 stemmen tegen en 1 stem voor verworpen. Voor heeft gestemd de fractie van PvdD.

Motie 7, 'Maak er een rookvrije sport van'.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Lansink onttrekt zich van stemming. Mijnheer Lansink, u moet even de zaal verlaten.

De motie is met 26 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdD, GroenLinks, Volt, PvdA en BIJ1.

Motie 8, 'Rookvrije generatie: werklocatie rookvrij'. De motie is met 28 stemmen tegen en 10 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdD, GroenLinks, Volt, BIJ1 en ChristenUnie.

Motie 9, 'Een bakje voor een prakje'. De motie is met 23 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van VVD, DENK, D66, FvD, CDA en 50PLUS.

Motie 10, '0% By The Way'. De motie is met 33 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van VVD.

Agendapunt 8.3, Het voorstel tot wijziging van de Archiefverordening Rotterdam 2017

Motie 1, 'Alle overheidsinformatie in het archief'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Concreet, better soon than late'. De motie is met 26 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van D66, DENK, Volt, PvdD, CDA, BIJ1 en ChristenUnie.

Motie 3, 'Inbox (0)'. De motie is met 28 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en FvD.

Het voorstel tot vaststelling van de wijziging Archiefverordening Rotterdam 2017. Het voorstel is met 37 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van PvdD en BIJ1.

Agendapunt 8.4, Tweeminutendebat 'Collega's bij de sociale werkplaats doen ook mee!', aangevraagd door het lid Engberts

Motie 1, 'Bij de sociale werkplaats werk je niet voor noppes'. De motie is met 24 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, Volt, PvdD, CDA, 50PLUS, BIJ1 en ChristenUnie.

Agendapunt 8.5, Tweeminutendebat 'Convenant Huisvesting Huisartsen', aangevraagd door het lid Aafjes-van Aalst

Motie 1, 'Inventariseren kun je leren.' De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Agendapunt 8.6, Tweeminutendebat 'Situatie op het Ambachtsplein', aangevraagd door het lid Coenradie

Motie 1, 'Campagne meldingsbereidheid overlast'. De motie is met 37 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van PvdD en BIJ1.

Motie 2, 'Samen de lusten, samen de lasten'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Agendapunt 8.7, Tweeminutendebat 'Uitsupporters horen bij de Klassieker!', aangevraagd door het lid Coenradie

Motie 1, 'Op naar een passende voetbalwet'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Agendapunt 9.1, Motie vreemd aan de orde van dag 'Het licht gaat uit vannacht', aangevraagd door de leden Van Wifferen en Elbay

Motie vreemd aan de orde van de dag 'Het licht gaat uit vannacht'. De motie is met 21 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van D66, Volt, DENK, GroenLinks, PvdD, CDA, BIJ1 en ChristenUnie.

11. Sluiting

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Er zijn geen moties en geen voorstellen meer waarover wij moeten stemmen. Hiermee zijn wij gekomen aan het einde van de raadsvergadering. Ik dank u allen voor uw aanwezigheid, voor uw bijdrage, en ik dank ook de ondersteuning voor de bijstand vandaag. Ik wil degenen die vandaag hebben meegedaan met de ramadan een fijne ramadan wensen. Dank u en tot de volgende keer.

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen	427
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 23 maart 2023	427
Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 23 februari 2023	428
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2023 week 8 t/m 11	428
Bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet	429
Brief van burgemeester en wethouders inzake inzicht in financiële effecten met betrekking tot de grondexploitatie 'Park 16Hoven'	259
Brief van burgemeester en wethouders inzake de monitor doelgroepenvervoer	429
Bijlagen behorende bij de brief van burgemeester en wethouders over VGR Feyenoord City – Allonges	429
Het voorstel naar aanleiding van adviezen van de Algemene bezwaarschriftencommissie met betrekking tot bezwaren die zijn ingediend tegen het besluit tot vestiging van voorkeursrecht voor adressen gelegen aan de Frans Bekkerstraat	430
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening Cultuurhistorie Liskwartier'	430
Het voorstel met betrekking tot indiening van een verzoek om een bijdrage voor gemaakte kosten in 2022 voor het opsporen en opruimen van ontplofbare oorlogsresten	430
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2023 week 8 t/m 11	431
Het initiatiefvoorstel-Postma e.a. 'Van grijs vliegveld naar groene stadswijk', alsmede de reactie hierop van burgemeester en wethouder	431
De zienswijze naar aanleiding van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA)	458
De voorstellen tot vaststelling van: a. het Participatiebeleid Omgevingswet b. de lijst met gevallen waarvoor participatie verplicht is bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit	468
Het uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting	481

Onderwerp	Pagina
De voorstellen tot vaststelling van:	497
a. het Participatiebeleid Omgevingswet - vervolg	
b. de lijst met gevallen waarvoor participatie verplicht is bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit – vervolg	
Het uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting – vervolg	497
De voorstellen tot vaststelling van:	504
a. het Participatiebeleid Omgevingswet - vervolg	
b. de lijst met gevallen waarvoor participatie verplicht is bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit – vervolg	
Het uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting – vervolg	505
De voortgangsrapportage uitvoering Rotterdams preventieakkoord 'Gezond010'	505
De zienswijze naar aanleiding van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA) – vervolg	517
De voortgangsrapportage uitvoering Rotterdams preventieakkoord 'Gezond010' – vervolg	518
Het voorstel tot wijziging van de Archiefverordening Rotterdam 2017	519
Tweeminutendebat 'Collega's bij de sociale werkplaats doen ook mee!', aangevraagd door het lid Engberts	524
Tweeminutendebat 'Convenant Huisvesting Huisartsen', aangevraagd door het lid Aafjes-van Aalst	527
Tweeminutendebat 'Situatie op het Ambachtsplein', aangevraagd door het lid Coenradie	530
Tweeminutendebat 'Vervolg actualiteitenronde 16 maart '23 'Uitsupporters horen bij de Klassieker!'", aangevraagd door het lid Coenradie	535

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Het uitvoeringsplan en kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting – vervolg	546
De zienswijze naar aanleiding van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA) – vervolg	546
Motie vreemd aan de orde van de dag 'Het licht gaat uit vannacht', aangevraagd door de leden Van Wifferen en Elbay	547
De zienswijze naar aanleiding van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport (RTHA) – vervolg	550
Stemvenster	552
Sluiting	558

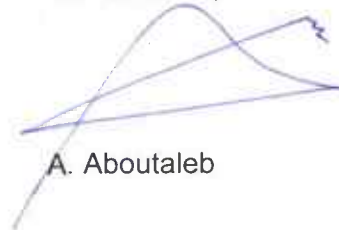
Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 13 april 2023.

De griffier,



I.C.M. Broeders

De voorzitter,



A. Aboutaleb

